Nr. 3 i 4. Warszawa, dnia 31 grudnia 1927 r. **Rok X.**

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 6 zł. **Cena egzemplarza 3 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Wydz. Org. Prawny) tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12, tel. 96-87.

TREŚĆ:

I.
Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

1.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14-go listopada 1927 r. w sprawie skoncentrowania w Wydziale Osobowym Ministerstwa danych liczbowych o ruchu służbowym i o personelu wszystkich władz i urzędów, podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Celem skoncentrowania danych liczbowych o ruchu służbowym i o personelu wszystkich władz i urzędów, podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zarządzam na podstawie okólnika Prezesa Rady Ministrów z d. 13 sierpnia 1927 r. Nr. 53/13502, co następuje:

§ 1. Wydział Osobowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych gromadzić będzie, zestawiać względnie opracowywać dane o personelu następujących władz, urzędów i instytucyj:

I. Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
II. Głównego Urzędu Statystycznego,
III. Województw (władz wojewódzkich i powiatowych),
IV. Państwowego Zakładu Hygjeny,
V. Państwowych Zakładów badania żywności,
VI. Państwowych Zakładów Zdrojowych,
VII. Szpitali Państwowych,
VIII. Państwowych Szkół Położnych,
IX. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie,
X. Urzędu dla spraw mniejszości w Katowicach,
XI. Policji Państwowej,
XII. Korpusu Ochrony Pogranicza.

§ 2. Dane, dotyczące Departamentów I, II, III i IV Zarządu Centralnego Ministerstwa i Wydziałów pozadepartamentowych przygotowywane będą samodzielnie przez Wydział Osobowy. Resztę danych Wydział ten otrzymywać będzie w gotowej formie na schematach ustalonego wzoru od:

a) Dyrektora Departamentu Służby Zdrowia—odnośnie personelu tegoż Departamentu Państwowego Zakładu Hygjeny, Państwowych Zakładów badania żywności, Państwowych Zakładów Zdrojowych Szpitali Państwowych i Państwowych Szkół Położnych,

b) Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego—odnośnie personelu tegoż Urzędu,

c) Wojewodów i Komisarza Rządu w Warszawie—odnośnie personelu władz wojewódzkich (Komisarjatu Rządu w Warszawie) i władz powiatowych z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

d) Tymczasowego Wydziału Samorządowego — odnośnie personelu tegoż Wydziału,

e) Naczelnika Urzędu dla spraw mniejszości—odnośnie personelu tegoż Urzędu,

f) Komendanta Głównego Policji Państwowej—odnośnie funkcjonarjuszów Policji i wogóle personelu pozostającego na etacie P. P. i

g) Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza—odnośnie oficerów, szeregowych i innego personelu K. O. P.

§ 3. Cały materjał sprawozdawczo-statystyczny ujęty będzie w ramy czterech rodzajów wykazów:

1) kwartalne wykazy ruchu służbowego, sporządzane na 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października (patrz załączone wzory A, B, C, E, F, G, H);

2) zestawiane co pół roku na 1 stycznia i 1 lipca wykazy funkcjonarjuszów, opłacanych z kredytów rzeczowych (patrz załączone wzory J, L, M);

3) sporządzany co pół roku (1 stycznia i 1 lipca) podział urzędników według stopnia wykształcenia i płci (patrz załączone wzory K, N, O);

4) sporządzany co pół roku (1 stycznia i 1 lipca) wykaz personelu w Korpusie Ochrony Pogranicza (patrz załączony wzór D).

§ 4. **Kwartalne wykazy ruchu służbowego.** Departament Służby Zdrowia sporządza 6 wykazów urzędników (według wzoru A) i 6 wykazów funkcjonarjuszów niższych (według wzoru B), a mianowicie dla: 1) Departamentu, 2) Państwowego Zakładu Hygjeny, 3) Państwowych Zakładów badania żywności (wszystkich łącznie), 4) Państwowych Zakładów Zdrojowych (wszystkich razem, łącznie z Warzelnią Soli w Ciechocinku) 5) Szpitali Państwowych (oddzielnie dla Państwowego Szpitala dla psychicznie chorych w Tworkach i oddzielnie dla szpitali państwowych, pozostających pod zarządem Tymczasowego Wydziału Samorządowego) i 6) Państwowych Szkół Położnych (wszystkich łącznie).

Według tychże wzorów A i B sporządzają wykazy swego personelu: Główny Urząd Statystyczny, Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie, Urząd dla spraw mniejszości w Katowicach oraz każde z Województw (dla Urzędu Wojewódzkiego i wszystkich Starostw łącznie).

Tymczasowy Wydział Samorządowy sporządza nadto osobny wykaz łączny według wzoru A i takiż łączny wykaz według wzoru B dla personelu wszystkich szpitali państwowych, pozostających w jego zawiadywaniu. Dane *dotyczące szpitali* państwowych (we Lwowie, Krakowie, Kulparkowie i Kobierzynie) należy przesyłać w 2-ch egzemplarzach nie bezpośrednio do Wydziału Osobowego, lecz *do Departamentu Służby Zdrowia.*

Komenda Główna P. P. sporządza 3 wykazy: 1) dla wszystkich funkcjonarjuszów Policji według wzoru C, 2) dla urzędników według wzoru A i 3) dla funkcjonarjuszów niższych według wzoru B.

Wydział Osobowy Ministerstwa sporządza samodzielnie wykazy według wzorów A i B dla urzędników i funkcjonarjuszów niższych Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (oprócz Departamentu Służby Zdrowia), dane zaś otrzymane zzewnątrz grupuje na wykazach według wzorów E, F, G i H.

Cały materjał, zebrany w sposób wyżej opisany, zostaje zgrupowany w następujący sposób:

TABLICA I a. — Urzędnicy Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (bez Departamentu Służby Zdrowia) — wzór A.

TABLICA I aa. — Urzędnicy Departamentu Służby Zdrowia — wzór A.

TABLICA I b. — Funkcjonarjusze niżsi Zarządu Centr. Min. Spr. Wewn. (bez Departamentu Służby Zdrowia) — wzór B.

TABLICA I bb. — Funkcjonarjusze niżsi Departamentu Służby Zdrowia — wzór B.

TABLICA II a. — Urzędnicy Głównego Urzędu Statystycznego — wzór A.

TABLICA II b. — Funkcjonarjusze niżsi Głównego Urzędu Statystycznego — wzór B.

TABLICA III a. — Urzędnicy Województw w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Wykazy według wzoru A, należące do tej tablicy, winny być uszeregowane w następującym porządku: miasto Warszawa; Województwa centralne (białostockie, kieleckie, lubelskie, łódzkie, warszawskie); Województwa południowe (krakowskie, lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie); Województwa wschodnie (nowogródzkie, poleskie, wileńskie, wołyńskie); Województwa zachodnie (pomorskie, poznańskie); Województwo śląskie.

Na końcu zestawienie według wzoru E.

TABLICA III b. — Funkcjonarjusze niżsi Województw w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Wykazy według wzoru B szeregują się podobnie jak wykazy wzoru A. Na końcu zestawienie według wzoru G.

TABLICA IV a i TABLICA IV b. — Urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi Państwowego Zakładu Hygjeny (wzór A i B).

TABLICA V a i TABLICA V b. — Urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi Państwowych Zakładów badania żywności (wzory A i B).

TABLICA VI a i TABLICA VI b. — Urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi Państwowych Zakładów Zdrojowych (wzory A i B).

TABLICA VII a i TABLICA VII b. — Urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi dla psychicznie chorych w Tworkach Państwowego Szpitala (wzory A i B).

TABLICA VII aa i TABLICA VII bb. — Urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi Szpitali Państwowych, pozostających pod zarządem Tymczasowego Wydziału Samorządowego (wzory A i B).

TABLICA VIII a i TABLICA VIII b. — Urzędnicy (nauczyciele) i funkcjonarjusze niżsi Państwowych Szkół Położnych (wzory A i B).

TABLICA IX a i TABLICA IX b. — Urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie (wzory A i B).

TABLICA X a i TABLICA X b. — Urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi Urzędu dla spraw mniejszości w Katowicach (wzory A i B).

TABLICA XI. — Funkcjonarjusze Policji Państwowej (wzór C).

TABLICA XI a. — Urzędnicy w Komendach Policji (wzór A).

TABLICA XI b. — Funcjonarjusze niżsi w Komendach Policji (wzór B).

TABLICA XII a. — Liczba urzędników w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (wzór F).

TABLICA XII b. — Liczba funkcjonarjuszów niższych w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (wzór H).

Cały usystematyzowany w sposób powyższy materjał z każdego miesiąca zszywa się w osobny zeszyt i przechowuje w archiwum personalnem.

§ 5. **Wykazy funkcjonarjuszów opłacanych z kredytów rzeczowych.** Wykazy według wzoru J sporządzają co pół roku, na 1 stycznia i 1 lipca te same urzędy, do których należy sporządzanie wykazów wzoru A. Każdy wykaz wzoru J

powinien obejmować te same jednostki organizacyjne, co odpowiedni wykaz wzoru A (względnie wzoru C).

Wykazy według wzorów L i M sporządza Wydział Osobowy Ministerstwa na podstawie otrzymanych na wzorze J materjałów, które winny być ugrupowane analogicznie do systemu wskazanego w przedostatnim i ostatnim ustępie § 4.

§ 6. **Wykazy z podziałem urzędników według wykształcenia i płci.** Wykazy według wzoru K sporządzają co pół roku na 1 stycznia i 1 lipca te same urzędy, do których należy sporządzanie wykazów wzoru A.

Osobny wykaz wzoru K powinien objąć wyższych i niższych funkcjonarjuszów Policji Państwowej, zaliczonych do kategoryj służbowych, t. j. z wyłączeniem starszych posterunkowych i posterunkowych.

Wykazy według wzorów N i O zestawia z otrzymanych materjałów Wydział Osobowy Ministerstwa, który materjały te grupuje analogicznie do systemu wskazanego w przedostatnim i ostatnim ustępie § 4.

§ 7. Dane statystyczno-personalne, dotyczące Korpusu Ochrony Pogranicza, dostarczane być mają Wydziałowi Osobowemu Ministerstwa raz na pół roku w formie wykazu według wzoru D, przedstawiającego stan oficerów, szeregowych i funkcjonarjuszy cywilnych, na 1 stycznia i 1 lipca każdego roku budżetowego.

§ 8. **Kategorje służbowe.** Urzędników, nie zaliczonych *formalnie do* żadnej kategorji, należy wykazywać:

w kategorji I, jeżeli odpowiadają dwu następującym warunkom: posiadają wykształcenie wyższe i pełnią funkcje przywiązane do stanowisk, zaliczonych do I kategorji;

w kategorji II, jeżeli posiadają wykształcenie średnie i nie pełnią funkcyj kancelaryjnych lub manipulacyjnych.

Resztę urzędników — wykazywać w kategorji III do czasu formalnego zaliczenia ich do właściwej kategorji.

W razie wątpliwości, do której kategorji winien być dany urzędnik zaliczony, należy wykazać go — do czasu rozstrzygnięcia wątpliwości — w kategorji niższej.

§ 9. **Terminy.** Materjał sprawozdawczo statystyczny należy przygotowywać w ciągu okresu sprawozdawczego w taki sposób, ażeby w razie potrzeby mógł być zestawiony w dowolnym terminie. — Bezwzględnie zaś całkowity materjał ma być przygotowany do zestawienia danego wykazu w końcu okresu sprawozdawczego i zaraz dnia następnego zestawiony.

Ustanawia się następujące ostateczne terminy wysyłania wykazów do Wydziału Osobowego Ministerstwa i sporządzania wykazów przez tenże Wydział:

URZĄD SPORZĄDZAJĄCY WYKAZY	Dni miesiąca, następującego po okresie sprawozdawczym					
	5	10	15	20	25	30
1. Departament Służby Zdrowia:						
a) wykazy dotyczące Szpit. Państw. . . .	—	A, B	—	J, K	—	—
b) inne wykazy	A, B	—	—	J, K	—	—
2. Główny Urząd Statystyczny.	A, B	—	—	J, K	—	—
3. Województwa i Komisarjat Rządu w Warszawie.	A, B	—	—	J, K	—	—
4. Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie.	A, B	—	—	J, K	—	—
5. Urząd dla Spraw Mniejszości	A, B	—	—	J, K	—	—
6. Komenda Główna Policji Państw.	—	—	A, B, C	J, K	—	—
7. Korpus Ochrony Pogranicza	—	—	—	J, K	—	D
8. Wydział Osobowy Ministerstwa	A, B	E, G	—	J, K	F, H	L, M, N, O

§ 9. **Wprowadzenie w życie zarządzenia.** Pierwsze wykazy mają być na podstawie niniejszego zarządzenia sporządzone *z dniem 1 stycznia 1928 r.*, przyczem władze i urzędy, wymienione w § 2 obowiązane są wypełnić w tym terminie w wykazach wzoru A, B i C tylko rubrykę, dotyczącą stanu personelu z początkiem miesiąca (stycznia). Jedynie Urzędy Wojewódzkie i Komisarjat Rządu w Warszawie winny w terminie tym podać na wykazie wzoru A pełne sprawozdanie za kwartał czwarty 192 roku.

Sporządzając na 1 stycznia 1928 r. podział urzędników według wykształcenia i płci (wzór K), można pominąć dane *co do wykształcenia* urzędników III kategorji. Podawanie dat co do wykształcenia urzędników III kategorji obowiązuje dopiero od 1 lipca 1928 r.

Minister Spraw Wewnętrznych
Sławoj Składkowski.

14 załączników

OTRZYMUJĄ:

1. Dyrektor Depart. Służby Zdrowia
2. „ Głównego Urz. Statystycznego
3. Dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza
4. Komendant Główny Policji Państwowej
5. Wojewodowie
6. Komisarz Rządu na m. Warszawę
7. Tymczasowy Wydział Sam. we Lwowie
8. Naczelnik Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach

(1–8: do wykonania)

9. Naczelnik Wydz. Osob. M. S. Wewn.
10. Naczelnik Wydziału Organizacyjno-prawnego — do wiadomości i ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH Województwo ....

TABLICA .... **Ruch służbowy urzędników w dziale Ministerstwa**

KATEGORJE	Z początkiem kwartału było urzędników w stopn. służ.											Ubyło										
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Kategorja I.																						
1. Ustalonych .																						
2. Mianowanych definitywnie .																						
3. Mianowanych do odwołania .																						
4. Kontraktowych																						
5. Praktykantów																						
RAZEM . .																						
W tem urzędników sanitar. .																						
Kategorja II.																						
1. Ustalonych .																						
2. Mianowanych definitywnie .																						
3. Mianowanych do odwołania .																						
4. Kontraktowych																						
5. Praktykantów																						
RAZEM . .																						
Kategorja III.																						
1. Ustalonych .																						
2. Mianowanych definitywnie .																						
3. Mianowanych do odwołania .																						
4. Kontraktowych																						
5. Praktykantów																						
RAZEM . .																						
Ogółem urzędników																						
Według preliminarza na rok 192																						

....

Wzór A.

Spraw Wewnętrznych w kwartale........................ 192.......... r.

Przybyło											Stan z końcem kwartału w stopniach służb.											UWAGI
III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	

UDZIELONE URLOPY SPECJALNE (oprócz wypoczynkowych).

Wzór A.

(Wyszczególnieniu podlegają urlopy z powodu choroby, dla poratowania zdrowia, dla załatwienia spraw osobistych, majątkowych i inne specjalne, jak z powodu piastowania mandatu poselskiego pełnienia funkcji publicznej i t. d. — *o ile urlop trwa dłużej niż dni 8.* Wymienia się urlopy które bądź w całości bądź w części przypadają na okres sprawozdawczy).

Imię i nazwisko	Stopień służbowy	Miejsce służbowe	Na jaki przeciąg czasu urlopu udzielono	Która władza wydała decyzję	Data rozpoczęcia urlopu

Przyjęci do służby kontraktowej w ciągu kwartału sprawozdawczego:

Imię i nazwisko	Kategorja	Grupa uposażenia	Miejsce służbowe

Zwolnieni ze służby kontraktowej w ciągu kwartału sprawozdawczego:

Imię i nazwisko	Kategorja	Grupa uposażenia	Miejsce służbowe

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Wzór B.

TABLICA ....

WOJEWÓDZTWO ....

Ruch służbowy funkcjonarjuszów niższych w kwartale .... 192......

Funkcjonarjusze niżsi:	Z początkiem kwartału było funkcj. niższych w grupach uposażenia:								Ubyło:								Przybyło:								Stan z końcem kwartału w grupach uposażenia:								UWAGI:
	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	RAZEM	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	RAZEM	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	RAZEM	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	RAZEM	
1. Ustalonych:																																	
2. Mianowanych definitywnie:																																	
3. Mianowanych do odwołania:																																	
4. Kontraktowych:																																	
Ogółem funkcjonarjuszów niższych:																																	
Etat według preliminarza na rok 192																																	

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

TABLICA XI.

P O L I C J A

Ruch służbowy w kwartale

Funkcjonarjusze Pol. Państw.	Z początkiem miesiąca było w grupach uposażeń:													Ubyło:												
	IV	Vb	V	VI	VIIc	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem	IV	Vb	V	VI	VIIc	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem
A. Kateg. I. Komendant Głów.:																										
Nadinspektorzy:																										
Inspektorzy:																										
Podinspektorzy:																										
Nadkomisarze:																										
RAZEM:																										
B. Kateg. II. Komisarze:																										
Podkomisarze:																										
Aspiranci:																										
RAZEM:																										
C. Kateg. III. Starsi przodownicy:																										
Przodownicy:																										
RAZEM:																										
D. Niżsi: Starsi posterunkowi:																										
Posterunkowi:																										
RAZEM:																										
Ogółem funkcj. Pol. Państw.:																										
Etat według preliminarza na rok																										

PAŃSTWOWA

Wzór C.

.... 192...... roku.

Przybyło:													Stan z końcem miesiąca w grupach uposażeń													UWAGI:
IV	Vb	V	VI	VIIc	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem	IV	Vb	V	VI	VIIc	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem	

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH:

KORPUS OCHRONY

TABLICA ....

Stan personelu z dnia ....

	GRUPY UPOSA								
	II	III	IV	V	VI z nad wyżką	VI	VII	VIII	IX
A. Oficerowie:									
Generał Broni									
Generał Dywizji									
Generałowie Brygady:									
Pułkownicy:									
Podpułkownicy:									
Majorowie:									
Kapitanowie:									
Porucznicy:									
Podporucznicy:									
RAZEM:									
B. Szeregowi:									
Chorążowie:									
Starsi sierżanci:									
Sierżanci:									
Plutonowi:									
Kaprale:									
Starsi szeregowcy:									
Szeregowcy:									
RAZEM:									
C. Personel Cywilny:									
OGÓŁEM:									
Etat osobowy według preliminarza na rok									
Funkcjonarjusze płatni z kredytów rzeczowych:									

POGRANICZA:

Wzór D.

....

ŻENIA:							Starsi szeregowcy	Szeregowcy	Razem	UWAGI
X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI				

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

TABLICA III-A.

Ciąg dalszy tablicy III-A na str. 13.

Liczba urzędników z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych we władzach

Dzielnica	WOJEWÓDZTWA	KATEGORJA I. Ustalonych	KATEGORJA I. Definitywnie mianowanych	KATEGORJA I. Prowizorycznych	KATEGORJA I. Kontraktowych	KATEGORJA I. Praktykantów	KATEGORJA I. Razem Administr.	KATEGORJA I. Razem Sanitarnych	KATEGORJA I. W stopniach służbowych III	KATEGORJA I. W stopniach służbowych IV	KATEGORJA I. W stopniach służbowych V Administr.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych V Sanitar.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych VI Administr.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych VI Sanitar.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych VII Administ.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych VII Sanitar.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych VIII Administr.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych VIII Sanitar.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych IX Administr.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych IX Sanitar.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych X Administr.	KATEGORJA I. W stopniach służbowych X Sanitar.	KATEGORJA II. Ustalonych	KATEGORJA II. Definitywnie mianowanych	KATEGORJA II. Prowizorycznych	KATEGORJA II. Kontraktowych	KATEGORJA II. Praktykantów	KATEGORJA II. RAZEM	KATEGORJA II. W stopniach służbowych VI	KATEGORJA II. W stopniach służbowych VII	KATEGORJA II. W stopniach służbowych VIII	KATEGORJA II. W stopniach służbowych IX	KATEGORJA II. W stopniach służbowych X	KATEGORJA II. W stopniach służbowych XI
	Miasto Warszawa (Komis. Rządu)																																	
Centralna	Białostockie																																	
	Kieleckie																																	
	Lubelskie																																	
	Łódzkie																																	
	Warszawskie																																	
Południowa	Krakowskie																																	
	Lwowskie																																	
	Stanisławowskie																																	
	Tarnopolskie																																	
Wschodnia	Nowogródzkie																																	
	Poleskie																																	
	Wileńskie																																	
	Wołyńskie																																	
Za-chodnia	Pomorskie																																	
	Poznańskie																																	
	RAZEM																																	
	Woj. Śląskie																																	
	OGÓŁEM																																	

Wzór E.

Wojewódzkich i powiatowych w dniu .... 192...... roku.

KATEGORJA III.												Ogółem według stopni służbowych																		WOJEWÓDZTWA
Ustalonych	Definitywnie mianowanych	Prowizorycznych	Kontraktowych	Praktykantów	RAZEM	W stopniach służbowych						III	IV	V		VI		VII		VIII		IX		X		XI	XII	Razem		
						VII	VIII	IX	X	XI	XII			Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.			Administr.	Sanitar.	
																														Miasto Warszawa (Kom. Rządu)
																														Białostockie
																														Kieleckie
																														Lubelskie
																														Łódzkie
																														Warszawskie
																														Krakowskie
																														Lwowskie
																														Stanisławowskie
																														Tarnopolskie
																														Nowogródzkie
																														Poleskie
																														Wileńskie
																														Wołyńskie
																														Pomorskie
																														Poznańskie
																														RAZEM
																														Woj. Śląskie
																														OGÓŁEM

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

TABLICA XII-A.

LICZBA URZĘDNIKÓW W DZIALE MINI

w dniu ....

	KATEGORJA I.																						KATEGORJA II.											
						Razem					W stopniach służbowych																		W stopniach służbowych					
											V		VI		VII		VIII		IX		X													
	Ustalonych	Definitywnie mianowanych	Prowizorycznych	Kontraktowych	Praktykantów	Administr.	Sanitar.	II	III	IV	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Administr.	Sanitar.	Ustalonych	Definitywnie mianowanych	Prowizorycznych	Kontraktowych	Praktykantów	RAZEM	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Zarząd Central. Min. Spr. Wewnętrz. — Departament I, II, III i IV																																		
Zarząd Central. Min. Spr. Wewnętrz. — Departament V																																		
Główny Urząd Statystyczny																																		
Województwa (władze woj. i powiatowe)																																		
Państwowy Zakład Hygieny																																		
Państwowe Zakłady Badania Żywności																																		
Państwowe Zakłady Zdrojowe																																		
Szpitale Państwowe																																		
Państwowe Szkoły położnych																																		
Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie																																		
Urząd dla spraw mniejszości w Katowicach																																		
Policja Państwowa (urzędnicy)																																		
RAZEM:																																		
Policja Państwowa (funkcjonarjusze Pol. Państwowej)																																		
OGÓŁEM:																																		

STERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Wzór F.

....1927 roku.

KATEGORJA III. Ustalonych	KATEGORJA III. Definitywnie mianowanych	KATEGORJA III. Prowizorycznych	KATEGORJA III. Kontraktowych	KATEGORJA III. Praktykantów	KATEGORJA III. RAZEM	W stopniach służbowych VII	W stopniach służbowych VIII	W stopniach służbowych IX	W stopniach służbowych X	W stopniach służbowych XI	W stopniach służbowych XII	Ogółem według stopni służbowych II	III	IV	V Administr.	V Sanitar.	VI Administr.	VI Sanitar.	VII Administr.	VII Sanitar.	VIII Administr.	VIII Sanitar.	IX Administr.	IX Sanitar.	X Administr.	X Sanitar.	XI	XII	Razem Administr.	Razem Sanitar.	UWAGI:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych **Wzór G.**

TABLICA III B.

Liczba funkcjonarjuszów niższych we władzach wojewódzkich i powiatowych

w dniu .... 192..........r.

Dzielnica	WOJEWÓDZTWA	ustalonych	definitywnie mianowanych	prowizorycznych	kontraktowych	RAZEM	W grupach uposażenia: X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	UWAGI:
	Miasto Warszawa (Komis. Rządu)													
Centralne	Białostockie													
	Kieleckie													
	Lubelskie													
	Łódzkie													
	Warszawskie													
Południowe	Krakowskie													
	Lwowskie													
	Stanisławowskie													
	Tarnopolskie													
Wschodnie	Nowogrodzkie													
	Poleskie													
	Wileńskie													
	Wołyńskie													
Zachodnie	Pomorskie													
	Poznańskie													
	RAZEM													
	Woj. Śląskie													
	OGÓŁEM													

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych **Wzór H.**

TABLICA XII B.

Liczba funkcjonarjuszów niższych w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

w dniu .... 192.........r.

URZĘDY PODLEGŁE		Ustalonych	Definitywnie mianowanych	Prowizorycznych	Kontraktowych	RAZEM	W grupach uposażenia							Uwagi
							X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	
Zarząd Centralny Min. Spr. Wewnętrz.	Departament I, II, III i IV													
	Departament V													
Główny Urząd Statystyczny														
Województwa: (władze wojewódzkie i powiatowe)														
Państwowy Zakład Hygieny														
Państwowe Zakłady badania żywności														
Państwowe Zakłady Zdrojowe														
Szpitale państwowe														
Państwowe Szkoły położnych														
Tymczasowy Wydział Samorz. we Lwowie														
Urząd dla Spraw Mniejszości w Katowicach														
Policja Państwowa														
RAZEM:														

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

Wzór J.

TABLICA ....

WOJEWÓDZTWO ....

Liczba funkcjonarjuszów w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych opłacanych z kredytów rzeczowych budżetu.

Nie wchodzą tu pracownicy wynagradzani ryczałtem za prace dorywcze, pracownicy sezonowi w państwowych zakładach zdrojowych i przedsiębiorstwach Państwowego Zakładu Hygieny, pracownicy kolumn przeciwepidemicznych i pracownicy zakontraktowani do niesienia pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych.

Dane z dnia .... 192...... roku.

WYNAGRODZENIE WEDŁUG GRUP UPOSAŻENIA:												Wynagradzanie ryczałtem	Razem	UWAGI
V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI			

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

Wzór K.

TABLICA Nr. ....

WOJEWÓDZTWO ....

Podział urzędników działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych według wykształcenia i płci.

Dane z dnia .... 192...... r.

PŁEĆ	KATEGORJA I.							KATEGORJA II.				KATEGORJA III.				OGÓŁEM
	Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem	W tem zajmujących stanowiska			Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem	Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem	
					Ogólno-administra-cyjne	Sani-tarne	Tech-niczne									
Mężczyzn																
Kobiet																
Razem																

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

Wzór L.

TABLICA Nr..................

Liczba funkcjonarjuszów z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych we władzach wojewódzkich i powiatowych opłaconych z kredytów rzeczowych budżetu.

Nie wchodzą tu pracownicy wynagradzani ryczałtem za prace dorywcze, pracownicy sezonowi w państwowych zakładach zdrojowych i przedsiębiorstwach państwowego zakładu hygjeny i pracownicy kolumn przeciwepidemicznych i pracownicy zakontraktowani do niesienia pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych.

Dane z dnia .... 192..... roku.

Dzielnice	WOJEWÓDZTWA	Wynagrodzenie według grup uposażenia												Ryczałt	Razem	UWAGI
		V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI			
	Miasto Warszawa (Komis. Rządu)															
Centralne	Białostockie															
	Kieleckie															
	Lubelskie															
	Łódzkie															
	Warszawskie															
Południowe	Krakowskie															
	Lwowskie															
	Stanisławowskie															
	Tarnopolskie															
Wschodnie	Nowogródzkie															
	Poleskie															
	Wileńskie															
	Wołyńskie															
Zachodnie	Pomorskie															
	Poznańskie															
	RAZEM															
	Wojew. Śląskie															
	OGÓŁEM															

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

„Wzór M.

TABLICA ....

Liczba funkcjonarjuszów w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych opłacanych z kredytów rzeczowych budżetu.

Nie wchodzą tu pracownicy wynagradzani ryczałtem za prace dorywcze, pracownicy sezonowi w Państwowych Zakładach Zdrojowych i przedsiębiorstwach Państwowego Zakładu Hygjeny, pracownicy kolumn przeciwepidemicznych i pracownicy zakontraktowani do niesienia pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych.

Dane z dnia .... 192..... roku.

Urzędy podległe		Wynagrodzenie według grup uposażenia												Ryczałt	Razem	Uwagi
		V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI			
Zarząd Centralny Min. Spr. Wewnętrz.	Departament I, II, III i IV															
	Departament V															
Główny Urząd Statystyczny																
Województwa (władze wojewódzkie i powiatowe)																
Państwowy Zakład Hygieny																
Państwowe Zakłady badania żywności																
Państwowe Zakłady Zdrojowe																
Szpitale Państwowe																
Państwowe Szkoły położnych																
Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie																
Urząd dla Spraw Mniejszości w Katowicach																
Policja Państwowa																
Korpus Ochrony Pogranicza																
OGÓŁEM																

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych **Wzór N.**

TABLICA Nr.................

Podział urzędników wojewódzkich i powiatowych z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych według wykształcenia i płci.

Dane z dnia .... 192..... r.

Dzielnice	WOJEWÓDZTWA	Płeć	Kategorja I.							Kategorja II.				Kategorja III.				RAZEM	UWAGI
			Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem	W tem zajmujących stanowiska. Ogólno administracyjne	Sanitar.	Techniczne	Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem	Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem		
	Miasto Warszawa Komis. Rządu	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Centralne	Białostockie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Kieleckie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Lubelskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Łódzkie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Warszawskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Południowe	Krakowskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Lwowskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Stanisławowskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Tarnopolskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Wschodnie	Nowogródzkie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Poleskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Wileńskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Wołyńskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Zachodnie	Pomorskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Poznańskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	RAZEM	Mężcz																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Woj. Śląskie	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	OGÓŁEM	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych **Wzór O.**

TABLICA ....

Podział urzędników działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych według wykształcenia i płci.

Dane z dnia .... 192..... r.

URZĘDY PODLEGŁE		Płeć	Kategorja I.							Kategorja II.				Kategorja III.				Ogółem	UWAGI
							W tem zajmujących stanowiska.												
			Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem	Ogólno administracyjne	Sanitar.	Techniczne	Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem	Wyższe	Średnie	Mniej niż średnie	Razem		
Zarząd Central. Min. Spr. Wewnętrz.	Depart. I, II, III i IV	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
	Depart. V	Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Główny Urząd Statyst.		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Województwa (Władze wojewódz. i powiat.)		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Państw. Zakł. Hygjeny		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Państwowe Zakłady Badania Żywności		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Państwowe Zakłady Zdrojowe		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Szpitale Państwowe		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Państwowe Szkoły położnych		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Tymczasowy Wydział Samorz. we Lwowie		Mężcz																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Urząd dla spraw mniejszości w Katowicach		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Policja Państwowa (urzędnicy)		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Korpus Ochrony Pogr. (urzędnicy)		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
RAZEM		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
Policja Państwowa (funkcjonarjusze P.P.)		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	
OGÓŁEM		Mężcz.																	
		Kobiet																	
		Razem																	

II.

Obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

2.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1927 r. o zmianie nazwy gminy Myto w powiecie lidzkim, województwie nowogródzkiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy Myto w powiecie lidzkim, województwie nowogródzkiem na „Wawiórka“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

3.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1927 r. o zmianie nazwy miejscowości Jelenowo w powiecie kartuskim, województwie pomorskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę miejscowości „Jelenowo“ w powiecie kartuskim, województwie pomorskiem na „Glinowo“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

4.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 lipca 1927 r. o zmianie nazwy gminy wiejskiej Chmielówka w powiecie trembowelskim w województwie tarnopolskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy wiejsklej Chmielówka w powiecie trembowelskim w województwie tarnopolskiem na „Wieniawka“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

5.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 sierpnia 1927 r. o zmianie nazwy gminy Neudorf w powiecie tłumackim w województwie stanisławowskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy Neudorf w powiecie tłumackim w wojewodztwie stanisławowskiem na „Nowa Wieś Tłumacka“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

6.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 września 1927 r. o zmianie nazwy miasta Wieleń w powiecie czarnkowskim województwie poznańskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę miasta Wieleń w powiecie czarnkowskim województwie poznańskiem na „Wieleń nad Notecią“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

7.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 września 1927 r. o zmianie nazwy przysiółka Rudolfsdorf na „Stecówka“.

Niniejszem zmieniam nazwę przysiółka Rudolfsdorf w powiecie śniatyńskim, województwie stanisławowskiem na „Stecówka“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

8.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 września 1927 r. w przedmiocie zmiany nazwy miejscowości Kaczy Dół w powiecie i województwie warszawskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę miejscowości Kaczy Dół w gminie Letnisko-Falenica w powiecie i województwie warszawskiem na „Międzylesie“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

9.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 września 1927 r. o zmianie nazwy gminy Łuck w powiecie postawskim, województwie wileńskiem.

Niniejszem zmieniam nazwe gminy Łuck w powiecie postawskim, województwie wileńskiem na „Kozłowszczyzna“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

10.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 października 1927 r. o zmia-

nie nazwy gminy Międzyleś w powiecie bialskim wojew. lubelskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy „Międzyleś“ w powiecie bialskim województwie lubelskiem na „Tuczna“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

11.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 listopada 1927 r. o zmianie nazw miejscowości w województwie kieleckiem.

Niniejszem zmieniam nazwy następujących miejscowości:

w powiecie opoczyńskim:
1. „Lichaja“ gminy Goździków na „Koniczek“
2. „Car-Dar“ „ „ na „Księża Niwa“
3. „Udałaja“ „ Kszczonów na „Władysławów“
4. „Siergiejów „ Machory na „Józefów Zdyszewicki“
5. „Wozniesiensk“ gminy Machory na „Bronów Żołnierski“
6. „Aniutinó“ gminy Rusinów na „Księżyzna“
7. „Rostów“ „ Mszczonów na „Sołek“

w powiecie opatowskim:
1. „Licharewo“ gminy Opatów na „Stanisławów Opatowski“

w powiecie olkuskim:
1. „Aleksandrodar“ gminy Cianowice na „Kopanina“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

12.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 listopada 1927 r. w przedmiocie zmiany nazwy gminy miejskiej Busk w powiecie stopnickim, wojew. kieleckiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy miejskiej Busk w powiecie stopnickim, województwie kieleckiem na „Busko“.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Jaroszyński.*
Podsekretarz Stanu.

13.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1927 r. w przedmiocie zmiany nazwy gminy Wola Gołego w powiecie tarnobrzeskim, województwie lwowskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy Wola Gołego w powiecie tarnobrzeskim, województwie lwowskiem na „Wola Baranowska“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

14.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1927 r. w przedmiocie zmiany nazwy gminy Michaliszki w powiecie wileńsko-trockim, województwie wileńskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy Michaliszki w powiecie wileńsko-trockim, województwie wileńskiem na „Gierwiaty“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

15.

Nr. Z. H. 5634/27. Warszawa, d. 17 grudnia 1927 r.

Wykaz pozwoleń na wyrób i obieg surogatów produktów spożywczych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) podaje do wiadomości wykaz pozwoleń, wydanych na wyrób i sprzedaż poniżej wyszczególnionych surogatów produktów spożywczych w myśl dekretu o nadzorze nad wyrobem i sprzedażą artykułów zastępczych, surogatów produktów spożywczych i przedmiotów użytku publicznego, z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 14 poz. 161), z warunkiem zadość uczynienia przepisom tegoż dekretu oraz wszelkim przepisom, normującym wyrób i handel:

1. Surogat kawy p. n. „Kovenio“ wyrobu firmy Majer Stahl w Łodzi, pozwolenie Nr. 8190/25 S. 77 z dnia 18. XI. 1925 r.
2. Surogat esencji octowej p. n. „Winador“ wyrobu firmy Eugenjusz Hebda i S-ka w Warszawie, pozwolenie Nr. 8378/25 S. 78 z dnia 9. XII. 1825 r.
3. Surogat kawy p. n. „Posiłek“ wyrobu firmy Sara Śpiewak w Warszawie (Praga), pozwolenie Nr. 1447/26 S. 79 z dnia 5. II. 1926 r.
4. Surogat kawy p. n. „Kawol“ wyrobu firmy „Gleba“ Rutkowski, Lisowski i S-ka we Włocławku, pozwolenie Nr. 2347/26 S. 80 z dnia 25. III. 1926 r.
5. Surogat kawy p. n. „Mieszanka Bohm'a“ wyrobu firmy Ferdynand Bohm et C-ie we Włocławku, pozwolenie Nr. 3320/26 S. 81 z dnia 25. V. 1926 r.
6. Surogat kawy p. n. „Karlsbadzka“ wyrobu firmy L. B. Jankiewicz w Warszawie, pozwolenie Nr. 5821/26 S. 82 z dnia 29. X. 1926 r.
7. Surogat kawy p. n. „Negresco“ wyrobu firmy „Fabryka Cykorji i palarnia kawy Praga“ w Warszawie (Praga), pozwolenie Nr. 690/27 S. 83 z dnia 14. II. 1927 r.
8. Surogat kawy p. n. „Star“ wyrobu firmy „Star“ w Sądowej Wiszni, pozwolenie Nr. 704/27 S. 84 z dnia 11. II. 1927 r.
9. Surogat kawy p. n. „Stella“ wyrobu firmy Włocławska Fabryka Cykorji „Stella“ we Włocławku, pozwolenie Nr. 1106/27 S. 85 z dnia 8. IV. 1927 r.
10. Surogat kawy p. n. „Emte“ wyrobu firmy „Parowa Fabryka Cykorji Muszkat i Thorner“ w Warszawie, pozwolenie Nr. 4629/27 S. 86 z dnia 20. X. 1927 r.

11. Surogat kawy p. n. „Kawin“ wyrobu firmy „Krakowska Wytwórnia Kawy W. F. Wolny“ w Krakowie, pozwolenie Nr. 5092/27 S. 87 z dnia 24. XI. 1927 r.

12. Surogat kawy p. n. „Zbożowo-figowa wyrobu firmy „Krakowska Wytwórnia Kawy W. F. Wolny“ w Krakowie, pozwolenie Nr. 5201/27 S. 88 z dnia 24. XI. 1927 r.

13. Surogat kawy p. n. „Słodowa“ wyrobu firmy „Krakowska Wytwórnia Kawy W. F. Wolny“ w Krakowie, pozwolenie Nr. 5202/27 S. 89 z dnia 24. XI. 1927 r.

14. Surogat masła p. n. „Oma“ wyrobu firmy „Fabryka Masła Roślinnego Damara“ w Warszawie (Praga), pozwolenie Nr. 5286/27 S. 90 z dnia 26. XI. 1927 r.

15. Surogat masła p. n. „Eden“ wyrobu firmy „Fabryka Masła Roślinnego Damara“ w Warszawie (Praga), pozwolenie Nr. 5288/27 S. 91 z dnia 26. XI. 1927 r.

16. Surogat smalcu p. n. „Nevada Lard“ wyrobu firmy „Fabryka Masła Roślinnego Damara“ w Warszawie (Praga), pozwolenie Nr. 5285/27 S. 92 z dnia 26. XI. 1927 r.

17. Surogat masła p. n. „Chemo“ wyrobu firmy „Einhorn, Fein i S-ka w Łodzi, pozwolenie Nr. 4989/27 S. 93 z dnia 5. XII. 1927 r.

18. Surogat masła p. n. „Kokoma“ wyrobu firmy „Einhorn, Fein i S-ka w Łodzi, pozwolenie Nr. 5408/27 S. 94 z dnia 5. XII. 1927 r.

19. Surogat masła p. n. „Kokoma prima“ wyrobu firmy „Einhorn, Fein i S-ka“ w Łodzi, pozwolenie Nr. 5408/27 S. 95 z dnia 5. XII. 2927 r.

20. Surogat masła p. n. „Rekord“ wyrobu firmy „Fabryka Tłuszczu Jadalnego Rekord“ w Warszawie, pozwolenie Nr. 5445/27 S. 96 z dnia 6. XII. 1927 r.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:
(—) *Piestrzyński* w. r.

III.

Okólniki
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

16.

Okólnik Nr. 136 z dnia 1 lipca 1927 r. Nr. Wojsk. 2522/7 do wszystkich Panów Wojewodów w sprawie wykonywania instrukcji meldunkowej — zarządzenie.

Przy sposobności inspekcji komisji poborowych przez lotną komisję międzyministerjalną dokonano w niektórych urzędach gminnych lustracji działu meldunkowego. W wyniku tych lustracyj stwierdzono, że akcja meldunkowa nie jest prowadzona w sposób wskazany instrukcją Min. Spr. Wewnętrznych z 1926 r. dla urzędów gminnych względnie meldunkowych o prowadzeniu meldunków mężczyzn, należących do rezerwy i pospolitego ruszenia oraz szeregowych służby czynnej, przebywających na urlopach.

W szczególności w wielu wypadkach zauważono, że urzędy gminne zamiast księgi meldunkowej, której wzór podany jest w załączniku Nr. 2 do instrukcji, prowadzą te księgi na innych drukach, których treść rubryk nie pokrywa się z treścią podaną we wzorze Nr. 2 instrukcji.

Poszczególne rubryki nie są wypełniane w sposób rzeczowy, wskazany przepisami części III instrukcji, skutkiem czego P. K. U. dla wyjaśnienia treści nadsyłanych im kart meldunkowych muszą prowadzić niepotrzebnie korespondencję z władzami administracyjnemi względnie bezpośrednio z urzędami gminnemi. W szczególności rubryki 7 i 8 księgi meldunkowej są wypełniane w sposób, który nie ilustruje dokładnie stanu faktycznego. Rubryka 7 jest z reguły wypełniana jedynie datą i nazwą miejscowości, w której obowiązany do meldowania się zamieszkał. Nie jest natomiast wykazywanem czy obowiązany do zameldowania się zamierza w danej miejscowości zamieszkać na stałe czy też tylko czasowo. Rubryka 8 nie jest często wypełniana, mimo że obowiązany do meldowania się zmienił miejsce pobytu względnie zamieszkania.

Ponieważ stan tego rodzaju uniemożliwia władzom wojskowym utrzymywanie w aktualności ewidencji rezerw, oraz osób mających być powołanemi do czynnej służby, zechce Pan Wojewoda w związku z zarządzeniami Min. Spraw Wewn. z dnia 6 listopada 1926 L. Wojsk. 2210/26 i z dnia 11 maja 1927 L. Wojsk. 1884/27 wydać stosowne zarządzenia do podwładnych władz administracyjnych i samorządowych zmierzające do należytego założenia i aktualnego prowadzenia akcji meldunkowej.

W zarządzeniach tych prócz dyrektyw podyktowanych względami miejscowemi zechce Pan Wojewoda zwrócić uwagę, i położyć nacisk na należyte poinformowanie ludności, w szczególności obowiązanych do meldowania się o ciążących na nich obowiązkach, jak również nakazać, ażeby urzędy gminne względnie meldunkowe prowadziły księgi meldunkowe ściśle według wskazówek podanych w części III-ej instrukcji.

Przy tej sposobności przypomina się, że obowiązkowi meldowania się w urzędach gminnych względnie meldunkowych podlegają:

a) rezerwiści na zasadzie art. 73, ustęp 2-gi ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej;

b) zaliczeni do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu na zasadzie art. 75 ustęp 1-szy tejże ustawy;

c) zwolnieni z wojska stałego przed upływem ustawowego czasu służby czynnej na zasadzie art. 66 ustawy wojskowej;

d) zaliczeni do stanu urlopowanych t. j. poborowi skwalifikowani do kategorji A od czasu ich zakwalifikowani do chwili wcielenia do szeregów na zasadzie § 3 punkt 3-ci rozporządzenia Min. Spraw Wojsk. z dnia 29 kwietnia 1926 (Dz. U. R. P. Nr. 50 p. 302);

c) czasowo urlopowani, o ile w danej miejscowości niema załogi wojskowej lub posterunku policji państwowej.

Dla tych ostatnich urzędy gminne względnie meldunkowe prowadzą osobną książkę meldunkową wedle wzoru załącznika Nr. 4 do instrukcji.

(—) *Jaroszyński.*
Podsekretarz Stanu.

17.

Okólnik Nr. 137 z dn. 12 lipca 1927 r. Nr. OL. 2177/27 do Pana Wojewody (wszyscy) w sprawie zebrań perjodycznych wojewódzkich i powiatowych.

Zebrania perjodyczne naczelników władz niezespolonych z władzami administracji ogólnej pod przewodnictwem p.p. Wojewodów wprowadzone w życie z początkiem roku 1925 na podstawie przepisów § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lutego 1924 (Dz. Ust. R. P. Nr. 21, poz. 225), okazały się instytucją pożyteczną, czego dowodem nietylko chętny udział w tych zebraniach przedstawicieli władz i urzędów, powołanych do tego w myśl zatwierdzonego regulaminu, lecz także częsty udział reprezentantów sądownictwa i wojskowości, a nadto dokonane z inicjatywy zebrań wojewódzkich powołanie do życia analogicznych zebrań w powiatach pod przewodnictwem starostów.

Liczne zebrania, odbyte bezmała we wszystkich powiatach i województwach, wykazały jednak, że technika tych zebrań nie wszędzie stała na odpowiednim poziomie, a tem samem i osiągnięte wyniki były bardzo nierównomierne.

W myśl rozporządzenia z 11 lutego 1924 zadaniem zebrań perjodycznych jest „uzgadnianie działalności poszczególnych działów administracji państwowej w myśl zasadniczej linji polityki Rządu—reprezentowanej przez Wojewodę".

W porównaniu z tym przepisem zauważyłem przedewszystkiem, iż na zebraniach brakowało, jako zasadniczego punktu programu—referatu ze strony p.p. Wojewodów o ogólnej sytuacji politycznej i ustosunkowania się Rządu do najważniejszych w tym względzie zagadnień. Referat ten uważam za niezmiernie ważny, ponieważ umożliwi on i ułatwi uczestnikom zebrań skontrolowanie ich poglądów względnie otrzymanych od władz przełożonych dyrektyw z poglądami pp. Wojewodów, a w razie rozbieżności umożliwi autorytatywne ich wyjaśnienie ze strony właściwych Ministrów względnie Rządu.

Zarówno z brzmienia rozporządzenia, jak i z § 2 regulaminu, jak wreszcie z istoty zebrań tych wynika, że przedmiotem ich powinny być sprawy o charakterze zasadniczym, a conajmniej ogólnym, obchodzące ile możności jaknajwiększą ilość działów administracji państwowej; mogą to być zagadnienia zarówno polityczne, jak gospodarcze, finansowe, organizacyjne (zwłaszcza w zakresie ułatwień wzajemnych stosunków urzędowych, poparcia w zakresie egzekucji i t. p.) stosunku do samorządu i t. p. W przeciwieństwie do tego zauważyłem, iż porządek dzienny niektórych zebrań zawierał nadmierną ilość drobnych spraw bieżących, obchodzących niekiedy tylko jeden resort. Odbijało się to oczywiście ujemnie na zainteresowaniu uczestników w obradach i ich poziomie.

Jakkolwiek zebrania perjodyczne nie są pomyślane jako nadbudowa w organizacji administracji państwowej na obszarze województw, a tem samem żadnych uchwał ani wiążących decyzji uczestnikom narzucać nie mogą, niemniej przeto należyty autorytet przewodniczącego i umiejętne przewodnictwo powinny i mogą doprowadzić do uzgodnienia poglądów uczestników zebrań a tem samem osiągnięcia najistotniejszego zadania zebrań, t. j. zupełnego skoordynowania całej administracji państwowej zarówno na wewnątrz we wzajemnych stosunkach urzędowych, jak w stosunku do ludności oraz w zakresie wniosków przedkładanych władzom centralnym.

Brak zgodności władz na obszarze Województwa utrudnia bowiem w tym samym stopniu wzajemne uzgadnianie i porozumiewanie się Ministerstw, jak brak zgodności władz na obszarze powiatu utrudnia stosunek p.p. Wojewodów do p.p. Kuratorów, Prezesów Izb Skarbowych, Prezesów Urzędów Ziemskich i t. p.

Ten niezbędny autorytet jako przewodniczący zebraniom, osiągną jednak p.p. Wojewodowie nie inaczej, jak przez staranne przygotowanie programów tych zebrań, zapewnienie im tematów interesujących, o charakterze ogólnym i dbałość o to, ażeby wygłaszane na zebraniach referaty ze strony Urzędu Wojewódzkiego były na wysokości zadania i nie stojąc na ciasnem stanowisku resortowem, zdolne były przekonać uczestników zebrania o możliwości i korzyściach jaknajściślejszej wzajemnej współpracy na zasadzie zaufania.

Nie bez ważnego wpływu na instytucję zebrań perjodycznych pozostają realne tych zebrań wyniki. Uczestnicy zebrań perjodycznych tem chętniejszy przyjmą w nich udział, jeśli przekonają się, że zebrania osiągają rezultaty. W związku z tem ważną jest rzeczą redakcja zarówno protokółów zebrań jak i ostatecznych wniosków, ponieważ tylko należycie sformułowane wnioski, poparte jasnemi i krótkiemi motywami mogą zainteresować w należyty sposób władze centralne i doczekać się realizacji.

W związku z powyższemi uwagami, zarządzam co następuje:

1. Zebrania perjodyczne Wojewódzkie winny się odbywać najmniej 4 razy w roku, przedewszystkiem w takich momentach, w których czy to ze względu na szczególniejsze wydarzenia ogólnopaństwowe lub na terenie Województwa, albo w związku z ukazaniem się ważnych przepisów albo z innych powodów zachodzi potrzeba porozumienia się naczelników różnych działów administracji.

2. O ile zebranie nie zostało zwołane dla pewnej specjalnej kwestji, jednym z naczelnych punktów programu winien być referat z ramienia p. Wojewody, dotyczący ogólnej sytuacji politycznej.

3. Program zebrań winien obejmować przedewszystkiem kwestje natury ogólnej i zasadniczej — obchodzące istotnie wszystkich lub znaczniejszą liczbę członków zebrania z wyłączeniem spraw, które mogą być załatwione bezpośrednio między naczelnikami poszczególnych urzędów.

Program ten należy ustalić zawczasu i podać do wiadomości członków zebrania stosownie do § 6 regulaminu — jakoteż do wiadomości Min. Spraw Wewnętrznych.

4. Na zebraniu należy dążyć do jasnego ustalenia przedmiotu dyskusji, konkretnych wniosków oraz końcowych rezultatów. Wszelka rozwlekłość zarówno w referatach jak w przemówieniach w czasie dyskusji jest niedopuszczalna, gdyż zniechęca słuchaczy i utrudnia skonkretyzowanie wyników.

5. Protokół winien zawierać:

a) termin zebrania i wykaz członków zaproszonych oraz członków obecnych;

b) program i porządek obrad z wymienieniem referentów poszczególnych punktów;

c) konkretne wnioski i dezyderaty o ile ich uzgodnienie na zebraniu nastąpiło;

d) krótki przebieg dyskusji należy zamieszczać w protokóle tylko wówczas, jeżeli dotyczy sprawy szczególnie ważnej, a zaznaczyły się wśród członków zapatrywania rozbieżne, których uzgodnienie wymaga ingerencji władz centralnych.

Przytaczanie w całości lub długich streszczeniach referatów i przemówień nie jest dopuszczalne, ponieważ pozbawia protokół należytej przejrzystości i utrudnia zapoznanie się z jego treścią.

6. Pozostawienie uznaniu p.p. Wojewodów, czy i jakie punkty programu uznają za stosowne traktować na plenum zebrania, a które ewentualnie w gronie ciaśniejszem członków szczególnie żainteresowanych.

7. Po 1 egzempl. protokółu należy przesłać: a) wszystkim uczestnikom zebrania, którzy postąpią dalej stosownie do § 11 regulaminu, b) wszystkim Ministerstwom działów zespolonych z administracją ogólną, o ile na zebraniu poruszono kwestje, dane Ministerstwo interesujące, c) wszystkim p.p. Wojewodom, 2 egzemplarze protokółu należy przesłać Min. Spraw Wewnętrznych. Egzemplarze te winny być pisane tylko po jednej stronie arkusza, tak, ażeby można je w danym razie pociąć i materjał w miarę potrzeby grupować.

Co się tyczy zebrań perjodycznych powiatowych, to odnoszą się do nich w zasadzie te same uwagi i zarządzenia, jakie podano odnośnie do zebrań Wojewódzkich.

Panowie Wojewodowie zechcą na zebrania te zwrócić szczególniejszą uwagę i wpływać bezpośrednio na ustalanie ich programu. W szczególności uważam za wskazane, ażeby zebrania powiatowe odbywały się na obszarze całego Województwa możliwie równocześnie, (w granicach niezbędnych dla umożliwienia niektórym delegatom wzięcia udziału w zebraniach na obszarze 2 lub więcej powiatów) i z możliwie tym samym programem. W ten sposób będzie możliwe perjodyczne oświetlanie i uzgadnianie pewnych kwestji na obszarze całego Województwa.

Uważam za konieczne, ażeby dla użytku zebrań powiatowych były przygotowywane w Urzędach Wojewódzkich i rozsyłane Starostom referaty, zwłaszcza:

a) krótkie referaty o ogólnej sytuacji,

b) streszczenia ważniejszych wyników zebrań perjodycznych Wojewódzkich.

Protokóły zebrań powiatowych, zredagowane w myśl poprzednich wskazówek winien Starosta przesłać:

a) w 1 egzemplarzu wszystkim uczestnikom zebrania,

b) w 4 egzemplarzach p. Wojewodzie z czego 2 egz. pisane po jednej stronie arkusza otrzymuje Min. Spraw Wewnętrznych.

Przewiduję, iż po pewnym czasie zrezygnują z przedkładania protokółów zebrań powiatowych Min. Spraw Wewn. a zamiast tego p.p. Wojewodowie będą nadsyłali Ministerstwu ogólne sprawozdania o przebiegu i wynikach tych zebrań.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

18.

Okólnik Nr. 138 z dnia 7 lipca 1927 r. Nr. OB. 2440/27 do Pana Wojewody (wszystkich), P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do Spraw Mniejszości w Katowicach oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w przedmiocie opłat stemplowych od pism wnoszonych do urzędów przez zakłady ubezpieczeń przymusowych.

W uzupełnieniu okólnika Nr. 52 z dn. 25.II r. b. OB. 823 podaje się do wiadomości następującą wykładnię przepisów stemplowych, tyczącą się opłat od pism wnoszonych przez zakłady ubezpieczeń przymusowych do urzędów państwowych.

(Art. 144). / Pisma, wnoszone do urzędów państwowych przez zakłady ubezpieczeń przymusowych np. Kasy Chorych. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 410), Zakład Pensyjny dla funkcjonarjuszy z siedzibą we Lwowie (rozporządzenie z dn. 6 sierpnia 1921 r., Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 524) Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu (rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 2 sierpnia 1920, Dz. Urz. Min. b. Dz. Pr. Nr. 45, poz. 380), Zakład ubezpieczenia od wypadków z siedzibą we Lwowie (ustawa z dnia 30 stycznia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 148 oraz rozporządzenie z dnia 7 czerwca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 512), Zakład Ubezpieczenia Urzędników Prywatnych w Poznaniu (rozporządzenie z dn. 26 maja 1926 r., Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 322), zarząd główny i zarządy obwodowe Funduszu bezrobocia (art. 17 — 26 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r., Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 650) są wolne od opłaty stemplowej na mocy art. 144 p. 2 jako wniesione przez związek przymusowy.

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *St. Czerwiński.*
Radca Ministerjalny.

19.

Okólnik Nr. 139 z dnia 20 lipca 1927 r. Nr. Wojsk. 2718/27 do Pana Wojewody (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wypłat zasiłków rodzinom rezerwistów za ćwiczenia wojskowe.

Wobec faktu, że w najbliższym czasie ukaże się w Dzienniku Ustaw Rz. P. Ustawa Sejmowa, przywracająca moc obowiązującą ustawie z dnia 22 marca 1923 r. (Dz. Ust. Rz. P Nr. 37, poz. 246), znowelizowanej ustawą z dnia 23 czerwca 1925 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 75, poz. 522) zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) bezzwłocznie przystąpić do uruchomienia akcji zasiłkowej w sposób podany rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 kwietnia 1923 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 40, poz. 286) oraz pismem okólnem z dnia 26 czerwca 1925 r. Nr. AA. 4349 (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 2. poz. 274).

Wypłata zasiłków nastąpi na zasadzie norm, ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów, które w najbliższym czasie będzie ogłoszone w Dzienniku Ustaw.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

20.

Okólnik Nr. 140 z dnia 19 lipca 1927 r. Nr. O. P. 644/27 do Pp. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego w sprawie postępowania dyscyplinarnego—wskazówki proceduralne Rzecznika Dyscyplinarnego przy Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w 3 ch egzemplarzach odpisy okólnika Rzecznika Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej działającego na mocy przysługującego mu w myśl ust. II § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 990) uprawnienia, celem podania do wiadomości podległych Panom Rzeczników dyscyplinarnych z poleceniem przestrzegania zawartych w tym okólniku wskazówek.

Równocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na konieczność ścisłego przestrzegania przez władze służbowe postanowień art. 57 Ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, który wymaga, by władze służbowe zawiadomiły właściwe komisje dyscyplinarne o każdym wypadku tymczasowego zawieszenia służby najdalej w ciągu 8-miu dni. Należy mieć bowiem na uwadze, że przekroczenie tego terminu może łatwo spowodować niemożność powzięcia przez właściwą komisję uchwały, w trybie przewidzianym w art. 57 tej ustawy.

Za Dyrektora Departamentu:
Zał. (—) *St. Twardo.*
Główny Inspektor Min. Spr. Wewn.

RZECZNIK
NAJWYŻSZEJ KOMISJI DYSCYPLINARNEJ
PRZY PREZESIE RADY MINISTRÓW
Nr. 13161/26.
Warszawa, dn. 25 maja 1927 r.

Odpis.

OKÓLNIK Nr. 33.

Do
wszystkich Pp. Rzeczników Dyscyplinarnych.

Opierając się na postanowieniach ustępu II § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 990), mam zaszczyt prosić o przestrzeganie następujących zasad postępowania przy sprawowaniu fukcyj rzecznika dyscyplinarnego.

Nadmieniam, iż niektóre ze wskazówek proceduralnych poniżej zawartych dotyczą raczej postępowania Komisyj Dyscyplinarnych, względnie ich niezależnych przewodniczących, jednak Pan Rzecznik zechce w tych wypadkach przez zajęcie odpowiedniego stanowiska wpływać, by odnośne przepisy ustawowe nie były naruszane, względnie odwoływać się od uchwał powziętych niezgodnie z duchem ustawy.

1. Protokół rozprawy dyscyplinarnej, odbytej przez jedną z Komisyj Dyscyplinarnych, zawierał następujący ustęp: „Po przerwie o godz. 11 m. 25 wezwano świadka XX, który po złożeniu przysięgi składa zeznanie i t. d.".

Odnośnie do tego faktu muszę stwierdzić, że Komisje Dyscyplinarne nie mają prawa zaprzysięgania świadków i powinny, gdy zajdzie potrzeba zaprzysiężenia, zwracać się do sądów z prośbą o przesłuchanie świadka pod przysięgą (art. 26 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem).

2. Do Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej wpływają sprawy, w których obwiniony, opierając się na postanowieniach art. 64 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, prosi o przywrócenie omieszkanego terminu, a które nie zawierają wniosku rzecznika dyscyplinarnego, którego domaga się kategorycznie ustęp II tego artykułu.

W tych wypadkach załatwienie ulega niepotrzebnej zwłoce aż do nadesłania przez właściwą komisję pierwszej instancji omawianego wniosku rzecznika dyscyplinarnego.

3. Wiele trudności nastręcza Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej nieścisłe stosowanie postanowień art. 62 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem. Głosi on: „Wszelkie doręczenia, które mają nastąpić według postanowienia ustawy niniejszej, są ważne i powodują bieg terminów, o ile uskutecznione są do rąk własnych obwinionego, jego obrońcy, tudzież rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy.

O ile miejsce pobytu obwinionego nie jest znane, a nie ustanowił on obrońcy, to za faktyczne doręczenie uważa się złożenie właściwego pisma u jego władzy służbowej.

Wyraźny przepis tego artykułu nie dopuszcza interpretacji rozszerzającej. Liczne komisje dyscyplinarne stosują przez analogję z postępowaniem sądowem zwyczaj doręczania obwinionemu wezwań na rozprawę do rąk jego domowników. Takie dowody doręczenia są nieważne, i o ile obwiniony

na rozprawie nie jawi się, Najwyższa Komisja Dyscyplinarna zmuszona jest rozprawę odraczać, co połączone jest z wielką szkodą dla wymiaru sprawiedliwości dyscyplinarnej. Niezależnie bowiem od niepotrzebnej straty czasu wskutek udaremnionego posiedzenia Najwyższej Komisji, odwleka orzeczenie dyscyplinarne na kilka tygodni, gdyż od ponownego doręczenia musi upłynąć przepisany czasokres ustawowy, a obwiniony, który często tylko gra na zwłokę, gdyż chodzi mu o pobranie jeszcze jednomiesięcznych poborów (chociażby umniejszonych o pewien procent), rozmyślnie uchyla się od odebrania wezwania na rozprawę.

A więc tak dobro służby, jak i interes skarbu Państwa wymagają ścisłego przestrzegania postanowień art. 62, omawianej ustawy.

4. W aktach przesyłanych w drodze odwołań do Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej trafiają się liczne wypadki, iż sentencja orzeczenia zaopatrzona jest tylko podpisem przewodniczącego Komisji, nie zawiera natomiast podpisu pozostałych dwóch członków kompletu. Takie orzeczenie, ponieważ nie czyni zadość postanowieniom art. 42 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, musi być uznane za nieistniejące—i rozprawa dyscyplinarna w pierwszej instancji musi się odbyć ponownie.

Jaką to powoduje zwłokę w ostatecznem zakończeniu postępowania, zbyteczne dowodzić.

Jest to jeden z tych wypadków, na które Pp. Rzecznicy nie mają bezpośredniego wpływu. Jednak, stykając się z aktami dyscyplinarnemi, mają możność czuwania nad tem, by te uchybienia nie miały miejsca.

Wymaga tego dobro służby i szybkość postępowania.

5. Najwyższa Komisja Dyscyplinarna natrafiła w swem orzecznictwie na liczne wypadki, iż rzecznik dyscyplinarny na rozprawie kontradyktoryjnej rozszerza oskarżenie na czyny nieobjęte uchwałą przekazującą, a orzekająca Komisja obejmuje je swem orzeczeniem skazującem. Takie postępowanie jest sprzeczne z ogólnemi normami postępowania karnego gdyż w ten sposób pozbawia się obwinionego możności obrony, zaskakując go na rozprawie zarzutami, których doręczona mu uchwała przekazująca nie zawierała.

W wypadkach tych należy stawiać wniosek na odroczenie rozprawy, skierować po uprzedniem porozumieniu się Rzecznika z jego władzą służbową — § 8 p. o. rozp. Prezyd. Rzeczyp. (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 990—(uwaga Min. Spr. Wewn.) do Komisji nowe oskarżenie, spowodować nową uchwałę przekazującą, doręczyć ją obwinionemu, a rozprawę przeprowadzić łącznie na wszystkie zarzuty i objąć je jednem orzeczeniem dyscyplinarnem.

6. Zdarzył się również wypadek, iż Najwyższa Komisja Dyscyplinarna zażądała dodatkowych dochodzeń celem ustalenia winy odnośnie do jednego punktu zaczepionego odwołania orzeczenia, a odnośna Komisja Dyscyplinarna, po przeprowadzeniu tych dochodzeń, wydała co do tego konkretnego zarzutu nowe orzeczenie dyscyplinarne. W ten sposób obwiniony został skazany za ten sam czyn dwa razy, gdyż pierwsze orzeczenie było jeszcze niezałatwione, a obwiniony, który odwołał się od pierwszego—nie wniósł odwołania od drugiego, względnie wniósł je po terminie. Ten sam zarzut uprawomocnił się w orzeczeniu drugiem, a pozostał nierozstrzygnięty w pierwszem orzeczeniu.

Przytoczony przykład oświetla jaskrawo chaos, jaki powstaje, gdy ogólne zasady postępowania karnego są naruszane.

7. W jednej z komisyj dyscyplinarnych zdarzył się fakt wyłączenia na żądanie obwinionego bez podania powodów (ust. 2, art. 15 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem) zastępcy przewodniczącego kompletu orzekającego. Odnośna uchwała była sprzeczna z duchem ustawy oraz praktyką ustaloną w Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej, która nie dopuszcza do wyłączania przewodniczących i ich zastępców, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w ustawie o postępowaniu karnem, przy wyłączaniu sędziów i prokuratorów (ust. 1 art. 15 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem).

8. Niektóre komisje dyscyplinarne stosują niewłaściwą praktykę umarzania spraw dyscyplinarnych tych urzędników, którzy zostaną w trakcie postępowania dyscyplinarnego zwolnieni na podstawie art. 116 ustawy o służbie państwowej, i to bez względu na stadjum, w jakiem się sprawa dyscyplinarna znajduje.

Praktyka ta jest sprzeczna z duchem ustawy oraz z dobrem służby. Przedewszystkiem ustawa o postępowaniu dyscyplinarnem wymienia—oprócz wypadku umorzenia postępowania przed powzięciem uchwały przekazującej (art. 30 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem) — tylko jeden wypadek, w którym może nastąpić umorzenie postępowania dyscyplinarnego. Przewiduje go art. 47 ustawy. Jest to wypadek śmierci obwinionego. Wówczas sprawę należy umorzyć, bez względu na stadjum, w którem się znajduje. Jednak nawet i w tym wypadku, o ile ustawowi spadkobiercy zmarłego tego zażądają, sprawa musi być doprowadzona do końca i zakończona prawomocnem orzeczeniem.

Taką to wagę przywiązuje ustawodawca do doprowadzenia spraw wszczętych do końca, t. zn. do orzeczenia.

Na stosowaniu odmiennej praktyki, sprzecznej z duchem ustawy, cierpi dobro służby, gdyż inkryminowane fakty zacierają się w pamięci świadków, a odnośny urzędnik może, po upływie lat kilku lub kilkunastu, znaleźć się znowu w gronie urzędników państwowych, nie został bowiem ze służby wydalony, wina nie została określona,— a wówczas doprowadzenia sprawy do końca okaże się już niemożliwem z powodu zbyt długiego upływu czasu.

Ponieważ każda uchwała może być powzięta tylko po wysłuchaniu wniosku Pana Rzecznika przeto w tych wypadkach (jak powyżej), wniosek ten powinien domagać się doprowadzenia sprawy do końca. Na wypadek nieuwzględnienia takiego wniosku, należy wnosić odwołania od uchwały powziętej niezgodnie z duchem ustawy.

Bardzo charakterystyczny zatarg proceduralny między komisją dyscyplinarną a rzecznikiem miał miejsce w następującej sprawie:

Rzecznik dyscyplinarny. opierając się na brzmieniu prawomocnego wyroku uniewinniającego obwinionego od jedynego zarzutu, będącego przedmiotem dochodzenia dyscyplinarnego, zrzekł się oskarżenia. Komisja Dyscyplinarna, pomimo braku oskarżyciela. postanowiła przeprowadzić rozprawę ustną, jednak wobec braku zgody rzecznika dyscyplinarnego na odbycie tej rozprawy zastosowała postanowienie art. 65 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, iż w danym wypadku winny posiłkowo znaleźć zastosowanie przepisy rosyjskiej ustawy o postępowaniu karnem (sprawa toczyła się na obszarze b. zaboru rosyjskiego), obowiązującej na obszarze okręgów sądów apelacyjnych: warszawskiego, lubelskiego i wileńskiego. To też po myśli art. 528 tejże ustawy skierowała sprawę do rozstrzygnięcia do instancji apelacyjnej, którą w tym wypadku była Najwyższa Komisja Dyscyplinarna (gdyż sprawa toczyła się w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej).

Najwyższa Komisja Dyscyplinarna potwierdziła zasadność powyższej uchwały i uznała się za właściwą do rozstrzygnięcia tej sprawy spornej. Ponieważ rzecznik Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej podzielił stanowisko rzecznika I-ej instancji, przeto Najwyższa Komisja Dyscyplinarna wobec braku oskarżyciela sprawę umorzyła. Gdyby rzecznik apelacyjny zajął był odmienne stanowisko i podtrzymał oskarżenie, wówczas sprawa musiałaby wrócić do instancji I-ej. której rzecznik byłby już wówczas związany stanowiskiem rzecznika apelacyjnego i musiałby, nawet wbrew swemu przekonaniu, oskarżenie popierać, a w każdym razie nie mógłby się uchylić od udziału w rozprawie dyscyplinarnej.

Uchwała powyższa ma znaczenie zasadnicze, dlatego zechcą Pp. Rzecznicy dyscyplinarni na wypadek tego rodzaju incydentu proceduralnego stosować analogiczną taktykę.

Odnośnie do kwestji umarzania postępowania pozostaje jeszcze do omówienia stosunek art. 60 ustawy o służbie państwowej do umarzania postępowania dyscyplinarnego. Brzmienie ustępu II tego artykułu nie pozostawia żadnej wątpliwości, że władza służbowa powinna odroczyć przyjęcie zgłoszenia wystąpienia ze służby urzędnika, przeciw któremu wdrożono postępowanie dyscyplinarne aż do prawomocnego orzeczenia. Albowiem ono może opiewać w przyszłości na wydalenie ze służby, niepokrywające się z dobrowolnem wystąpieniem.

9. Podaję również do wiadomości Pp. Rzeczników Dyscyplinarnych, iż Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał dnia 22 czerwca 1926 r. (w sprawie Jana Gołębiowskiego) L. Rej. 1420/24 zasadnicze orzeczenie, stanowiące wykładnię interpretacyjną stosowania postanowień art. 71, ustawy o służbie państwowej (wydalanie ze służby bez postępowania dyscyplinarnego na wypadek skazania urzędnika prawomocnym wyrokiem sądu karnego). Orzeczenie to konkluduje, że art. 71 może mieć zastosowanie tylko wówczas, o ile skazanie pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego. Że natomiast przepis specjalny, obowiązujący dawniej na obszarze b. zaboru austrjackiego, który z zasądzeniem urzędnika sądowego za przekroczenie (nie zbrodnię), popełnione z chęci zysku. łączył niezdolność do dalszego piastowania urzędu, stracił moc obowiązującą jeszcze w roku 1896.

10. Podaję również do wiadomości Pp Rzeczników Dyscyplinarnych, iż Najwyższa Komisja Dyscyplinarna na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 1926 r. rozstrzygnęła zasadniczo pytanie, dotyczące dopuszczenia notarjuszy na obszarze byłego zaboru pruskiego do funkcyj obrońców z wyboru w postępowaniu dyscyplinarnem, w sposób twierdzący.

Motywy tego rozstrzygnięcia były następujące:

I. Według ustawodawstwa pruskiego notarjusz jest urzędnikiem państwowym. Wynika to zarówno z podstawowej w kwestji notarjatu ustawy z dnia 21 września 1899 r. o sądownictwie dobrej woli (preussisches Freiwilliger Gerichtsbarkeit Gesetz), mianowicie z art. 77 do 103 tej ustawy, jak i z różnych innych przepisów) § 21 Gebührenordnung für Notate dotyczący djet oraz kosztów podróży i przenosin notarjuszów i przepisy, zwalniające notarjuszów od obowiązku, ciążącego na „innych urzędnikach" co do wyjednywania pozwolenia zwierzchności na udział w zakładaniu i prowadzeniu spółek akcyjnych i t. p., jako też w przyjmowaniu godności opiekuna – przytoczone na str. 36 i 38 w Guttentage Preussische Gesetze Nr. 2 „Preussische Beamtem-Gesetzgebung" — w opracowaniu Pfafferothe i § 359 ustawy karnej i t. d.).

Tak też traktują stanowisko notarjusza pisarze pruscy Delius („Lie Beamten-haftpflichtgesetze" w Guttentage Reichsgesetze Nr. 94) na str. 224 powiada: „der Notar ist Beamter.... er übt öffentliche Gewalt aus". Bitter („Handwörterbuch der preussischen Verwaltung") pod wyrazem „Notare"; „sie sind preussische Staatsbeamte, haben als solche den Diensteid zu leisten und deren allgemeine Rechte und Pflichten mit einzelmem Ausnahmen"; „die Notare unterliegen dem Gesetze vom 7. V. 1851, betr. die Dienstvergehen der Richter".

Ustawodawstwo polskie, wprowadzając zmiany do powołanych powyżej przepisów pruskich, nie zmieniło jednak stanowiska notarjuszów jako urzędników państwowych. Patrz odnośne rozporządzenia Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej („Zbiór rozporządzeń Komisarjatu N. R. L. oraz Ministra b. dzielnicy pruskiej z r. 1919, mających zasadnicze znaczenie dla sędziów i sądownictwa" — str. 36, 41. 51, 62, 74) oraz rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z 8 października 1921 r. (Dz. Ustaw Nr. 83, poz. 592).

To też Sąd Najwyższy w opinji, powziętej na posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia w dniu 1 marcu r. 1924 w sprawie Z. O. 4/23, wynikłej wskutek zapytania Ministra Sprawiedliwości, omawiając porównawczo stanowisko notarjuszów na obszarach wszystkich trzech zaborów, wyraził co do notarjuszów w b. zaborze pruskim zdanie następujące: „na ziemiach zachodnich, które wchodziły dawniej w skład państwa pruskiego, notarjusze są urzędnikami, mianuje ich minister sprawiedliwości dożywotnio, składają przysięgę służbową, mają urzędową siedzibę w określonej miejscowości, podlegają nadzorowi ministra i prezesów

właściwego sądu apelacyjnego i okręgowego i odpowiadają dyscyplinarnie narówni z sędziami (ustawa o sądownictwie dobrej woli z 21 września 1899 r. „Orzecznictwo sądów polskich" — rocznik III z r. 1924 pozycja 262).

II. Ustawy Rzeczypospolitej z dnia 17 lutego 1922 r. ściśle między sobą związane: o państwowej służbie cywilnej i o organizacji władz dyscyplinarnych etc. nie wymieniają notarjuszów i nie wymienia ich też tabela stanowisk służbowych, ogłoszona rozporządzeniem Rady Ministrów. Wobec jednak niewątpliwego charakteru ich jako urzędników państwowych, opisanego wyżej pod I, niema zasady do wyłączenia ich z liczby funkcjonarjuszów państwowych, uprawnionych do podejmowania się obrony z wyboru w postępowaniu dyscyplinarnem. W szczególności nie stoi temu na przeszkodzie fakt, iż sami nie podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej z powołanych wyżej ustaw z 17 lutego 1922 r., gdyż sędziowie i nauczyciele szkół państwowych, którzy odpowiedzialności z tych ustaw również nie podlegają (art. 71 ustawy z 17 lutego 1922 r. poz. 165 dz. ustaw), mogą jednak w postępowaniu dyscyplinarnem brać udział w charakterze członków kompletów orzekających (art. 7 ustęp 3 oraz art. 2 ustęp ostatni tejże ustawy — oba w redakcji znowelizowanej).

III. Kwestja ta omawiana powstała w sprawie z odwołania Wojciecha Tomczaka, komisarza obwodowego, od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej przy Poznańskim Urzędzie Wojewódzkim z dnia 16 lutego 1926 r., które to odwołanie wniósł nie Tomczak osobiście, lecz w jego imieniu, na zasadzie udzielonego przezeń pełnomocnictwa, wnieśli je Witold i Stanisław Celichowscy, „adwokaci i notarjusze w Poznaniu". Aczkolwiek pełnomocnictwo było wystawione na druku adwokackim i Celichowscy nie zaznaczyli w odwołaniu iż prawo do wniesienia skargi opierają na swoim charakterze notarjuszy,—jedynie z odbitego w nagłówku stempla jest widoczne, że są zarazem adwokatami i notarjuszami, — to jednak uznać należało wniesienie przez nich odwołania za ważne, gdyż do tego wystarcza fakt, iż są notarjuszami i że prawa i przywileje do tego stanowiska przywiązane służą im bez przerwy od chwili nominacji do czasu złożenia tego urzędu.

11. W niektórych komisjach dyscyplinarnych zdarzają się fakty konfliktów między rzecznikiem dyscyplinarnym a komisją na tem tle, że komisje dyscyplinarne nie uwzględniają niektórych punktów oskarżenia i bez podania motywów nie zamieszczają ich w uchwale przekazującej. W wypadkach takich, o ile Pan Rzecznik jest przekonany o słuszności swego twierdzenia o winie, i przemilczenie w uchwale przekazującej odnośnego zarzutu uważa za naruszające dobro służby, wówczas może skorzystać z uprawnień nadanych Mu postanowieniem art. 32 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem i uważając to pominięcie za umorzenie postępowania odnośnie do danego zarzutu wnieść w ciągu dni ośmiu zażalenie przeciw tej uchwale do instancji odwoławczej.

Nie jest to bowiem zażalenie przeciw uchwale przekazującej, tylko przeciw uchwale umarzającej. Jakkolwiek bowiem jedną uchwałą przekazującą można objąć cały szereg zarzutów, popełnionych w różnych okresach czasu, to jednak każdy z zarzucanych deliktów jest osobnem przestępstwem i może być w każdej chwili z postępowania wyłączony.

12. Na zapytanie, skierowane do mnie przez jednego z Pp. Rzeczników dyscyplinarnych, podaję do wiadomości, że w Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej utarł się zwyczaj, że przy odczytywaniu sentencji orzeczenia przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej mają powstać ze swych miejsc tak rzecznik dyscyplinarny, jak również obwiniony, jego obrońca i protokólant. Natomiast członkowie senatu orzekającego siedzą.

13. Na zapytanie, wystosowane do mnie przez jednego z Pp. Rzeczników co do orzecznictwa w sprawach nadużyć komorników sądowych, zawiadamiam, iż Najwyższa Komisja Dyscyplinarna powzięła w tej materji uchwałę zasadniczą na posiedzeniu, odbytem w dniu 9 marca 1926 r. w sprawie komornika na powiat wołożyński Wincentego Szajuka, następującej treści:

Przepisy tymczasowe o urządzeniu sądownictwa w Królestwie Polskiem (Dz. Urz. Dep. Spr. Nr. 1 z 19 sierpnia 1917 r.) i Przepisy Tymczasowe o wynagradzaniu urzędników wymiaru sprawiedliwości (Dz. Urz. Dep. Spr. Nr. 3) zaliczają komorników do urzędników wymiaru sprawiedliwości, dla których sądem dyscyplinarnym jest właściwy sąd apelacyjny w komplecie pięciu sędziów. Jako kary ustanowiono: 1) grzywnę, 2) naganę, 3) przeniesienie na własny koszt na inne miejsce służbowe i 4) wydalenie ze służby (art. 28 — 31). Dekret Nr. 10 Rady Regencyjnej Król. Polskiego z 1918 r. w przedmiocie przepisów dla komorników głosi, że komornicy pensji nie otrzymują, że mają natomiast prawo do pobierania opłat stosownie do przepisów specjalnych, że są oni urzędnikami X kategorji i że za wszelkie przekroczenia, uchybienia oraz przestępstwa odpowiadają narówni z urzędnikami wymiaru sprawiedliwości przy zastosowaniu do nich przepisów tymczasowych o urządzeniu sądownictwa (art. 20 dekretu).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 19-go czerwca 1922 r. rozciągnęło powyższe normy prawne na Ziemię Wileńską.

Kwestja charakteru służbowego komorników i ich odpowiedzialności nie wzbudzała żadnych wątpliwości aż do chwili wejścia w życie ustaw z dnia 17 lutego 1922 r. 1) o państwowej służbie cywilnej i 2) o organizacji władz dyscyplinarnych.

Tu dopiero powstać mogło pytanie, czy komornicy są urzędnikami państwowemi w rozumieniu ustawy, a w związku z tem czy może być na nich rozciągnięta ogólnourzędnicza ustawa o organizacji władz dyscyplinarnych?

Pytanie to — zdaniem Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej — winno być rozstrzygnięte przecząco.

Ustawa o państwowej służbie cywilnej, jako prawo ogólne, niewątpliwie nie pozbawiła komorników wynikającego z cytowanych na wstępie Przepisów i Dekretu charakteru urzędnika państwowego, ale też w niczem nie zmieniła i swoistego charakteru ich praw i obowiązków. Wprawdzie art. 118 ustawy o państwowej służbie cywilnej nie wyłącza komorników z pod jej działania, tą oko-

liczność jednak jeszcze nie może być dowodem, aby ustawa w całej rozciągłości miała mieć do nich zastosowanie, gdyż aczkolwiek niektóre przepisy z zakresu praw i obowiązków obejmują i komorników, to znakomita większość ich, a zwłaszcza zasadnicze przepisy — o służbie przygotowawczej, o stopniu służbowym, uposażeniu, awansach, prawie do emerytury — zupełnie nie dotyczą komorników. Moment ten winien być uznany za decydujący i rozstrzyga pytanie w tym sensie, że komornicy nie mogą być uważani za urzędników państwowych w rozumieniu ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Ustawa o państwowej służbie cywilnej przewiduje w art. 77 represje w postaci pięciu kar, których stopniowanie uzależnione jest od wagi przewinienia, a mianowicie: nagany, odliczenia lat służby, obniżenia stopnia służbowego, przeniesienia w stały stan spoczynku z umniejszonem zaopatrzeniem emerytalnem, względnie odprawą i wydalenia ze służby.

Gdy się zważy, że komornicy nie posiadają ani stopnia służbowego, ani uposażenia, ani praw do awansu i do emerytury i że nie zalicza im się lat służby, to artykuł ten w całości swej nie może mieć do nich zastosowania i jedynie dwie kary — najlżejsza (nagana) i najcięższa (wydalenie ze służby) — mogłyby być wymierzane, co stanowiłoby, wbrew intencjom prawodawcy, oczywiste i nieoparte na żadnych podstawach prawnych ograniczenie praw komorników i niweczyłoby sprawiedliwe i celowe wymierzanie kar w stosunku do winy.

Przytoczone motywy, odbierające komornikom charakter urzędników państwowych w rozumieniu ustawy o powszechnej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r., usuwają ich również z pod działania ogólnej ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym.

Potwierdzenie tego poglądu znajduje Najwyższa Komisja Dyscyplinarna w wyjaśnieniach Sądu Najwyższego w kwestji dotyczącej charakteru służbowego i odpowiedzialności notarjuszów, których, zarówno jak i komorników, ani art. 118 ustawy o państwowej służbie cywilnej, ani art. 71 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych z pod działania tych ustaw nie wyłączają. Sąd Najwyższy wyjaśnił mianowicie, że notarjusze, lubo są urzędnikami państwowymi, ale urzędnikami swoistymi, i że nie są urzędnikami państwowymi w rozumieniu ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. oraz, że w związku z tem odpowiedzialność dyscyplinarna notarjuszów nie podlega przepisom ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych z dnia 17 lutego 1922 r. (opinja Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 1924 r. Nr. Z. O.). Motywy orzeczenia Sądu Najwyższego odnośnie do odpowiedzialności notarjuszów znajdują — zdaniem Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej — całkowite zastosowanie i do komorników.

Z powyższych względów Najwyższa Komisja Dyscyplinarna nie uznaje władz dyscyplinarnych, działających na mocy ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym, za właściwe do rozpoznawania sprawy dyscyplinarnej komornika Wincentego Szajuka.

14. W końcu zwracam się do Pp. Rzeczników z gorącą prośbą, by czynności swe wykonywali z możliwym pośpiechem, dążąc bezwzględnie do rychłego ukończenia sprawy dyscyplinarnej i mając ciągle na względzie tę okoliczność, ażeby skarb Państwa nie płacił niepotrzebnie niezasłużonych poborów urzędnikom zawieszonym w służbie i skazanym zgóry (z powodu popełnienia występków hańbiących) na wydalenie ze służby. Już z tego względu należy sprawy urzędników zawieszonych w urzędowaniu traktować jako najpilniejsze, przed sprawami urzędników niezawieszonych.

Nadto w sprawach jasnych i nieskomplikowanych (np. odmówienie posłuszeństwa, samowolne porzucenie służby, obraza przełożonego i t. p.) należy robić jaknajdalej idący użytek z postanowień art. 19 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem — i dążyć do przekazania sprawy bezpośrednio do rozprawy dyscyplinarnej, na której Komisja ma możność bezpośredniego zetknięcia się z całym materjałem dowodowym przez przesłuchanie świadków, mających inkryminowane fakty świeżo w pamięci.

W takich sprawach należy bezwarunkowo unikać zbytecznych dochodzeń wstępnych i śledztwa dyscyplinarnego, powodującego niepotrzebną pracę przez spisywanie licznych protokółów i stratę czasu. Bezpośrednie zetknięcie się komisji dyscyplinarnej z całym materjałem dowodowym tylko ułatwi orzecznictwo, a przyśpieszy znacznie procedurę dyscyplinarną. Stosują ją już obecnie z powodzeniem niektóre komisje dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych w sprawach tych funkcjonarjuszów, którzy podlegają postanowieniom ustawy o służbie państwowej.

(—) Podpis.
Rzecznik Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Prezesie Rady Ministrów.

21.

Okólnik Nr. 141 z dnia 19 lipca 1927 r. Nr. OP. 881/27 do Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Komendanta Głównego Policji Państwowej i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie rehabilitacji b. żołnierzy armji obcych, którzy dostali się do niewoli w czasie wojny światowej.

Wobec nasuwających się wątpliwości co do kompetencji w sprawach przeprowadzania rehabilitacji żołnierzy b. armji zaborczych (oficerów, podoficerów, szeregowych), którzy w czasie wojny światowej dostali się do niewoli państw biorących udział w tej wojnie i którzy po powrocie z niewoli wstąpili do polskiej służby państwowej lub samorządowej, wyjaśniam w związku z § 13 rozp. wyk. do ustawy o uposażeniu emerytalnem (Dz. Ust. R. P. Nr. 32/24, poz. 320), co następuje:

Rehabilitację b. żołnierzy armji zaborczych, którzy w okresie wojny światowej dostali się do

niewoli państw biorących udział w tej wojnie, przeprowadzają ci powiatowi komendanci uzupełnień, na których terytorjum tacy b. żołnierze zamieszkują.

Postępowanie rehabilitacyjne ma być przeprowadzone zawsze na prośbę osób zainteresowanych. Podstawę wydania przychylnej decyzji muszą stanowić wiarogodne dokumenty, względnie niepodlegające wątpliwości zeznania świadków, że dostanie się do niewoli rehabilitowanego nastąpiło bez jego własnej winy.

Powiatowi komendanci uzupełnień po wszechstronnem zbadaniu sprawy i powzięciu odpowiedniej decyzji, wydają w wypadku załatwienia przychylnego zaświadczenie według niżej podanego wzoru.

W wypadkach odmowy, czy to z braku odpowiednich dokumentów, czy też z powodu udowodnienia winy, należy wydać tylko pisemne zawiadomienie, że postępowanie rehabilitacyjne przeprowadzone w P. K. U. nie dało pomyślnych wyników.

Odwołanie od tego rodzaju decyzji przysługuje zainteresowanym w terminie 14-dniowym do Dowódcy O. K., który decyduje w tych sprawach ostatecznie.

Zarządzenie powyższe odnosi się zarówno do oficerów jak i do podoficerów oraz szeregowych.

Powyższe podaje się do wiadomości i stosowania na podstawie pisma okólnego Min. Spr. Wojsk. Depart. Piech. z dnia 23.VI 1927 r. Nr. 17104/Pob.

Za Naczelnika Wydziału:

1 zał. (—) *Br. Ostrowski.*

Radca Ministerjalny.

POWIATOWA KOMENDA UZUPEŁNIEŃ — Wzór do L. 17104/27 Dep. Piech.

w .... — .... dnia .... 192 r.

L. dz. ....

ZAŚWIADCZENIE

Powiatowa Komenda Uzupełnień w .... stwierdza na skutek przedłożonych wiarogodnych dokumentów, że dostanie się P. ...., (imię i nazwisko)

urodzonego w .... (miejsce urodzenia) dnia .... miesiąca .... roku ....

do niewoli .... w dniu .... nastąpiło nie z własnej winy i zostało usprawiedliwione.

Powyższe zaświadczenie służy jedynie dla celów emerytalnych.

Powiatowy Komendant Uzupełnień:

(M. p.)

....

(podpis).

22.

Okólnik Nr. 142 z dnia 25 lipca 1927 r. Nr. OB. 2594/27 do wszystkich Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m st. Warszawę w sprawie stosowania przez urzędy państwowe polskich norm formatów papieru.

Rada Ministrów w dn. 12 grudnia 1926 r. uchwaliła wniosek Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie stosowania przez urzędy państwowe normalnych formatów papierów, ustalonych przez Polski Komitet Normalizacyjny.

W załączeniu przesyła się 2 egzemplarze odpisów szczegółowych zestawień polskich formatów papierów.

Zważywszy na doniosłość sprawy zastosowania podanych w wykazach norm, ponieważ a) wpłynie ta na postanowienie papieru w arkuszach, dzięki ustaleniu zapotrzebowania na niewielką ilość typowych formatów, b) pozwoli na przejrzyste i systematyczne segregowanie akt, co prowadzi do oszczędności czasu i miejsca, c) zapewni oszczędniejsze zużycie papieru ze względu na zmniejszenie różnorodności formatów, d) zmniejszy ilość odpadków, zmniejszy koszta druku książek i ich oprawy oraz e) da możność racjonalnego wyzyskania i konstrukcji szaf i innych mebli biurowych, a tem samem pomieszczeń, a ponadto wprowadzenie norm formatów papieru w urzędach państwowych będzie najskuteczniejszym bodźcem do stosowania ich w życiu gospodarczem, należy na przyszłość używać w urzędach podległych Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) wyłącznie papierów o formatach, objętych dołączonemi zestawieniami.

Za Naczelnika Wydziału:

2 zał. (—) *St. Czerwiński.*

Radca Ministerjalny.

POLSKIE NORMY

ZASTOSOWANIA FORMATÓW PAPIERU (patrz PN o — 102)

PN o — 103

Szereg A

Wymiary formatu mm.	840 x 1188	594 x 840	420 x 594	297 x 420	210 x 297	148 x 210	105 x 148	74 x 105	52 x 74	37 x 52	26 x 37	18 x 26	13 x 18	9 x 13
Oznaczenie formatu	A0	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10	A11	A12	A13
Akcje				x	x	x								
Akta					x	x								
Bilety wizytowe							x	x	x					
Bloki					x	x	x	x						
Broszury					x	x	x	x	x					
Cenniki					x	x	x	x						
Czasopisma				x	x	x	x							
Czeki							x							
Druki warsztatowe				x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Dzienniki		x	x	x	x	x								
Kalendarze do zrywania – bloki					x	x	x	x	x	x				
Kalendarze do zrywania – ścianki			x	x	x	x	x	x						
Kalka do maszyny					x	x								
Kartki adresowe						x	x							
Kartki do kartotek					x	x	x	x						
Kartki do zamówień					x	x	x							
Katalogi telefoniczne					x	x								
Kosztorysy					x	x								
Książki					x	x	x							
Księgi adresowe					x	x	x	x						
Kwity					x	x								
Mapy	x	x	x	x	x	x	x							
Nalepki							x	x	x	x				
Notesy						x	x	x						
Okólniki					x	x								
Papier handlowy				x	x	x	x	x						
Papier listowy					x	x	x							
Pisma urzędowe					x	x								
Plakaty	x	x	x	x	x	x								
Pocztówki							x							
Przepisy				x	x	x	x							
Rachunki					x	x								
Reklamy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rozkłady jazdy	x	x	x	x	x	x	x	x						
Rysunki (p. nor. kreśl. technicz.)	x	x	x	x	x	x	x							
Tablice norm. (p. PN o—101)					x									
Wykazy kont czekowych					x	x								
Zaświadczenia					x	x	x							
Zawiadomienia														
Znaczki do naklejania							x	x	x	x	x	x	x	x

Szereg C

	229 x 324	114 x 324	162 x 229	114 x 162	81 x 114
	04	04/2	05	06	07
Teczki do akt.	x		x		
Koperty	x	x	x	x	x
Skoroszyty	x		x		

1) Szereg kopert będzie zwiększony.

W razie potrzeby, ilość podanych formatów może być zwiększona lub zmniejszona.

Małe formaty wydłużone (do biletów kolejowych, list, tablic i t. p.) mogą być otrzymywane przez dzielenie szerokości formatów A na 2, na 4, lub na 8 części.

Grudzień 1925.

POLSKIE NORMY

FORMATY PAPIERU

PN / o — 102

FORMAT		Szereg A szczególnie zalecony mm	Szereg B mm	Szereg C mm	Szereg D mm
Klasa	Nazwa				
0	Arkusz poczwórny	840 × 1188	1000 × 1414	917 × 1297	770 × 1090
1	Arkusz podwójny	594 × 840	707 × 1000	648 × 917	545 × 770
2	Arkusz	420 × 594	500 × 707	458 × 648	385 × 545
3	Pół arkusza	297 × 420	353 × 500	324 × 458	272 × 385
4	Ćwierć arkusza	210 × 297	250 × 353	229 × 324	192 × 272
5	Kartka	148 × 210	176 × 250	162 × 229	136 × 192
6	Pół kartki	105 × 148	125 × 176	114 × 162	96 × 136
7	Ćwierć kartki	74 × 105	88 × 125	81 × 114	68 × 96
8	—	52 × 74	62 × 88	57 × 81	48 × 68
9	—	37 × 52	44 × 62		
10	—	26 × 37	31 × 44		
11	—	18 × 26	22 × 31		
12	—	13 × 18	15 × 22		
13	—	9 × 13	11 × 15		

Przykład oznaczenia: ćwierć arkusza szeregu A oznacza się: Format A4.

Wymiary podane w tablicy należy uważać za największe; uchybienia dopuszczalne są tylko wdół, i to możliwie jaknajmniejsze.

Stosunek boków arkuszy wszystkich formatów jest 1 : V2, czyli równy jest stosunkowi boku kwadratu do jego przekątni.

Podstawą szeregu A jest arkusz o powierzchni 1 m², o bokach 840 x 1188 (ściślej 841 x 1189). Formaty jednego szeregu otrzymuje się przez dzielenie na połowy, ćwiartki, ósemki i t. d. największego arkusza.

Liczba klasy danego formatu wskazuje, ile razy odpowiedni arkusz poczwórny musi być złożony, albo przecięty napół, aby powstał ten format: np. format A4 powstaje przez czterokrotne złożenie formatu A0.

Długość boku arkusza w szeregu C jest średnią geometryczną między długościami boków arkuszy w szeregach A i B; długość boku A jest średnią geometryczną między długościami boków szeregów C i D.

Szeregowi A należy zawsze oddawać pierwszeństwo; tylko wtedy, gdy szereg ten nie odpowiada określonemu celowi, można uciec się do szeregu B. Dopiero na trzeciem miejscu mogą być brane pod uwagę szeregi C i D.

Forma A4 (210 x 297) przyjęty zostaje jako typowy arkusz listowy, zamiast dotychczasowych formatów ćwiartek listowych i formatów folio.

Format A6 (105 x 148) jest formatem kart pocztowych i t. zw. „formatem kieszonkowym".

Grudzień 1925.

Zgodna z A. B. S. Nr. 18.

23.

Okólnik Nr. 143 z dnia 25 lipca 1927 r. Nr. OL. 2217/27 do Pp. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wywieszania w starościńskich pokojach przyjęć ilustracji przedstawiających działalność państwa i samorządu.

Celem umożliwienia ludności, oczekującej przyjęć w starostwach, zaznajomienia się ze stanem gospodarczym w różnych dziedzinach administracji państwowej i samorządowej, a w szczególności ze stanem gospodarki na obszarze odnośnego powiatu, zarządzam co następuje:

W starościńskich pokojach przyjęć należy poumieszczać: mapy, wykresy, fotografje i t p. ilustracje, przedstawiające graficznie stan gospodarczy w różnych dziedzinach, j. np. rolnictwa: uprawę zbóż i hodowlę zwierząt domowych, komunikacji, ilość i jakość dróg bitych, w przemyśle: ilość fabryk i warsztatów rzemieślniczych i t. p., nadto fotografje i rysunki dokonywanych przez związki komunalne inwestycji i urządzeń w powiecie, wreszcie zdjęcia układu geologicznego (gleby) i osobliwszych partji samego krajobrazu powiatu. Dla łatwiejszej orjentacji należy obrazy te i rysunki zaopatrzeć odpowiedniemi objaśnieniami.

Tego rodzaju ilustracje dadzą się wykonać przeważnie przy minimalnych kosztach, a w praktyce stać się mogą znakomitym środkiem propagandy w kierunku uświadomienia szerszych warstw społeczeństwa co do stanu i potrzeb administracyjno-gospodarczych kraju.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski.*

24.

Okólnik Nr. 144 z dnia 29 lipca 1927 r. Nr. OL. 1342 do wszystkich Pp. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Komendanta Głównego Pol. Państwowej w sprawie stosunku władz administracyjnych do organów policji państwowej.

W okólniku Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1924 r. Nr. 74 (BP. 4838) wprowadzam następujące zmiany:

W dziale IV p. a) otrzymuje brzmienie następujące:

„Wizytacji podległych Pp. Wojewodom, Komisarzowi Rządu i Starostom, Komend. komisarjatów i posterunków policyjnych, dokonywują te władze bądź osobiście, bądź przez swych stałych zastępców, a Pp Wojewodowie i Komisarz Rządu na m. st. Warszawę nadto przez Naczelników Wydziałów Bezpieczeństwa. Inni urzędnicy mogą przeprowadzać lustracje tylko na zasadzie każdorazowej specjalnej delegacji P. Wojewody, Komisarza Rządu lub Starosty i tylko w ściśle określonych sprawach z zakresu czynności wykonawczych policji państwowych",

W dziale IV p. c) otrzymuje brzmienie następujące:

„Przy wizytacji winni towarzyszyć Pp. Wojewodom, Komisarzowi Rządu i Starostom właściwi Komendanci Wojewódcy względnie powiatowi, albo też ich stali zastępcy. Do towarzyszenia innym urzędnikom mogą być wyznaczani inni z pośród wyższych funkcjonarjuszy policji".

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski*

25.

Okólnik Nr. 145 z dnia 1 sierpnia 1927 r. Nr. OB. 2186 wszystkim Pp. Wojewodom i P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zmian w Instrukcji dla kas skarbowych.

Do wiadomości.

Za Naczelnika Wydziału:

(—) *St. Czerwiński.*

Radca Ministerjalny.

MINISTERSTWO SKARBU

L. DK. 1771/WAK.

Warszawa, dnia 31 maja 1927 r.

Odpis.

Do
wszystkich władz centralnych, wszystkich departamentów i samodzielnych urzędów Ministerstwa Skarbu, Centralnej Kasy Państw., wszystkich Izb Skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz wszystkich kas skarbowych.

Celem wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o języku państwowym (Dzien Ust. R. P. Nr. 73, poz. 724) Ministerstwo Skarbu, w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli, uzupełnia względnie zmienia niektóre postanowienia instrukcji dla kas skarbowych z 1921 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 45, poz. 565), a w szczególności:

1. W § 41 instrukcji dla kas skarbowych, zmienionym częściowo rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z 16 maja 1926 L. DK. 4734/25/WAK. (Dzien. Urzęd. Min. Skarbu Nr. 18, poz. 189), dodaje się jako ostatni następujący ustęp:

„Oznajmienia i deklaracje powinny być napisane w języku polskim.

Kasy skarbowe są również obowiązane przyjmować od obywateli polskich narodowości niepolskiej oznajmienia i deklaracje napisane w ich języku macierzystym. Jaki język niepolski i na jakim obszarze Państwa jest w tym wypadku dopuszczony, orzekają o tem odrębne przepisy ustawowe".

2. W ustępie pierwszym § 47 instrukcji dla kas skarbowych w brzmieniu nadanem mu rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z 16 maja 1926 r. L. DK. 4734/WAK/25 (Dzien. Urzęd. Min. Sk. Nr. 18,

poz. 189), dodaje się po słowie „pokwitowanie" słowa „wystawione w języku polskim".

3. § 96 instrukcji dla kas skarbowych otrzymuje następujące brzmienie:

„Pokwitowanie z odbioru należności powinno być napisane w języku polskim, a suma w gotówce lub w papierach wartościowych powinna być wyrażona słowami.

Pokwitowanie może być także wystawione przez obywateli polskich narodowości niepolskiej w ich języku macierzystym. Jaki język niepolski i na jakim obszarze Państwa jest w tym wypadku dopuszczony, orzekają o tem odrębne przepisy ustawowe.

Pokwitowanie powinno być własnoręcznie podpisane przez uprawnionego do odbioru należności.

Jeżeli uprawniony do odbioru nie umie lub nie może pisać, natenczas pokwitowanie ma podpisać osoba postronna, nie należąca do składu pracowników kasy, upoważniona do tego przez uprawnionego do odbioru wobec urzędnika kasy, używając następującej formy: „za N. N. (imię i nazwisko, uprawnionego do odbioru), nie umiejącego pisać — N. N." (imię i nazwisko upoważnionego".

Od upoważnionego do podpisania pokwitowania, nieznanego osobiście urzędnikowi kasy, należy zażądać dowodu osobistego i zanotować na pokwitowaniu daty tego dowodu, jakoteż adresu".

(—) *Czauderna.*
Dyrektor Departamentu.

26.

Okólnik Nr. 146 z dnia 3 sierpnia 1927 r. Nr AA. 4060/27-Pr./R. do wszystkich Pp. Wojewodów oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przesyłania egzemplarzy obowiązkowych.

W związku z rozporządzeniem Ministerstwa Wyznań Rel. i Ośw. Publ., wydanem w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych w dn. 4 lipca 1927 r. (Dz. U. Nr. 67, poz. 595) w wykonaniu art. 9 rozporz. Prez. z dnia 10.V 1927 r. o prawie prasowem (Dz. U. R. P. Nr. 45. poz. 398)—na wniosek Min. W. R. i O. P. zarządzam, co następuje:

1. Druki, przesyłane władzom administracyjnym i przeznaczone dla Bibljoteki Narodowej, winny być przesyłane pod adresem: Warszawa, ul. Hoża 88 Departament Nauki i Szkół Wyższych Min. W. R. i O. P.

2. Na egzemplarzach druków, przeznaczonych dla Bibljoteki Narodowej, winny władze administr. I inst. odciskać te same stemple, które są odciskane na egzemplarzach obowiązkowych (z podaniem wysokości nakładu).

3. Władze administr. mogą porozumiewać się z Ministerstwem W. R. i O. P., jego organami oraz bibljotekami bezpośrednio w sprawie ściągania egzemplarzy bibljotecznych, dla celów przewidzianych w cytowanem rozporządzeniu z 4.VII b. r.

4. Władze administracyjne winny w granicach swej kompetencji — baczyć z u., aby obowiązki, nałożone na zakłady graficzne rozporządzeniem z dn. 4.VII b. r. były w całej pełni wykonywane; również w miarę potrzeby winny władze administr. okazywać poparcie i współdziałanie organom M-a W. R. i Ośw. Publ. w tym przedmiocie.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Kirst.*

27.

Okólnik Nr. 147 z dnia 6 sierpnia 1927 r. Nr. AC. 317/27 do Pana Wojewody (wszystkich) w sprawie stwierdzania i nadawania obywatelstwa polskiego.

Okólnikiem Nr. 80 z dn. 28.VIII 1926 r. L. AE. 10311 zalecono jako zasadniczą wytyczną przy rozpatrywaniu podań o nadanie obywatelstwa polskiego szczególną ostrożność. Ostatniemi czasy zaczęły dochodzić do Min. Spraw Wewnętznych zażalenia, że władze administracyjne II inst, interpretując tę wytyczną rygorystycznie, zaliczają do kategorji osób, których podania o nadanie obywatelstwa ze szczególną ostrożnością traktowane być mają, także osoby z dawien dawna w Polsce osiadłe i trudniące się tutaj handlem, rzemiosłem lub przemysłem i to tylko z tego powodu, że jako nie urodzone w Polsce nie podpadają pod wymienioną powyższym okólnikiem kategorję, zasługującą na uprzywilejowane traktowanie.

Wyjaśnia się, że stosowanie szczególnej ostrożności nie było przewidziane wobec kategorji osób, które tylko z tytułu formalnej przynależności do organizacji stanowych gmin znajdujących się poza granicami Polski muszą być w chwili obecnej uważane za obcokrajowców. Do osób takich odnosi się pkt. V nieuchylonego okólnika Nr. 72 z 26.VI 1924 r. L. BE. 6000/24, oczywiście o ile nie zachodzą co do nich specjalne względy, uzasadniające ostrożne traktowanie, jako to piastowanie urzędu b. Imperjum Rosyjskiego, lub też nie zachodzą fakta świadczące o nielojalności w stosunku do Państwa Polskiego, wzgl. nie stoją na przeszkodzie okoliczności, o których mowa w okólniku Nr. 3 z dn. 31.III 1927 L. AC. 501/p.

Podaje się dodatkowo do wiadomości i zastosowania się, że sprawy obywatelstwa osób pochodzących z jednostek terytorjalnych, które wskutek określenia granicy pomiędzy Polską a Litwą wzgl. Łotwą uległy podziałowi, traktowane być winne w myśl zasady ustalonej w p. c okólnika Nr. 80 z 1926 r.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Kirst.*

28.

Okólnik Nr. 148 z dnia 6 sierpnia 1927 r. Nr. OL. 2534/S-27 do Pana Wojewody (wszyscy) w sprawie znajomości obowiązujących przepisów.

Zauważyłem na podstawie sprawozdań z lustracji starostw, że znajomość obowiązujących

przepisów u urzędników starostw pozostawia wiele do życzenia. Wielu urzędników referujących nie zna wogóle obowiązujących przepisów, inni znają tylko te przepisy, które są im niezbędne dla prowadzenia ich referatów, pozatem inspektorowie starostw konstatują ogólnie, iż urzędnicy referujący w starostwach nie są obeznani z przepisami kancelaryjnemi i nie przywiązują należytej wagi do zapoznania się z niemi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niejednokrotnie zwracało uwagę podległych urzędów na konieczność zapoznania się urzędników z obowiązującemi przepisami; o ile w pierwszych latach istnienia tych urzędów ten ujemny stan—przynajmniej w niektórych województwach—można było do pewnego stopnia wytłumaczyć, to obecnie nieznajomość obowiązujących przepisów nie da się niczem usprawiedliwić i ma charakter ciężkiego naruszenia obowiązków ze strony odnośnych urzędników.

Nieznajomość obowiązujących przepisów uniemożliwia prawidłowe załatwianie spraw, a władzom przełożonym utrudnia w wysokim stopniu urzędowanie, zmuszając je do kasowania lub zmiany wydanych wadliwie i bezprawnie zarządzeń. Brak znajomości przepisów u urzędników nie uchodzi również uwadze stron interesowanych i podkopuje w dotkliwy sposób powagę urzędu. Specjalnie zaś lekceważenie obowiązujących przepisów kancelaryjnych ze strony urzędników referujących wytwarza chaos w kancelarjach i utrudnia pracę personelu kancelaryjnego.

Z powyższych względów uważam za konieczne prosić Pp. Wojewodów, ażeby z całą energją zmusili podwładnych urzędników do stałego zapoznawania się z nowemi przepisami oraz do uzupełnienia braków, jakie urzędnicy ci w tym kierunku wykazują. Biura Ministerstwa otrzymują polecenie donosić mi bezzwłocznie o każdym wypadku, w którym na podstawie aktów stwierdzą u poszczególnych urzędników, czy to w starostwach, czy w urzędach wojewódzkich, nieznajomość obowiązujących przepisów. Urzędników takich będę pociągał do najsurowszej odpowiedzialności.

Co do zakresu niezbędnych wiadomości zwracam uwagę na postanowienia odnośnych rozporządzeń wykonawczych Rady Ministrów do ustawy o państwowej służbie cywilnej, w szczególności zaś na rozporządzenie z 26-go czerwca 1924 r. Dz. Ust. Nr. 64, poz. 630. Narówni z urzędnikami II-ej kategorji należy traktować pod względem wymaganych wiadomości tych urzędników III-ej kategorji, którym, w drodze wyjątku, porucza się referowanie spraw. Szczególniejszy nacisk należy położyć na dokładną znajomość przepisów kancelaryjno-manipulacyjnych oraz przepisów o opłatach skarbowych.

Co się tyczy zarządzeń, jakieby Pp. Wojewodowie mieli wydać odnośnie do urzędników, zatrudnionych w urzędach wojewódzkich, przesyłam w załączeniu do wglądu odpis okólnika M. S. Wewn. Nr. 122 z dnia 25 października 1926 r. Nr. OL. 6792. Okólnik ten zawiera zarządzenia, wydane w stosunku do urzędników zajętych w Ministerstwie. Pozostawiam decyzji Pp. Wojewodów wydanie dalszych zarządzeń, mających na celu przystosowanie przepisów powyższego okólnika do specjalnych potrzeb województwa—ewentualnie wydanie innych jeszcze zarządzeń, jakie Pp. Wojewodowie uznają za potrzebne, w celu podniesienia poziomu wiadomości podległych im urzędników w zakresie obowiązujących przepisów.

Co się tyczy zarządzeń, jakieby miały być wydane odnośnie do urzędników w starostwach, oznajmiam, co następuje:

Czuwanie nad należytem zaznajomieniem się urzędników starostw z obowiązującemi przepisami jest w pierwszym rzędzie obowiązkiem starostów, których czynię za to odpowiedzialnymi. Ponieważ jednak nie wszyscy starostowie mają wykształcenie prawnicze, ponieważ nadto, jak się z niektórych sprawozdań lustracyjnych niestety okazuje, także niektórzy starostowie nie uświadamiają sobie należycie potrzeby zaznajamiania się z obowiązującem ustawodawstwem, przeto obowiązek czuwania nad wykształceniem urzędników w starostwach wkładam na urzędy wojewódzkie, a w szczególności na inspektorów starostw oraz naczelników właściwych wydziałów. Inspektorzy starostw winni przy objazdach przekonywać się, czy urzędnicy, referujący w starostwach, posiadają potrzebne wiadomości w zakresie obowiązujących przepisów, w szczególności także przepisów kancelaryjno-manipulacyjnych i zamieszczać w sprawozdaniach z lustracji wyraźną wzmiankę o tem, jaki stan pod tym względem skonstatowano, ewentualnie, jakie wydano zarządzenia. Ponieważ jednak inspektorowie starostw, z natury rzeczy, powyższą sprawą zajmować się mogą tylko w czasie lustracji i tylko w takim zakresie, w jakim im na to czas pozwoli, przeto szczególniejszą wagę przywiązuję do tego, ażeby naczelnicy wydziałów w urzędach wojewódzkich wykonywali stałą kontrolę nad przygotowaniem fachowem urzędników starostw. Kontrola ta będzie polegała:

a) na zwracaniu uwagi starostwom w związku z ukazaniem się nowych przepisów w pewnej materji, z którą one powinny się dokładnie poznajomić;

b) na stałem kontrolowaniu przedkładanych przez starostwa aktów spraw w tym kierunku, czy one nie wykazują nieznajomości przepisów u odnośnych urzędników referujących, względnie starostów oraz czy nie wykazują braków pod względem kancelaryjno-manipulacyjnym;

c) na bezzwłocznem zwracaniu uwagi starostów w razie zauważenia takich braków, ewent., z dodaniem potrzebnych wyjaśnień, jeśli chodzi nie o nieznajomość przepisów, lecz o mylną ich interpetację;

d) na komunikowaniu Wydziałowi Prezydjalnemu o dostrzeżonych brakach — dla wiadomości inspektora starostw, względnie, celem pociągnięcia opieszałych urzędników do odpowiedzialności.

Ponieważ dokładne zapoznawanie się z przedkładanemi przez starostwa sprawami i czuwanie nad należytym stanem poszczególnych referatów w starostwach było i dotąd oczywistym obowiązkiem naczelników wydziałów, względnie kierowników oddziałów w urzędach wojewódzkich, przeto powyższe zarządzenie nie będzie dla nich połączone z żadnym dodatkowym obciążeniem.

Obowiązkiem starostów będzie przedewszystkiem;

a) udostępnić wszystkim urzędnikom referującym korzystanie ze zbiorów przepisów;

b) czuwać nad tem, ażeby każdy nowy przepis dostał się do wiadomości tych urzędników w starostwie, którzy o nim wiedzieć powinni.

Ad a) W tym celu zechce Pan Wojewoda, zapomocą wewnętrznego zarządzenia, zużytkować odpowiednio postanowienia punktów 1, 2 i 3, załączonego okólnika Nr. 122.

Ad b) W tym celu starosta winien jeden egzemplarz każdego nowego numeru Dziennika Ustaw, jeżeli numer ten zawiera przepisy, obchodzące starostwo, podać obiegowo do wiadomości wszystkich, lub zainteresowanych urzędników starostwa, którzy podpisem swoim mają stwierdzić, że zapoznali się z treścią odnośnego przepisu.

Niezależnie od tego zarządzam, ażeby starostowie bezzwłocznie polecili wszystkim urzędnikom zapoznać się dokładnie z obowiązującemi przepisami manipulacyjno-kancelaryjnemi.

Pozostawiam Pp. Wojewodom wydanie dalszych zarządzeń w związku z powyższem w szczególności co do rozszerzenia przepisów niniejszego okólnika, dotyczących publikacji w Dzienniku Ustaw na inne niezbędne wydawnictwa urzędowe, jako też co do sposobu zaznajamiania się urzędników starostw z okólnikami, wydawanemi przez Ministerstwa i Pp. Wojewodów.

Mam nadzieję, iż Pp. Wojewodowie ocenią należycie doniosłość zarządzeń zawartych w niniejszym okólniku i wydadzą zarządzenia, zmierzające do skłonienia urzędników do zapoznania się z obowiązującemi przepisami, bez czego należyte i praworządne funkcjonowanie urzędów nie da się pomyśleć.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Jaroszyński.*
Podsekretarz Stanu.

29.

Okólnik Nr. 149 z dnia 7 sierpnia 1927 r. Nr. AP. 8684/27/Broń/R. do P. P. Wojewodów (wszystkich) i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przepisów służbowych o nabywaniu, posiadaniu i noszeniu broni przez osoby wojskowe.

Ministerstwo przesyła w załączeniu . . . . . egzemplarzy przepisów służbowych o nabywaniu, posiadaniu i noszeniu broni przez osoby wojskowe, wydanego przez Ministerstwo Spraw Wojskowych do wiadomości i ścisłego przestrzegania oraz rozesłania poszczególnych egzemplarzy do wiadomości pp. Starostów, podległego Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) okręgu administracyjnego.

Za Naczelnika Wydziału:

Zał. (—) *Oksza-Orzechowski.*
Radca Ministerjalny.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH.
Warszawa,
dnia 5 maja 1927 r.
Przepisy służbowe.
L. 320—75.

PERSONALNE OGÓLNE.

Nabywanie, posiadanie i noszenie przez osoby wojskowe krótkiej broni palnej, broni palnej myśliwskiej i amunicji do nich, oraz broni białej.

SPIS RZECZY.

1. **Podstawa prawna.** Podstawę prawną niniejszego przepisu służbowego stanowią:

1. Dekret o nabywaniu i posiadaniu broni i amunicji z dnia 25 stycznia 1919 r., ogłoszony w Dzienniku Praw Państwa Polskiego Nr. 9 poz. 123.

2. Rozporządzenie wykonawcze do tego dekretu z dnia 21 maja 1920 r., ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 43 poz. 266.

3. Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do wojewodów Nr. 98 z dnia 29 sierpnia 1924 r., Nr. B. P. 3269, którego postanowienia, odnoszące się do osób wojskowych, brzmią następująco:

a) „osoby wojskowe nabywać mogą krótką broń palną (rewolwery i pistolety automatyczne) kal. 6 do 9 mm jedynie na podstawie pisemnego zezwolenia, wydanego przez ich bezpośredniego przełożonego. Pozwolenie to pozostaje u sprzedającego broń i służy jako dowód sprzedaży broni osobie, do kupna broni uprawnionej".

b) „nabywanie amunicji do broni palnej krótkiej, oraz nabywanie broni białej może być dokonywane przez osoby wojskowe i funkcjonarjuszów policji za okazaniem legitymacji służbowej.

2. Postanowienia zasadnicze. *a) Pozwolenie na nabywanie broni palnej.* Osoby wojskowe mogą nabywać i posiadać względnie nosić broń palną krótką, czy też myśliwską, jedynie po uzyskaniu odpowiedniego pozwolenia w myśl postanowień niniejszego przepisu służbowego.

b) Używanie broni wojskowej do polowania. Osobom wojskowym nie wolno używać broni wojskowej do polowania. Zakaz ten nie obejmuje jednak:

1) broni myśliwskiej, przerobionej ze zmianą kalibru z broni wojskowej nie będącej na uzbrojeniu, a więc już nieużywanej w wojsku (np. karabiny Mauzera wzór 71, przerobionej na śrutówki kalibru 16);

2) sztucerów myśliwskich, przerobionych bez zmiany kalibru z karabinów wojskowych nie będących na uzbrojeniu, a więc już nieużywanych w wojsku, a strzelających amunicją wojskową też już nieużywaną w wojsku (np. karabiny rosyjskie Winchestera przerobione na sztucery myśliwskie, do których może być użyta amunicja wojskowa nieużywana już w wojsku);

3) broni myśliwskiej, nieprawnie przerobionej swego czasu z karabinów będących na uzbrojeniu, a więc używanych w wojsku, strzelającej amunicją wojskową używaną w wojsku;

4) sztucerów myśliwskich systemu Mauzera, strzelających amunicją wojskową używaną w wojsku.

3. Nabywanie, posiadanie i noszenie krótkiej broni palnej, oraz nabywanie amunicji do niej przez oficerów.

a) Nabywanie krótkiej broni palnej przez oficerów, pełniących służbę czynną. Oficerowie zawodowi w stanie czynnym, oraz oficerowie rezerwy, pospolitego ruszenia, oficerowie czasu wojny i oficerowie w stanie spoczynku mogą w czasie pełnienia służby czynnej nabywać krótką broń palną jedynie na podstawie pisemnych pozwoleń na nabycie takiej broni, wydanych przez ich bezpośrednich przełożonych dowódców (szefów, komendantów, kierowników), posiadających prawa conajmniej dowódcy pułku.

b) Nabywanie krótkiej broni palnej przez oficerów zawodowych w stanie nieczynnym oraz przez oficerów w stanie spoczynku, nie pełniących służby czynnej. Oficerowie zawodowi w stanie nieczynnym i oficerowie w stanie spoczynku, nie pełniący służby czynnej, mogą nabywać krótką broń palną jedynie na podstawie pisemnych pozwoleń na nabycie takiej broni, wydanych im przez dowódców tych okręgów korpusu, na których terenie posiadają stałe miejsce zamieszkania.

c) Posiadanie i noszenie krótkiej broni palnej przez oficerów. Nabycie krótkiej broni palnej na podstawie pisemnego pozwolenia, uprawnia oficerów, wyszczególnionych w ust. *a)* i *b)* niniejszego paragrafu, do jej posiadania i noszenia.

d) Nabywanie i posiadanie krótkiej broni palnej przez oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia, nie pełniących służby czynnej, oraz przez oficerów czasu wojny. Oficerowie rezerwy i pospolitego ruszenia, w czasie, gdy nie pełnią służby czynnej, mogą nabywać krótką broń palną, lecz tylko należącą do przepisanego uzbrojenia, na podstawie pisemnego pozwolenia właściwego komendanta Powiatowej Komendy Uzupełnień. Oficerowie ci są obowiązani meldować o nabyciu krótkiej broni palnej temu komendantowi Powiatowej Komendy Uzupełnień, który dał im pisemne pozwolenie na jej nabycie; komendant ten umieszcza w książeczkach stanu służby oficerskiej tych oficerów adnotację, uprawniającą ich do posiadania tej broni.

Oficerowie rezerwy i pospolitego ruszenia, którzy w czasie, gdy byli oficerami zawodowymi, albo w czasie, gdy jako oficerowie rezerwy lub pospolitego ruszenia pełnili służbę czynną, nabyli jakąkolwiekbądź broń palną przed wejściem w życie niniejszego przepisu służbowego, lub też nabyli krótką broń palną w sposób wymieniony w ust. *a)* niniejszego paragrafu, posiadają po opuszczeniu służby czynnej nadal prawo do posiadania tej broni; postanowienie niniejsze stosuje się również do oficerów czasu wojny, którzy nabyli broń palną w czasie pełnienia przez nich służby czynnej.

Oficerowie rezerwy i pospolitego ruszenia obowiązani są zameldować o posiadaniu nabytej w ten sposób broni palnej właściwemu komendantowi Powiatowej Komendy Uzupełnień, który umieszcza w ich książeczkach stanu służby oficerskiej adnotację, uprawniającą ich do posiadania tej broni; oficerowie zaś czasu wojny obowiązani są o posiadaniu takiej broni zawiadomić właściwe władze administracyjne I instancji, które im wydają pisemne potwierdzenie, uprawniające ich do posiadania tej broni.

e) Noszenie broni palnej przez oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia, oraz przez oficerów czasu wojny. Na noszenie jakiejkolwiekbądź broni palnej przez oficerów wymienionych w ust. *d)* niniejszego paragrafu, koniecznem jest uzyskanie pozwolenia władz administracyjnych I instancji.

f) Nabywanie amunicji do krótkiej broni palnej przez oficerów. Oficerowie zawodowi w stanie czynnym, nieczynnym i w stanie spoczynku oraz oficerowie rezerwy, pospolitego ruszenia i oficerowie czasu wojny w czasie pełnienia przez nich służby czynnej, mogą nabywać amunicję do krótkiej broni palnej za okazaniem legitymacji osobistej, stwierdzającej ich stosunek do wojska.

Oficerowie rezerwy i pospolitego ruszenia w czasie, gdy nie pełnią służby czynnej, mogą nabywać amunicję do broni palnej, należącej do ich przepisanego uzbrojenia za okazaniem książeczki stanu służby oficerskiej, zaopatrzonej adnotacją komendanta Powiatowej Komendy Uzupełnień, o której mowa w ust. *d)* niniejszego paragrafu, amunicję zaś do innej broni palnej w myśl przepisów, obowiązujących osoby cywilne.

4. Nabywanie, posiadanie i noszenie kbtótkiej broni palnej oraz nabywanie amunicji do niej przez szeregowych zawodowych. *a) Nabywanie, posiadanie i noszenie krótkiej broni palnej.* Postanowienia, zawarte w par. 3 ust. *a) b)*, mają

równoznaczne zastosowanie do szeregowych zawodowych w stanie czynnym, w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku. Szeregowym tym należy jednak wydawać pisemne pozwolenia na nabycie krótkiej broni palnej tylko wówczas, jeżeli zachodzą w odniesieniu do nich przyczyny, uzasadniające potrzebę nabycia, posiadania i noszenia takiej broni.

Szeregowi zawodowi, którzy nabyli na podstawie otrzymanego pisemnego pozwolenia krótką broń palną, mają o tem natychmiast zameldować władzy wojskowej, która udzieliła im pozwolenia na nabycie, poczem otrzymują oni poświadczenie, uprawniające ich do posiadania i noszenia tej broni, w formie odpowiedniej adnotacji w dowodzie osobistym (legitymacji), stwierdzającym ich stosunek do wojska.

b) Nabywanie amunicji. Szeregowi zawodowi w stanie czynnym, w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku mogą nabywać amunicję do posiadanej krótkiej broni palnej za okazaniem dowodu osobistego (legitymacji), zaopatrzonego uprawniającą ich do posiadania i noszenia takiej broni adnotacją, o której mowa w ust. *a)* niniejszego paragrafu.

c) Pozwolenie na posiadanie i noszenie krótkiej broni palnej, nabytej przed wejściem w życie niniejszego przepisu służbowego. Szeregowi zawodowi w stanie czynnym, w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku obowiązani są o posiadaniu krótkiej broni palnej, nabytej przed wejściem w życie niniejszego przepisu służbowego, zameldować dowódcom, uprawnionym, w myśl postanowień niniejszego przepisu służbowego, do wydania im pozwolenia na nabycie takiej broni, celem uzyskania od nich adnotacji, uprawniającej ich do posiadania i noszenia tej broni.

Szeregowych zawodowych w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku powinni przełożeni pouczać o powyższym obowiązku przy każdej nadarzającej się sposobności, w szczególności zaś przy powołaniu ich na ćwiczenia i przy zebraniach kontrolnych.

d) Posiadanie krótkiej broni palnej, nabytej podczas pełnienia służby czynnej. Szeregowi zawodowi, którzy nabywszy podczas pełnienia służby czynnej krótką broń palną zgodnie z postanowieniami ust. *a) c)* niniejszego paragrafu, przeszli następnie do rezerwy lub pospolitego ruszenia, obowiązani są zameldować o tem właściwym komendantom Powiatowych Komend Uzupełnień, którzy umieszczają w książeczce wojskowej tych szeregowych adnotację, uprawniającą ich do posiadania tej broni.

e) Noszenie krótkiej broni palnej po przejściu do rezerwy lub pospolitego ruszenia. Na noszenie krótkiej broni palnej przez szeregowych wymienionych w ust. *d)* niniejszego paragrafu, koniecznem jest uzyskanie pozwolenia władz administracyjnych I instancji.

5. Nabywanie, posiadanie i noszenie palnej broni myśliwskiej oraz nabywanie amunicji do niej. *a) Prawo do nabywania, posiadania i noszenia.* Oficerowie oraz szeregowi zawodowi, wyszczególnieni w par. 3 ust. *a), b)*, względnie w par. 4 ust. *a)* niniejszego przepisu służbowego, mogą nabywać posiadać i nosić palną broń myśliwską gładką i gwintowaną za pozwoleniem dowódców, uprawnionych w myśl postanowień niniejszego przepisu do wydawania pisemnych pozwoleń na nabycie, względnie adnotacyj na posiadanie i noszenie krótkiej broni palnej.

Po przejściu do rezerwy lub pospolitego ruszenia, są te osoby wojskowe obowiązane zastosować się odnośnie posiadania i noszenia palnej broni myśliwskiej do postanowień, zawartych w par. 3 ust. *d), e)*, względnie w par. 4 ust. *d), e)* niniejszego przepisu służbowego.

b) Nabywanie amunicji. Osoby wymienione w ust. *a)* niniejszego paragrafu mogą nabywać amunicję do palnej broni myśliwskiej za okazaniem legitymacji osobistej, stwierdzającej ich stosunek do wojska

c) Prawo do polowania. Posiadanie nabytej w sposób ustalony w ust. *a)* broni myśliwskiej nie daje jednak prawa do polowania, które nabywa się jedynie przez uzyskanie karty łowieckiej

6. Meldowanie zmian. Wszystkie osoby wojskowe, które w myśl postanowień niniejszego przepisu służbowego są obowiązane uzyskać od władz wojskowych, prócz pozwolenia na nabycie broni, adnotację, uprawniającą ich do posiadania względnie do posiadania i noszenia tej broni, a więc osoby wojskowe, wyszczególnione w par. 3 ust. *d)* i w par. 4 ust. *a), c), d)*, mają o wszelkich zmianach, dotyczących posiadania przez nie broni natychmiast zameldować przełożonemu, uprawnionemu do udzielenia im pozwolenia na nabycie, względnie posiadanie i noszenie tej broni.

7. Forma i przeznaczenie pozwoleń na nabycie broni. *a) Forma.* Uprawnieni dowódcy (komendanci), którzy udzielają oficerom i szeregowym zawodowym, wyszczególnionym w § 3 ust. *a), b), d)*, par. 4 ust. *a)*, oraz w par. 5 ust. *a)* pozwoleń na nabycie broni palnej krótkiej lub myśliwskiej, powinni wydać zainteresowanym osobom wojskowym pisemne „Pozwolenie na nabycie broni palnej" wedle wzoru, podanego w załączniku Nr. 1.

b) Przeznaczenie. Pozwolenie to powinny osoby wojskowe, nabywające broń palną, pozostawić u sprzedającego im tę broń.

8. Forma adnotacyj, uprawniających do posiadania, względnie posiadania i noszenia broni palnej. Adnotacje, uprawniające osoby wojskowe, wyszczególnione w par. 3 ust. *d)*, par. 4 ust. *a), c), d)* i w par. 5 ust. *a)* do posiadania, względnie do posiadania i noszenia broni palnej, uskuteczniają właściwi dowódcy (Komendanci) w dokumentach osobistych (legitymacjach, książeczkach stanu służby oficerskiej, książeczkach wojskowych) według wzoru, podanego w załączniku Nr. 2.

Władza wojskowa uskuteczniająca adnotacje, uprawniające do posiadania względnie posiadania i noszenia broni palnej, przeprowadza także odpowiednie zmiany w dokumentach osobistych, powstałe w związku z meldunkami o zmianach, o których mowa w § 6 niniejszego przepisu służbowego.

9. Ogłaszanie w rozkazach dziennych i ewidencja pozwoleń, adnotacyj i zmian. *a) Ogłaszanie.* Dowódcy (komendanci) ogłaszają każdorazowo w rozkazach dziennych nazwiska tych osób wojskowych, które otrzymały pisemne pozwolenie na nabycie broni palnej i tych, które otrzymały adnotacje, uprawniające je do posiadania i noszenia takiej broni, oraz ilość i rodzaj tej broni, względnie przy otrzymujących adnotacje — także numer nabytej broni.

Należy również ogłaszać w rozkazach dziennych wszelkie zmiany w posiadaniu broni, powstałe u osób wojskowych, których uprawnienie do posiadania i noszenia broni palnej zostało uwidocznione odpowiednią adnotacją w ich wojskowych dokumentach osobistych.

b) Ewidencja. Ewidencję udzielonych pozwoleń na nabycie broni palnej i adnotacyj, uprawniających do jej posiadania i noszenia, jak również zmian powstałych w jej posiadaniu, tworzą rozkazy dzienne władz wojskowych, w których te pozwolenia, uprawnienia i zmiany zostały ogłoszone.

10. Nabywanie broni białej. Osoby wojskowe mogą nabywać broń białą w mundurze bez ograniczeń, zaś w ubraniu cywilnem — za okazaniem legitymacji, stwierdzającej ich stosunek do wojska.

11. Odstępowanie broni palnej i amunicji przez osoby wojskowe. Osoby wojskowe mogą odstępować posiadaną krótką i myśliwską broń palną, tudzież amunicję tylko wtedy, gdy nabywający wykażą się pozwoleniem właściwych władz na kupno względnie posiadanie takiej broni i amunicji.

Odstąpienie to winno być przez osobę wojskową zaznaczone na pozwoleniu wydanem przez władzę administracyjną nabywcy przez określenie ilości i rodzaju broni lub amunicji, daty oraz własnego nazwiska i adresu.

Dolny odcinek pozwolenia władzy administracyjnej, wypełniony i podpisany przez nabywcę, względnie pozwolenie władzy wojskowej odbiera o oba wojskowa odstępująca broń palną i przesyła listem poleconym do władzy, która to pozwolenie wydała celem dołączenia do aktów sprawy.

12. Polowanie i karty łowieckie. Postanowienia niniejszego przepisu służbowego nie naruszają w niczem obowiązujących przepisów o polowaniu i o kartach łowieckich.

13. Obowiązek pouczania przez przełożonych. Przełożeni, udzielający w myśl postanowień niniejszego przepisu służbowego pozwoleń na nabycie broni palnej lub umieszczający adnotację, uprawniającą do posiadania i noszenia tej broni, mają każdą osobę wojskową, starającą się o pozwolenie względnie o adnotację, pouczyć o postanowieniach niniejszego przepisu służbowego.

14. Sankcje karne. Osoby wojskowe, winne przekroczenia postanowień niniejszego przepisu służbowego, będą pociągane do odpowiedzialności w drodze dyscyplinarnej lub administracyjnej, względnie w drodze sądowo-karnej, a to zależnie od natury przewinienia.

15. Wejście w życie przepisu służbowego. Niniejszy przepis służbowy wchodzi w życie z dniem wydania. Z tą chwilą tracą moc obowiązującą wszystkie inne postanowienia w sprawach objętych tym przepisem służbowym, a w szczególności rozkaz O. VI Szt. Gen. L. 10.700.291.21 U., ogłoszony w Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 32/21 poz. 630.

Minister Spraw Wojskowych
w. z. (–) *Konarzewski.*
Generał-Dywizji.

Załącznik Nr. 1.

Pozwolenie na nabycie broni palnej.

....
pieczęć podłużna

Stwierdzam niniejszem, iż ....

....
(stopień i przydział, imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres)

....

udzielone zostało na podstawie rozkazu dziennego

Nr.............. z dnia .... 192..... r

pozwolenie na nabycie ....

(ilość) ....

(rodzaj broni)

.... *dnia* ....*19*........ r.

Pieczęć okrągła. Podpis dowódcy (komendanta).

Załącznik Nr. 2.

Stwierdzam niniejszem, iż ....

....
(stopień i przydział, imię i nazwisko; miejsce zamieszkania i adres)

....

jest uprawniony na podstawie rozkazu dziennego

Nr.............. z dnia..................................192...... r. do

posiadania — do posiadania i noszenia [1]) ....

....
ilość, rodzaj broni

Nr. broni ....

.... *dnia* ....*19*........ r.

Pieczęć okrągła. Dowódca (Komendant).

[1]) Zbyteczne słowa skreślić.

30.

Okólnik Nr. 150 z dnia 9 sierpnia 1927 r. Nr. Wojsk. 2867/27 Panu Wojewodzie (wszystkim) i Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zawierania małżeństw przez obywateli, podlegających obowiązkowi służby wojsk. w myśl art. 7 ust. o powsz. obow. sł. wojsk.

Do wiadomości i zawiadomienia podległych władz I-ej instancji.

Za Naczelnika Samodz. Wydz. Wojsk.
(—) *Lubodziecki,*
Radca Ministerjalny.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Departament Piechoty
L. dz. 16138/Pob. Og. Org.
Warszawa, dn. 20.VII 1927 r.

Odpis.

Stoehr Mikołaj r. 1902 — prośba o zezwolenie związku małżeńskiego.

Wyjaśniam, że obywatele podlegający powszechnemu obowiązkowi służby wojsk. z art. 7 ust. o powsz. obow. sł. wojsk. posiadają wszystkie prawa, wynikające z tej ustawy, a więc również prawa z art. 83.

Przy rozpatrywaniu podań o zawarcie związku małżeńskiego z art. 83 obywateli, podlegających powszechnemu obowiązkowi służby wojsk. z art. 7 ust. o powsz. obow. sł. wojsk., nie należy żądać przedkładania dowodów posiadania obywatelstwa polskiego.

Niniejsze wyjaśnienie proszę Pana Generała polecić podać do wiadomości podległym P. K. U.

Szef Departamentu Piechoty
(—) *Dzwonkowski,* płk. S.G.

Otrzymują:
P. Gen. D-cy O. K. Nr. I—X.

31,

Okólnik Nr. 151 z dnia 12 sierpnia 1927 r. Nr. OL. 2562/27 do Pana Wojewody (w b. dzielnicy austrjackiej i pruskiej) w sprawie używania obcych wyrazów.

Z aktów przedkładanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, jakoteż z treści sprawozdań inspektorów starostw przekonuję się, że władze administracji ogólnej posługują się jeszcze dotychczas całym szeregiem wyrazów i określeń obcych, dla których istnieją już odpowiedniki w polskim języku urzędowym.

Większość tych wyrazów została przejęta z austrjackich i pruskich przepisów kancelaryjnych, do których dostała się z instrukcji Maksymiljana II, wydanej w roku 1570 dla Nadwornej Kancelarji Rzeszy, względnie z jeszcze dawniejszej t. zw. Moguncklej instrukcji kancelaryjnej.

Do wyrazów najczęściej używanych i najbardziej rażących zaliczam następujące: mundant (pisarz), mundować (przepisywać), kolacjonowanie (sprawdzanie), ekshibit (pismo), prezentatum (stempel wpływu), reprodukcja (wznowienie), ekspedjować (wysyłać), koncept (referat), priora (poprzedniki), priorować (dołączyć poprzednik), urgens, urgować (przypominać, ponaglać), acclude (dołącz), indorsat (na grzbiecie), adstruować (skompletować), inglomerat (zakreślone) ad acta (do akt), decernat (samodzielny referat), nomenclatura (nazwa), indekowanie (zapisanie do skorowidza), intymować (podać do wiadomości), fascykuł (zwój) i t. d.

Wszystkie te wyrazy mogą być z łatwością zastąpione odpowiedniemi, podanemi w nawiasach wyrażeniami polskiemi, zaś używanie obcych wyrazów w urzędowaniu jest niepotrzebne dla stron, a nawet urzędników często niezrozumiałe i zdolne poderwać powagę pism urzędowych.

Wobec tego zakazuję używanie nadal powyższych wyrazów i proszę P. P. Wojewodów, ażeby wydali w tej mierze bezzwłoczne dalsze zarządzenia.

Podsekretarz Stanu,
(—) *Jaroszyński.*

32.

Okólnik Nr. 152 z dnia 11 sierpnia 1927 r. Nr. AA. 5019/Zez./R. do Panów Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Pomorskiego, Poznańskiego i Śląskiego) i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zezwoleń na objazdowe imprezy widowiskowe.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udziela zezwoleń na urządzanie objazdowych imprez widowiskowych na terenach, przekraczających obszar jednego województwa.

Zezwolenia te są dwojakiego rodzaju:—jedne dotyczą urządzania wędrownych przedstawień kinematograficznych, drugie — przedstawień teatralnych, koncertowo — estradowych, cyrkowych i t. p.

W zezwoleniach są uwidocznione warunki, do których posiadający zezwolenia winni się stosować.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o polecenie władzom podległym zwrócenia uwagi na konieczność przestrzegania przez posiadających zezwolenia warunków podanych w zezwoleniach i ścisłego stosowania się do nich.

W wypadkach uchybień ze strony posiadających zezwolenia, zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) powiadamiać o tem Ministerstwo wraz z informacjami, czy uchybienia miały miejsce wskutek nieświadomości, czy też złej woli.

Również w wypadkach ujemnych spostrzeżeń o posiadających zezwolenia zarówno pod względem moralnym i politycznym, jak i poziomu, na jakim widowiska będą stały — Ministerstwo prosi o niezwłoczne komunikowanie o Swoich spostrzeżeniach Ministerstwu wraz z wnioskami, celem ewentualnego cofnięcia zezwolenia, względnie wzięcia tych spostrzeżeń pod uwagę — przy wydawaniu nowego zezwolenia.

W tych miejscowościach, w których są teatry stałe, przy decydowaniu przez władze administracyjne o dopuszczalności ilości przedstawień — winny władze administracyjne brać pod uwagę tę okoliczność, czy przy udzielaniu zezwolenia na odbycie przedstawień imprezie objazdowej, nie zostanie podważony byt placówki stałej.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Kirst.*

33.

Okólnik Nr. 153 z dnia 12 sierpnia 1927 r. Nr. OB. 2661 do wszystkich P. P. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie zwrotu odpraw z art 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Zgodnie z pismem Ministerstwa Skarbu z dn 21 lipca b. r. Nr. 1744/DB/2 — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zmienia częściowo swe pisma okólne z dn. 30 maja 1924 r. Nr. AB. 3426 i z dn. 4 grudnia 1924 r. Nr. AB. 7504 w tym kierunku, że odprawa, unormowana w art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U, R. P. Nr. 21, poz. 164) w brzmieniu zmienionem ustawa z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 920) nie podlega zwrotowi w wypadkach, gdy funkcjonarjusz, który otrzymał ją przy zwolnieniu ze służby państwowej, zostanie przed upływem 3 miesięcy od chwili zwolnienia przyjęty do jakiejkolwiek służby państwowej lub samorządowej.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

34.

Okólnik Nr. 154 z dnia 23 sierpnia 1927 r. Nr. AA. 4060/27/Pr./R. do wszystkich Pp. Wojewodów oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przesyłania egzempl. obowiązkowych.

Według posiadanych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych wiadomości zakłady graficzne nie stosują się do postanowień § 3 rozporządzenia z dnia 4 lipca r. b. („Dz. U R. P.“ Nr. 67, poz. 595), ponieważ bądź wcale nie dostarczają egzemplarzy czasopism do bibljotek uprawnionych, bądź też przesyłają czasopisma w terminach niewłaściwych.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, uzupełniając treść okólnika Nr. 146 z dn. 3 sierpnia b. r., poleca, aby podległe P. Wojewodzie (p. Komisarzowi Rządu) władze pouczyły zakłady graficzne, że

1) egzemplarze obowiązkowe wszystkich czasopism (nie wyłączając przeznaczonych dla Bibljoteki Narodowej) należy przesyłać wprost do poszczególnych bibljotek,

2) na egzemplarzach, przeznaczonych dla Bibljoteki Narodowej, winna być, ze względu na cele urzędowej rejestracji i statystyki, podawana wysokość nakładu poszczególnych numerów; egzemplarze te należy kierować pod adresem: Warszawa, Hoża 88, Min. W. R. i O. P., Departament Nauki i Szkół Wyższych, Wydział Bibljotek.

Ponadto zechce Pan Wojewoda (p. Komisarz Rządu) wydać zarządzenie, aby egzemplarze czasopism, przeznaczone dla Min. Spraw Wewn., były przesyłane niezwłocznie po ich odbiciu, jak to jest przewidziane w ust. 1 § 3 rozporządzenia z dn. 4 lipca b. r.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) *Longchamps,*
Naczelnik Wydziału.

35.

Okólnik Nr. 155 z dn. 24 sierpnia 1927 r. Nr. S. F. 4745/27 do wszystkich Pp. Wojewodów (z wyjątkiem P. Wojewody Śląskiego) w sprawie poboru przez związki kom. opłat targowych i kopytkowych (rogatkowych).

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dochodzą zażalenia na pobór wysokich opłat kopytkowych (rogatkowych) wzgl. mytniczych i targowych, jak również na to, iż te same osoby podlegają jednocześnie i jednym i drugim opłatom, co w ogólnej sumie stanowi dla nich znaczne obciążenie.

W związku z tem proszę Pp. Wojewodów o zwrócenie uwagi na sprawę poboru powyższych opłat, przyczem — dla jednolitego traktowania tej sprawy—wyjaśniam, co następuje:

1. Zwracam uwagę na okólnik z dnia 20.X 1926 r. Nr. 120 (S. F. 2868/26), w którym Ministerstwo wyjaśniło podstawę prawną poboru opłat kopytkowych (rogatkowych) i położyło nacisk na to, ażeby pobór tych opłat był ograniczony do minimalnej liczby wypadków, jak również — aby w razie poboru tych opłat nie były one wygórowane.

2. Jakkolwiek formalna podstawa prawna do poboru opłat kopytkowych (rogatkowych) wzgl. mytniczych oraz opłat targowych jest różna, to jednakże niepożądaną jest rzeczą, ażeby te same osoby w pełni były obciążane jednemi i drugiemi opłatami, a to tembardziej, że pobór obu rodzajów opłat znajduje swe uzasadnienie rzeczowe w korzystaniu przez osoby przyjeżdżające do miasta z urządzeń miejskich (dróg i placów publicznych, rynku wzgl. targowicy), a przybywanie do miasta okolicznej ludności rolniczej, która korzysta z urządzeń miejskich, leży w dobrze zrozumianym interesie miasta i jest dlań pożądane, gdyż z jednej strony ułatwia to ludności miejskiej zaopatrywanie się w środki żywności z drugiej zaś strony wpływa na ożywienie się w mieście obrotu handlowego, od którego przecież miasto pobiera podatek przemysłowy.

Z tego też względu wskazanem byłoby w tych miastach, w których pobiera się zarówno opłaty kopytkowe (rogatkowe) wzgl. mytnicze, jak i opłaty

targowe, przy poborze opłat targowych potrącać pobrane u wjazdu do miasta opłaty kopytkowe (rogatkowe) wzgł. mytnicze lub przynajmniej obniżać odpowiednio opłaty targowe.

Przy ustalaniu wysokości opłat targowych powinny miasta wogóle mieć na uwadze względy wyżej przytoczone, t. j. korzyści, płynące dla nich z ruchu targowego, jak również i to, że wygórowane opłaty targowe przyczyniają się do wzrostu cen artykułów pierwszej potrzeby.

3. Wedle art. 30 ustawy z dn. 11 sierpnia 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 747) pobieranie opłat targowych od artykułów żywności, dostarczanych przez producentów rolnych, jest dozwolone tylko w razie sprzedaży tych artykułów w miejskich halach targowych.

Z przepisu powyższego wynika, że ustawodawca uzależnił pobór i wysokość opłat targowych, o ile chodzi o producentów rolnych, sprzedających w mieście artykuły żywności, od tego, czy i w jakiej mierze producenci ci korzystają przy sprzedaży ze specjalnych w tym celu urządzeń; opłaty targowe nie mogą być uzależniane od jakości, czy ilości artykułów żywności a tylko od miejsca, zajmowanego przez sprzedawcę dla dokonania sprzedaży. Wynika z tego przepisu również, że np. producent rolny nie może być obciążony żadną opłatą za zajęcie miejsca na targowicy celem sprzedaży artykułów żywnościowych (chociażby nawet miejsce to zajął wozem), jeżeli nie korzysta przytem ze specjalnych urządzeń miejskich do sprzedaży tych artykułów.

Wogóle cytowany przepis ustawy o finansach komunalnych należy interpretować ścieśniająco.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Jaroszyński.*
Podsekretarz Stanu.

36.

Okólnik Nr. 156 z dnia 25 sierpnia 1927 r. Nr. SF. 4652/27 do wszystkich Pp. Wojewodów (z wyjątkiem p. Wojewody Śląskiego) w sprawie zasad poboru opłat komunalnych od umów o przeniesienie własności nieruchomości.

Wobec wątpliwości prawnych, jakie powstały w niektórych związkach komunalnych co do wymiaru i poboru opłat od umów o przeniesienie własności nieruchomości, wyjaśniam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu co następuje:

1) ustawa z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych wskazuje w art. 12 do czego stosują przepisy ustawy o rzeczach nieruchomych (nieruchomościach), a następnie w rozdziale dziesiątym (art. 52—63) zawiera postanowienia co do tego, jakie pisma, tyczące się przejścia własności rzeczy nieruchomych, podlegają państwowej opłacie stemplowej.

Ponieważ art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) uprawnia związki komunalne do poboru opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości, której podstawą wymiaru jest podstawa wymiaru opłaty państwowej od tych umów, możnaby dojść do wniosku, iż związki komunalne mogą wspomnianą opłatę pobrać tylko w tych wypadkach, gdy pobiera się państwową opłatę stemplową od pism, tyczących się przeniesienia rzeczy nieruchomych w rozumieniu powołanego art. 12 ustawy.

Z uwagi jednak na to, że pojęcie rzeczy nieruchomej, w rozumieniu ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, nie pokrywa się z pojęciem nieruchomości według obowiązujących w poszczególnych dzielnicach przepisów prawa cywilnego, że wspomniana ustawa dotyczy tylko państwowych opłat, że według art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnie 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, opłatę komunalną pobierają związki komunalne samoistnie, należy przyjąć, że podane w art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych pojęcie rzeczy nieruchomej nie odnosi się do wypadków poboru komunalnej opłaty i że zatem związki komunalne pobierać mogą opłatę od umów o przeniesienie własności tych rzeczy, które są rzeczami nieruchomemi (nieruchomościami) według obowiązujących przepisów prawa cywilnego.

2) wyżej wspomniano, że podstawą wymiaru komunalnej opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości jest suma, która służy za podstawę wymiaru państwowej opłaty od tych umów. Należy z tego wnioskować, iż opłata komunalna może być pobierana tylko w tych wypadkach, w których pobiera się opłatę państwową, gdyż, w razie zwolnienia odnośnego pisma od opłaty państwowej, nie jest ustalona suma, będąca podstawą wymiaru tej opłaty i nie istnieje wobec tego podstawa do wymiaru opłaty komunalnej. O ile chodzi o zwolnienia pism, tyczących się przejścia własności rzeczy nieruchomych od opłaty państwowej, to należy rozróżniać zwolnienia przedmiotowe i osobiste. W pierwszym wypadku, przewidzianym w art. 54 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, nie pobiera się, zgodnie z powyższem, opłaty państwowej i komunalnej; w drugim wypadku, przewidzianym naprz. w art. 16 i 55, to znaczy w wypadku ustawowego zwolnienia jednego z kontrahentów od obowiązku uiszczenia opłaty państwowej, związki komunalne mogą pobierać opłatę na swoją rzecz, przyczem wspomniane zwolnienia osobiste od opłaty państwowej nie pociągają za sobą zwolnienia od opłaty komunalnej, o ile specjalne ustawy, wzgl. statuty, uchwalone przez związki komunalne, nie zawierają w tym przedmiocie odmiennych postanowień (nie przewidują wyraźnie osobistych zwolnień od opłaty komunalnej).

Takie osobiste zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty komunalnej od umów o przeniesienie własności nieruchomości przysługują naprz. na podstawie specjalnych ustaw: Państwowemu Monopolowi Tytoniowemu zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. Ust. R. P. Nr. 47, poz. 409), duchowieństwu rz. katolickiemu, wzgl. osobom prawnym kościelnym i zakonnym w wypadkach przewidzianych w rat. XV konkordatu, zawarteg o po

między stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską (Dz. Ust. R. P. Nr. 72/1925 r. poz. 501), osobo n korzystającym z prawa eksterytorjalności stosownie do postanowień ustawy z dnia 3 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 112, poz. 993).

Co się tyczy Skarbu Państwa i Państwowego Banku Rolnego, co do którego właśnie powstała w niektórych związkach komunalnych wątpliwość, to nie korzysta on z osobistego zwolnienia od obowiązku uiszczenia komunalnej opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości; w tych wypadkach jednak, gdy Skarb Państwa lub Państwowy Bank Rolny nabywa nieruchomości na zasadzie przepisów o reformie rolnej, odnośne umowy są całkowicie zwolnione zarówno od państwowej opłaty stemplowej, jak i od opłaty komunalnej (art. 87 ustawy z dn. 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. Ust. R. P. Nr. 1/1926 r.. poz. 1) i p. 2 art. 54 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych — Dz. Ust. R. P. Nr. 98, poz. 570).

O ile chodzi o ustawę o wykonaniu reformy rolnej, to zwracam uwagę na obowiązujące w dalszym ciągu postanowienia art. 88 tej ustawy o tem, iż orzeczenia właściwych urzędów ziemskich oraz wszelkie akty, przenoszące prawo własności na rzecz nabywców ziemi przy parcelacji państwowej i Państwowego Banku Rolnego oraz prywatnej podlegają opłacie komunalnej tylko w wysokości 25% dopuszczalnej normalnie opłaty, to znaczy do wysokości 0,5% sumy, która służy za podstawę wymiaru opłaty państwowej.

3) w ustawodawstwie naszem brak jest ogólnych przepisów co do tego, jak powinny postępować związki komunalne w wypadkach, gdy jedna ze stron w umowie o przeniesienie własności nieruchomości korzysta z osobistego zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty komunalnej. Przyjmując pod uwagę cel i istotne znaczenie takiego zwolnienia, uznaję za konieczne, aby związki komunalne zamieściły w swych statutach o pobieraniu opłat od umów o przeniesienie własności nieruchomości przepis, iż kontrahent, zawierający umowę z osobą wolną od obowiązku uiszczenia opłaty, ma uiścić połowę opłaty, jeżeli sam nie jest również zwolniony od obowiązku uiszczenia. Przepis taki byłby zastosowaniem analogji z ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (art. 16, ustęp trzeci) i odpowiadałby całkowicie obowiązującemu związki komunalne przepisowi, zawartemu w art. 1 powołanej wyżej ustawy z dnia 3 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 112, poz. 993).

4) wobec powołania w art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych poprzedniej ustawy z dnia 21 września 1922 r., uprawniającej związki komunalne do poboru opłat od umów o przeniesienie własności nieruchomości powstała w niektórych związkach komunalnych wątpliwość, czy obowiązuje w dalszym ciągu rozporządzenie wykonawcze do ostatnio powołanej ustawy (Dz. Ust. R. P. Nr. 13) 1923 r. poz. 85.

Wyjaśniam, że powołanie we wspomnianym art. 13 poprzedniej ustawy miało na celu jedynie zwolnienie od komunalnych opłat umów o przeniesienie własności nieruchomości, podlegających podatkowi spadkowemu lub od darowizn, wynika to z zestawienia treści przepisów omawianej ustawy z dnia 21 września 1922 r. z przepisami zawartemi w art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

Przyjmując pod uwagę zarówno powyższe wyjaśnienie, jak również to, że opłatę od umów o przeniesienie własności nieruchomości związki komunalne pobierają według art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych samoistnie, należy dojść do wniosku, że wspomniane rozporządzenie wykonawcze, przewidujące, iż opłata komunalna wymierzana będzie w postaci dodatku do państwowej opłaty, utraciło swą moc obowiązującą. Obecnie zresztą powołanie w art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych poprzedniej ustawy z dnia 21 września 1922 r. utraciło wogóle swe znaczenie, bowiem w ustępie 1 art. 54 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych przewidziano zwolnienie od tych opłat pism, stanowiących tytuł przejścia własności, który według przepisów o podatkach spadkowych i od darowizn bądź podlega jednemu z tych podatków, bądź jest od nich zwolniony; wyżej wyjaśniono, że zwolnienie to pociąga za sobą zwolnienie również od opłat komunalnych.

5) zwracam uwagę na to, że ustawa z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych przewiduje oprócz 4% stawki opłat od pism, tyczących się przejścia własności rzeczy nieruchomych (art. 58), stawki niższe.

Pomimo, że ustawa ta dotyczy wyłącznie opłat państwowych uznaję za słuszne, aby związki komunalne nie korzystały we wszystkich wypadkach z pełnej stawki swych opłat, dopuszczalnej na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, zmienionego przez art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. Ust. 73, poz. 720) i aby w tych wypadkach, gdy na podstawie ustawy o opłatach stemplowych pobiera się na rzecz Państwa opłatę niższą od 4%, związki komunalne, również obniżały w tym samym stosunku jak Państwo swe spłaty. Takie obniżenie opłat mogłoby być stosowane po uprzedniem zamieszczeniu w odnośnych statutach związków komunalnych odpowiedniego przepisu.

w. z. Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Jaroszyński.*

Podsekretarz Stanu.

37.

Okólnik Nr. 157 z dnia 7 września 1927 r. Nr. OP. 939/27 do Pp. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie trybu postępowania przy wydobywaniu dokumentów osobistych z Rosji.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu ustaliło następujący system wydobywania dokumentów osobistych od władz sowieckich za pośrednictwem konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoba, poszukująca dokumentu lub dokumentów, albo wyciągu z wykazu stanu służby (dawniejszych „posłużnych spisków“) winna przesłać opłacone zwykłym stemplem podanie do Ministerstwa Spraw Zagranicznych — Departament Konsularny, Wydział K. IIa.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych na podstawie podania ustali wysokość opłaty, przypadającej na pokrycie kosztów wydobycia żądanych dokumentów, obliczonej w dolarach amerykańskich (3 dolary za dokument) i prześle osobie zainteresowanej odpowiednie zaświadczenie, na mocy którego petent będzie mógł wysłać pocztą wprost do odnośnej placówki polskiej w Rosji oznaczoną kwotę w efektywnych dolarach amerykańskich.

Ostateczny rozrachunek za wydobycie, przesłanie oraz legalizację będzie uskuteczniany przy odbiorze dokumentów.

W razie niezamożności petenta winien on dołączyć do podania urzędowe świadectwo ubóstwa, na zasadzie którego Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie w możności wydobyć dokumenty bezpłatnie.

Powyższe podaje się do wiadomości na podstawie pisma Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 17.I 1927 r. Nr. K. IIa 15739/27.

Naczelnik Wydziału:
(—) *St. Dobrowolski.*

38.

Okólnik Nr. 158 z dnia 30 sierpnia 1927 r. Nr. Z. H. 3929/27 do Panów Wojewodów (wszystkich) w sprawie kursu wyszkolenia sanitarnego inżynierów w Państwowej Szkole Higjeny.

W dniu 15 listopada r. b. rozpocznie się w Państwowej Szkole Higjeny w Warszawie kurs pięciotygodniowy dokształcenia sanitarnego dla inżynierów. Zapisy kandydatów przyjmuje sekretarjat Państwowej Szkoły Higjeny (ul. Chocimska 24 w Warszawie) do dnia 1 listopada r. b.

Na kurs ten przyjmowani będą kandydaci, którzy wykażą się posiadaniem dyplomu inżyniera wyższej szkoły technicznej krajowej lub zagranicznej. Kandydaci, nieposiadający tego dyplomu, mogą przesłuchać kurs, jednak bez prawa przystąpienia do egzaminu.

Opłata za kurs wynosi 75 złotych od osoby.

Słuchacze kursu będą mogli korzystać z mieszkania i całkowitego utrzymania (bursa „Amelin“ ul. Puławska 91), w szczególności z mieszkania będzie mogło korzystać koło 20 osób, koszt mieszkania oraz utrzymania wyniesie około 6 zł. 50 gr. dziennie.

Powyższe dane zechce Pan Wojewoda podać do wiadomości właściwym zarządom związków komunalnych i, ewentualnie, zainteresowanym instytucjom, celem udzielenia poparcia rozpoczętej akcji wyszkolenia sanitarnego inżynierów.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

39.

Okólnik Nr. 159 z dnia 10 września 1927 r. Nr. AP. 9322 do wszystkich P. P. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przyjazdów do Polski cudzoziemskich kastratorów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustaliło, że niektóre starostwa wystawiają zaświadczenia, w których stwierdzają, że niema przeszkód na przyjazd z zagranicy cudzoziemskich kastratorów. Zaświadczenia te są wystawiane nie na żądanie polskich władz państwowych, a na życzenie poszczególnych osób zainteresowanych i są następnie składane przez nie w polskich urzędach konsularnych.

Praktyka taka jest niedopuszczalna, ponieważ ujawnia zainteresowanym osobom stanowisko poszczególnych urzędów państwowych w trakcie rozważania danej sprawy i unaocznia zachodzącą czasami rozbieżność stanowisk poszczególnych urzędów.

W związku z powyższem oraz stojąc na stanowisku, że każdy urząd państwowy działa na zewnątrz w imieniu państwa, jako takiego, Min. Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Rolnictwa, Min. Spraw Zagranicznych i Min. Przemysłu i Handlu zwraca uwagę, że ani nie należy wydawać zainteresowanym na rękę żadnych zaświadczeń co do wjazdu cudzoziemców, ani informować ich o treści udzielanych innym urzędom opinij, ani wreszcie dawać nawet do poznania, że jest przeprowadzana jakakolwiek korespondencja lub dochodzenie, ponieważ strona ma prawo informować się wyłącznie o definitywnej decyzji, wydanej na skutek podania, nie ma zaś prawa śledzenia, który urząd sprawę załatwia i w jaki sposób. Sprawy, dotyczące przyjazdu cudzoziemskich kastratorów, nie mogą stanowić wyjątku od powyższego i dlatego zechce Pan Wojewoda pouczyć podległe Mu władze administracyjne I-ej instancji, że korespondencja ich z poszczególnemi urzędami oraz polskiemi placówkami zagranicznemi w sprawie wjazdów cudzoziemców wogóle, a kastratorów w szczególności winna być bezwzględnie uważana za korespondencję ściśle wewnętrzną i że o treści jej strony w żadnym wypadku nie mogą być informowane. O stanowisku władz państwowych, jako takich, strona, t. j. cudzoziemiec, zabiegający o uzyskanie zezwolenia na wjazd do Rzplitej, będzie informowany wyłącznie przez właściwy urząd konsularny. Jednocześnie Ministerstwo podkreśla konieczność dążenia władz administr. I-ej instancji do tego, aby podania o wjazd do Rzplitej składali petenci, którzy mają przyjechać, a nie osoby, którym zależy na przyjeździe cudzoziemca i którzy z tego powodu, jak to Ministerstwo niejednokrotnie stwierdziło, zarzucają poszczególne urzędy swemi podaniami częstokroć bez wiedzy, a nawet wbrew woli osób, które rzekomo chcą przyjechać.

W razie zgłoszenia się takich interesantów, należy ich powiadamiać, że starania o wjazd winny być przeprowadzane przez osoby, chcące przy-

jechać i że bez starań tych osób w kompetentnym konsulacie, sprawa definitywnie załatwioną nie będzie.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) *Longchamps*
Naczelnik Wydziału.

40.

Okólnik Nr. 160 z dnia 13 września 1927 roku Nr. OP. 1054/27 do wszystkich PP. Wojewodów w sprawie ewidencji zastępców starostów.

Względy służbowe powodują konieczność prowadzenia w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych ścisłej ewidencji zastępców starostów, t. j. urzędników powołanych do zastępowania starosty w razie niemożności pełnienia przezeń obowiązków służbowych.

W tym celu polecam nadesłać Ministerstwu do dnia 20 b. m. wykazy imienne wszystkich zastępców starostów w powierzonych Panom Województwach, — o każdej zaś zmianie powiadamiać niezwłocznie Wydział Osobowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

41.

Okólnik Nr. 161 z dnia 14 września 1927 roku Nr. AC. 8278/27—Zwoln/R. do Pana Wojewody (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie poświadczenia obywatelstwa i zezwolenia nabycia obcego obywatelstwa.

I. Poświadczenie obywatelstwa, którego wzór (Nr. 1) ustaliło rozp. z dnia 7.VI.1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 320), zawiera w ostatnim ustępie postanowienie, że traci ono ważność po upływie trzech lat od dnia, wymienionego w dacie wystawienia.

Ograniczenie ważności poświadczenia obywatelstwa do pewnego czasokresu było w czasie wydania wspomnianego rozporządzenia i później uzasadnione z uwagi na masowy objaw zmiany obywatelstwa w szczególności wskutek opcji na podstawie traktatów międzynarodowych.

Ograniczenie to miało zatem na celu najdalej idące zmniejszenie możności nadużyć przez osoby, posiadające takie poświadczenia, które nabyły później obywatelstwo obce. Obecnie po upływie terminów opcyjnych i ustaleniu się stosunków w dziedzinie obywatelstwa, obawa nadużyć zmniejszyła się do minimum, wobec czego odpada konieczność ograniczenia ważności poświadczeń do pewnego terminu.

W przyszłości należy zatem wystawiać poświadczenia obywatelstwa z opuszczeniem zdania, o którem mowa na wstępie, wobec czego ostatni ustęp wzoru poświadczenia otrzymuje następujące brzmienie:

„Poświadczenie to zapisane jest we właściwym rejestrze pod L. b. . . . .".

Z chwilą otrzymania wiadomości o nabyciu obywatelstwa obcego przez osobę w poświadczeniu wymienioną zgodnie z obowiązującemi w Polsce przepisami i sprawdzenia tej wiadomości, władza administracyjna II instancji winna poświadczenie unieważnić i zarządzić zwrot jego w ewentualnem porozumieniu z właściwą placówką konsularną.

Unieważnienia poświadczeń obywatelstwa należy ogłosić w „Monitorze Polskim" zbiorowo dwa razy do roku, a mianowicie z początkiem stycznia i lipca każdego roku. Wykaz unieważnionych poświadczeń należy równocześnie przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych w celu zakomunikowania go Min. Spraw Zagranicznych. W wykazie należy wymienić imię i nazwisko danej osoby, datę i miejsce jej urodzenia, imiona rodziców oraz liczbę i datę poświadczenia unieważnionego.

Wydatek połączony z ogłoszeniem wykazu unieważnionych poświadczeń należy pokryć z budżetu Min. Spr. Wewn. — Dział II, § 8 „Inne wydatki".

II. Wspomniane rozporządzenie przewiduje termin ważności również dla poświadczeń o braku przeszkód do nabycia obywatelstwa obcego przez obywatela polskiego (wzór Nr. 3), a mianowicie termin jednoroczny.

Dotychczasowa praktyka wykazała, że ograniczenie ważności tego rodzaju poświadczeń z jednej strony jest uciążliwe dla interesowanych, z drugiej strony zaś nie osiąga celu.

Interesowani bowiem w rzadkich tylko wypadkach nabyć mogą obce obywatelstwo przed upływem jednego roku, a to z przyczyn od nich niezależnych i zmuszeni są starać się o przedłużenie ważności poświadczeń, zwłaszcza, jeżeli obce państwo uzależnia nadanie obywatelstwa od ważnego zwolnienia z obywatelstwa polskiego. Ponadto zauważyć należy, że obywatel polski, nie obowiązany do służby wojskowej, przez sam fakt nabycia obywatelstwa obcego traci obywatelstwo polskie, chociażby nie posiadał wspomnianego poświadczenia, i że niektóre obce państwa nie respektują terminu ważności, a nawet nie interesują się sprawą utraty obywatelstwa, posiadanego poprzednio przez osobę, którą naturalizują.

Z uwagi na powyższe należy w przyszłości wystawiać poświadczenia o braku przeszkód do nabycia obywatelstwa obcego dla osób nie obowiązanych do służby wojskowej z opuszczeniem terminu ważności tego poświadczenia.

Ostatni ustęp przepisanego we wspomnianem wyżej rozporządzeniu wzoru (Nr. 3) poświadczenia otrzyma następujące brzmienie:

„Poświadczenie niniejsze zapisane jest we właściwym rejestrze pod liczbą bieżącą . . . .".

O ile chodzi o osoby obowiązane do czynnej służby wojskowej, zauważa się, że obowiązuje w całej pełni przepisany rozp. z dn. 21.III.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 252) wzór poświadczeń (Nr. 39).

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

42.

Okólnik Nr. 162 z dnia 10 września 1927 roku Nr. OL. 2754/27 do wszystkich PP. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie kosztów transportowania przez policję osób w sprawach karno-skarbowych.

Powyższe podaje się do wiadomości.

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *W. Czapiński.*
Radca Ministerjalny.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OL. 2754/27.
Warszawa, d. 10.IX 1927 r.

Odpis.

Do
Pana Komendanta Głównego Policji Państwowej.

Wobec wynikłych watpliwości co do obowiązku pokrywania kosztów transportowania przez policję państwową osób w sprawach karno-skarbowych, (pismo Kom. Gł. P. P. z dn. 5.V 1927 r. Nr. 13449) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na skutek osiągniętego w tej kwestji z Ministerstwem Skarbu porozumienia, wyjaśnia celem ścisłego stosowania na przyszłość: że policję państwową obciążają jedynie koszta pierwotnego doprowadzenia osoby, przytrzymanej z powodu dopuszczenia się przestępstwa skarbowego, do najbliższej właściwej władzy, gdyż wykonanie tych czynności wchodzi w zakres obowiązków policji, jako organu bezpieczeństwa (ujęcie przestępcy i dostawienie do właściwej władzy).

Natomiast koszta późniejszego konwoju obwinionego, przymusowe dostawienie świadka do przesłuchania, stawiennictwo funkcjonarjusza policji państwowej w Urzędzie skarbowym w charakterze świadka i t. d., powinny być asygnowane z budżetu Ministerstwa Skarbu (Zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 25 VIII 1927 r. Depart. Akcyz i Monop. L. 1846/W.K. do wszystkich Izb Skarbowych oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego).

Podsekretarz Stanu:
(—) *Jaroszyński.*

43.

Okólnik Nr. 163 z dnia 10 września 1927 roku Nr. OB. 3084 Panu Wojewodzie (wszystkim z wyjątkiem poznańskiego), Panu Naczelnikowi Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach, Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę, Tymczasowemu Wydział. Samorz. we Lwowie, Komendzie Głównej Policji Państwowej, Głównemu Urzędowi Statystycznemu, Korpusowi Ochrony Pogranicza, Departamentowi Służby Zdrowia w sprawie potrącenia opłat emerytalnych.

Udziela się w związku z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 81 z dn. 12.IV b. r. — do wiadomości.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OB. 3084.
Warszawa, d. 10.IX 1927 r.

Odpis.

Do
Pana Wojewody
w Poznaniu.

Na sprawozdanie z dnia 13 sierpnia b. r. br. 13811 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, iż od 10% podwyżki uposażenia, jaka weszła w życie z dn. 1 stycznia 1927 r. z powodu wzrostu drożyzny, nie należy w żadnym wypadku potrącać opłat emerytalnych w myśl 3-go ustępu art. 7 ustawy z dn. 11.XII.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6, p. 46 z r. 1924), a to z uwagi, że powyższa 10% podwyżka nie podpada pod postanowienie, zawarte w powołanym przepisie.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

44.

Okólnik Nr. 164 z dnia 14 września 1927 roku Nr. OL. 2806 27 do wszystkich PP. Wojewodów w sprawie wyjazdów komendantów powiatowych policji na inspekcje posterunków i komisarjatów policji.

Przy przeprowadzaniu inspekcyj Komend Powiatowych Policji Państwowej — Pan Komendant Główny Pol. Państw. stwierdził, że niektórzy Starostowie niechętnie widzą częstsze wyjazdy Komendantów Powiatowych Policji w celach inspekcyj posterunków policyjnych w powiecie.

Ponieważ zadania Komendanta Powiatowego Policji w zakresie wyszkolenia, nadzoru technicznego nad pełnieniem służby i utrzymania karności wśród funkcjonarjuszy policji w powiecie, nie dadzą się niewątpliwie spełniać należycie bez częstego wglądania na miejscu w czynności tak poszczególnych funkcjonarjuszy, jak i jednostek policyjnych (posterunki, komisarjaty), przeto częste wyjazdy P. P. Komendantów Powiatowych na inspekcję posterunków i komisarjatów uznaję za rzecz nietylko pożyteczną, ale wręcz konieczną. Wyjazdy te oczywiście nie mogą czynić ujmy potrzebie stałego bezpośredniego kontaktu Komendantów ze Starostami, niezbędnego ze względu na bieg spraw, dotyczących utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego w powiecie.

W myśl powyższego zechcą Panowie wydać dalsze zarządzenia podwładnym Starostom.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

45.

Okólnik Nr. 165 z dnia 14 września 1627 roku Nr. OB. 3030 do Pana Wojewody (wszystkich), P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach, Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie, Komendy Głównej Policji

Państwowej, Głównego Urzędu Statystycznego, Korpusu Ochrony Pogranicza w sprawie zwrotu opłaty szkolnej.

Nawiązując do okólnika z dnia 12 września 1925 r. Nr. AB. 6810 (kol. Nr. 91) w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, iż Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 29 sierpnia b. r. Nr. 13201 zwolnił na okres roku szkolnego 1927/28 od obowiązku przedstawienia zaświadczenia, przewidzianego w p. 11 wyżej wymienionego okólnika, że dziecko nie zostało przyjęte do państwowej szkoły średniej z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Równocześnie uchylone zostało postanowienie, zawarte w ustępie pierwszym punktu 2 powołanego okólnika z uwagi na to, że nadawanie prywatnym szkołom średnim praw szkół państwowych ma miejsce, począwszy od roku bieżącego w terminie wiosennym zgóry na najbliższy rok szkolny, a nie, jak dotychczas w ciągu roku szkolnego.

Wykaz szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłaty szkolnej w roku szkolnym 1927/28, został już przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustalony i ogłoszony będzie w dniach najbliższych w Monitorze.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

46.

Okólnik Nr. 166 z dnia 19 września 1927 roku Nr. Z H. 4180/27 do PP. Wojewodów (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie komisyj lotnych do spraw porządkowo-sanitarnych.

W związku z pismem z dnia 7 września 1927 r. Nr. Min. 374/27 przesyłam w załączeniu instrukcję dla Komisyj lotnych i komunikuję, że komisje te rozpoczną swoją działalność pierwszym wyjazdem w dniu 2-go października, następne wyjazdy odbędą się w listopadzie i grudniu r. b.

Proszę Panów Wojewodów o poczynienie komisjom wszelkich ułatwień w ich urzędowaniu.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Zał. (—) *Sławoj Składkowski.*

INSTRUKCJA

dla komisyj lotnych do spraw porządkowo-sanitarnych w miastach, miasteczkach i wsiach.

Komisja lotna winna w terminie 7-io dniowym dokonać inspekcję porządkowo-sanitarną miasta wojewódzkiego, dwóch miast powiatowych, trzech miasteczek lub osad i 4-ch wsi.

W każdej ze zwiedzonych miejscowości Komisja winna wyrobić sobie ogólny pogląd na stan sanitarny i porządkowy: ogólna czystość pod względem sanitarno-higjenicznym i ogólny porządek (stan domów pod względem odnowienia).

W szczegółach Komisja lotna winna dokonać inspekcji:

1) w miastach wojewódzkich, powiatowych i miasteczkach przynajmniej:
a) jednej głównej ulicy lub placu,
b) 2-ch drugorzędnych względnie trzeciorzędnych (z tych jednej zamieszkałej przez ludność chrześcijańską i jednej przez ludność żydowską);
2) we wsiach głównej drogi.

We wszystkich tych miejscowościach Komisja lotna zwróci uwagę na stan zabrukowania placów, ulic, stan utrzymywania kanalizacji, kanałów ściekowych, rynsztoków.

Przy każdej z ulic, dróg (wieś) Komisja lotna winna dokonać oględzin 5-ciu domów mieszkalnych: zwrócić uwagę na utrzymanie pod względem sanitarnym i porządkowym podwórz, sieni, klatek schodowych, ustępów i śmietników, kierując się zasadą: ile domów, tyle śmietników i ustępów.

Niezależnie od wymienionych inspekcyj Komisja lotna dokona według swego uznania oględzin porządkowo-sanitarnych budynków urzędowych (państwowych i gminnych).

Podczas oględzin należy kierować się okólnikami Nr. 40 z dnia 18 lutego 1927 r. Nr. Z. H. 838/27 w sprawie stanu sanitarnego hoteli, zajazdów, oberż, pensjonatów, restauracyj i t. p. zakładów i z dnia 18 lutego b. r. Nr. Z. H. 867/27 w sprawie podniesienia stanu sanitarnego osiedli, poza tem okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 79 z dnia 12 kwietnia b. r. Nr. Z. H. 1796/27 w sprawie asenizacji podwórz i z dnia 30 kwietnia b. r. Nr. Z. H. 2090/27 w sprawie asenizacji miast i osiedli wśród ludności żydowskiej.

Po dokonaniu oględzin Komisja winna bezzwłocznie sporządzić sprawozdanie liczbowe według wzoru załączonego.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Zał. (—) *Sławoj Składkowski.*

A. Miasto Wojewódzkie.
I. % domów odnowionych w ciągu ostatnich lat.
II. Stan porządkowo-sanitarny ulic:
1) głównej,
2) drugorzędnej:
a) chrześcijańskiej,
b) żydowskiej.
III. Stan porządkowo-sanitarny budynków urzędowych.
IV. Stan porządkowo-sanitarny domów mieszkalnych:
1) ogólny stan podwórz, sieni, klatek schodowych,
2) liczbowy stosunek śmietników i ustępów do domów mieszkalnych.
B. Miasto powiatowe — jak wojewódzkie.
C. Wieś:
I. Główna droga.
II. Domy mieszkalne i podwórza.
III. Ustępy, gnojowiska względnie śmietniki.

47.

Okólnik Nr. 167 z dnia 19 września 1927 roku Nr. OB. 3194/27 do wszystkich PP. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie opłat stemplowych od pokwitowań kas skarbowych.

Okólnikiem z dnia 13 września b. r. Nr. DPO. 8478 Ministerstwo Skarbu udzieliło następującego wyjaśnienia:

W myśl art. 151 i 161 u. o. s. opłata stemplowa od podania, jak również opłata stemplowa od świadectwa może być uiszczona nietylko za pomocą znaczków stemplowych, lecz także gotówką w kasie skarbowej.

Jeżeli do podania (w szczególności do podania o wydanie świadectwa) załączono pokwitowanie kasy skarbowej z uiszczenia opłaty stemplowej od podania wzgl. od świadectwa, to celem obliczenia wysokości opłaty od podania nie liczy się owego pokwitowania jako załącznika, gdyż wyraźne lub milczące oświadczenie petenta, iż uiścił w kasie skarbowej opłatę od podania wzgl. od świadectwa, jest na mocy punktu 1 art. 142 u. o. s. wolne od opłaty, jako „wiadomość udzielona w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu".

Jeżeli więc np. do podania załączono trzy załączniki, z których jednym jest wyżej określone pokwitowanie kasy skarbowej, to należy tytułem opłaty przewidzianej w punkcie 2 art. 145 uiścić tylko 1 zł. (t. j. dwa razy po 50 gr.) a nie 1 zł. 50 gr.).

Powyższe udziela Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i zastosowania.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

48.

Okólnik Nr. 168 z dnia 20 września 1927 roku Nr. Min. 398/27 do PP. Wojewodów (wszystkich) i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zachowania się władz administracyjnych w czasie powodzi.

W związku z informacjami, jakie posiadam o zachowaniu się lokalnych władz administracyjnych podczas tegorocznej powodzi, uważam za konieczne zwrócić uwagę Panów zarówno na pełną poświęcenia i zrozumienia sytuacji działalność przeważającej liczby urzędników względnie funkcjonarjuszów na terenie dotkniętym powodzią, jak i na zauważone przeze mnie objawy częstokroć nienależytego ustosunkowania się władz miejscowych do potrzeb chwili bieżącej w czasie samej katastrofy oraz niewłaściwego ujęcia roli swej podczas akcji ratowniczej.

Zaznaczam przykładowo, że fakty tego rodzaju, jak zachowanie się starosty kałuskiego — Łukaszewskiego, który z narażeniem życia prowadził akcję ratowniczą, ulegając rozbiciu tratwy i ratując się jedynie dzięki przypadkowi, dalej, jak wykazanie wybitnej samodzielności i przedsiębiorczej inicjatywy przez posterunkowego P. P. z Komisarjatu P. P. w Borysławiu — Emila Fugiela, który na zagrożonym posterunku, odcięty od wszelkiej pomocy, wytrwał, organizując akcję ratowniczą, jak zachowanie się wreszcie wielu innych, niemniej odważnych i pełnych poświęcenia ludzi — napawają mnie otuchą, że osiągnięcie tego poziomu, jakiego żądam od urzędników i funkcjonarjuszy, nie jest rzeczą niemożliwą.

Tem usilniej podkreślam, że żądam kategorycznie, aby w czasie klęsk żywiołowych działalność władz miejscowych dostosowana była całkowicie do potrzeb przeżywanego momentu, chociażby przez to normalna praca biurowa miała być czasowo poniechana. Uważam za absolutnie niedopuszczalne, aby uwaga tych władz na terenach, dotkniętych klęską, była w wyższym stopniu pochłonięta normalnym trybem urzędowania, niż bezpośrednią akcją ratowniczą. Żądam, aby zwłaszcza P. P. Starostowie świecili przykładem energji i osobistej odwagi, nadając impuls całej akcji i kierując nią osobiście, przyczem usilnem dążeniem ich winno być utrzymywanie stałej łączności również z najdalej położonemi osiedlami na terenie powiatu. Ogólne te wskazówki mają być wytyczną dla podległych P. P. Wojewodom organów w wypadku wszelkiego rodzaju klęsk i wydarzeń nagłych, wymagających z ich strony bezpośredniej i natychmiastowej akcji.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

49.

Okólnik Nr. 169 z dnia 17 września 1927 roku Nr. AC. 8799/27. Obyw./K. Panu Wojewodzie (wszystkim) w sprawie więzionych we Francji obywateli polskich.

Przesyła się do wiadomości z poleceniem wydania odpowiednich zarządzeń, ażeby sprawy, o których wyżej mowa, załatwiane były bezzwłocznie.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) *Śliwiński.*
Naczelnik Wydziału.

URZĄD EMIGRACYJNY
przy
Ministerstwie Pracy i Opieki
Społecznej.
Warszawa, dn. 31.VIII 1927 r.
Nr. 5300/E. II.

Odpis.

Do

Pana Ministra Spraw Wewnętrznych
w miejscu.

Panujący we Francji kryzys bezrobocia uczynił aktualną i wielce dotkliwą kwestję wydalania obywateli polskich z granic tego Państwa. Dotyczy to przedewszystkiem robotników, którzy w razie postradania pracy, o ile nie posiadają przy sobie gotówki 5 fr., podlegają karze aresztu za t. zw. „vagabondage" i po kilku dniach otrzymują dekret wydalenia, zmuszający do opuszczenia kraju w ciągu kilku dni. Nie mogąc uczynić tego często z powodu braku środków, zostają drugi raz aresztowani, tym razem na okres dłuższy, co powtarza się nieraz po kilka razy, przyczem kara staje się coraz wyższą. Przy niezaradności emigranta w obcym kraju, daje to początek wejścia na drogę przestępstw, narażając ludzi tych nietylko na szkody materjalne, ale nierzadko ruinę moralną. Wśród przestępców, którzy na skutek takich przewinień odsiadują karę w więzieniach francuskich, znajdują się ludzie, którzy poprzednio pracowali bez zarzutu i nie zdradzali żadnych złych skłonności.

Konsulaty Rzeczypospolitej Polskiej obowiązane do przyjścia z pomocą w tej sytuacji obywatelom naszym, mają zadanie niezmiernie utrudnione, ze względu na brak w wielu razach dowo-

dów obywatelstwa, przedewszystkiem w wypadku zerwania umowy, gdy emigrant ucieka z miejsca pracy bez papierów lub niszczy je dla zatarcia śladów. W wypadkach takich, udzielenie pomocy ze strony władz polskich poprzedzić musi stwierdzenie przynależności państwowej uwięzionych. W tym celu Konsulaty zwracają się do władz uwięzionych, stwierdzić fakt ich obywatelstwa, we właściwych starostwach.

Okazało się jednakże, iż manipulacja ta trwa nieraz bardzo długo, wskutek czego przeciąga się okres odsiadywania kary przez emigranta w więzieniu, a co zatem idzie powiększa się zło, związane z długim pobytem w atmosferze więzienia.

Mając na uwadze ochronę emigrantów, Urząd Emigracyjny ma zaszczyt zwrócić się niniejszem do Pana Ministra z prośbą o wydanie zarządzeń, jakie Pan Minister uzna za stosowne, celem spowodowania szybkiego załatwiania w starostwach spraw, związanych ze sprawdzaniem obywatelstwa emigrantów, przebywających w więzieniach zagranicą.

w/z. Dyrektora
podpis
Wicedyrektor

50.

Okólnik Nr. 170 z dnia 26 września 1927 roku Nr. Z. Z. 5282/27 do PP. Wojewodów (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie epidemji ostrego zapalenia przednich rogów rdzenia. (Choroba Heine Medina).

W Rumunji, jako też i w Niemczech szerzy się w znacznym stopniu epidemja ostrego zapalenia przednich rogów rdzenia (Polyomlitis acuta anterior, zwana także chorobą Heine Medina).

Ponieważ zachodzi wielka obawa zawleczenia tej choroby albo z Rumunji, albo też z Niemiec w granice Rzeczypospolitej, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) wydało po myśli art. 4 ustawy z 25 lipca 1919 (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402) rozporządzenie o obowiązkowem zgłaszaniu każdego przypadku tej choroby, względnie jej podejrzenia, aby mieć możność zastosowania odpowiednich środków zaradczych już w razie pojawienia się jej pierwszych przypadków. Rozporządzenie to ogłoszone zostanie w najbliższym numerze Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej, a obowiązek zgłaszania przypadków tej choroby obciąża wszystkie osoby, wymienione w art. 5 ustawy z 25.VII 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67) w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych przez czas 6 (sześciu) miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

Epidemja ostrego zapalenia przednich rogów rdzenia szerzy się przeważnie wśród mieszkańców dzielnic biedniejszych, gęsto zaludnionych; zapadają na nią po największej części dzieci małe, a tylko czasem osoby starsze, powyżej lat 20.

Ponieważ w okresie ostrym tej choroby w sporadycznych przypadkach rozpoznanie bywa często dość trudne, przeto podaje się niektóre ważniejsze dane z jej epidemjologji:

1. Zarazek tej choroby jest dotychczas nierozpoznany, prawdopodobnie należy jednak do jadów filtrujących się. Landsteiner i Levaditi przenieśli go eksperymentalnie na małpy, które zapadają na tę chorobę tak samo, jak ludzie; także i króliki mają, wedle Krausego i Meinickego, być na tę chorobę wrażliwe.

2. Źródłem zakażenia są najprawdopodobniej wydzieliny błony śluzowej nosa, gardzieli oraz wydaliny przewodu pokarmowego osób zakażonych; przedmioty, temi wydzielinami zanieczyszczone, a wreszcie często dorośli nosiciele zarazków drogą zakażenia kropelkowego z błony śluzowej nosa, gardzieli i górnych dróg oddechowych.

3. Sposób przenoszenia zarazków:

bezpośrednio przez kontakt z osobą chorą, względnie z nosicielem; pośrednio przez kontakt z przedmiotami, zakażonemi wydzieliną błony śluzowej nosa, gardzieli, albo wydalinami przewodu pokarmowego osób zakażonych lub nosicieli.

4. Okres wylęgania choroby wynosi przeciętnie 6—10 dni.

5. Okres zaraźliwości bliżej nieznany, ale prawdopodobnie niedłuższy nad trzy tygodnie od czasu wystąpienia pierwszych ostrych objawów choroby, t. j. gorączki, porażeń (mięśni odnóg dolnych w 80% przypadków), nadwrażliwości skóry, potów ciągłych i t. p.

6. Epidemja występuje przeważnie w lecie i jesieni, zaś nie pojawia się ani w zimie, ani na wiosnę.

Co do sposobów zwalczania, to należy stosować:

a) obowiązkowe zgłaszanie wszystkich chorych i podejrzanych o tę chorobę,

b) izolowanie chorych jak długo trwa ostry stan gorączkowy,

c) bieżąca dezynfekcja wydzielin błony śluzowej nosa, gardzieli, wydalin przewodu pokarmowego, bielizny osobistej i pościelowej chorych, tudzież innych przedmiotów zakażonych,

d) końcowa dezynfekcja, t. j. mechaniczne oczyszczenie mieszkania chorego,

e) szerokie pouczenie ludności o zaraźliwości choroby i o sposobach unikania jej,

f) jako środek leczniczy zalecają niektórzy autorowie surowicę ozdrowieńców.

Zechce Pan Wojewoda (Komisarz Rządu) treść niniejszego podać niezwłocznie do jaknajszerszej wiadomości wszystkich lekarzy, tudzież zainteresowanego ogółu ludności.

(—) *Piestrzyński*,
Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia.

51.

Okólnik Nr. 171 z dnia 23 września 1927 roku Nr. OB. 3216/27 do Pana Wojewody (do wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zakazu podnajmowania mieszkań przydzielanych funkcjonarjuszom państwowym i osobom wojskowym z tytułu stosunku służbowego.

Celem uniknięcia jakichkolwiek trudności przy opróżnianiu mieszkań, przydzielanych funk-

cjonarjuszom państwowym oraz osobom wojskowym w budynkach państwowych lub przez Skarb Państwa wynajętych względnie administrowanych, a podpadających pod kategorję mieszkań, o których mowa w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 849), zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu), wydać zarządzenie, zabraniające podnajmowania mieszkań tych w całości lub w części osobom trzecim. Jedyny wyjątek mogą stanowić funkcjonarjusze państwowi względnie osoby wojskowe, którym mieszkania takie mogą być w części za zgodą władzy podnajmowane.

Zakaz powyższy winien być umieszczany w warunkach najmu mieszkania przydzielonego przez władzę funkcjonarjuszowi względnie wojskowemu.

O ile chodzi o mieszkania już przydzielone, należy warunki najmu poddać odpowiedniej rewizji.

Zakaz podnajmowania mieszkań dotyczy ma się rozumieć również mieszkań służbowych, przydzielanych funkcjonarjuszom państwowym i osobom wojskowym, a wymienionych w § 2 wyżej powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, co wynika z istoty mieszkania służbowego i nie wymaga specjalnego zastrzeżenia przy jego przydzielaniu. Mieszkania takie nie mogą być podnajmowane nawet funkcjonarjuszom państwowym względnie osobom wojskowym.

Powyższe zarządza się na skutek okólnika P. Prezesa Rady Ministrów z d. 12.IX b. r. Nr. 59.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

52.

Okólnik Nr. 172 z dnia 20 września 1927 roku Nr. OB. 3244 do wszystkich PP. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie wadjów, kaucje i zaliczki przy dostawach rządowych.

Na podstawie okólnika Min. Skarbu z dnia 10 września b. r. Nr. DOP/5284/III, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza, co następuje:

Przy przyjmowaniu przez władze i urzędy państwowe wadjów przy przetargach, kaucyj na zabezpieczenie umów ze Skarbem Państwa oraz przy przyjmowaniu zabezpieczeń zaliczek, wydanych na dostawy rządowe, jak również udzielanych przez Skarb Państwa kredytów celnych, akcyzowych, transportowych i innych, należy stosować następujące przepisy:

§ 1. Wadja winny być pobierane przy przetargach w wysokości od 1% do 5% ceny ofertowej i mogą być składane:

1) w gotowiźnie;

2) w płatnych okazicielowi książeczkach wkładkowych lub asygnatach kasowych, wydanych przez instytucje uprawnione do tego na podstawie § 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1018);

3) w papierach państwowych i akcjach Banku Polskiego, obliczanych po kursie ogłaszanym przez Ministerstwo Skarbu;

4) w innych papierach pupilarnych—w 75% przeciętnej ceny giełdowej z ostatniego dnia notowań;

5) w akcjach dopuszczonych do obrotów i notowań giełdowych na jednej conajmniej z giełd krajowych, obliczanych najwyżej w 50% przeciętnej ceny giełdowej z ostatniego dnia notowań, przyczem nie mogą być przyjęte akcje nienotowane w ciągu 15 dni przed dniem złożenia na wadjum; akcje, budzące jakąkolwiek wątpliwość co do ich wartości lub łatwości zrealizowania, mogą być przyjmowane tylko z wyjątkową ostrożnością, według oceny zniżonej według uznania odnośnej władzy lub urzędu poniżej 50% giełdowej wartości tych akcyj;

6) w listach gwarancyjnych (dokumentach poręki) instytucyj kredytowych, z zastrzeżeniem, że listy takie zostaną przychylnie zaopinjowane przez Ministerstwo Skarbu (Departament Obrotu Pieniężnego) z punktu widzenia stanu interesów odnośnych instytucyj kredytowych;

7) w wekslach z dwoma lub więcej podpisami (dwu lub więcej osób) firm (wekslowo zobowiązanych).

Opinij o zdolności kredytowej osób (firm), które mają być wekslowo zobowiązane, o ile ich odnośna władza lub urząd nie posiada, należy zasięgać w Ministerstwie Skarbu (Dep. Obr. Pieniężnego).

Norma, w jakiej wadjum ma zabezpieczać cenę ofertową (1% do 5%) zależną jest od uznania władzy lub urzędu przyjmującego wadjum, z zastrzeżeniem, że od osób (firm) poważnych i dobrze znanych instytucji przyjmującej wadjum, może być ono pobrane w stosunku niższym, w innych zaś wypadkach — w stosunku wyższym, ewentualnie aż do wysokości 5% ceny ofertowej.

Pobieranie wadjów w formie przewidzianej w p. p. 6 i 7 może nastąpić tylko wyjątkowo, jeżeli nie można uzyskać innych wartości, przyczem wadja w wekslach mogą być pobierane tylko od osób (firm) akredytowanych w Banku Polskim lub wogóle dobrze znanych z pomyślnego stanu interesów i z wywiązywania się z przyjętych zobowiązań bez zarzutu pod względem etyki kupieckiej.

§ 2. Kaucje na zabezpieczenie umów winny być wymagane w wysokości zależnej od rozmiaru i znaczenia dostawy lub roboty oraz wysokości przewidzianej kary konwencjonalnej, jednak w stosunku nie niższym niż 5% ceny umownej.

Kaucje mogą być składane w formie przewidzianej dla wadjów.

§ 3. Na kaucje mogą być przyjmowane zabezpieczenia hipoteczne na nieruchomościach z takiem wyliczeniem, aby z poprzedzającemi je wpisami hipotecznemi mieściły się w 50% do 75% szacunkowej wartości odnośnych nieruchomości.

Na wadja (§ 1) zabezpieczenia hipoteczne mogą być przyjmowane tylko od osób (firm) będących w stałych stosunkach handlowych z odnośną władzą lub urzędem.

Szacunek nieruchomości może być przyjęty:

1) według szacunków instytucyj kredytu długoterminowego, przyczem sumy szacunków przedwojennych winny być przerachowywane w stosunku 1 zł. = 0,375 rb. ros. = 0,95 kor. austrj.-węg. = 0,81 mk. niem.;

2) w razie braku szacunku instytucyj wymienionych w punkcie poprzednim według szacunku, ustalonego przez władze skarbowe celem wymiaru podatku majątkowego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 123 poz. 996).

Wartość budynków, o ile nie została uwzględniona w szacunkach wymienionych w p. p. 1 i 2 niniejszego paragrafu, przyjmuje się w wysokości szacunku sporządzonego przez publiczny zakład ubezpieczeń.

W braku powyżej wskazanych danych szacunkowych, w b. zaborach pruskim i austrjackim szacunki mogą być przyjmowane na podstawie oceny zaprzysiężonych znawców sądowych, gdy oszacowanie takie ma charakter szacunku technicznego, to dla ostatecznego ustalenia szacunkowej wartości nieruchomości miarodajnym będzie końcowy wynik cyfrowy ekspertyzy, zmniejszony o 50%; o ile oszacowanie uskutecznione było z punktu widzenia wartości obiegowej szacowanego objektu, to ostateczny wynik może być przyjęty bez zmian jako wartość danej nieruchomości.

W braku danych szacunkowych wymienionych w p. 1 i 2, w b. zaborze rosyjskim, a również i w b. zaborach pruskim i austrjackim, mogą być przyjmowane szacunki, sporządzone przez kompetentne w odnośnych zakresach urzędy państwowe (np. Okręgowe Dyrekcje Robót Publicznych).

§ 4. W razie możliwości przyjęcia szacunku nieruchomości w/g oceny instytucyj kredytu długoterminowego, publicznego zakładu ubezpieczeń (odnośnie do budowli) lub kompetentnego urzędu państwowego, kaucja może być zabezpieczoną w 75% szacunkowej wartości nieruchomości. W innych wypadkach kaucja może być zabezpieczona tylko w pierwszych 50% szacunkowej wartości nieruchomości.

§ 5. Przy zabezpieczeniu hipotecznem budynki bezwarunkowo winny być ubezpieczone od ognia. Na dowodzie ubezpieczenia winna być uczynioną wzmianka, uskuteczniona przez zakład ubezpieczeń na wniosek ubezpieczającego, że odszkodowanie pogorzelowe nie może być wypłacone bez zgody odnośnej władzy lub urzędu państwowego.

O ustanowieniu zabezpieczenia hipotecznego władza lub urząd państwowy zawiadamia zakład ubezpieczeń.

§ 6. Zaliczki, wypłacone na dostawy i roboty rządowe oraz udzielone przez Skarb Państwa kredyty akcyzowe, celne, transportowe i inne, winny być zabezpieczone według przepisów §§ 1—5 niniejszego okólnika.

§ 7. Przy przyjmowaniu listów gwarancyjnych instytucyj kredytowych należy w każdym poszczególnym wypadku zwracać się o opinję do Ministerstwa Skarbu (Dep. Obr. Pieniężnego).

Opinje o gwarancjach zagranicznych instytucyj kredytowych za towarzystwa żeglugi mogą być zbierane przez Urząd Emigracyjny bez odnoszenia się do Ministerstwa Skarbu.

§ 8. Przy zasięganiu opinij o zabezpieczeniach wekslowych nie należy przesyłać weksli, lecz podać jedynie sumę, nazwiska osób, wzgl. nazwy firm, które mają być wekslowo zobowiązane oraz termin, do którego weksel ma służyć jako zabezpieczenie.

Opinje o wekslowych zabezpieczeniach należności akcyzowych, kredytowanych fabrykom i rafinerjom cukru oraz rafinerjom nafty, winny być zbierane przez właściwe Izby Skarbowe bez odnoszenia się do Ministerstwa Skarbu.

§ 9. Opinje Ministerstwa Skarbu o listach gwarancyjnych i wekslach, wydane na podstawie zebranych przez Ministerstwo informacyj, odnoszą się tylko do oceny zdolności kredytowej zaciągającego zobowiązanie, zatem prawno-formalna strona zabezpieczenia (stylizacja listu gwarancyjnego, należyte wystawienie weksli i t. p.) winna być zbadaną przez władzę, względnie urząd występujący w charakterze strony.

§ 10. Okólnik niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 października 1927 r. i równocześnie uchyla okólnik Min. Spraw Wewn. z dnia 9 maja 1925 roku Nr. AB. 3124 (kolejny Nr. 51) nie naruszając dotyczących tego samego przedmiotu przepisów, zawartych w obowiązujących dotychczas rozporządzeniach specjalnych.

Naczelnik Wydziału:

(—) *A. Robaczewski.*

53.

Okólnik Nr. 173 z dnia 6 października 1927 r. N. III. S. F. 5246/27 do wszystkich PP. Wojewodów (z wyj. P. Wojewody Śląskiego) w sprawie zatwierdzania uchwał związków komunalnych o podwyższeniu dodatków do państwowego podatku gruntowego oraz o poborze dodatków do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych.

Uchwały, określające wysokość dodatków do podatków i opłat państwowych, powinny zarządy związków komunalnych — w myśl § 1 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 18.III 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 317) — udzielać do wiadomości organom, powołanym do wymiaru odnośnych danin państwowych przynajmniej na miesiąc przed rozpoczęciem okresu budżetowego, przyczem — o ile chodzi o uchwały, podlegające zatwierdzeniu władzy nadzorczej, — ma być do zawiadomienia tego dołączony dowód zatwierdzenia tychże uchwał.

Ponieważ do uchwał podatkowych związków komunalnych, podlegających zatwierdzeniu władzy nadzorczej, powinien być między innemi dołączony preliminarz budżetowy odnośnego związku, przeto zwykle uchwały tego rodzaju są rozpatrywane przez władzę nadzorczą równocześnie z przedłożonym jej do zatwierdzenia preliminarzem budżetowym.

W konsekwencji jednakże uchwały związków komunalnych o poborze dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych nie zawsze mogą być właściwym władzom wymiarowym podane do wiadomości w takim terminie, ażeby mogły one być uwzględnione przy wymiarze opłat państwowych. Komplikuje to wymiar tych opłat i opóźnia, jeśli nie udaremnia pobór dodatków przez związki komunalne.

Dla usunięcia tych złych skutków zarządzam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, ażeby uchwały związków komunalnych, dotyczące dodatków, wymienionych w poprzednim ustępie, zatwierdzane były przez władzę nadzorczą nawet przed otrzymaniem przez nią preliminarzy budżetowych tychże związków, o ile tylko władza nadzorcza stwierdzi, iż dodatki te w tejże wysokości pobierane były przez odnośne związki w poprzednim roku budżetowym, gdy więc stanowią one niejako już normalne, z roku na rok się powtarzające, źródło dochodowe tychże związków.

Taki sam tryb postępowania mogą władze nadzorcze stosować odnośnie do zatwierdzania uchwał w sprawie podwyższenia dodatków komunalnych do państwowego podatku gruntowego w myśl przepisów ustępu drugiego art. 14 ustawy z dn. 15.VI 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 65, poz. 505), o ile dodatki te wedle podwyższonej normy były już pobierane w latach poprzednich, a władza nadzorcza na podstawie znajomości warunków lokalnych nie będzie miała wątpliwości co do konieczności dalszego poboru tych podwyższonych dodatków.

Powyższe zechcą PP. Wojewodowie podać do wiadomości przewodniczącym wydziałów powiatowych.

Minister Spraw Wewnętrznych.
(—) *Sławoj Składkowski.*

54.

Okólnik Nr. 174 z dnia 7 października 1927 r. Nr. OL. 2929/27 do wszystkich PP. Urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie uzupełnienia statutu organizacyjnego Min. Spr. Wewn. i podziału czynności w Wydziale Komunalnej Polityki Gospodarczej („S. G.“) i w Wydziale Aprowizacyjnym („Apr.“).

I. Niniejszem podaję do wiadomości i stosowania:

1. Uzupełnienie statutu organizacyjnego Min. Spraw Wewnętrznych, zatwierdzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 1927 r. (Monitor Polski Nr. 209 poz. 537).

2. Zmiany w obowiązującym dotychczas na podstawie okólników Nr. 18 z dn. 21.I 1927 r. Nr. I. OL. 175/27 r. oraz Nr. 118 z dn. 24.V 1927 r. Nr. OL. 1569/27 r. podziale czynności w Min. Spraw Wewnętrznych (Podziały czynności Wydziału Komunalnej Polityki Gospodarczej i Samodzielnego Wydziału Aprowizacyjnego).

II. 1. W sprawie stosunku Naczelnika Samodzielnego Wydziału Aprowizacyjnego do Podsekretarza Stanu, aprobowania i podpisywania przez Naczelnika tegoż Wydziału załatwień, oraz komunikowania się z Departamentami i Wydziałami Ministerstwa obowiązują zasady, odnoszące się do Dyrektorów Departamentów.

2. Tworzy się nową kancelarję dla spraw Wydziału Aprowizacyjnego. Sprawy związane z mobilizacją gospodarczą dla celów wojskowych będą załatwiane przez oddział kancelarji Wydziału Wojskowego (tajna kancelarja dla spraw mob.).

Powyższe przepisy wchodzą w życie z dniem 1 października 1927 r.

Dotychczasowy podział czynności w Wydziale XI Społeczno-Gospodarczym („S. G.“) uchyla się.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Zał. (—) *Sławoj Składkowski.*

I.

Uzupełnienie Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zatwierdzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 1927 r. (Mon. P. Nr. 209 poz. 537).

W statucie organizacyjnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zatwierdzonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 1926 r. („Monitor Polski“ Nr. 158 poz. 459) i uzupełnionym rozporządzeniem Rady Ministrów z 28 stycznia 1927 r. („Monitor Polski“ Nr. 31 poz. 69), wprowadza się następujące zmiany:

1. W § 1 po wyrazach „Wydział Wojskowy“ dodaje się wyrazy: „i samodzielny Wydział Aprowizacyjny“.

Na końcu § 1 dodaje się po słowach: „posiadający uprawnienia dyrektora departamentu“ słowa „na czele zaś Wydziału Aprowizacyjnego— naczelnik wydziału, podlegający bezpośrednio Podsekretarzowi Stanu“.

2. W ustępie pierwszym § 6 wyrazy „Społeczno-Gospodarczego“ zastępuje się przez wyrazy „Komunalnej Polityki Gospodarczej“.

3. Ustępowi czwartemu § 6 nadaje się następujące brzmienie: „Wydział Komunalnej Polityki Gospodarczej obejmuje sprawy, dotyczące ekonomicznej działalności związków komunalnych i urządzeń społeczno-gospodarczych tych związków“.

4. Przepis § 10 otrzymuje następujące brzmienie:

Samodzielny Wydział Aprowizacyjny obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku w myśl ustaw przekazujących odnośne kompetencje Ministrowi Spraw Wewnętrznych; zwalczanie lichwy, nadzór nad gospodarką aprowizacyjną związków komunalnych, sprawy mobilizacji gospodarczej dla celów wojskowych.

5. Dotychczasowy § 10 otrzymuje liczbę 11-stą.

II.

Uzupełnienie podziału czynności w Min. Spraw Wewnętrznych.

Wydział II Komunalnej Polityki Gospodarczej (znak Wydziału SG) obejmuje sprawy, dotyczące ekonomicznej działalności związków komunalnych i urządzeń społeczno-gospodarczych tych związków.

W szczególności do Wydziału Komunalnej Polityki Gospodarczej należy:

1) nadzór nad działalnością związków komunalnych w zakresie zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw komunalnych z tem, że decyzje Wydziału SG. w sprawach wysokości opłat, pobieranych przez przedsiębiorstwa o charakterze zakładów użyteczności publicznej, następują po porozumieniu się z Wydziałem SF.;

2) nadzór w porozumieniu z Wydziałem Aprowizacyjnym nad działalnością aprowizacyjną związków komunalnych;

3) sprawy działalności związków komunalnych w dziedzinie organizowania i prowadzenia lombardów oraz zakładów ubezpieczeniowych w zakresie nadzoru, zastrzeżonego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, i sprawy stosunku związków komunalnych do publiczno-prawnych zakładów ubezpieczeń wzajemnych;

4) rozpatrywanie i zatwierdzanie uchwał reprezentacji związków komunalnych w przedmiocie zakładania kas oszczędności;

5) nadzór nad działalnością komunalnych kas oszczędności oraz pozostających z niemi w łączności instytucyj kredytowych w zakresie kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

6) współdziałanie z Bankami Państwowemi w dziedzinie kredytowania na cele gospodarcze Związków Komunalnych i ich przedsiębiorstw;

7) nadzór nad działalnością związków komunalnych w zakresie zwalczania bezrobocia w zakresie kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

8) nadzór w zakresie kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nad działalnością związków komunalnych w dziedzinie rozbudowy, udział w komitecie rozbudowy m. st. Warszawy i rozbudowy miasta i portu Gdyni oraz udział w Państwowej Radzie Rozbudowy;

9) współdziałanie z Wydziałem Aprowizacyjnym w sprawach targów i jarmarków:

10) współdziałanie z Wydziałem Aprowizacyjnym w załatwianiu spraw związanych z udziałem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Komitecie Ekonomicznym Rady Ministrów;

11) zbieranie materjałów ilustrujących działalność Związków Komunalnych w dziedzinie gospodarczej w Państwie i zagranicą;

12) współpraca z innemi Ministerstwami w zakresie będących w związku z zw. komunalnemi spraw komunikacyjnych, elektryfikacyjnych, ubezpieczeniowych i t. p. z punktu widzenia potrzeb samorządowych;

13) nadzór nad likwidacją przedwojennych gminnych Kas Oszczędnościowych.

Samodzielny Wydział Aprowizacyjny (*znak Wydziału Apr.*) obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku w myśl ustaw, przekazujących odnośne kompetencje Ministrowi Spraw Wewnętrznych; zwalczanie lichwy, nadzór nad gospodarką aprowizacyjną Związków Komunalnych, sprawy mobilizacji gospodarczej dla celów wojskowych.

W szczególności do Wydziału Aprowizacyjnego należy:

1) ogólna piecza nad aprowizacją ludności, a przedewszystkiem mieszkańców miast i ośrodków przemysłowych oraz opracowywanie i ustalanie — w porozumieniu z zainteresowanemi Ministerstwami wytycznych państwowej polityki aprowizacyjnej;

2) piecza nad zaopatrzeniem ludności w zboża chlebowe, mąkę, i pieczywo (sprawy obrotu zbożem w kraju i zagranicą, rezerw zbożowych, elewatorów zbożowych, normalizacji przemiału i wypieku, modernizacji piekarstwa);

3) piecza nad zaopatrzeniem ludności w mięso i tłuszcze (sprawy kas targowych, rzeźni, chłodni i t. p. w zakresie aprowizacyjnym);

4) piecza nad zaopatrzeniem ludności w inne przedmioty powszedniego użytku (sprawy polityki celnej w tym zakresie, taryf kolejowych, obrotu towarowego z zagranicą i t. p.) przedewszystkiem w cukier i węgiel, załatwianie spraw wynikających z udziału Min. Spraw Wewnętrznych w Komitecie celnym i Państw. Radzie Kolejowej;

5) ogólny nadzór nad poziomem cen przedmiotów powszedniego użytku w kraju (instruowanie i nadzór nad działalnością władz administracyjnych w dziedzinie zwalczania lichwy oraz władz komunalnych z zakresu zabezpieczenia podaży przedmiotów p. u.).

6) wykonywanie ustawodawstw w zakresie kompetencji Min. Spraw Wewnętrznych w dziedzinie ochrony lokatorów;

7) współpraca z Wydz. SG. w zakresie nadzoru nad działalnością aprowizacyjną związków komunalnych (sprawy miejskich przedsiębiorstw aprowizacyjnych, sprawy targów i jarmarków);

8) zbieranie w porozumieniu z Głównym Urzędem Statystycznym materjałów statystycznych w zakresie aprowizacji, jako też materjałów obrazujących wogóle stosunki aprowizacyjne w Państwie i zagranicą (badanie nowoczesnych metod produkcji artykułów żywnościowych oraz najlepszego wykorzystania produkcji tych artykułów);

9) współdziałanie z właściwemi Ministerstwami, bankami państwowemi, związkami spółdzielczemi i t. p. w zakresie aprowizacji ludności;

10) załatwianie spraw związanych z Radą Spożywców i prowadzenie Sekretarjatu tej Rady;

11) załatwianie spraw związanych z udziałem Ministra Spraw Wewnętrznych w Komitecie Ekonomicznym Rady Ministrów z udziałem delegatów Ministra Spraw Wewnętrznych w Komisji do badania kosztów utrzymania Komisji Ankietowej i t. p.;

12) sprawy mobilizacji żywnościowej w porozumieniu z Naczelnikiem Wydziału Wojskowego stosownie do specjalnych zarządzeń w tym względzie.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Jaroszyński.*
Podsekretarz Stanu.

55.

Okólnik Nr. 175 z dnia 7 października 1927 r. Nr. Apr./34 do Pana Wojewody (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie ograniczeń w przemiale żyta.

W związku z wchodzącem w życie z dniem 3 b. m. rozporządzeniem o przemiale żyta (Dz.

Ust. R. P. Nr. 78, poz. 683) wyjaśniam, co następuje:

Wobec braku w kraju standartów żyta, następstwem czego jest brak obowiązujących typów mąki, za czasową podstawę do czuwania nad wykonywaniem przez młyny przepisów o przemiale żyta należy przyjąć właściwe regulowanie cen mąki (i chleba).

Zechce przeto Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) wydać stosowne zarządzenia, by władze ustalające lub kontrolujące ceny mąki (i chleba) uwzględniały w kalkulacjach młynów i piekarń ceny mąki, pochodzącej z żyta conajmniej 65^{0}-ego jednolitego wymiału

Sprawa ustalenia zasad kalkulacyj kosztów przemiału i wypieku jest przedmiotem prac Komisji Ankietowej. Prace te są obecnie na ukończeniu, wobec czego wyniki ich będą mogły być niebawem podane Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) do wiadomości. Do czasu otrzymania w tym względzie nowych wskazówek należy opierać kalkulację cen mąki i chleba na podstawie danych kakulacyjnych posiadanych przez Urząd Wojewódzki (Komisarjat Rządu).

Ponieważ młyny oznaczają gatunki mąki różnemi znakami („O", „OO", „OOO" i t. p.) m. in. za pomocą nale ek naklejanych na workach, proszę Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu), aby zechciał skłonić młynarzy, by we własnym interesie dla uniknięcia zbędnych dochodzeń, wywiadów etc. określali na tych nalepkach również i procentowości wymiału. To samo dotyczy nalepek na chlebie, oczywiście w tych miejscowościach, gdzie naklejanie tych nalepek jest stosowane.

Do wypieku chleba pszenno-żytniego również — poza mąką pszenną — powinna być używana mąka żytnia z wymiału nie niżej 65^{0} ego.

Ponieważ produkcja pieczywa pszenno żytniego daje w obecnych warunkach pole do nadużyć na tle trudności dokładnego ustalenia wzajemnego stosunku składowych części pieczywa tego (produkowanego z mąki pszennej i żytniej), przeto uważam za celowe, aby Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) poczynił w granicach możliwości odpowiednie kroki celem ograniczenia produkcji tego pieczywa.

Nadmieniam, że Min. Spraw Wewnętrznych opracowuje obecnie plan zarządzeń w sprawie ogólnej normalizacji wypieku.

Proszę również, aby Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) zechciał nadesłać Swe spostrzeżenia w sprawie ewentualnego zmniejszenia się spożycia pieczywa żytniego, jakie może mieć miejsce w związku z rozporządzeniem o przemiale żyta.

Wobec nasuwających się możliwości, że młynarze oraz piekarze nie będą skłonni do ścisłego przestrzegania przepisów o ograniczeniu przemiału żyta, należy okresowo zarządzać kontrolę przedsiębiorstw młynarskich i piekarskich. W trakcie dokonywanych rewizyj należy również zwracać uwagę, czy w poszczególnych miejscach sprzedaży mąki i chleba są we właściwy sposób, a więc i z podaniem procentowości mąki, ujawniane ceny mąki i chleba.

Nasuwające się wątpliwości co do procentowości mąki i chleba należy rozstrzygać po uprzedniem zbadaniu próby produktu przez najbliższe Państwowe Zakłady Badania Żywn. i przedmiotów użytku.

Nadmieniam, że celem zasadniczego załatwienia sprawy ustalenia typów mąki, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca się jednocześnie do M. P. i H. o zajęcie się tą kwestją przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Zaznaczam w końcu, iż przekroczenie przepisów rozporządzenia z dnia 16 sierpnia b. r. o przemiale żyta powinno być karane z całą surowością, na jaką zezwala art. 4-y rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 31 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527) o zabezpieczeniu podaży p. p. u.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(-) *Jaroszyński*,
Podsekretarz Stanu.

56.

Okólnik Nr. 176 z dnia 10 października 1927 r. Nr. OL. 3040/27 do PP. Dyrektorów Departamentów I—V, Naczelników Wydziałów i wszystkich urzędników Min. Spraw Wewnętrznych w sprawie uzgadniania projektów prawodawczych.

W okólniku Nr. 75 z dn. 9.IV 1927 r. Nr. OL. 1150 podałem zasady, według których powinno się odbywać uzgadnianie projektów prawodawczych nadsyłanych Min. Spr. Wewn. do opinji przez inne Ministerstwa — w szczególności opinjowanie tych projektów przez poszczególne Wydziały Ministerstwa w porozumieniu z Wydziałem Org. Prawnym.

W okólniku tym zwróciłem m. i. uwagę, iż ze względu na krótki termin 7 wzgl. 14-dniowy opinje Wydziałów powinny dotyczyć zawsze tylko tej materji, która dany wydział bezpośrednio obchodzi i mają być ujęte krótko i jasno. Tymczasem niektóre wydziały nadal nadsyłają opinje rozwlekłe, niejasne, niekiedy wydane poza obrębem swej kompetencji, bez ścisłego ujęcia istoty rzeczy, o którą im chodzi i bez sformułowania zastrzeżeń w postaci konkretnych wniosków, czy poprawek.

W tych warunkach praca opinjodawcza Min. Spr. Wewn. komplikuje się, a dotrzymanie terminu odpowiedzi staje się niekiedy niemożliwe.

Z powyższych względów jeszcze raz przypominam zasady, któremi przy opinjowaniu należy się kierować.

Opinja powinna dotyczyć istotnych przepisów projektu, a przedewszystkiem tych, które bliżej dotyczą administracji spraw wewnętrznych.

Poza tem poszczególny Departament (Wydział) winien opinjować tylko te postanowienia projektu, które w myśl podziału czynności znajdują się w sferze jego ścisłego zainteresowania.

Treść opinji należy ująć krótko i jasno; wskazać zakwestjonowany artykuł (paragraf) projektu i podać właściwą redakcję proponowanej zmiany wraz z krótkiem uzasadnieniem. Wyjątko-

wo, jeśli Min. Spraw Wewn. przeciwstawia się całej koncepcji projektu, można zamiast krytyki poszczególnych postanowień podać krótko istotne argumenty, jakie przeciw projektowi przemawiają. Przy opinjowaniu chodzi przedewszystkiem o poprawki natury merytorycznej. Poprawki stylistyczne należy projektować tylko wówczas, gdy są istotne i dotyczą działu, w którym admin. spraw wewnętrznych jest zainteresowana.

Przy pisaniu opinji obowiązuje nadal odręczny sposób załatwień, przyczem należy baczyć, aby pismo było przejrzyste i czytelne.

Natomiast obszerniejsze zastrzeżenia i uwagi zgłaszane do projektów, postawionych już na porządku dziennym obrad Rady Ministrów, powinny być z reguły pisane na maszynie.

Opinje nadesłane bez zachowania zasad, zawartych w niniejszym okólniku, będą zwracane wydziałom do uzupełnienia.

Ze sprawą opinjowania projektów łączy się sprawa udziału w późniejszych konferencjach uzgadniających. Zauważyłem, iż w kilku wypadkach delegaci Min. Spr. Wewn. nie dopilnowali należycie uwzględnienia postulatów, zgłoszonych przez Min. Spr. Wewn. poprzednio na piśmie.

Wobec tego zarządzam, co następuje:

a) w konferencji uzgadniającej winien brać udział delegat tego Departamentu (Wydziału), który w sprawie jest najbardziej zainteresowany;

b) obowiązkiem delegata jest zapoznać się dokładnie ze sprawą ewent. porozumieć się przed konferencją z innemi właściwemi wydziałami, o ile to uważa za potrzebne;

c) obowiązkiem delegata jest obrona stanowiska zajętego przez Min. Spr. Wewn. poprzednio na piśmie; od poglądu tego może odstąpić tylko po otrzymaniu odpowiedniego upoważnienia odemnie względnie od właściwego Dyrektora Departamentu;

d) delegat winien dopilnować, ażeby w ważniejszych dla Min. Spr. Wewn. sprawach oświadczenie jego było zapisane wiernie do protokółu, ewent. odnośny ustęp protokóły osobiście zredagować;

e) jeśli to w czasie konferencji okaże się potrzebne, jest nie tylko dopuszczalne ale wskazane skomunikowanie się delegata z Min. Spraw Wewn. w drodze telefonicznej celem uzyskania instrukcyj.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Jaroszyński*.

Podsekretarz Stanu

57.

Okólnik Nr. 177 z dnia 8 października 1927 r. Nr. OL. 3068/27 PP. Wojewodom (wszystkim), P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę, Tymczasowemu Wydz. Samorz. we Lwowie, Urzędowi dla spraw mniejszości w Katowicach, Głównej Komendzie Pol. Państw., PP. Dyrektorom Dep. i Naczelnikom Wydz. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie legalizacji podpisów.

Udziela się do wiadomości, zwracając uwagę na zasadę wyrażoną w ostatnim ustępie pisma Min. Spraw Zagr.

Naczelnik Wydziału:

(—) *Hausner*.

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH
Departament Konsularny
Wydział K I.
Warszawa, dn. 27.IX 1927 r.
Nasz Nr. K.I. 6565/27.

Odpis.

Do
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
w miejscu.

„Do Ministerstwa Spraw Zagranicznych zgłaszają się często petenci z prośbą o zalegalizowanie podpisu Poselstwa Sowieckiego w Warszawie na aktach i dokumentach sporządzanych w Z.S.R.R.

Ponieważ zachodzi obawa, że niejednokrotnie władze polskie jakby to z rozmów z petentami wynikało, takie akta przyjmują za sporządzone zgodnie z postanowieniami art. 84 K. C., tembardziej, że łatwo je może wprowadzić w błąd tekst formułki legalizacyjnej Poselstwa Z. S. R. R., które stwierdza zgodność aktu z prawem Z. S. R. R. tudzież poświadczenie podpisu tegoż Poselstwa, dokonane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo uprasza o zwrócenie podległym urzędom uwagi na możliwość pomyłki, zaznaczając, że w myśl art. 84 K. C. do stwierdzenia zgodności aktu sporządzonego zagranicą z prawem miejscowem - powołane są Poselstwa, względnie Konsulaty Polskie tamże, a nie Przedstawicielstwa państw obcych w Polsce.

(—) Podpis

Naczelnik Wydziału.

OTRZYMUJĄ:
Min. Sprawiedl., Min. Spr. Wewn., Min W. R. i O P., Min. Ref. Roln., Min. Rolnictwa, Min. Skarbu, Min. Komunikacji, Min. Poczt i Tel., Min. Rob. Publ., Min Pr. i Op. Społ., Min. Spr. Wojsk.

58.

Okólnik Nr. 178 z dnia 13 października 1927 r. Nr. SG 4140 do Pana Wojewody (wszystkich) z wyjątkiem Śląskiego, Pomorskiego i Poznańskiego w sprawie współdziałania z gminą m. st. Warszawy w zakresie zapobiegania wzrostowi bezdomnych w Warszawie.

Magistrat m. st. Warszawy złożył na moje ręce memorjał, zwracający uwagę na występujące w ostatnich czasach w coraz jaskrawszej formie zjawisko masowego napływu do stolicy osób, które nie mając zapewnionego w niej pomieszczenia, ani środków utrzymania, przybywają tutaj bądź w celu wyszukania sobie pracy i dachu nad głową, bądź też, co często się zdarza, bez jakiegokolwiek określonego celu. Stwierdzono pozatem w bardzo licznych wypadkach, że powodem napływu wymienionych osób jest potępienia go-

dna dążność słabszych finansowo związków komunalnych (gmin wiejskich mniejszych miast) do uchylenia się od spełnienia ustawowo na nich ciążącego obowiązku zapewnienia tym osobom świadczeń, należnych im z mocy obowiązującej ustawy o opiece społecznej. Z drugiej strony rozpowszechnione z gruntu fałszywe wiadomości o łatwości znalezienia pomieszczenia w Warszawie w związku z akcją budowy baraków dla bezdomnych przez magistrat stołeczny pęd bezdomnych w Warszawie w wysokim stopniu podsycają i potęgują.

Celem zapobieżenia powyższemu stanowi rzeczy, wysoce niekorzystnem także z punktu widzenia bezpieczeństwa stolicy zarządzam w porozumieniu z p. Ministrem Pracy i Opieki Społecznej co następuje:

Polecam Panu Wojewodzie, aby niezwłocznie zwrócił uwagę położonych na podległym Mu obszarze Województwa związków komunalnych na obowiązki, wypływające dla nich z mocy ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. Ust. R. P. Nr. 92, poz. 726) i wezwał je do ścisłego spełniania tych obowiązków. Należy zwrócić szczególną uwagę na tę okoliczność, że w związku z art. 1 i art. 3 p. b. ustawy o opiece społecznej dostarczanie dachu nad głową bezdomnym należy bez wątpienia do zakresu opieki społecznej.

Niezależnie od tego wyda Pan Wojewoda odpowiednie zarządzenie okólnikowo i przez Dziennik Urzędowy, mające na celu uświadomienie gmin, jak i szerszych warstw ludności Województwa o trudnościach znalezienia w stolicy dachu nad głową i pracy. W szczególności należy wskazać, że w stolicy istnieje tak gwałtowny brak pomieszczeń, że m. st. Warszawa nie może ich dostarczyć własnym mieszkańcom, a tem mniej przyjezdnym z innych gmin. Prowadzona przez gminę stołeczną akcja budowy baraków dla bezdomnych pokrywa zaledwie drobną część potrzeb stałych mieszkańców stolicy. W sytuacji tej m. st. Warszawa zmuszone przeto będzie korzystać z całą bezwzględnością w stosunku do przyjezdnych z postanowień ustawy o opiece społecznej, upoważniających do odsyłania potrzebujących opieki do gmin, w których posiadają oni prawo do opieki trwałej, oraz do domagania się zwrotu kosztów wynikłych zarówno z odesłania, jak i z wykonania czasowej opieki w Warszawie.

Z uwagi na ten stan rzeczy należy przestrzec związki komunalne przed dalszem kontynuowaniem przez nie polityki przerzucania świadczeń związanych ze spełnianiem opieki społecznej na inne związki komunalne, a zwłaszcza m. st. Warszawę, gdyż w ten sposób narażą siebie na poniesienie niestosunkowo większego ciężaru w postaci zwrotu wspomnianych w końcowem zdaniu poprzedniego ustępu kosztów, które w wypadku, gdyby się wzbraniały zwrócić je dobrowolnie, ściągnięte od nich będą przy zastosowaniu środków przewidzianych w art. art. 17 i 18 wymienionej ustawy.

W końcu ze względu na to, że gminy zwracają się często do podległych Panu Wojewodzie władz i urzędów o udzielenie im pomocy przy odsyłaniu potrzebujących opieki do innych gmin, zechce Pan Wojewoda nakazać tym władzom i urzędom, by pomocy tej udzielały tylko wówczas, gdy żądające jej gminy wykażą się przewidzianem w art. 12 ustawy o opiece społecznej pismem gminy zobowiązanej do udzielenia trwałej opieki, że uznaje swój obowiązek do opieki oraz oświadcza gotowość przyjęcia potrzebującego opieki.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Jaroszyński.*
Podsekretarz Stanu.

59.

Okólnik Nr. 179 z dnia 15 października 1927 r. Nr. AP. 11453/Porząd/R. Do Pana Wojewody (wszyscy), Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wykazów miesięcznych, dotyczących utrzymania porządku w domach.

Celem uzyskania stałego wglądu w postępy akcji, zmierzającej do utrzymania porządku w domach mieszkalnych — polecam przekładać mi miesięczne wykazy, sporządzone według załączonego wzoru. Zarazem oznajmiam, co następuje:

1) Wykazy należy przedkładać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych co miesiąc, najpóźniej do dnia 10 każdego miesiąca;

2) Każde Starostwo sporządzi wykaz miesięczny i przedłoży go Urzędowi Wojewódzkiemu najpóźniej do dnia 5-go każdego miesiąca, na tej podstawie zaś Urzędy Wojewódzkie sporządzą dla Min. Spraw Wewn. wykazy wojewódzkie;

3) Sporządzenie wykazów należy traktować ze stanowiska spraw porządku publicznego, wobec czego sporządzanie ich zarówno w starostwach jak Urzędach Wojewódzkich jest obowiązkiem Wydziałów wzgl. referentów administracyjnych, a nie lekarskich (sanitarnych);

4) Rubr. 3 wykazu ma podać ilość domów mieszkalnych wogóle, osobno w miastach, osobno na wsi;

5) W rubr. 4 należy podać w najbliższym wykazie ilość domów *w miastach* (ogólnie) odnowionych w ostatnich 2 latach; w dalszych wykazach należy podawać cyfry ilustrujące *postępy* tej akcji w ciągu okresu sprawozdawczego;

6) W rubr. 5 należy podać ilość nakrytych śmietników *w miastach*;

7) W rubr. 6 należy podać osobno dla miast, osobno dla wsi ilość celowo urządzonych i utrzymanych wychodków, przyczem pod urządzonemi celowo należy rozumieć urządzone stosownie do miejscowych zwyczajnych wymagań sanitarnych;

8) W następnych wykazach miesięcznych należy podawać cyfry ilustrujące postępy tej akcji.

9) Ostatecznem dążeniem władz administracyjnych powinno być, ażeby sumy w rubr. 4 (ilość domów odnowionych) równały się sumie domów mieszkalnych w miastach (rubr. 3)—ażeby ilość nakrytych śmietników (rubr. 5) równała się sumie domów mieszkalnych w miastach (rubr. 3)—ażeby wreszcie ilość celowo urządzonych wychodków (rubr. 6) zrównała się z sumami domów mieszkalnych w miastach i na wsi (rubr. 3);

10) Pod względem techniki zbierania odnośnych dat należy oczywiście dążyć do tego, ażeby osiągnięte daty były jaknajdokładniejsze; normalnie zbieranie ich będzie obowiązkiem Policji Państwowej, pp. Starostowie jednak jako też upoważnieni przez nich referenci winni w czasie objazdów kontrolować ścisłość tych danych na miejscu;

11) Przedłożenia najbliższego wykazu oczekuję do dnia 10 listopada 1927 r.

Minister Spraw Wewnetrznych:

1 zał. (—) *Sławoj Składkowski.*

WYKAZ

dotyczący akcji utrzymania porządku w domach mieszkalnych

Województwo .... Miesiąc ....

L. p.	POWIAT	Ilość domów mieszkalnych		Ilość domów w miastach odnowionych (ogólnie) w ostatnich 2 latach	Ilość nakrytych śmietników w miastach	Ilość celowo urządzonych i utrzymanych wychodków		UWAGI
		w miastach	na wsi			w miastach	na wsi	
1	2	3		4	5	6		7
1								
2								
3								
4								
—								
—								
Suma całego Województwa								

60.

Okólnik Nr. 180 z dnia 18 października 1927 r. Nr. AP. 8551/27/Karn./R. Do Pana Wojewody w Krakowie, Lwowie, Stanisławowie i Tarnopolu w sprawie nakazów karnych i doraźnych nakazów karnych.

W Nr. 87 Dziennika Ustaw Rz. P. ukazało się pod pozycją 776 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 września 1927 roku o nakazach karnych w postępowaniu administracyjnem na obszarze Województw: Krakowskiego Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego.

I. Nakazy karne.

Rozporządzenie to upoważnia powiatowe władze administracji ogólnej (Starosta, Prezydent miasta, Magistrat, Dyrektor policji) w razie otrzymania doniesienia o przekroczeniu karanem w drodze administracyjnej, od władz lub organów urzędowych (policji, naczelników gm. i t. d.) sporządzonego na podstawie ich własnego spostrzeżenia lub zeznania dokonanego przed nimi, — do nakładania kar pieniężnych do wysokości 50 zł. lub kary aresztu do dni 3-ch w drodze „nakazu karnego“ bez przesłuchania obwinionego. Nakaz karny (wzór — załącznik Nr. 1.) winien zawierać: nazwę władzy orzekającej, datę, imię i nazwisko osoby skazanej, oznaczenie czynu jej zarzucanego i miejsce jego popełnienia, oraz przepisu, który przekroczono, wymiar kary, wskazanie przepisu prawnego będącego podstawą orzeczenia, podpis urzędnika uprawnionego do wydania nakazu oraz pouczenie o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu z zaznaczeniem, że, w razie niewniesienia lub niezgłoszenia w terminie sprzeciwu, nakaz staje się prawomocny. Rozumie się, że zamiana grzywny na areszt zastępczy może nastąpić tylko w tym wypadku, jeśli odnośna ustawa wzgl. rozporządzenie zamianę taką przewiduje. W przeciwnym razie odnośny ustęp przytoczony we wzorze, należy wykreślać.

Ukaranemu przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu do władzy, która wydała nakaz karny w terminie 8-io dniowym, przyczem dnia doręczenia lub ogłoszenia nakazu karnego nie należy wliczać do tego terminu.

Na skutek wniesionego (ustnie lub piśmiennie) sprzeciwu odnośna władza administracyjna winna zarządzić rozprawę karną w myśl obecnie obowiązujących przepisów. Orzeczeniami wydanemi w trybie przeprowadzenia rozprawy karnej można wymierzać karę w tej samej wysokości jak nakaz karny, surowsza lub łagodniejszą, albo też uwolnić od odpowiedzialności, w myśl bowiem art. 3. wymienionego rozporządzenia władza administracyjna nie jest związana wymiarem i rodzajem kary nałożonej nakazem karnym.

II. Doraźne nakazy karne.

Pozatem wspomniane rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej wprowadza nową formę postępowania administracyjnego, a mianowicie — „doraźne nakazy karne“.

Istota reformy polega na tem, że powiatowe władze administracji ogólnej uzyskują możność upoważnienia funkcjonarjuszów państwowych im podległych i funkcjonarjuszów samorządowych do

nakładania w formie „doraźnych nakazów- karnych" i bezzwłocznego pobierania kar pieniężnych do wysokości 10 zł. pod warunkami, o których mowa niżej.

a) Upoważnienia ogólne i ich wydawanie.

Powiatowe władze administracji ogólnej mogą udzielić odnośnym funkcjonarjuszom upoważnienia jedynie za uprzednią zgodą właściwego Wojewody.

Upoważnieni funkcjonarjusze będą mogli nakładać doraźne kary pieniężne tylko w razie ujawnienia przekroczeń tych przepisów administracyjnych, które odnośna władza administracyjna w upoważnieniu, udzielonem tym funkcjonarjuszom, wyraźnie wymieni.

Upoważnienia wymienione powyżej przedewszystkiem wydawane być winny funkcjonarjuszom Starostw (Magistratu, Dyrekcji Policji) i policji państwowej; nie jest również wykluczona możliwość wydawania tych upoważnień naczelnikom gmin. Z natury rzeczy upoważnią władze administracyjne przedewszystkiem odpowiednich funkcjonarjuszów policji państwowej; pozatem może tu w praktyce wchodzić w grę także upoważnienie n. p. lekarzy powiatowych, z którego będą oni mogli korzystać zwłaszcza podczas podróży komisyjnej Naogół jednak winny doraźne nakazy karne znaleźć zastosowanie przedewszystkiem na obszarze miast dla karania przekroczeń przepisów z dziedziny porządku publicznego.

b) Upoważnienia indywidualne.

Funkcjonarjuszom należy udzielać upoważnień indywidualnych. Da to władzy administracyjnej możność przy udzielaniu upoważnienia organom policji państwowej uwzględniania albo pewnych tylko grup funkcjonarjuszów P. P. (Komendanci posterunków, przodownicy, pewne kategorje posterunkowych np. o specjalnem wyszkoleniu), albo nawet z pośród tych grup pewnych tylko osób, zależnie od specjalnych funkcyj, gwarancyj moralnych i t. d. Udzielając upoważnienia funkcjonarjuszom P. P., winny władze administracyjne zasięgnąć uprzednio zdania odpowiednich komendantów P. P.

Funkcjonarjusze upoważnieni do nakładania kar w trybie doraźnych nakazów karnych, winni są wykazać się na żądanie osoby interesowanej pismem władzy administracyjnej, stwierdzającem ich upoważnienie oraz tegoż granice.

Najwyższy wymiar kary pieniężnej wynosi 10 zł.

Zauważa się, że w postępowaniu doraźnem kara pieniężna stanowi karę główną i wyłączną.

Upoważnienie winno wyraźnie wymieniać w jakiej wysokości kary mogą być nakładane.

Nakładanie przez upoważnionych funkcjonarjuszów kar w wysokości innej, niż wymieniona w upoważnieniu za dane wykroczenie, jest niedopuszczalne.

c) Moment przestępstwa.

Doraźne postępowanie będzie mogło mieć tylko wówczas zastosowanie, gdy przestępcę schwytano na gorącym uczynku, t. j. gdy sam funkcjonarjusz dostrzegł przekroczenie w momencie popełnienia go przez przestępcę, względnie, gdy co do osoby przestępcy niema wątpliwości (np. niezamiecenie chodnika).

d) Pobranie kary.

Upoważnieni funkcjonarjusze nakładają w formie doraźnego nakazu karnego kary pieniężne i pobierają je bezzwłocznie, bezpośrednio, pod warunkiem, że interesowany wyrazi zgodę na natychmiastowe uiszczenie nałożonej kary i karę tę bezzwłocznie uiści.

Jeżeli interesowany oświadczy, że kary bezzwłocznie nie uiści, winien organ urzędowy odstąpić od stosowania doraźnego nakazu i o popełnionem przekroczeniu sporządzić doniesienie do władzy, w którem zaznaczy, iż obwiniony nie zgodził się na ukaranie doraźnym nakazem karnym.

e) Treść doraźnego nakazu.

Wprowadza się dwojakie wzory doraźnych nakazów karnych (zał. II i III) jedne — z drukiem — przeznaczone przedewszystkiem dla funkcjonarjuszów pol. państw., drugie do wypełniania przez kalkę.

Doraźny nakaz karny winien zawierać: rodzaj czynu, za który nałożono karę, wysokość kary pieniężnej, datę i podpis organu nakładającego karę w imieniu władzy administracyjnej, a w razie wyraźnego żądania ukaranego także jego imię i nazwisko.

Na szczególną uwagę zasługuje przepis art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, że doraźne nakazy karne są bezimienne. Z reguły tedy nie będzie doraźny nakaz karny wymieniał indywidualnie osoby ukaranej, a nastąpi to tylko na jej żądanie.

f) Prawomocność doraźnych nakazów karnych.

Kara pieniężna, wymierzona doraźnym nakazem karnym oraz niezwłocznie uiszczona, uważa się za nałożoną prawomocnie i interesowanemu nie przysługuje żaden dalszy środek prawny.

g) Zarachowanie grzywien.

Funkcjonarjusze P. P. winni przy powrocie ze służby lub niezwłocznie przy zgłoszeniu się do następnej służby wykazać się zawsze przed organem przełożonym bloczkiem doraźnych nakazów karnych, oraz złożyć na jego ręce pobraną kwotę za potwierdzeniem odbioru na grzbiecie bloczku.

Jednostki policyjne (Komisarjaty, posterunki) wnoszą bezpośrednio powyższe kwoty do Kasy Skarbowej, względnie do P. K. O. lub kasy właściwego funduszu na te same cele i do tych samych funduszów, co wpływy z kar w zwyczajnem postępowaniu karno-administracyjnem za przekroczenia odnośnych ustaw. Wniesienie winno nastąpić w terminie przewidzianym w przepisach biurowych dla komisarjatów i posterunków P. P. o przetrzymywaniu sum przechodnich.

Zważywszy, że dla organów P. P. zachodzić będzie pewna trudność w rozdzieleniu kar pieniężnych stosownie do przeznaczenia (na fundusz ubogich, Skarb Państwa i t. d.) odnośne władze administracyjne zaopatrzą jednostki policyjne (ko-

misarjaty, posterunki) w odnośne instrukcje i wykazy, zawierające przeznaczenie tych kar pieniężnych w poszczególnych wypadkach i sposób ich wpłacania.

Przy przelewaniu kwot nałożonych w trybie doraźnych nakazów karnych przez pozostałych funkcjonarjuszów winien być zachowany analogiczny sposób postępowania. Zechce Pan Wojewoda wydać w tym kierunku szczegółową instrukcję.

Funkcjonarjusz P. P., nakładający kary w drodze doraźnego nakazu karnego, winien podkreślić w nakazie wykroczenie, za które kara zostaje pobrana i w odcinku pozostającym w bloczku umieścić liczbę odnośnego punktu, poczem po zaopatrzeniu nakazu datą i podpisem wręczyć go osobie ukaranej.

Dla wymierzania kar doraźnych przez innych funkcjonarjuszów w specjalnych wypadkach (np. przez lekarzy powiatowych i innych funkcjonarjuszów powiatowych władz administracji ogólnej) wprowadza się blankiety doraźnych nakazów karnych według załączonego wzoru (załącznik Nr. III). Blankiety winny być wypełnione w dwóch egzemplarzach przez kalkę przez osobę upoważnioną do nakładania kary.

Wzory 1) nakazu karnego (zał. I), 2) doraźnego nakazu karnego (załączniki II i III) i upoważnienia (załącznik IV) załącza się.

Blankiety doraźnych nakazów karnych według wzoru II zszywane będą w bloki po 25 i 50 sztuk, a blankiety wzoru III — w bloki po 25 sztuk.

Zechce Pan Wojewoda nadesłać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych zapotrzebowanie, podając ile egzemplarzy bloczków doraźnych nakazów karnych według wzorów (załącznik II i III) należy narazie wysłać na potrzeby powierzonego Panu Wojewodzie Okręgu Administracyjnego.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Zał. 3. (—) *Sławoj Składkowski.*

(Nazwa władzy) Załącznik I.

....

(Siedziba władzy)

L. .... dnia .... 192..... r.

Do

P. ....

w ....

NAKAZ KARNY

....

doniósł dn. ....192...... r., że .... zamieszkały

w .... dopuścił się przekroczenia z art. (par.) ....

Ustawy (rozpórz.) z dn. ....r............ Dz. .... poz. .... popełnionego dn. ....

.... r............ przez .... Przyjmując powyższe za

udowodnione zasądza się: .... na zasadzie art. ....

i art. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. ....1927 r. Dz. Ust. R. P.

Nr. .... poz. ....

a) na grzywnę w kwocie ....zł. z zamianą w razie nieściągalności na areszt ....

b) na karę aresztu przez ....

Grzywnę należy uiścić w (wymienić kasę względnie urząd upoważniony do przyjęcia grzywny)

.... i pokwitowanie przedłożyć

(wymienić władzę wydającą nakaz karny i jej siedzibę) pod rygorem egzekucji.

Zasądzonemu, jeżeli czuje się tym nakazem pokrzywdzony, wolno wnieść sprzeciw do ....

.... w ciągu dni 8-iu, licząc od dnia następnego po doręczeniu (ogłoszeniu).

Sprzeciw ten można wnieść pisemnie lub ustnie, poczem przeprowadzoną zostanie rozprawa karna.

W razie niewniesienia sprzeciwu w powyższym terminie nakaz karny staje się prawomocny.

(pieczęć)

Starosta (Prezydent miasta,
Magistrat, Dyrektor Policji).

Załącznik II.

3 zł.

Za punkt ....

Dorazny nakaz karny

(art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn.................................... 1927 r.
Dz. Ust. Nr................ poz.................).

3 zł.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Dn............................. 192.....r.

W imieniu Powiatowej władzy
administracji ogólnej
(podpis organu nakładającego karę)

(pieczęć)

Notatka: Wzór kolor czerwony — 3 zł.
„ „ zielony — 2 zł.
„ „ żółty — 1 zł.
„ „ niebieski — 50 gr.

przeznaczony dla
funkcj. pol. państw.

Załącznik III.

Starostwo ( )
w..
Nr.........................

Doraźny nakaz karny

(art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej
z dn.................................1927 r. Dz. Ust. Nr..................
poz..................).

Za...
(wymienić przekroczenie)

nałożono i pobrano karę pieniężną ....zł. słownie ....zł.
od .... (imię) ....(nazwisko).
(Wymienić tylko na życzenie ukaranego).

Dnia.......................................192..... r.

W imieniu Powiatowej władzy
administracji ogólnej
(podpis organu nakładającego karę)

(pieczęć)

Notatka: wzór biały, wypełniany przez kalkę — przeznaczony dla innych funkcjonarjuszów.

(Nazwa władzy)

Załącznik IV.

w...

L.......................

UPOWAŻNIENIE.

Na podstawie art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia .... 1927 r. Dz. Ust. R. P. Nr........... poz........... upoważniam za zgodą P. Wojewody w...

do nakładania w mojem imieniu i bezzwłocznego pobierania — pod warunkami określonemi w przytoczonym na wstępie przepisie, — w drodze doraźnych nakazów karnych, kar pieniężnych 1) w wysokości.......................zł. słownie..zł. za przekroczenie podanych na odwrocie przepisów administracyjnych pod poz..........., 2) w wysokości.....................zł. słownie.......................................zł. za przekroczenie przepisów pod poz..........., 3) w wysokości.......................zł. słownie.......................................zł. za przekroczenie przepisów pod poz............

Dnia .... 192..... r.

(pieczęć)

Starosta (Prezydent Miasta,
Magistrat, Dyrektor Policji).

(podpis).

61.

Okólnik Nr. 181 z dnia 21 października 1927 r. Nr. SG. 4288/27 do Pp. Wojewodów (wszystkich) w sprawie zastępczego wykonywania przez związki komunalne czynności Funduszu Bezrobocia.

Okólnikiem z dnia 26.VI 1926 r. L. SF. 4608 wskazałem Panu Wojewodzie na doniosłe znaczenie prawidłowo funkcjonującej akcji zasiłkowej Funduszu Bezrobocia i potrzebę współpracy Wydziałów Powiatowych przez objęcie przez nie zastępczo czynności Funduszu Bezrobocia.

W uzupełnieniu powyższego okólnika proszę Pana Wojewodę, z uwagi na poczynione w międzyczasie spostrzeżenia Zarządu Funduszu Bezrobocia przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, o zwrócenie uwagi na następujące okoliczności:

Stwierdzono, że niektóre Wydziały Powiatowe nie odmawiają wprawdzie zasadniczo współpracy przez objęcie zastępczo czynności Funduszu Bezrobocia, jednak wysuwają pewne zastrzeżenia odnośnie do niektórych warunków umowy z Funduszem Bezrobocia, które nie mogą być uwzględnione z powodu obowiązujących w tym względzie przepisów, normujących zgóry prawa i obowiązki instytucyj publiczno-prawnych, związane z pełnieniem tych zadań. W praktyce wysuwanie takich zastrzeżeń równa się odmowie współpracy z Funduszem Bezrobocia i uniemożliwia racjonalną rozbudowę sieci instytucyj zastępczych Funduszu Bezrobocia.

Pozatem ustalił Fundusz Bezrobocia fakty niedostatecznego zainteresowania się władz nadzorczych działalnością gmin i powiatowych związków komunalnych w zakresie czynności zastępczych Funduszu Bezrobocia przy ściąganiu składek i wypłacie świadczeń oraz niewłaściwego stosowania uprawnień przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, wskutek czego akcja zabezpieczeniowa i zasiłkowa Funduszu Bezrobocia nie ma prawidłowego biegu i zdarzają się wypadki uchylania się od uiszczania składek i bezprawnego pobierania zasiłków.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda wpłynąć na Wydziały Powiatowe na obszarze powierzonego Panu Województwa, by chętnie przystępowały do współpracy z Funduszem Bezrobocia, współpraca ta bowiem daje rękojmię prawidłowego i oszczędnego przeprowadzenia akcji zabezpieczeniowej.

Ponadto należy dla zapewnienia normalnego biegu akcji zabezpieczeniowej zwrócić baczniejszą uwagę na działalność podległych Panu Wojewodzie organów w zakresie obowiązków i uprawnień, wynikających z ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia z dnia 18.VII 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 67, poz. 650) i nadzoru nad związkami komunalnemi.

Niezależnie od tego zauważam, że:

1) ogólne wydatki wynagrodzeń personelu, zatrudnionego przez związki komunalne przy zastępczem wykonywaniu czynności Funduszu Bezrobocia, mieścić się winny w granicach wynagrodzenia procentowego, ustalonego dla odnośnej gminy za pełnienie zastępczych czynności w umowach zawartych z Funduszem Bezrobocia;

2) wynagrodzenie powyższe winno być ustalone w pewnym stosunku procentowym do poborów, wypłacanych przez związki komunalne pracownikom;

3) sprawowanie kontroli nad pracownikami związku komunalnego, spełniającymi czynności zastępcze Funduszu Bezrobocia, nie uprawnia do pobierania lub żądania wynagrodzenia specjalnego lub znaczniejszego, aniżeli to, które otrzymują pracownicy zajęci wspomnianemi czynnościami Funduszu Bezrobocia;

4) wynagrodzenie za czynności zastępcze Funduszu Bezrobocia, jako zwrot kosztów administracyjnych, wpływać ma do ogólnych funduszów związków komunalnych, niezależnie od tego, czy związki te przyznają w formie remuneracji pewne wynagrodzenia tym swoim pracownikom, którzy pełnią czynności zastępcze Funduszu Bezrobocia.

Celem usprawnienia działalności organów zastępczych Funduszu Bezrobocia, uważam wreszcie za nieodzowne wskazać Panu Wojewodzie na konieczność:

a) ścisłego stosowania przez władze administracyjne art. 34 ustawy z dnia 18.VII 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, zwłaszcza wobec zachodzących wielokrotnie wypadków nakładania grzywien w wysokości znacznie niższej od najniższego ustawą przewidzianego wymiaru;

b) szybszego, niż dotychczas rozważania wniosków karnych przesyłanych do władz administracyjnych przez Zarządy Obwodowego Funduszu Bezrobocia;

c) inicjowania przez Pana Wojewodę w porozumieniu z organami centralnemi Funduszu Bezrobocia kontroli doraźnej organów samorządowych w zakresie wykonywanych przez nie czynności Funduszu Bezrobocia (niezależnie od nadzoru stałego).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Jaroszyński*,
Podsekretarz Stanu.

62.

Okólnik Nr. 182 z dnia 26 października 1927 r. Nr. OB. 2729 Panu Wojewodzie (wszystkim z wyjątkiem Śląskiego) i Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę w sprawie rachunkowości przychodowej w związku z pobieranemi karami administracyjnemi.

Do wiadomości w ślad za okólnikiem Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 133 z 1927 r.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OB. 2729.
W d. 25.VII.27 r. Nr. AR. 9842.

Odpis.

Do
Pana Wojewody
we Lwowie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że okólnik Nr. 133 z 1927 r. w sprawie rachunkowości przychodowej w związku z pobieranemi karami administracyjnemi odnosi się również do kar-grzywien weterynaryjnych i leśnych, stanowiących dochód Ministerstwa Rolnictwa.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

63.

Okólnik Nr. 183 z dnia 26 października 1927 r. Nr. OB. 3622 do wszystkich Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie godzin urzędowych.

Nawiązując do okólnika z dnia 28.V 1927 r. Nr. OB. 2001 (kolejny Nr. 120) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 17 października 1927 r. powzięła następującą uchwałę:

„Zmieniając uchwałę Rady Ministrów z dnia 20 maja 1927 r. w sprawie godzin urzędowania, ustanawia się począwszy od dn. 1 listopada 1927 r. godziny urzędowania od godz. 8.30 do 15.30, w soboty od godz. 8.30 do godz. 14".

W myśl powyższej uchwały wydać należy dalsze zarządzenia.

Podsekretarz Stanu:
(—) *Jaroszyński.*

64.

Okólnik Nr. 184 z dn. 28 października 1927 r. Nr. OB. 3619 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie opłat stemplowych od upoważnień.

Według oznajmienia Ministerstwa Skarbu, że niektóre urzędy nie przestrzegają przepisów o uiszczeniu opłaty stemplowej od upoważnień, umieszczanych na rachunkach, a wystawianych na rzecz osoby trzeciej, do odebrania przez tę osobę odnośnej należności od Skarbu Państwa.

W związku z tem Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 18.X b. r. Nr. D. VII 3081/2 wyjaśniło, że upoważnienia, umieszczane na rachunkach, przedstawianych urzędom państwowym, a stwierdzających należność wobec Skarbu Państwa, ujęte np. w formę następującą: „Powyższą sumę prosimy wyasygnować na imię p. N. N.", podlegają opłacie stemplowej, gdyż w myśl art. 111 p. 2 ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 570) przedmiotem opłaty stemplowej jest również „pełnomocnictwo, podpisane tylko przez mocodawcę, wręczone osobie trzeciej, wobec której pełnomocnik ma zastępować mocodawcę".

Powyższe udziela Min. Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

65.

Okólnik Nr. 185 z dnia 3 listopada 1927 roku Nr. AC. 8296/27.—Stw/R. do Pana Wojewody (wszystkim) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przewlekania załatwienia spraw konsularnych przez władze administracyjne.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadomiło Min. Spraw Wewnętrznych, że placówki zagraniczne R. P. stale podnoszą skargi na przewlekłe załatwianie przez władze administr. spraw dotyczących obywatelstwa. Ponaglenia pisemne i telegraficzne często nie odnoszą skutku, a nawet nie udzielano odpowiedzi na kablogramy z opłaconą przez danego petenta odpowiedzią; to powoduje liczne skargi i daje powody do posądzania przez interesowanych o nadużycia w urzędach konsularnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że już okólnikiem Nr. 99 z dnia 28.VIII 1923 r. Nr. Pr. 6708 poleciło zarządzić i dopilnować, aby wszelkie pisma placówek R. P. zagranicą traktowano jako sprawy pilne, a odpowiedzi udzielano z możliwym pośpiechem.

Zechce zatem p. Wojewoda (p. Komisarz Rządu) wydać ponowne zarządzenia, ażeby pisma wspomnianych placówek były załatwiane w miarę możności bezzwłocznie. Na ponaglenie należy conajmniej zawiadomić placówkę o stanie sprawy, o ile ostateczne załatwienie nie może z jakichkolwiek powodów nastąpić.

Przy tej sposobności zauważa się, że placówki zagr. R. P. żalą się również na brak ścisłości w odpowiedziach, udzielanych placówkom w sprawach, związanych z stwierdzeniem obywatelstwa. Odpowiedzi te bowiem są częstokroć niejasne i dopuszczają różną interpretację, lub zawierają zastrzeżenia pozbawione podstaw prawnych. Również w tym względzie zechce p. Wojewoda (p. Komisarz Rządu) wydać zarządzenia, ażeby odpowiedzi redagowane były jasno, niedwuznacznie i wyczerpująco.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Kirst.*

66.

Okólnik Nr. 186 z dnia 4 listopada 1927 roku Nr. OB. 2935/27 do Pp. Wojewodów (wszystkich) i do P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie opłat za mieszkania służbowe urzędników kontraktowych.

W myśl § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. o opłatach za mie-

szkania, zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych w gmachach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 849), funkcjonarjusze, którzy z tytułu swej służby mieszkają w przydzielonych im mieszkaniach służbowych, opłacają za te mieszkania komorne w wysokości dodatku na mieszkanie, przysługującego im na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1924 r. w sprawie dodatku na mieszkanie (Dz. U. R. P. Nr. 69. poz. 673).

Odnośnie opłat za mieszkania służbowe, przydzielone pracownikom kontraktowym, wyjaśnia się, że w wypadkach zastrzeżenia wymienionym pracownikom w umowie służbowej przydziału bezpłatnego mieszkania służbowego w gmachach państwowych lub przez Państwo wynajętych względnie administrowanych, wartość czynszowa przydzielonego mieszkania służbowego winna być oddzielnie określona w wysokości dodatku mieszkaniowego, jaki przysługiwałby odnośnemu pracownikowi kontraktowemu, gdyby był funkcjonarjuszem państwowym w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U R. P. Nr. 116, poz. 924), przyczem w odniesieniu do tych pracowników kontraktowych, których wynagrodzenie umowne określone zostało ryczałtowo, zauważa się, że wartość czynszową mieszkania służbowego im przydzielonego określić należy w wysokości dodatku na mieszkanie, ustalonego w myśl obowiązujących przepisów dla tej grupy uposażenia (szczebla „a"), z jaką da się porównać wspomniane wynagrodzenie ryczałtowe.

Ustalona w sposób wyżej wskazany wartość czynszowa winna być wpłacana na dochód budżetu Ministerstwa Robót Publicznych (dz. 2 rozdz. 3 § 9 budż. zwycz.) z budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Powyższe przesyła się na podstawie wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia r. b. Nr. 821/DB/5.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

67.

Okólnik Nr. 187 z dnia 4 listopada 1927 roku Nr. OB. 3668 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie dodatku ekonomicznego.

Okólnikiem z dnia 24 października b. r. L. D. III. 2705/1 Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów zmieniło dotychczasową wykładnię art. 4 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116 p. 924) o dodatku ekonomicznym, podaną w okólniku Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 14 maja 1925 r. Nr. AB. 3561, w sposób następujący:

Prawo funkcjonarjusza państwowego (mężczyzny i kobiety) do dodatku ekonomicznego zależy od istnienia dwóch warunków, a mianowicie:

1) by osoby, na które funkcjonarjusz państwowy stara się o dodatek ekonomiczny, mogły być zaliczone do jego rodziny w rozumieniu powołanego przepisu, t. j. by odpowiadały wymogom określonym w ustępie trzecim i następnych tego przepisu, oraz

2) by funkcjonarjusz osoby te *rzeczywiście* utrzymywał.

O ile chodzi o dodatek ekonomiczny dla funkcjonarjusza — mężczyzny, przyjąć należy domniemanie (a więc z reguły nie żądać dowodu), że rzeczywiście utrzymuje odnośnych członków rodziny, ponieważ utrzymującym rodzinę jest z reguły mąż, względnie ojciec, co zresztą odpowiada także zasadom prawa cywilnego.

Gdyby jednak władzy nasunęło się uzasadnione przypuszczenie, że w konkretnym wypadku funkcjonarjusz — mężczyzna zupełnie nie przyczynia się do utrzymania danego członka rodziny, powinna władza zażądać od niego udowodnienia faktu utrzymywania. Kwestja, w jaki sposób ten dowód ma być przeprowadzony, zależy od uznania władzy w każdym poszczególnym wypadku.

O ile chodzi o dodatek ekonomiczny dla funkcjonarjusza-kobiety, należy z reguły żądać od niej dowodu faktycznego utrzymywania rodziny. Dodatek ekonomiczny na męża może być jej przyznany tylko w tym jednym ustawowym wypadku, gdy mąż jest zupełnie niezdolny do zarobkowania.

Powody utrzymywania dzieci przez funkcjonarjuszą-kobietę mogą być różnorodne, jak: niezdolność męża do zarobkowania; niezarobkowanie męża z powodu niemożności znalezienia pracy (bezrobocie); separacja od stołu i łoża, względnie rozwód, o ile w wyniku postępowania separacyjnego (rozwodowego) spadnie obowiązek utrzymywania dzieci na żonę, lub też gdy taki obowiązek przyjmie żona na siebie dobrowolnie na mocy umowy z mężem, zawartej w toku wspomnianego postępowania; zaginięcie męża bez wieści; śmierć męża i tym podobne powody uzasadniające w konkretnym wypadku faktyczne utrzymywanie dzieci przez funkcjonarjusza-kobietę.

Podając powyższe do wiadomości i stosowania, Min. Spraw Wewnętrznych uchyla równocześnie wspomniany wyżej okólnik swój z dnia 14 maja 1925 r. Nr. AB. 3561.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

68.

Okólnik Nr. 188 z dnia 4 listopada 1927 roku Nr. AP. 11769/27/Wizy/R. do wszystkich Pp. Wojewodów oraz Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie pobierania różnicy opłat za wizy wjazdowe i tranzytowe.

Zarządza się, aby władze administracyjne pobierały od cudzoziemców, posiadających wizy na przejazd tranzytem przez Polskę w wypadkach, gdy są zmuszeni zatrzymać się w Polsce ponad termin ważności wizy, różnicę opłaty między wizą tranzytową a wjazdową.

Dla orjentacji Ministerstwo przesyła egzempl. tabeli opłat pobieranych za wizy od obywateli państw obcych przez placówki R. P. zagranicą, z prośbą o rozesłanie ich podległym władzom administracyjnym I instancji.

Dyrektor Deparamentu:
(—) *Kirst.*

69.

Okólnik Nr. 189 z dnia 8 listopada 1927 roku Nr. OL. 3136/27 do Panów Wojewodów (wszystkich), P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Tymczasowego Wydz. Samorządowego we Lwowie i P. Naczelnika Urzędu dla spraw mniejszości w Katowicach w sprawie obdzielania bibljotek wydawnictwami urzędowemi.

Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem Nr. 26 z b. r. zwrócił się do wszystkich Panów Ministrów o wydanie zarządzeń, aby urzędowe wydawnictwa były bezpłatnie wysyłane bibljotekom wyższych zakładów naukowych, oraz bibljotekom publicznym.

Mając powyższe na względzie oraz tę okoliczność, iż rozporządzenie z dnia 4.VII 1927 r. w sprawie bezpłatnego dostarczania druków dla celów bibljotecznych i urzędowej rejestracji (Dz. U. Nr. 67, poz. 595) nie zapewnia tym bibljotekom (prócz Bibljoteki Narodowej) wszystkich druków nieperjodycznych i czasopism z terenu całego Państwa, zarządzam co następuje:

Wszystkie *urzędowe* wydawnictwa, czasopisma i druki (oczywiście z wyłączeniem poufnych) wydawane w urzędach Panów, czy też w podległych Im władzach i urzędach, należy bezpłatnie w 1 egzemplarzu wysyłać do następujących bibljotek:

Warszawa	Bibljoteka	*Uniwersytecka*
"	"	Politechniki
"	"	Wyższej Szkoły Handlowej
"	"	Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego
"	"	*Publiczna w Warszawie*
"	"	Towarzystwa Naukowego Warszawskiego
"	"	Ord. hr. Krasińskich
"	"	Zamoyskich
"	"	Szkoły Nauk Politycznych
"	"	Wolnej Wszechnicy Polskiej
Kraków	"	Polskiej Akademji Umiejętności
"	"	*Jagiellońska*
"	"	Czartoryskich
"	"	Akademji Górniczej
Lwów	"	*Uniwersytetu Jana Kazimierza*
"	"	Politechniki
"	"	*Zakładu Nar. Im. Ossolińskich*
"	"	Baworowskich
Wilno	"	*Publiczna i Uniwersytecka*
Lublin	"	Uniwersytetu Lubelskiego
"	"	Im. H. Łopacińskiego
Poznań	"	*Uniwersytetu*
"	"	Raczyńskich
"	"	Wyższej Szkoły Handlowej
Toruń	"	*Książnica Miejska Im. M. Kopernika*
Bydgoszcz	Bibljoteka	Miejska
Łódź	"	Publiczna Miejska
Paryż	"	Polska, Quai d'Orléans 6.

Podsekretarz Stanu:
(—) *Jaroszyński.*

70.

Okólnik Nr. 190 z dnia 9 listopada 1927 roku Nr. AP. 10871/27/Kary/R do Pp. Wojewodów (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wymiaru kar w postępowaniu karno-administracyjnem za przekroczenie przepisów rozp. Rady Min. z dn. 6.II 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 108) o statystyce stanu zatrudnienia w przemyśle w brzmieniu ustalonem rozporz. Rady Ministrów z dn. 7 VI 1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 48, poz. 427) oraz rozporz Rady Min. z dn. 22.III 23 r. w przedmiocie statystyki stanu zatrudnienia w górnośląskiej części Woj. Śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 235).

W celu uzgodnienia postępowania władz administracyjnych przy wymierzaniu kar administracyjnych za przekroczenia przepisów o statystyce stanu zatrudnienia w przemyśle, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca przestrzegać następujących zasad:

1. Stosownie do art. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.VI 1922 r. o statystyce stanu zatrudnienia (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 427) zakłady przemysłowe, obowiązane do przedkładania sprawozdań o stanie zatrudnienia powinny przesyłać do Głównego Urzędu Statystycznego sprawozdania najpóźniej dnia 5-go następnego miesiąca za miesiąc sprawozdawczy, gdyż ze względu na przyjęte przez Główny Urząd Statystyczny terminy dla publikacji danych o zatrudnieniu, sprawozdania przesłane do Głównego Urzędu Statystycznego w cztery lub więcej dni po przepisowym terminie nie mogą już być uwzględniane w zestawieniach dotyczących zatrudnienia za dany miesiąc, przeto władze administracyjne przy wymierzaniu kar zakładom za nieprzestrzeganie przepisów o statystyce stanu zatrudnienia, powinny brać pod uwagę nietylko niewysłanie sprawozdań do Głównego Urzędu Statystycznego, ale również wysłanie sprawozdań w terminie spóźnionym; przyczem opóźnienie do 3-ch dni stanowi wykroczenie małej wagi i grzywny w tym wypadku mogą być minimalne.

2. Za najbardziej miarodajny dowód przesłania sprawozdania we właściwym terminie uważać należy pokwitowania miejscowych urzędów pocztowych (w okręgach wiejskich—pokwitowania listonoszów).

Na podstawie okólnika Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów z dnia 4.VIII 1926 r. Nr. 3106/VI do wszystkich Dyrekcyj Pocztowych, poszczególne zakłady przemysłowe mogą żądać od urzędów pocztowych w okręgach wiejskich — listonoszów) pokwitowań przy wysyłaniu sprawozdań o stanie zatrudnienia, pomimo, że sprawozdania o stanie zatrudnienia nadawane są jako zwykłe przesyłki pocztowe, podlegające opłacie ryczałtowanej. O powyższem Główny Urząd Statystyczny powiadomił niezwłocznie po wydaniu powyższego okólnika

Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów, władze wojewódzkie administracji ogólnej (wojewódzkie wydziały przemysłowe), oraz poszczególne zakłady, przesyłając wzór blankietu pokwitowania, ustalony w porozumieniu z Generalną Dyrekcją Poczt i Telegrafów.

3. Wnioski o wymierzanie kar zakładom przemysłowym będzie przedkładał Główny Urząd Statystyczny bezpośrednio władzom powiatowym administracji ogólnej w każdym poszczególnym wypadku wykroczenia. We wniosku Główny Urząd Statystyczny poda każdorazowo rodzaj wykroczenia oraz wysokość proponowanej kary grzywny, uwzględniając dotychczasową regularność nadsyłania sprawozdań, jako też inne okoliczności mogące wpłynąć na wysokość wymierzanej kary. Ponadto, w wypadku przedłożenia władzom powiatowym administracji ogólnej wniosku o wymierzenie kary za spóźnione przesłanie sprawozdania (stwierdzone na podstawie daty stempla pocztowego), Główny Urząd Statystyczny poda każdorazowo we wniosku datę wysłania sprawozdania do Głównego Urzędu Statystycznego.

4. Władze administracyjne winne powiadomić Główny Urząd Statystyczny o każdym fakcie zwolnienia zakładu od kary i podać przyczyny, na podstawie których nastąpiło zwolnienie. Za przyczynę powodującą zwolnienie od kary, nie może być uważane nieotrzymanie przez zakład formularzy z Głównego Urzędu Statystycznego, gdyż w myśl instrukcji udzielonej zakładom przez Główny Urząd Statystyczny, podanej na odwrocie każdego formularza, zakłady, w razie nieotrzymania w odpowiednim terminie formularzy z Głównego Urzędu Statystycznego, mogą same sporządzać formularze lub zaopatrywać się w nie u władz administracyjnych (powiatowych i wojewódzkich), dokąd Główny Urząd Statystyczny wysyła co miesiąc pewną liczbę zapasowych formularzy. W wypadku zachodzących wątpliwości przy wymierzaniu kar, władze administracyjne mogą zwracać się do Głównego Urzędu Statystycznego o wyjaśnienia i opinję.

Treść niniejszego okólnika należy podać do wiadomości wszystkim władzom powiatowym administracji ogólnej. Wzory pism Gł. Urząd Stat. w załączeniu.

Dyrektor Departamentu:

Zał. 1 (—) *Kirst.*

GŁÓWNY
URZĄD STATYSTYCZNY. Załącznik 1.

Nr.................... Warszawa, ...192... r.

W sprawie wniosku o wymierzenie firmie ....
....
kary za niewysłanie w przepisowym terminie sprawozdania o stanie zatrudnienia za m/c .... 192..... r.

Do
....
....
....

Główny Urząd Statystyczny wnosi o wymierzenie firmie ....
kary za niewysłanie do Głównego Urzędu Statystycznego sprawozdania o stanie zatrudnienia za miesiąc.............................. 192..... r. w terminie ustalonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 6.II 1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 12, poz. 108), oraz dla Górnośląskiej części woj. Śląskiego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22.III 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 36, poz. 235), t. j. najpóźniej dnia 5-go .... 192...... r. ....
....
....

Główny Urząd Statystyczny proponuje wymierzyć grzywnę w kwocie.............................. zł.

W myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn.............................. Nr..............
do PP. Wojewodów, w razie całkowitego zwolnienia firmy od proponowanej niniejszem kary, po przeprowadzeniu właściwego dochodzenia, Główny Urząd Statystyczny winien być powiadomiony o powodach zwolnienia.

Za Dyrektora:

Naczelnik Wydziału.

GŁÓWNY
URZĄD STATYSTYCZNY. Załącznik 2.

Nr. VII...................... Warszawa, ...192.... r.
Al. Jerozolimska 32.

Do
Zarządu firmy
....
....
w..............................

Główny Urząd Statystyczny zawiadamia, że do dnia.............................. 192..... r. nie otrzymał jeszcze sprawozdania o stanie zatrudnienia za miesiąc.............................. 192..... r. (stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 6.II 1922 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 12, poz. 108, oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 22.III 1923 r. w przedmiocie statystyki stanu zatrudnienia w przemyśle w Górnośląskiej części Woj. Śląskiego Dz. Ust. R. P. Nr. 36, poz. 235 — firma obowiązana była wysłać to sprawozdanie najpóźniej do dnia 5-go.............................. 192..... r.).

Wobec powyższego Główny Urząd Statystyczny pismem z dn.............................. L. dz..............
zażądał od..............................
jako właściwej władzy, wymierzenia firmie grzywny za to wykroczenie.

Główny Urząd Statystyczny zawiadamia równocześnie, że za powtórne niewysłanie sprawozdania (za inny miesiąc) w obowiązującym terminie, t. j. najpóźniej do dnia 5-go następnego miesiąca za miesiąc sprawozdawczy, wysokość grzywny może być podniesiona. (Grzywna za niewy-

słanie sprawozdania we właściwym terminie może być wymierzona w wysokości do 500 zł., w razie powtórnego wykroczenia — w wysokości podwójnej).

Za Dyrektora:

Naczelnik Wydziału.

71.

Okólnik Nr. 191 z dnia 10 listopada 1927 roku Nr. OP. 1296/27 do wszystkich Pp. Wojewodów (do rąk własnych) w sprawie wyjazdów i urlopów Wojewodów.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 12/P.O. 8325 z dn. 28.X 1921 r. i Nr. 16/P.O. 9492 z dnia 18.XI 1921 r. w sprawie wyjazdów i urlopów Pp. Wojewodów uzupełniam następującym przepisem:

Wojewoda w razie przyjazdu do stolicy w sprawach służbowych zawiadamia o tem niezwłocznie (telefonicznie) Sekretarjat Ministra Spraw Wewnętrznych, podając równocześnie swój warszawski numer telefonu i adres, pod którym można się będzie z nim komunikować w czasie pobytu w Warszawie.

Sekretarjat Ministra Spraw Wewnętrznych szczegóły te komunikuje niezwłocznie ze swej strony telefonicznie Sekretarjatom Ministerstw zespolonych w Województwie, na wyraźne zaś życzenie również i innym władzom, zainteresowanym w otrzymaniu takiej informacji.

Odpisy wspomnianych okólników z r. 1921 załącza się.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Zał. 1. (—) *Sławoj Składkowski.*

POUFNE. Odpis

Okólnik Nr. 12 z dnia 28 października 1921 r. Nr. P. O. 8325 do wszystkich Pp. Wojewodów (do rąk własnych) w sprawie wyjazdów i urlopów Wojewodów.

Celem uniknięcia wszelkich wątpliwości w sprawie wyjazdów Pp. Wojewodów, zarządzam co następuje:

1) na wyjazd poza granicę Województwa konieczne jest uprzednie uzyskanie zgody od Ministra Spraw Wewnętrznych;

2) poza tem Wojewodowie podlegają ogólnym przepisom o siedzibie urzędowej i urlopach.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Downarowicz.*

POUFNE—PILNE. Odpis.

Okólnik Nr. 16 z dnia 18 listopada 1921 roku Nr. PO. 9492 do wszystkich Pp. Wojewodów (do rąk własnych) w sprawie wyjazdów i urlopów Wojewodów.

Okólnik Nr. 12 z dnia 28 października 1921 r. (Nr. PO. 8325) w przedmiocie wyjazdów i urlopów Pp. Wojewodów uzupełniam tem, że o ile wypadnie Wojewodzie w sprawie niecierpiącej zwłoki, a szczególnie ważnej oddalić się do miejscowości położonych poza obrębem Województwa, winien zawiadomić o tem jednocześnie z wyjazdem Ministra Spraw Wewnętrznych, podając cel przedsięwziętej podróży, termin wyjazdu i termin zamierzonego powrotu.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *St. Downarowicz.*

72.

Okólnik Nr. 192 z dnia 12 listopada 1927 roku Nr. AA. 6187/Wydaw/R. do Pp. Wojewodów (wszystkich) oraz do P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wydawnictw szkolnych.

Przesyłając powyższe do wiadomości Pp. Wojewodów (p. Komisarza Rządu), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na ustęp ostatni pisma Min. W. R. i O. P. z dnia 17 października b. r., wyjaśniającego, że wydawnictwa szkolne winny być podporządkowane przepisom o drukach i czasopismach, zawartych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja b. r. o prawie prasowem („Dz. Ust. R. P." Nr. 45, poz. 398).

Dyrektor Departamentu:

(—) *Kirst.*

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa, dn. 17 października 1927 r.
Nr. O. Prez. 6314/27.

Odpis.

Wydawnictwo szkolne.

Do
Panów Kuratorów Okręgów Szkolnych.

W poszczególnych szkołach w różnych okręgach szkolnych pojawiają się bądź jednodniówki bądź też stale wydawane czasopisma, przez młodzież szkolną redagowane i dla młodzieży szkolnej przeznaczone. Wydawnictwa te mają zwykle wielkie wzięcie wśród młodzieży szkolnej.

W szkołach państwowych w zasadzie jest roztoczona opieka nad temi wydawnictwami. W szkołach jednak prywatnych uchylają się one z pod kontroli władz szkolnych.

Sprawa ta powinna być uregulowana przez władze szkolne, odpowiedzialne za całokształt wychowania młodzieży szkolnej. Ponieważ zachodzi obawa, że tego rodzaju wydawnictwa niekontrolowane przez nikogo w szkołach prywatnych mogłyby łatwo stać się niejednokrotnie wśród młodzieży zaczynem niezdrowej agitacji antypaństwowej, czy antyspołecznej, zwłaszcza, że odbijane sposobem litograficznym wogóle poza szkołą w sprzedaży się nie ukazują, Ministerstwo W. R. i O. P. wydaje następujące zarządzenia.

1. Do obowiązków wizytatorów szkół w Kuratorjach określonych w rozporządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 6 kwietnia 1927 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8 poz. 108) należeć będzie

również nadzór nad wszelkiemi wydawanemi w szkołach czasopismami uczniowskiemi; w sprawozdaniach z wizytacyj szkół wizytatorzy winni każdorazowo zamieszczać krytyczne uwagi o czasopismach, wydawanych przez młodzież, jako dopełnienie obrazu, oddającego całokształt poziomu wychowawczego danej szkoły.

2. Panowie Kuratorzy opierając się na niżej podanych zasadach, wydadzą do dyrekcyj szkół oraz do Inspektoratów szkolnych (Rad Szkolnych Powiatowych) polecenia, zmierzające do ujęcia kontroli nad wydawnictwami szkolnemi:

a) wydawanie wszelkich czasopism uczniowskich uzależnione jest od zezwolenia dyrekcji (kierownika szkoły), udzielonego na przeciąg roku szkolnego.

b) dyrekcja (kierownik) (winna) (winien) ze swej strony wyznaczyć z pośród grona nauczycielskiego opiekuna każdego czasopisma. Opiekun odpowiedzialny jest za poziom czasopisma pod względem wychowawczym, czem oczywiście objęty jest stosunek do państwa polskiego; nazwisko opiekuna powinno być umieszczone na każdym numerze czasopisma (jednodniówki);

c) tytuły czasopism uczniowskich oraz bliższe dane o ich charakterze i rozpowszechnieniu wraz z nazwiskiem opiekuna winny dyrekcje szkół wykazywać w sprawozdaniach rocznych;

d) kierownicy szkół powszechnych obowiązani są każdy numer czasopisma nadsyłać bezpośrednio po jego ukazaniu się Inspektorowi Szkolnemu, a dyrekcje innych szkół Kuratorjum.

3. Przeglądanie nadesłanych numerów czasopism uczniowskich należy do Inspektora Szkolnego odnośnie do szkół powszechnych, a do odpowiedniego wizytatora odnośnie do szkół innych typów.

4. W razie niedopatrzeń ze strony opiekuna Kuratorjum na podstawie wniosku wizytatora lub Inspektora Szkolnego wydaje odpowiednie zarządzenia zależnie od charakteru i znaczenia tych niedopatrzeń.

5. Kuratorjum (wzgl. Inspektor Szkolny) ma prawo zakazać wydawania czasopisma szkolnego, które w jakimkolwiek względzie okazało się nieodpowiedniem, a nawet szkodliwem.

6. Sprawa czasopism uczniowskich powinna być w miarę potrzeby uwzględniana przy wnioskach o nadawanie praw szkół państwowych.

7. Nielojalne wykonywanie zarządzeń Kuratorjum w powyższym zakresie wydanych powinno mieć wpływ na sprawę zatwierdzania kierowników i odnośnych nauczycieli szkół prywatnych.

8. Inspektor szkolny, względnie Kuratorjum, może zażądać pomocy organów administracji ogólnej przy badaniu treści czasopism, zwłaszcza wydawanych w języku niezrozumiałym dla odnośnego Inspektora Szkolnego.

Ministerstwo W. R. i O. P. zauważa, że powyższe zarządzenie nie uchybia w niczem stosowaniu obowiązujących ustaw o prawie prasowem.

Minister W. R. i O. P.:
(—) *Dr. Dobrucki.*

73.

Okólnik Nr. 193 z dnia 9 listopada 1927 roku Nr. OB. 3554/27 do Pana Wojewody (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) w sprawie opinjowania o kupnie nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa.

Wobec wypadków zwracania się do Ministertwa Robót Publicznych o opinję w sprawach kupna nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że w myśl postanowień § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 1924 r. w sprawie budynków państwowych (Monitor Polski Nr. 111, poz. 319) do wydawania tego rodzaju opinji powołaną jest *właściwa państwowa władza budowlana,* a taką władzą jest ten Urząd Wojewódzki (O. D. R. P. wzgl. W. R. P.), na terenie administracyjnym którego znajduje się projektowana do zakupna realność.

Jedyny wyjątek stanowią sprawy dotyczące zakupna realności na terenie m. st. Warszawy, w których należy zwracać się wprost do Ministerstwa Robót Publicznych.

Należy przeto, w razach przewidzianych postanowieniem § 10 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, przedkładać odpowiednim Ministerstwom wnioski zaopatrzone opinją terytorjalnie właściwych Okręgowych Dyrekcyj względnie Wydziałów Robót Publicznych.

Przesyła się na podstawie pisma Ministerstwa Robót Publicznych z dn. 16 października r. b. Nr. X-2784.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

74.

Okólnik Nr. 194 z dnia 14 listopada 1927 roku Nr. SF. 5985/27 do Pana Wojewody (wszyscy) z wyjątkiem Śląskiego w sprawie podatku komunalnego od weksli, przedstawionych do protestu.

Według informacyj, otrzymanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z Ministerstwa Poczt i Telegrafów, niektóre gminy odmawiają przyjęcia kwot, pobranych przez urzędy pocztowe (na podstawie art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.IV 1927 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 43, poz. 381) tytułem $1/2$%-ego podatku komunalnego od zaprotestowanych weksli, ustanowionego art. 14 ustawy o tymcz. ureg. fin. kom. z dnia 11.VIII 1923 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 94, poz. 747). Wobec tego, że z brzmienia art. 14 wspomnianej ustawy wynika wyraźny obowiązek poboru przez gminy wiejskie i miejskie podatku od weksli, przedstawionych do protestu i że zatem zrzeczenie się przez gminę prawa poboru tego podatku jest niedopuszczalne, — zechce Pan Wojewoda wydać w tej sprawie odpowiednie zarządzenia.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

75.

Okólnik Nr. 195 z dn 11 listopada 1927 r. Nr. OP. 1292/27 do Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do Spraw Mniejszości w Katowicach i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie wykładni art. 6 (ustęp ostatni) ustawy uposażeniowej z dnia 9.X 1923 r.

Wskutek podniesionej wątpliwości co do wykładni art. 6 (ustęp ostatni) ustawy uposażeniowej z dnia 9.X 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 924), Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów pismem okólnem z dnia 24 października 1927 r. L. 1932/DB/2 podaje do wiadomości następujące wyjaśnienie:

„Przez słowo „półrocze“ nie należy rozumieć półroczy kalendarzowych, liczonych od 1 stycznia do 30 czerwca, względnie od 1 lipca do 31 grudnia, lecz okresy czasu 6-miesięczne, liczone od dnia powstania powodu wstrzymującego posunięcie do wyższego szczebla.

Przykład: urzędnik, któremu ustalono termin posunięcia do następnego szczebla na dzień 1 stycznia 1926 r. został powołany do obowiązkowej służby wojskowej dnia 2 października 1925, a powrócił z tej służby i zgłosił się do służby cywilnej w dniu 18 marca 1927 r. Powód wstrzymujący posunięcie do następnego szczebla powstał dnia 2 października 1925 r. i trwał 1 rok 5 miesięcy i 15 dni. Pierwotny termin posunięcia do następnego szczebla ustalony na dzień 1 stycznia 1926 r. należy zatem przesunąć na dzień 1 lipca 1927, ponieważ końcowy okres (5 miesięcy i 15 dni), jako większy od 3 miesięcy, liczy się za pełny okres sześciomiesięczny“.

Naczelnik Wydziału:
(—) *St. Dobrowolski.*

76.

Okólnik Nr. 196 z dn. 19 listopada 1927 r. Nr. OP. 1324/27 do Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie listy starszeństwa urzędników.

Okólnikiem Nr. 58/AP. 4229 z dnia 4 czerwca 1925 roku odroczono założenie przewidzianych w art. 19 ustawy o państwowej służbie cywilnej list starszeństwa urzędników aż do dalszego zarządzenia, przyczem uzależniono założenie list od zaszeregowania urzędników do kategoryj służbowych.

Z uwagi na to, że zarządzenie o zakończeniu akcji zaliczania urzędników do kategoryj zostało już przeze mnie wydane reskryptem z dnia 22 października 1927 r. Nr. OP. 1264/27, polecam Panom sporządzić z końcem roku bieżącego, listy starszeństwa podwładnych Im urzędników z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych według stanu *z dnia 31 grudnia 1927 r.*

Co do formy listy starszeństwa, sposobu jej założenia i prowadzenia — obowiązują przepisy, podane w okólniku Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 1925 r. Nr. 29/AP. 2320 (ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Nr. 1 z dnia 1.IV 1925 r., poz. 39)—z następującemi zmianami:

1. *W tytule* (punkt 2 okólnika Nr. 29): zamiast słów: „założone w dniu 1 maja 1925 r.“ winno być: „według stanu w dniu 31 grudnia 1927 roku“.

2. *W działach* (punkt 3 okólnika): oprócz 4 działów) wymienionych w okólniku Nr. 29, osobne listy starszeństwa należy założyć dla administracyjnych urzędników lekarskich, dla administracyjnych urzędników farmaceutycznych, a w Tymczasowym Wydziale Samorządowym również dla urzędników w służbie technicznej.

3. *W poddziałach* (punkt 4 okólnika): zamiast „urzędnicy kancelaryjni III kategorji“ należy używać określenia: „urzędnicy III kategorji“, ponieważ kategorja ta obejmuje nietylko urzędników kancelaryjnych.

4. *We wzorze listy starszeństwa* (punkt 6 ustęp pierwszy): w części pierwszej każdego poddziału listy pozostawić narazie niewypełnione rubryki, dotyczące liczby stanowisk stałych i prowizorycznych, ponieważ uchwalony przez Radę Ministrów w roku 1925 wykaz stałych stanowisk przestał być aktualny, nowy zaś wykaz tych stanowisk nie został dotychczas uchwalony.

5. Punkt 7 okólnika Nr. 29 (termin założenia list) — uchyla się.

6. Ostatnie zdanie punktu 8 okólnika Nr. 29 otrzymuje brzmienie następujące: „Listy według stanu z dnia 31 grudnia 1927 r. winny być sporządzone i przesłane Ministerstwu do dnia 1 marca 1928 r.; w następnych latach zamknięte z końcem roku listy starszeństwa mają być przedstawiane Ministerstwu do dnia 1 lutego następnego roku“.

7. Ostatnie zdanie punktu 9 wykreśla się.

Równocześnie uchylam te ustępy okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4.VI 1925 r. Nr. 58/AP. 4229, w których zasadę wyższości hierarchicznej stanowisk służbowych zastosowano do układu list starszeństwa urzędników. Przepisy bowiem, dotyczące list starszeństwa, zawarte w ustępie pierwszym art. 19 i art. 18 ustawy o państwowej służbie cywilnej, nie przewidują w układzie tych list rozróżniania hierarchji stanowisk poza stopniem służbowym i kategorją stanowisk. Uchyleniu podlega więc koniec części I wspomnianego okólnika, poczynający się od słów: „Zasada ta winna znaleźć wyraz również i przy układaniu list starszeństwa“.

Wreszcie, uzupełniając część II okólnika Nr. 58/AP. 4229 z dnia 4.VI 1925 r., zarządzam, aby pracownicy kontraktowi, wykazywani dla celów ewidencyjnych na listach starszeństwa urzędników, umieszczani byli na końcu odpowiedniego poddziału listy, t. j. zajmowali pozycje etatu pozostałe po wyczerpaniu listy *urzędników* w danym stopniu służbowym. Podany zatem przykładowo w dołączonym do okólnika Nr. 29/AP. 2320 wzorze na 4 miejscu pozycji etatu pracownik kontraktowy G. H. powinien być wykazany na 12 miejscu, na-

tomiast następujący po nim urzędnicy (4 ustaleni, 1 prowizoryczny i 3 definitywnie mianowanych)— powinni być posunięci każdy o jedno miejsce wyżej.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

77.

Okólnik Nr. 197 z dn. 18 listopada 1927 r. Nr. SF. 6001/27 do Pana Wojewody (wszystkich z wyj. P. Woj. Śląskiego) w sprawie wydatków budżetowych związków kom na cele sanitarno-estetyczno-porządkowe.

W szeregu dotychczasowych zarządzeń pisemnych, jak również niejednokrotnie bezpośrednio — przy sposobności odbywanych inspekcyj, dawałem wyraz dążeniu do podniesienia miast, miasteczek i wsi pod względem ich stanu sanitarnego, jako też wyglądu zewnętrznego.

Będę też nadal, kładł silny nacisk na przestrzeganie przepisów porządkowo - sanitarnych w gminach miejskich i wiejskich oraz na dbałość tych gmin o ich schludny i estetyczny wygląd, gdyż zewnętrzne te znamiona kultury są jednym z ważnych warunków rozwoju i rozkwitu gmin w Polsce.

Powyższe moje dążenia osiągną jednakże pożądany skutek dopiero wtedy, jeżeli spotkają się z pełnem zrozumieniem w odnośnych organach gminnych i znajdą swój wyraz w budżetach gminnych.

W związku z tem polecam Panu Wojewodzie zwrócić uwagę gmin wiejskich i miejskich na obszarze powierzonego Panu Województwa na konieczność uwzględnienia w budżetach na r. 1928/29 w możliwie szerokiej mierze ich potrzeb sanitarno-hygjenicznych (uporządkowanie ulic, placów i domów, zadrzewianie placów i ulic i t. p.) i przy sposobności zatwierdzania budżetów zwracać uwagę, czy potrzeby te zostały należycie uwzględnione.

Zechce również Pan Wojewoda polecić wydziałom powiatowym, aby na uwzględnienie tychże potrzeb zwracały uwagę przy badaniu budżetów tych gmin, które podlegają ich nadzorowi.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

78.

Okólnik Nr. 198 z dn. 17 listopada 1927 r. Nr. AP. 12217/27/Sanit/R. do wszystkich Pp. Wojewodów i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie udziału oficerów P. P. w inspekcjach sanitarnych, wykonywanych przez organa Zarządu Centralnego M. S. Wewn.

Na podstawie wyników i spostrzeżeń lotnych komisyj sanitarnych, delegowanych przeze mnie z Centrali Min. Spr. Wewn. do poszczególnych Województw, ujawniła się potrzeba udziału w czynnościach mych inspektorów oficerów P. P. ze stanu Województwa, których zadaniem byłoby doraźne informowanie inspektora sanitarnego o czynnościach w tym zakresie organów policji, jako najliczniejszego aparatu państwowego powołanego do współudziału w akcji sanitarnej, wyjaśnianie powstałych na tem tle wątpliwości oraz niezwłoczne zużytkowanie uwag komisji dla celów służbowych policyjnych.

W tym celu zechcą P. P. Wojewodowie zarządzić, aby w każdym wypadku zgłoszenia się ministerjalnego inspektora sanitarnego Komendanci Wojewódzcy wyznaczali do asysty w czynnościach jego jednego oficera P. P. możliwie najlepiej obznajmionego z terenem i lokalnemi warunkami.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

79.

Okólnik Nr. 199 z dn. 17 listopada 1927 r. Nr. OB. 3832 do wszystkich Pp. Wojewodów, p. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, p. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie odprawy z art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Nawiązując do okólnika swego z dnia 12-go sierpnia b. r. Nr. OB. 2661/N. kol. 153), zawierającego interpretację art. 116 ustawy z dnia 17-go lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. Ust. Nr. 21 p. 164) w brzmieniu ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 129, p. 920), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że wymieniony okólnik ma zastosowanie również do tych funkcjonarjuszów, którzy zostali ponownie przyjęci do jakiejkolwiek służby państwowej lub samorządowej *przed dniem wydania tego okólnika.*

O powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia zgodnie z pismem Ministerstwa Skarbu z dnia 9 listopada b. r. L. D. III 2814/1.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

80.

Okólnik Nr. 200 z dn. 21 listopada 1927 r. Nr. SF. 6102/27 do Pana Wojewody (wszystkich w b. zab. ros. i austr.) w sprawie podatku ładunkowego.

Wedle § 9 rozp. II Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 18.III 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 317) w brzmieniu rozporz. z dn. 4.II 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 111) ulgowym stawkom od podatku ładunkowego podlegają m. i. „żelazo i stal surowa“ (pkt. 29 ustęp IV).

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że niektóre gminy miejskie przy-

miotnik „surowa“ odnoszą zarówno do stali, jak i do żelaza, opierając się zresztą w tej praktyce na dawnem brzmieniu dotyczącego pktu rozporządzenia, gdzie było: „żelazo i stal surowe“.

Ponieważ wyrażenie „żelazo i stal surowa“ w obecnie obowiązującym przepisie nie może być inaczej rozumiane, jak tylko w ten sposób, iż przymiotnik „surowa“ odnosi się jedynie do stali, zechce Pan Wojewoda wyjaśnić gminom miejskim, które pobierają podatek ładunkowy, że ulgowa stawka podatku ładunkowego odnosi się tylko do surowej stali, natomiast co do żelaza — obejmuje zarówno żelazo surowe, jak i żelazo w stanie obrobionym (walcowane, odlewy budowlane z żelaza).

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

81.

Okólnik Nr. 201 z dn. 21 listopada 1927 r. Nr. OP. 1321/27 do Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie formy oznajmień o decyzjach Ministerstwa w sprawach personalnych.

Zwyczajne załatwienie w sprawach personalnych, wszczętych przez osoby interesowane, a przedstawianych przez władzę służbową do decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (jako to podania o urlopy nadzwyczajne, o skrócenie służby przygotowawczej, dopuszczenie do egzaminu praktycznego i t. p.) — Ministerstwo celem uproszczenia dalszej manipulacji przesyłać będzie Pp. Wojewodom, (P. Komisarzowi Rządu w Warszawie, Tymczasowemu Wydziałowi Samorządowemu we Lwowie) *w dwóch egzemplarzach*, t. j. oryginał orzeczenia i jego odpis.

Oryginał przeznacza się do przechowania w aktach, a odpis do doręczenia osobie interesowanej (petentowi) po uzupełnieniu formułą oznajmiającą (np. „Do Pana ....
Drugostronną decyzję Ministerstwa podaję Panu do wiadomości .... Wojewoda“).

Powyższa forma oznajmień nie może być jednak stosowana w wypadkach, gdy odnośny reskrypt Ministerstwa zawiera oprócz właściwego orzeczenia, przeznaczonego dla osoby interesowanej, jeszcze jakiekolwiek uwagi, przeznaczone dla wiadomości władzy, do której jest adresowany.

Podsekretarz Stanu:
(—) *Jaroszyński.*

82.

Okólnik Nr. 202 z dn. 25 listopada 1927 r. Nr. Apr. 300/27 do Panów Wojewodów (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie kontyngentu na bezcłowy wywóz otrąb.

W związku z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 26 października r. b. w sprawie przyznania młynom kontyngentu na bezcłowy wywóz otrąb żytnich i pszennych w ilości do 30.000 ton w czasie do 31 stycznia 1928 r., Ministerstwo Przemysłu i Handlu wystosowało następujące pismo do Ministerstwa Skarbu (Departamet Ceł):

„Nr. PP. 10626, dn. 12 listopada 1927 r. Do Ministerstwa Skarbu Depart. Ceł w miejscu.

W myśl uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dn. 26 ub. m. Ministerstwo Przemysłu i Handlu wypowiada się za udzieleniem zezwoleń na bezcłowy wywóz 30.000 ton *otrąb żytnich i pszennych* w 2-ch ratach, t. j. 15.000 ton do dn. 15 grudnia 1927 r. i następne 15.000 ton do dn. 31 stycznia 1928 r. włącznie.

Rozdział kontyngentu nastąpi według wykazu, który zostanie nadesłany po otrzymaniu go od Wspólnej Reprezentacji Związków Młynarskich, przyczem zezwolenia mogą być wydawane na poszczególne Urzędy Celne, względnie (w wypadku niemożności podania tychże) — na urzędy wewnętrzne lub za pośrednictwem Dyrekcji Ceł wskazanych przez petenta.

Kontyngenty niewyzyskane z pierwszego przydziału są ważne i mogą być zrealizowane w drugim okresie; jednak prolongaty poza dzień 31 stycznia 1928 r. nie mogą być uwzględnione.

Ministerstwo Przemystu i Handlu po porozumieniu z Min. Spr. Wewn., oraz Min. Rolnictwa prosi Ministerstwo Skarbu o wzięcie (przed uskutecznieniem rozdziału kontyngentu) zobowiązań od odpowiednich organizacyj młynarskich, w imieniu reprezentowanych młynów, że:

1) cena otrąb *pszennych* i *żytnich* nie przekroczy w okresie korzystania z kontyngentu wywozowego — $62^1/_2\%$ każdorazowej ceny *żyta;*

2) od dnia udzielenia zezwoleń na bezcłowy wywóz otrąb, cena mąki żytniej pytlowej będzie obniżona o 3 (trzy) grosze na kilogramie od każdorazowej ceny wypływającej z dotychczas stosowanej kalkulacji.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wystosuje do władz administracji ogólnej polecenie stałego przeprowadzania odpowiedniej kontroli, przyczem w razie niezastosowania się młynów do wymienionych wyżej warunków, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Min. Spraw Wewn., Przemysłu i Handlu oraz Min. Rolnictwa zastosuje sankcję w poszczególnych wypadkach pod postacią wstrzymania zezwoleń na bezcłowy wywóz otrąb“.

Zgodnie z treścią pisma tego polecam Panu Wojewodzie zarządzić, aby władze nadzorujące poziom cen artykułów pierwszej potrzeby ściśle wykonywały kontrolę nad przestrzeganiem przez młyny warunków, zawartych w punktach 1 i 2 wymienionego wyżej pisma.

W razie ujawnienia w tym względzie uchybień ze strony młynarzy, którzy uzyskali bezcłowe kontyngenty wywozowe otrąb, należy niezwłocznie zawiadomić o tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w celu zastosowania do odnośnego młyna sankcji pod postacią natychmiastowego wstrzymania zezwoleń na bezcłowy wywóz otrąb.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Jaroszyński,*
Podsekretarz Stanu.

83.

Okólnik Nr. 203 z dn. 27 listopada 1927 r. Nr. OP. 1301/27 do Pp. Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Spraw Wewn. w sprawie adresów urzędników i funkcjonarjuszów niższych.

Polecam przypomnieć wszystkim podwładnym Panom urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym o obowiązku zawiadamiania Wydziału Osobowego o miejscu zamieszkania i o każdej jego zmianie (art. 32 i 102 ustawy o państwowej służbie cywilnej) pod rygorem skutków, przewidzianych w art. 67 i 114 tej ustawy.

Równocześnie zarządzam zebranie adresów od wszystkich urzędników i funkcjonarjuszów niższych Ministerstwa na załączonych kartach, które po wypełnieniu należy w terminie do 10 grudnia 1927 r. przesłać Wydziałowi Osobowemu.

Podsekretarz Stanu.

( ) *Jaroszyński.*

84.

Okólnik Nr. 204 z dn. 23 listopada 1927 r. Nr. Min. 504/27 do Panów Wojewodów (wszystkich) w sprawie Domu Pracy Instruktorskiej w Warszawie.

Podaję do wiadomości Pp. Wojewodów, że z inicjatywy towarzystwa „Skarb Pracy Oświatowo-Kulturalnej“, zrzeszającego dla celów inwestycyjnych w dziedzinie oświaty pozaszkolnej kilkanaście instytucyj społeczno-oświatowych, wszczęta została akcja, mająca na celu wzniesienie w Warszawie Domu Pracy Instruktorskiej, którego zadaniem będzie służyć w jaknajszerszej skali sprawie kształcenia pracowników społeczno-oświatowych. Będąc wzorowym domem oświatowym, mieszczącym uniwersytet powszechny, kursy dla dorosłych, świetlice, bibljoteki, sale odczytowe i koncertowe, stacje opieki nad młodzieżą pracującą, poradnie zawodowe i t. p. i umożliwiając racjonalne organizowanie różnego rodzaju kursów instruktorskich przy równoczesnem zapewnieniu słuchaczom dobrych warunków mieszkania i studjów — stanie się Dom Pracy Instruktorskiej poradnią i warsztatem doświadczalnym dla pracowników społeczno-oświatowych z całej Rzeczypospolitej. Akcja powyższa znalazła jaknajżywsze uznanie i poparcie ze strony Pana Prezydenta Rzplitej i czynników rządowych. Z uwagi na doniosłość sprawy należy dążyć do przygotowania we wszystkich dziedzinach życia społecznego, jaknajliczniejszych zastępów instruktorów zdolnych pokierować pracą jednostek i zrzeszeń, zmierzającą do gospodarczego i kulturalnego rozwoju Państwa.

Oceniając doniosłość roli Domu Pracy Instruktorskiej ze stanowiska państwowego, żądam od P. P. Wojewodów i Starostów całkowitego zrozumienia ciążącego na nich obowiązku pod względem jaknajżywszego stałego współdziałania w kierunku doprowadzenia wspomnianej akcji do pomyślnego wyniku. W tym celu zechcą Panowie osobiście zainteresować się akcją tworzenia lokalnych komitetów zbiórki. W sprawie tej zwróci się do P. P. Wojewodów bezpośrednio „Skarb Pracy Oświatowo-Kulturalnej“ względnie Komitet Główny zbiórki.

Przesyłając w załączeniu egzemplarz odezwy Komitetu, oczekuję od P. P. Wojewodów udzielenia powyższej akcji możliwie jaknajbardziej wydatnego poparcia oraz stosownego oddziałania na związki komunalne, które należy pobudzić do jaknajżywszego udziału w zbiórce.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Jaroszyński,*
Podsekretarz Stanu.

85.

Okólnik Nr. 205 z dn. 24 listopada 1927 r. Nr. OP. 1363/27 r. do Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, P. Naczelnika Urzędu do Spraw Mniejszości w Katowicach i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie przeniesienia zakładu teologicznego OO. Jezuitów z Krakowa do Lublina.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 17 listopada 1927 r. Nr. O. Prez. 3891/27 podało do wiadomości, że Zakład Teologiczny OO. Jezuitów, wymieniony *w wykazie szkół* w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 22 poz. 183), został przeniesiony z Krakowa do Lublina.

Rzeczony „wykaz szkół“, pomimo uchylenia przepisów o dodatku za studja wyższe, zawartych w ustawach z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. Nr. 65 poz. 429—435), zachował swą aktualność, jednak tylko o tyle, o ile uwzględnia go obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o zakładach naukowych i egzaminach szkolnych, wystarczających do osiągnięcia stanowiska w państwowej służbie cywilnej (Dz. Ust. R. P. Nr. 64 poz. 629).

Naczelnik Wydziału:

(—) *St. Dobrowolski.*

86.

Okólnik Nr. 206 z dn. 24 listopada 1927 r. Nr. AP. 10981/27/Chorąg. do p. Wojewody (do wszystkich) w sprawie używania przez Wojewodów chorągiewek przy autach.

Na skutek zapytań Panów Wojewodów co do dopuszczalności używania chorągiewek o barwach narodowych na samochodach podczas podróży służbowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych wyjaśnia, iż pp. Wojewodowie w czasie podróży służbowych (inspekcyjnych i t. p.) po

terenie Swego województwa mogą używać przy samochodzie małej chorągiewki o barwach narodowych.

Chorągiewka taka winna być umieszczona w ten sposób, by nie zasłaniała znaków w myśl § 19 Rozporządzenia z dnia 6.VII 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 65 poz. 587).

Za Dyrektora Departamentu:
(—) *Sliwiński*
Naczelnik Wydziału.

87.

Okólnik Nr. 207 z dn. 26 listopada 1927 r. Nr. OB. 3931 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie opłat stemplowych od pokwitowań.

Pismem z dnia 21 listopada b. r. L. D. V. 6341/6 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, co następuje:

1. Pokwitowanie z odbioru kwoty, należnej ze stosunku służbowego, wystawione przez osobę, mającą prawo do otrzymania tej kwoty na podstawie zajęcia sądowego (kondyktu) lub jej pełnomocnika, *podlega* opłacie stemplowej w wysokości 20 gr. w myśl art. 136 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570); uwolnienie przewidziane w art. 137 (punkcie 9) powołanej ustawy nie ma do tych pokwitowań zastosowania, gdyż wystawca pokwitowania otrzymuje odnośną kwotę nie z tytułu stosunku służbowego, ale z tytułu stosunku, w którym wierzycielem jest wystawca pokwitowania, a dłużnikiem osoba, pozostająca w stosunku służbowym.

Jeżeli jednakże wystawcą takiego pokwitowania jest sąd, to wówczas pokwitowanie jest wolne od opłaty w myśl art. 137 (punktu 8) ustawy o opłatach stemplowych.

2. W przypadku przesłania sumy pieniężnej (z jakiegokolwiek tytułu) za pośrednictwem P. K. O., pokwitowanie, wystawione dla P. K. O. przez odbierającego pieniądze jest wolne od opłaty w myśl art. 137 (punktu 13) ustawy o opłatach stemplowych.

3. Pokwitowanie z odbioru kaucji lub wadjum, złożonych w kasie skarbowej, *podlega* opłacie stemplowej w wysokości 20 gr. w myśl art. 136 powołanej ustawy.

4. Pokwitowania wystawiane przez Magistraty lub inne związki komunalne, z odbioru kwot przyznanych im tytułem pożyczek na zatrudnienie bezrobotnych, są wolne od opłaty stemplowej, a mianowicie w przypadku, gdy na tę pożyczkę nie wystawiono osobnego obligu — w myśl art. 120 (punktu 1) powołanej ustawy o opłatach stemplowych; w przypadku, gdy wystawiono taki oblig (wolny również od opłaty stemplowej) — pokwitowanie jest wolne w myśl art. 3 tej ustawy.

Powyższe udziela Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania, załatwiając równocześnie sprawozdanie P. Wojewody Śląskiego z dnia 8 czerwca b. r. Nr. BG. 4671/15.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

88.

Okólnik Nr. 208 z dnia 26 listopada 1927 r. Nr. OP. 1371/27 do Panów Wojewodów w sprawie terminów wykonywania zarządzeń personalnych Ministerstwa.

Ze względu na okres przedwyborczy przywiązuję wielką wagę do tego, ażeby stan tymczasowości, jaki się wytworzył w niektórych powiatach wskutek zmian na stanowiskach Starostów, ustał w czasie możliwie najkrótszym.

W tym celu polecam ścisłe przestrzeganie terminów, ustanowionych okólnikim moim z dnia 1.IV 1927 r. Nr. 66/OP. 372/27.

O ileby zaś zaszedł wyjątkowy wypadek, przewidziany w punkcie 5 rzeczonego okólnika, to dla uniknięcia straty czasu na korespondencję zechcą Panowie zgodę Ministerstwa na odroczenie wykonania zarządzenia wyjednywać w drodze telefonicznej.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Jaroszyński,*
Podsekreterz Stanu.

89

Okólnik Nr. 209 z dnia 30 listopada 1927 r. Nr. OL. 3517/27 do Panów Wojewodów (wszystkich) w sprawie studjów nad stosunkami województw, jako jednostek regjonalnych i wojewódzkich programów działania.

Organizacja wewnętrznego zarządu Rzeczpospolitą opiera się na zasadach dekoncentracji i decentralizacji. Wprawdzie wytyczne Konstytucji w tej mierze nie zostały jeszcze w całej pełni zrealizowane zwłaszcza w dziedzinie decentralizacji, która ma być urzeczywistniona przez rozbudowanie samorządu, nie ulega jednak żadnej wątpliwości, że w tym właśnie kierunku stale zmierzamy i że daleko posunięta samodzielność władz lokalnych i szeroki samorząd terytorjalny będą niezadługo dominującemi cechami administracji polskiej.

W odniesieniu do władz lokalnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, wynikają z tego stanu rzeczy szczególnie ważne konsekwencje: daleko posunięta samodzielność wojewodów i starostów w stosunku do władz centralnych, prawo i obowiązek — zwłaszcza o ile chodzi o wojewodów — ostatecznego regulowania wielu bardzo ważnych problemów życiowych bez uciekania się o decyzję do władz centralnych i bez opierania się na szczegółowych instrukcjach tych władz, a także wielki zakres władzy, wyrażający się między

innemi zarówno w możności wpływania na całą administrację państwową, chociażby niezespoloną formalnie w urzędach wojewodzińskich i starościńskich, jak i w możności oddziaływania na administrację samorządową przez organiczne wplecenie wojewodów i starostów w ustrój samorządu terytorjalnego.

Z drugiej jednak strony w miarę realizowania zasad decentralizacji i dekoncentracji—wzrasta ciężar obowiązków i odpowiedzialności starosty, a w jeszcze wyższym stopniu wojewody, jako głównego piastuna zdekoncentrowanej władzy. Ważkość obowiązków i odpowiedzialności wojewody jest prostą konsekwencją celów, dla których wprowadzono w naszym ustroju dekoncentrację i decentralizację. Punktem wyjścia dla przyjęcia tych zasad jest bowiem stwierdzenie faktu, że teren Rzeczypospolitej nie jest bynajmniej jednolitym, a przeciwnie—poszczególne jego połacie cechuje ogromna różnolitość stosunków i potrzeb. Zarządzanie temi stosunkami, o ile mają znaczenie powszechne i zaspakajanie potrzeb — jest zadaniem administracji publicznej. Już z tego samego powodu nie może być ona jednolitą, nie może polegać jedynie na ścisłem wykonywaniu i stosowaniu ułożonych w centrali instrukcyj. Ponadto od wszelkiej nowoczesnej administracji publicznej wymaga się, aby była twórczą. Nie dość więc umiejętnie stosować przepisy, nie wystarcza regulować stosunki, które już powstały bez wpływu i przyczynienia się administracji; nowoczesny administrator nie odpowie zadaniu, jeżeli nie będzie wydatnie wpływał na samo kształtowanie się stosunków, jeżeli się nie stanie istotnym motorem życia zbiorowości. Na wysokości zadania stanie on dopiero wtedy, kiedy poznawszy jaknajdokładniej powierzony sobie teren i jego szczególne właściwości przez celowe koordynowanie wysiłków wszystkich czynników, działających na terenie i swoją własną inicjatywę przyczyniać się będzie do możliwie pełnego rozwoju wszystkich sił twórczych, tkwiących w społeczeństwie.

Z tego punktu widzenia traktowane każde województwo jest nietylko jednostką podziału administracyjnego, ale także jednostką regjonalną, posiadającą swoją indywidualność i swoje własne życie, odrębne od życia innych województw. W interesie Państwa, jako całości, leży, aby indywidualne życie każdego z województw było jaknajbujniejsze i najwszechstronniejsze i ażeby tkwiące w odrębnych właściwościach każdego terenu siły i wartości rozwijały się dla dobra całości. I dlatego właśnie administracja nasza jest zdecentralizowana i zdekoncentrowana.

Program działania każdego wojewody, uwzględniający zarówno potrzeby i zagadnienia chwili bieżącej jak i sięgający w dalszą przyszłość, o ile ma być realny—opierać się musi na dokładnej i gruntownej znajomości powierzonego jego władzy terenu. Znajomość, jaką się zyskuje w codziennem życiu i przez załatwianie bieżących spraw urzędowych jest w tym wypadku niedostateczna. Znajomość, o jaką w danej sprawie chodzi, musi się wspierać na poważnem studjum, uwzględniającem zarówno doświadczenia i obserwacje własne, jak i rezultaty badań o charakterze naukowym. Treścią takiego studjum winna być nietylko dokładna analiza poszczególnych elementów, składających się na charakterystykę stosunków województwa; trzeba ponadto wykryć, ustalić i w jedną organiczną całość zjednoczyć te wszystkie czynniki, które tworzą indywidualność danego województwa i które razem wzięte mają być właśnie podstawą regjonalnego programu działania.

Stwierdzić należy, że tego rodzaju studja naogół obce były dotychczas naszym administratorom. Chwila obecna, którą znamionuje dążność do gruntownego uporządkowania stosunków w administracji, powinna być przełomową także i pod tym względem. Niepodobna bowiem administrować dobrze bez programu, obliczonego na dalszą metę i stanowiącego w administracji pewnego rodzaju czynnik stały, niezależny od zmiennych konjunktur bieżącej polityki. Z drugiej zaś strony niepodobna stworzyć dobrego i realnego programu bez przeprowadzenia studjów, o jakich wyżej była mowa. Dlatego przed Pp. Wojewodami stawiam zadanie rychłego podjęcia i zorganizowania prac, zmierzających do możliwie wszechstronnego określenia stanu i potrzeb województwa, jako jednostki regjonalnej. Ze swej strony Pp. Wojewodowie spowodują, ażeby analogiczne prace prowadzono w powiatach.

Jest rzeczą oczywistą, że omawianych studjów nie mogą przeprowadzić Pp. Wojewodowie osobiście. Jednakże ze względu na ich cel i praktyczne znaczenie, konieczny jest osobisty udział Pp. Wojewodów w tych pracach przynajmniej w postaci inicjatywy, zorganizowania i ogólnego kierowania niemi.

Błędem byłoby również żądać, ażeby studja prowadził wyłącznie Urząd Wojewódzki. Rezultat byłby z konieczności dotknięty nieuchronnemi wadami wszelkich ściśle urzędowych sprawozdań i chybiłby celu. Pp. Wojewodowie winni do pracy powołać wszystkie osoby chętne i odpowiednie bez względu na zajmowane stanowisko; będą więc niemi zarówno urzędnicy, podlegli Pp. Wojewodom jak i należący do resortów niezespolonych, a także działacze społeczni, interesujący się województwem, jako całością.

Należy zwrócić uwagę na to, że bynajmniej nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia studjów we wszystkich dziedzinach od nowa. Wręcz przeciwnie: do większości zagadnień, wchodzących w rachubę, można znaleźć już zebrane, a nawet fragmentarycznie opracowane materjały. Należy je tylko skorygować, uzupełnić, złączyć razem i zrewidować pod kątem widzenia właściwego celu studjów. Nie może to więc być tylko mechaniczne połączenie chociażby najbogatszych i najwszechstronniejszych danych; momenty charakteryzujące indywidualność województwa i organiczny pomiędzy niemi związek muszą być wyodrębnione i należycie uwypuklone.

Charakter studjów jest tego rodzaju, że nie mogą się one kończyć jakiemś jednem sprawozdaniem. Winny być one prowadzone stale w kierunku ciągłego pogłębiania i uzupełnienia. Podobnie stale pogłębionym i uzupełnionym musi być oparty na nich program wojewódzki. Specjalnego zatem sprawozdania o wykonaniu niniejszego zarządzenia nie wymagam od P. P. Wojewodów. Oczekuję natomiast uwidocznienia ma-

ximum wyników studjów, o których mowa, w najbliższem sprawozdaniu rocznem, którego forma może być do tego celu przez P. P. Wojewodów odpowiednio przystosowana. Ponadto każde wystąpienie P. P. Wojewodów, zwłaszcza mające za przedmiot postulaty województwa o charakterze zasadniczym, winno się odwoływać do wyniku badań, omawianych w niniejszem piśmie i stworzonego na ich podstawie programu.

Dla lepszego uwydatnienia charakteru i celu omawianych studjów przesyłam w załączeniu szkic kwestyj, wchodzących w rachubę. Nie należy go jednak uważać za wyczerpujący i obowiązujący kwestjonarjusz do wypełnienia; jest to tylko rodzaj zapisku dla pamięci Pp. Wojewodów, ułatwiającego im rozpoczęcie pracy.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Zał. 1. (—) *Sławoj Składkowski.*

Województwo, jako jednostka regjonalna.

I. Charakterystyka opisowa.

1. *Właściwości przyrodzone terenu* (klimat, ukształtowanie powierzchni, woda, gleba, bogactwa naturalne i t. d.).

2. *Ludność* (stosunki narodowościowe, wyznaniowe, układ socjalny i zawodowy, poziom kultury, typ psychiczny i t. d.).

3, *Układ sił gospodarczych i społecznych:*

a) zasadnicze gałęzie wytwórczości: rolnictwo i gałęzie poboczne, formy władania ziemią, stan kwestji agrarnej i t. d.; kopalnictwo, przemysł, stosunki robotnicze, rękodzieło, przemysł ludowy i t. d.;

b) stan zaludnienia wsi i miast i wynikające stąd problemy (przeludnienie, kwestje zdrowotne, mieszkaniowe, odpływ ludności i t. d.);

c) naturalne centra wytwórczości i wymiany w obrębie województwa, ich charakterystyka i t. p.

4. *Układ sił politycznych* w województwie w związku z naturalnemi właściwościami terenu i ludności i stosunkami gospodarczemi i społecznemi.

5. *Istniejący aparat działania:*

a) urzędy różnych resortów i inne placówki państwowe (oddziały banków państw., specjalne zakłady, szkoły etc.);

b) samorząd terytorjalny, stan i charakterystyka;

c) inne formy organizacyjne o charakterze publiczno-prawnym (izby rolnicze i przemysłowe, spółki drogowe i wodne etc.);

d) zrzeszenia dobrowolne, gospodarcze i kulturalne.

6. *Naturalne regjony w obrębie województwa* (z uwzględnieniem danych pod 1—5).

II. Charakterystyczne dla województwa problemy i postulaty.

1. *Regulacja granic województwa i powiatów z punktu widzenia naturalnych regjonów.*

2. *Podniesienie ogólnych warunków kulturalnych i gospodarczych:*

a) komunikacja (kolej, drogi, żegluga, spław i t. d.),

b) elektryfikacja,

c) porządkowanie skupień ludzkich (rozbudowa, hygjena etc.),

d) zabezpieczenie przed zniszczeniem dorobku gospod. (regulacja i obwałow. rzek, zabudowa potoków górskich, lasy ochronne etc.) i t. p.

3. *Skierowanie na właściwe tory i wzmożenie wytwórczości* (rolnictwo, przetwórstwo, organizacja zbytu, wykorzystanie zaniedbanych bogactw naturalnych, przemysł, rzemiosło etc.).

4. *Stworzenie nowych placówek podnoszenia kultury* (szkoły i zakłady wszelkich typów etc.).

5. *Aparat działania:* państwo, samorządy i inne organa publiczne, instytucje społeczne — podział funkcyj i koordynacja.

6. *Środki materjalne* — siły miejscowe (maksymalne wykorzystanie zdolności świadczeń na rzecz samorządu, środki organ. społecznych) — postulaty kredytowe i t. d.

7. Pożądane i możliwe ukształtowanie stosunków politycznych ze względu na właściwości województwa jako regjonu.

90.

Okólnik Nr. 210 z dn. 29 listopada 1927 r. Nr. OB. 3897 Do Wszystkich P. P. Wojewodów P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie, w sprawie opłat stemplowych od ponagleń.

Zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu, z dn. 4 listopada b. r. L. D. V. 9955-6 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Jeżeli nie uiszczono opłaty stemplowej od podania, którem petent jedynie *ponagla* załatwienie podania, poprzednio wniesionego, to należy tylko w takim razie wdrożyć postępowanie, przewidziane w art. 152 u. o. s. oraz w §§ 168 i 169 r: w. s., a zatem żądać od petenta uiszczenia opłaty stemplowej, jeżeli urząd, do którego wniesiono podanie ponaglające, zamierza doręczyć petentowi na skutek ponaglenia pismo urzędowe, któregoby petent nie otrzymał, gdyby ponaglenia nie wniósł. Należy więc żądać dostarczenia opłaty do podania ponaglającego, jeżeli np. urząd chce zawiadomić petenta, że celem załatwienia podania pierwotnego wdrożył dochodzenia i że dochodzenia te jeszcze nie są zakończone albo że przedstawił sprawę wyższej instancji, od której jeszcze decyzja nie nadeszła.

Natomiast nie należy żądać uiszczenia opłaty stemplowej od podania ponaglającego, jeżeli urząd bądź nie przedsiębierze żadnej czynności urzędowej wywołanej jedynie ponagleniem, bądź wykonywa wprawdzie czynności urzędowe, którychby nie było w braku ponaglenia, ale które są czynnościami ściśle wewnętrznymi i o których urząd petenta nie zawiadamia np. gdy ponagla inny urząd, do którego zwrócił się o udzielanie informacji

lub opinji, potrzebnych do załatwienia podania pierwotnego gdy przedkłada podanie ponaglające instancji wyższej, w której znajduje się podanie pierwotne, gdy instancja wyższa — do której petent wniósł podanie panaglające, a która jeszcze przed otrzymaniem ponaglenia powzięła decyzję i ją przesłała instancji niższej — poleca instancji niższej, aby rychło doręczyła petentowi zawiadomienie o decyzji.

W żadnym razie nie jest dopuszczalne wstrzymywanie załatwienia podania pierwotnego (od którego opłatę steplową uiszczono) do czasu dostarczenia opłaty do podania ponaglającego.

Zauważa się, że użyty w powyzszem wyjaśnieniu skrót u. o. s. oznacza ustawę z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570), a skrót r. w. s.: rozporządzenie wykonawcze z dn. 20. listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 123, poz. 713).

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

91.

Okólnik Nr. 211 z dn. 30 listopada 1927 r. Nr. SF. 6244/27 Panu Wojewodzie (wszystkim z wyj. Woj. Śląskiego i Białostockiego) w sprawie podatku komunalnego od broni myśliwskiej funkcj. leśn.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła odpis powyższego reskryptu celem powiadomienia o jego treści Wydziałów powiatowych i Magistratów miast na terenie Województwa.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SF 6244/27.
W. d. 7.X 1927 r.
Nr. Sm. 5517.

Odpis.

**Do
Pana Wojewody
w Białymstoku.**

Na skutek wymienionego wyżej zapytania Pana Wojewody Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, co następuje:

Funkcjonarjusze leśni zmuszeni są posiadać broń palną:

1) ze względów bezpieczeństwa własnego i ochrony powierzonego im mienia oraz

2) ze względu na obowiązek czuwania nad ochroną zwierzostanu w lasach i tępienia drapieżników łowieckich wszelkiego rodzaju.

Zatem funkcjonarjusze ci muszą być zaopatrzeni w krótką broń palną (rewolwery i sztucery), która oczywiście nie podlega opodatkowaniu, oraz w broń śrutową, jak pojedynki, dubeltówki i t. p.

Na ten ostatni rodzaj broni palnej związki komunalne niejednokrotnie nakładają podatek na podstawie statutu wzorowego o samoistnym podatku kom. od posiadania przedmiotów zbytku (załącznik Nr. 2 do § 1 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 10.II. 1927 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 40, poz. 356).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że niema uzasadnienia opodatkowanie tej ilości broni śrutowej, której funkcjonarjusze leśni potrzebują w związku z wypełnieniem swych obowiązków służbowych. Opodatkowaniu więc mogłaby podlegać jedynie broń myśliwska, posiadana przez wspomnianych funkcjonarjuszy ponad tę wspomnianą ilość, jaką w konkretnych przypadkach mogłaby ustalić ich władza przełożona.

Na słuszność tego wniosku wskazuje zresztą treść postanowienia art. 156 (ustęp ostatni) ustawy z dn. 1.VII. 1296 r. o opłatach stemplowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 98, poz. 570), wedle którego nie podlegają opłacie stemplowej karty łowieckie, wydawane funkcjonarjuszom zarządów lasów państwowych oraz straży łowieckiej prywatnej, zatwierdzonej i zaprzysiężonej przez władze państwowe.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

92.

Okólnik Nr. 212 z dn. 1 grudnia 1927 r. Nr. OB 3854 do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie obliczania podatku dochodowego od uposażeń, emerytur i wynagrodzeń.

Celem usunięcia rozbieżności przy obliczaniu podatku dochodowego od dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje poniżej do wiadomości i stosowania — zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dn. 7. XI. b. r. L. D. V. 725/2 — główne zasady ustawowe, obowiązujące w tym względzie.

W szczególności pamiętać należy, że:

1) dochód z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, podlegający opodatkowaniu w drodze potrącenia przez służbodawców przy wypłacie, stanowią — w rozumieniu ustawy—wszelkiego rodzaju i jakąkolwiekbądź nazwę noszące wynagrodzenia, łącznie z wszystkimi dodatkami, jakie pracownik uzyskuje od służbodawcy z tytułu swego stosunku służbowego lub z tytułu najmu pracy. Nie zaliczają się więc do kategorji dochodów z uposażeń służbowych wynagrodzenia, wypłacane za wykonaną pracę osobom, które w stosunku do wypłacającego wynagrodzenie nie pozostają w zależności służbowej. Dochody takie podlegają opodatkowaniu wedle Dz. I. ustawy o państw. pod. doch., jako dochody z zajęć zarobkowych;

2) za podstawę do ustalenia stopy procentowej miarodajnej do obliczenia podatku od wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty za pewien okres czasu (kwartał, miesiąc lub tydzień, zależnie od umowy czy też zwyczaju), przyjmuje

się wysokość tego wynagrodzenia, obliczoną w stosunku rocznym;

3) za podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku od dodatkowego wynagrodzenia perjodycznego, którego wypłata następuje w ciągu miesiąca już po dokonaniu wypłaty stałego uposażenia — przyjmuje się obliczoną w stosunku rocznym sumę wypłaconego już wynagrodzenia stałego i tegoż wynagrodzenia dodatkowego:

4) w celu ustalenia stopy procentowej, miarodajnej do obliczenia podatku od jednorazowego wynagrodzenia (remuneracji, zapomogi i t. p.), dolicza się to jednorazowe wynagrodzenie do sumy ostatniego perjodycznego wynagrodzenia, obliczonego w stosunku rocznym;

5) podatek od dochodów z uposażeń służbowych pobiera się drogą potrącenia przez służbodawców przy każdorazowej wypłacie. Zaliczki na pobory służbowe nie uważa się za wypłatę uposażenia.

Przykłady:

ad p. 2).

W dniu 1 lipca 1927 r. wypłaca się pracownikowi miesięczne uposażenia za lipiec w kwocie 600 zł.

Wysokość tego uposażenia, obliczona w stosunku rocznym (600 × 12) wynosi 7.200 zł.

Stopa procentowa od dochodu 7.200 zł. w/g skali (art. 111) wynosi 3,4%, służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianych 600 zł. podatek w kwocie 20 zł. 40 gr.

ad p. 3).

Temu samemu pracownikowi wypłaca się w dniu 31 lipca 1927 r. dodatkowe perjodyczne wynagrodzenie (np. wynagrodzenie za pełnienie funkcji nadzorczych w instytucji nadzorowanej przez Państwo) w kwocie 200 zł.

Celem obliczania stopy procentowej podatku od tego dodatkowego wynagrodzenia przyjmuje się wypłacone już 1 lipca 600 zł. plus wypłacone 31 lipca 200 zł. razem 800 zł. × 12 = 9.600 zł., od której to kwoty w/g skali (art. 111) przypada stopa procentowa 4,1%.

Służbodawca winien jest potrącić od wynagrodzenia dodatkowego, wypłaconego w dniu 31 lipca podatek w kwocie (4,1% od 200 zł.) 8,20 zł.

ad p. 4).

Pracownikowi, który w dniu 1 sierpnia 1927 r. pobrał miesięczne wynagrodzenie na sierpień w wysokości 550 zł., wypłaca się w dniu 15 sierpnia 1927 r. jednorazowe wynagrodzenie (remunerację, zapomogę i t. p.) w wysokości 300 zł.

Celem obliczenia stopy procentowej od wspomnianego wynagrodzenia jednorazowego przyjmuje się wypłacone w dniu 1 sierpnia wynagrodzenie 550 zł., obliczone w stosunku rocznym (550 × 12), t. j. 6.600 zł., do którego dodaje się jednorazowe wynagrodzenie 300 zł., co stanowi razem 6.900 zł., od której to kwoty stopa procentowa w/g skali art. 111 wynosi—3,4%.

Zatem podatek od jednorazowego wynagrodzenia 300 zł. wynosić będzie 3,4% tej kwoty t. j. 10.20 zł.

ad p. 5).

Pracownik pobiera tytułem wynagrodzenia płacę miesięczną w wysokości 500 zł., a nadto od dokonanych przez niego tranzakcji (np. handlowych) prowizję w wysokości 1% obliczaną i wypłacaną ostatniego dnia każdego kwartału, z tem, że każdego miesiąca może mu być wypłacana na jego żądanie zaliczka na tę prowizję.

Podatek od wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 500 zł. oblicza się i potrąca w każdym miesiącu w dniu wypłaty w sposób przedstawiony w przykładzie ad p. 2), o ile zaś chodzi o prowizję, oblicza się i potrąca podatek dopiero w ostatnim dniu kwartału, mimo, że w poszczególnych miesiącach kwartału pracownik pobierał zaliczki na prowizję.

Obliczenie podatku od prowizji.

Wysokość ostatniego perjodycznego wynagrodzenia w stosunku rocznym wynosi (500 × 12)	6.000 zł.
Wysokość prowizji wypłacanej w ostatnim dniu kwartału wynosi 1.000 zł., czyli w stosunku rocznym (1.000 × 4)	4.000 „
Razem . .	10.000 zł.

Stopa procentowa od rocznego dochodu 10.000 zł. w/g skali art. 111 wynosi — 4,3%, zatem podatek od omawianej prowizji 1.000 zł. wynosić będzie 4,3% tej kwoty, t. j. 43 zł.

Naczelnik Wydziału:

(—) *A. Robaczewski.*

93.

Okólnik Nr. 213 z dn. 2 grudnia 1927 r. Nr. OB. 3984 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie podatku dochodowego od dodatku na umundurowanie.

W związku z pobieraniem podatku dochodowego od uposażeń służbowych wyłoniły się wątpliwości, czy podlegają opodatkowaniu dodatki na umundurowanie, otrzymywane przez funkcjonarjuszy państwowych, bądź w gotówce, bądź w naturze.

W tym wypadku miarodajnym jest przepis art. 20 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58 z roku 1925 poz. 411), w myśl którego za podlegający opodatkowaniu dochód z uposażeń służbowych uważa się wszelkiego rodzaju wynagrodzenia w pieniądzach lub w naturze, jakie pracownik uzyskuje ze swego stosunku służbowego.

Nie ulega więc wątpliwości, że zgodnie z powołanem postanowieniem ustawy — dodatki na umundurowanie w gotówce lub w naturze, uważane być winny jako przedmiot podatku, o ile stanowią składową część uposażenia, a więc jeżeli otrzymujący je funkcjonarjusz nie jest obowiązany do składania rachunków z wypłaconej mu z tego tytułu gotówki, względnie jeżeli przedmioty umundurowania wydaje się funkcjonarjuszowi na własność.

Inaczej przedstawia się sprawa, gdy wydane w naturze przedmioty umundurowania w czasie użytkowania ich przez funkcjonarjusza stanowią własność Skarbu. W tym wypadku wartość wydanych przedmiotów umundurowania nie stanowi dochodu podatkowego funkcjonarjusza. Nie zmienia to postaci rzeczy nawet w tym wypadku, gdy po pewnym okresie czasu, wyznaczonym przez władzę, niedonoszony mundur (przeważnie już bezwartościowy) przechodzi na wyłączną własność funkcjonarjusza.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania zgodnie z pismem Ministerstwa Skarbu z dnia 25 listopada b. r. L. D. V. 827/2.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

94.

Okólnik Nr. 214 z dnia 2 grudnia 1927 r. Nr. OL. 3632/27 do Pana Wojewody (wszystkich z wyjątkiem Śląskiego) w sprawie uzgadniania z Okr. Urzędami Ziemskiemi wniosków w sprawach zmian w podziale administracyjnym Państwa.

Okólnikiem Nr. 97 z 28. 4. 1927 L. SS. 2418/27 polecono, by wnioski w sprawach tworzenia nowych gmin miejskich i zmian granic gmin miejskich—przedkładane były Ministerstwu z dołączeniem opinji właściwych Okręgowych Urzędów Ziemskich.

Ponieważ Ministerstwo Reform Rolnych jest, ze względu na organizację Urzędów Ziemskich, plany parcelacyjne oraz inne prace nad przebudową ustroju rolnego, zainteresowane wogóle dokonywanemi zmianami w podziale administracyjnym Państwa, przeto zarządzam, by również i do wniosków w sprawach zmian w podziale administracyjnym Państwa, przedkładanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych - a załatwianych na zasadzie ustawy z 22. 4. 1926 Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269 i ustawy z 7. 7. 1921 Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 400 oraz w b. zaborze pruskim na zasadzie ordynacji dla gmin wiejskich siedmiu wschodnich prowincyj z dn. 3. 7. 1891 (Zbiór ustaw pruskich str. 233), dołączane były opinje właściwych Okręgowych Urzędów Ziemskich.

Podsekretarz Stanu:
(—) *Jaroszyński.*

95.

Okólnik Nr. 215 z dnia 5 grudnia 1927 r. Nr. OP. 1425/27 do Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie uznania studjów farmaceutycznych za studja wyższe.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 25-go lutego 1927 r. na wniosek Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powzięła uchwałę następującej treści:

Uznaje się uzyskanie dyplomu prowizora farmacji przed dniem 1 października 1917 roku w Rosji, dyplomu aprobowanego aptekarza przed dniem 1 listopada 1918 r. w Niemczech i dyplomu magistra farmacji przed dniem 1 listopada 1918 r. w Austrji,—za dowód posiadania wyższego wykształcenia dla urzędników i wojskowych, którzy wstąpili do służby państwowej przed dniem 1 października 1923 r.

W związku z tem Prezydjum Rady Ministrów pismem z dnia 25 listopada 1927 r. Nr. 18648 wyjaśniło, że studja farmaceutyczne, uznane powyższą uchwałą Rady Ministrów za studja wyższe, mają być uważane jako studja wyższe zarówno w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, jak również w rozumieniu art. 100 ustęp ostatni ustawy uposażeniowej i art. 37 ustęp trzeci ustawy emerytalnej.

Uznanie tych studjów za studja wyższe dotyczy jednak *tylko tych urzędników i wojskowych, którzy wstąpili do służby przed 1 października 1923 r.*

Przysługujący z tytułu studjów wyższych na zasadzie art. 100 ustawy uposażeniowej wyższy szczebel uposażenia należy wymierzyć od dnia 1 października 1923 roku.

Naczelnik Wydziału:
(—) *St. Dobrowolski.*

96.

Okólnik Nr. 216 z dnia 7 grudnia 1927 r. Nr. OB. 3972 do Pana Wojewody (wszystkich) w sprawie rachunków bieżących Urzędów Wojewódzkich i Starostw, otwartych w Kasach Skarbowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli zarządza, co następuje:

Urzędy Wojewódzkie, jak również podwładne im urzędy I inst. mogą posiadać w Kasach Skarbowych poza rachunkiem bieżącym dla funduszu zaliczkowego tylko po jednym rachunku bieżącym, na którym winny być przechowywane kwoty pieniężne, wymienione w ustępie pierwszym i drugim punktu b § 3 poz. 354 przepisów o rachunkach bieżących (Dziennik Urzędowy Min. Skarbu Nr. 21, Monitor Polski Nr. 201 z 1922 r.) bez podziału na poszczególne resorty (Ministerstwa).

Dla prowadzenia dokładnej ewidencji tych sum Urzędy Wojewódzkie oraz podwładne im urzędy I inst. zakładają w księdze rachunków bieżących (wzór Nr. 34 do §§ 172 i 173 Instrukcji dla Kas. Skarbowych) poszczególne konta. Na każdem z tych kont winny być zapisywane sumy pieniężne, przeznaczone na pewien określony cel (Np. konto Nr. 1 — „Awans na drobne wydatki"; konto Nr. 2—„Budowa domów urzędniczych" i t. d.).

Z obrotów sum, pozostających na rachunkach bieżących, Urzędy Wojewódzkie składają:

1) sprawozdania miesięczne (według wzoru Nr. 22 do § 78 przepisów rach.-kasowych z wyszczególnieniem obrotów poszczególnych kont, wyprowadzeniem sumy ogólnej) — jedynie Okręgowej Izbie Kontroli;

2) zamknięcia roczne (według wzoru ustalanego corocznie) Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Okręgowej Izbie Kontroli.

Jednocześnie traci moc obowiązującą ostatni ustęp reskryptu Min. Spr. Wewn. z dn. 14 lipca 1925 r. Nr. AB. 5228 w sprawie rachunku funduszu zaliczkowego.

Jednocześnie nadmienia się, że rachunek bieżący dla funduszu zaliczkowego ma być zlikwidowany z chwilą unormowania sposobu tworzenia tego funduszu na odmiennych zasadach.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

97.

Okólnik Nr. 217 z dnia 12 grudnia 1927 r. Nr. AC. 9628/27/Małż. R. do wszystkich Pp. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie trybu postępowania przy wystawianiu świadectw zdolności do zawarcia małżeństwa zagranicą.

Świadectwa zdolności do zawarcia małżeństwa dla polskich obywateli, zamieszkałych zagranicą i tam zamierzających wstąpić w związki małżeńskie, wydają dotychczas: 1) *dla osób pochodzących z b. zaboru rosyjskiego,* prowadzący odnośne akta stanu cywilnego, na zasadzie okólnika Min. Spr. Wewnętrznych Nr. 122 z dnia 10 listopada 1921 r. Nr. AE. 3385; 2) *dla osób pochodzących z b zaboru austrjackiego,* władze administracji ogólnej I instancji w myśl reskryptu austr. Min. Spr. Wewn. z dnia 27.IV 1873 r. L. 13505, 3) *dla osób pochodzących z b. zaboru pruskiego,* miejscowe władze policyjne, na zasadzie rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dnia 12.VI 1879 r. (Dz. Rozp. 1880 str. 2).

Świadectwa te podlegają legalizacji władz administracyjnych wszystkich instancyj oraz Min. Spraw Zagr.

System ten, jako zbyt skomplikowany i przewlekły, okazał się wysoce niepraktycznym i wymaga zasadniczych zmian.

Mając to na względzie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Spr. Zagranicznych uchyla obowiązujące obecnie, a wymienione na wstępie przepisy o wystawianiu świadectw zdolności do zawarcia małżeństwa zagranicą i zarządza na przyszłość, co następuje:

A. W odniesieniu do wszystkich państw z wyjątkiem Niemiec i Wolnego m. Gdańska.

1. Obywatele polscy, zamieszkali zagranicą i zamierzający tam wstąpić w związki małżeńskie, winni, o ile władze odnośnego państwa wymagają stwierdzenia w myśl ustaw krajowych osobistej zdolności do zawarcia małżeństwa, zwracać się o wydanie dotyczącego świadectwa *do właściwego Urzędu Konsularnego polskiego.*

2. Urząd Konsularny odnosi się do właściwej krajowej władzy administracji ogólnej I instacji z prośbą o przeprowadzenie dochodzeń co do braku przeszkód do zawarcia małżeństwa.

3. Wezwana władza admin. ogólnej I instancji przeprowadza potrzebne dochodzenie i wynik jego przesyła Urzędowi Konsularnemu; ten zaś na podstawie i z powołaniem się na wynik dochodzenia, przeprowadzonego przez władzę krajową, *wydaje stronie żądane świadectwo, lub też odmawia go.*

4. Postępowanie wskazane w p. 3 ma zastosowanie także w tych wypadkach, w których prośba o wydanie świadectwa zdolności do zawarcia małżeństwa wpłynęła do władz krajowych z pominięciem Urzędu Konsularnego.

B. W odniesieniu do Niemiec i Wolnego m. Gdańska

Zasady ustalone w ustępie A. doznają jednak pewnej zmiany, o ile chodzi o terytorjum Rzeszy Niemieckiej, której ustawodawstwo wymaga świadectw, wystawianych i legalizowanych przez właściwe władze krajowe.

Tak samo przedstawia się sprawa i w stosunku do Wolnego m. Gdańska.

Dla polskich obywateli, zamieszkałych na obszarze Rzeszy Niemieckiej i na terenie Wolnego m. Gdańska, świadectwa do zawarcia małżeństwa *wystawiać mają wyłącznie władze administr. ogólnej I instancji, zaś w b. dzielnicy pruskiej miejscowe władze policyjne.*

Świadectwa, przeznaczone do użytku na obszarze Rzeszy Niemieckiej, zależnie od tego, czy zostały wydane przez Starostwo, czy przez miejscową władzę policyjną, podlegają legalizacji Urzędu Wojewódzkiego względnie Starostwa i Urzędu Wojewódzkiego. W myśl bowiem art. 18 (1) układu polsko-niemieckiego o obrocie prawnym, ogłoszonego w Dz. Ustaw Rzplitej Nr. 36, poz. 217 z 1926 r. dokumenty sporządzone lub legalizowane przez polską wyższą władzę adm., t. j. w danym wypadku przez Urząd Wojewódzki, dla użycia ich na obszarze Rzeszy Niemieckiej, nie potrzebują już dalszej, wyższej legalizacji. Urząd Wojewódzki zalegalizowane przez się świadectwa przesyła bezpośrednio właściwemu Konsulatowi Rzplitej Polskiej w Niemczech.

Świadectwo, przeznaczone do użytku na obszarze Wolnego m. Gdańska, stosownie do porozumienia, osiągniętego z Senatem Gdańskim, *nie wymogają* legalizacji Urzędu Wojew. Świadectwa te zatem wystawione (b. zabór rosyjski i austrjacki) względnie legalizowane (b. zabór pruski) przez władze admin. ogólnej I inst., władze te przesyłają bezpośrednio Komisarzowi Generalnemu Rzplitej Polskiej w Gdańsku.

C. Forma świadectwa.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustala zarazem w miejsce dotychczasowego, następujący schemat wzoru świadectwa, wystawianego w wypadkach pod B.:

1. Dla b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

Nr.....................

ŚWIADECTWO

zdolności do zawarcia małżeństwa.

Starostwo (Komisarjat Rzadu, Magistrat m. Lwowa, Krakowa) w ...., jako władza administracji ogólnej I instancji, powołana w myśl obowiązujących przepisów do wystawienia

niniejszego świadectwa, zaświadcza, że obywatel polski N. N., zamieszkały w..., urodzony w .... dnia .... roku................ syn .... i .... z N.N. posiada w myśl ustaw krajowych zdolność prawną do zawarcia małżeństwa.

Świadectwo niniejsze ważne jest na przeciąg 6-ciu miesięcy, licząc od dnia wystawienia.

Siedziba urzędu i data

podpis

(pieczęć)

Klauzula legalizacyjna Urzędu Wojewódzkiego w wypadkach, gdy chodzi o użycie świadectwa na obszarze Rzeszy Niemieckiej.

2. Dla b. zaboru pruskiego.

Nr. ....

ŚWIADECTWO

zdolności do zawarcia małżeństwa.

Podpisany (nazwa i siedziba miejscowej władzy policyjnej) zaświadcza niniejszem, że N.N. zamieszkały w..., urodzony w...dnia...roku, syn (córka).. i .... z N.N., posiada w myśl ustaw krajowych zdolność prawną do zawarcia małżeństwa.

Świadectwo niniejsze ważne jest na przeciąg 6-ciu miesięcy, licząc od dnia wystawienia.

Siedziba urzędu i data

podpis

(pieczęć)

Nr. ....

Starostwo w.., stwierdzając własnoręczność podpisu (wymienić imię i nazwisko, charakter i siedzibę wystawiającego) oraz autentyczność wyciśniętej pieczęci urzędowej, zaświadcza zarazem, że wymieniona władza w myśl obowiązujących przepisów powołana jest do wystawienia powyższego świadectwa. Zaświadcza się również, że N. N. (wymienić imię i nazwisko nupturjenta) jest obywatelem Państwa Polskiego.

Siedziba urzędu i data

podpis

(pieczęć)

Klauzula legalizacyina Urzędu Wojewódzkiego w wypadkach, gdy chodzi o użycie świadectwa na obszarze Rzeszy Niemieckiej.

Analogiczne zarządzenie ze strony Ministerstwa Spraw Zagranicznych otrzymują jednocześnie polskie placówki konsularne zagranicą.

Podając powyższe do wiadomości Pana Wojewody (P. Komisarza Rządu), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca wydać dalsze stosowne zarządzenia. Równocześnie zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) polecić podwładnym organom, ażeby, wnikając w intencję niniejszego okólnika i licząc się ze znaczeniem, jakie dla nupturjentów posiada takie świadectwo, wszelkie sprawy, związane z wydaniem świadectw zdolności do zawarcia małżeństwa, załatwiały z możliwym pośpiechem, niedopuszczając do ponagleń osób interesowanych wzgl. urzędów konsularnych. Przy sposobności urzędowych lustracyj należy zwracać między innemi baczną uwagę na tryb załatwiania powyższej kategorji spraw i dostrzeżone uchybienia co do dokładności i szybkości załatwień, z całą surowością karać.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski.*

98.

Okólnik Nr. 218 z dn. 10 grudnia 1927 r. Nr. OJ. 217/27 do wszystkich Pp. Dyrektorów Depart. i Naczelników Wydziałów w Min. Spr. Wewn. w sprawie bibljoteki.

Bibljoteka Ministerstwa została przeniesiona na I piętro, do nowego lokalu, w którym rozporządza obszerną salą — przeznaczoną na czytelnię czasopism fachowych. Bibljoteka jest nadal zaopatrywana we wszystkie nowe książki, jakie ukazują się w Polsce z dziedzin interesujących Ministerstwo, oraz w poważną liczbę fachowych czasopism, zarówno krajowych, jak zagranicznych. Czytelnia pism oraz pokoje do pracy bibljotecznej są dostępne w dnie powszednie od godziny 11-ej do 8-ej wieczór z wyjątkiem tych dni, w których sala bibljoteczna będzie zajęta na konferencje. Dnie i godziny konferencyj będą zawczasu uwidocznione na tablicy, zawieszonej u wejścia do bibljoteki.

Wypożyczalnia książek czynna jest codziennie od godziny 11 do 14-ej. Warunki wypożyczania książek i korzystania z czytelni określa zatwierdzony przeze mnie regulamin bibljoteczny (w załączeniu).

Celem zaznajomienia szerokiego ogółu pracowników Ministerstwa z zawartością bibljoteki ministerjalnej, będą nadal wydawane komunikaty bibljoteczne miesięczne, ukazujące się około 10 każdego miesiąca, a podające tytuły nowych książek, nabytych przez bibljotekę Ministerstwa w ciągu miesiąca ubiegłego.

Stwierdzono, że nie wszyscy pp. Naczelnicy Wydziałów zaznajamiają podwładnych im urzędników z treścią przesyłanych komunikatów bibljotecznych. Wobec tego zechce Pan Dyrektor (p. Naczelnik):

1) zarządzić, aby wszyscy podwładni mu urzędnicy otrzymywali komunikaty do wglądu i fakt przeczytania każdego komunikatu stwierdzali podpisem;

2) zarządzić, aby komunikaty były przechowywane w wydziale w osobnej teczce i aby były dostępne dla wszystkich pracowników Wydziału;

3) zwrócić uwagę podwładnych na znaczenie, jakie może mieć dla powierzonych im spraw urzędowych korzystanie w szerokiej mierze z bibljoteki i z czytelni pism fachowych.

Podsekretarz Stanu:

1 zał. (—) *Jaroszyński.*

REGULAMIN BIBLJOTEKI

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

1. Bibljoteka Ministerstwa wypożycza książki i czasopisma:

a) do czytania na miejscu — w czytelni,

b) poza obręb bibljoteki.

2. Do korzystania z bibljoteki uprawnieni są wszyscy urzędnicy Min. Spr. Wewn. Urzędnicy władz podległych Ministerstwu oraz urzędnicy innych władz państwowych mogą korzystać z bibljoteki na miejscu, nie mogą jednak wypożyczać książek poza obręb bibljoteki.

3. Czytelnik, korzystający z bibljoteki na miejscu, ma do dyspozycji:

a) czasopisma bieżące,

b) dawne roczniki czasopism,

c) niektóre dzieła treści ogólnej, — wydawnictwa encyklopedyczne, słowniki, atlasy, mapy i t. p. w miarę tworzenia t. zw. bibljoteki podręcznej.

Wydawnictwa te otrzymuje do czytania od bibljotekarki na zgłoszenie ustne.

Inne książki, znajdujące się w bibljotece, są dostarczane do czytelni i pokoi do pracy na drugi dzień po złożeniu bibljotekarce zgłoszenia pisemnego. W wyjątkowych wypadkach, książki niezbędnie potrzebne dla celów urzędowych, mogą być dostarczone tego samego dnia.

4. Każdy czytelnik, korzystający z bibljoteki na miejscu, obowiązany jest przed odejściem z czytelni:

a) położyć czasopisma bieżące na przeznaczone dla nich miejsce, według wskazówek bibljotekarki,

b) zwrócić książki i roczniki czasopism bibljotekarce, przyczem na żądanie, książki i roczniki czasopism mogą być zarezerwowane i odłożone dla danego czytelnika na dzień następny lub na godziny pozabiurowe.

5. Czytelnia czasopism bieżących jest dostępna również i w godzinach pozabiurowych. Urzędnik, który pragnie korzystać w tych godzinach z czytelni, powinien się zgłosić po klucz do dyżurnego urzędnika w Sekretarjacie Pana Ministra. Dyżurny wydaje klucz tylko osobom, które zna osobiście, lub mogącym się wylegitymować. Nazwisko urzędnika, korzystającego z czytelni, zostaje przez dyżurnego odnotowane.

W godzinach pozabiurowych dostępne są do czytania czasopisma bieżące, rozłożone na stołach w czytelni, oraz te książki, które dla urzędnika odłożono poprzednio w godzinach biurowych.

Po ukończeniu pracy urzędnik obowiązany jest książki i czasopisma pozostawić jak w p. 4, a klucz od czytelni zwrócić dyżurnemu.

6. Poza obręb bibljoteki nie mogą być wypożyczane:

a) czasopisma nieoprawione,

b) encyklopedje, słowniki, mapy, atlasy i t. p.,

c) dzieła o wyjątkowej wartości.

Pozostałe książki wypożycza się poza obręb bibljoteki za pokwitowaniem, wyłącznie poszczególnym urzędnikom Min. Spr. Wewn., nie zaś Departamentom i Wydziałom. Książki mogą być zamawiane na miejscu u bibljotekarki w godzinach przeznaczonych na wypożyczanie lub też drogą pisemną z zacytowaniem numeru książki uwidocznionego w komunikatach bibljotecznych.

Książki są rozsyłane przez bibljotekę do miejsca pracy poszczególnych pp. urzędników, w zasadzie na drugi dzień po otrzymaniu zamówienia.

7. Książki wypożycza się na czas do jednego miesiąca, czasopisma oprawione na czas do dwóch tygodni. Powyższe terminy mogą być prolongowane, o ile wypożyczone dzieło nie zostało zamówione przez innego urzędnika.

Na żądanie bibljoteki czytelnik obowiązany jest zwrócić książkę przed upływem terminu, na jaki została wypożyczona.

8. Urzędnik ma prawo żądać uwidocznienia na pokwitowaniu stanu książki, którą wypożycza.

Za uszkodzenie książki, nieuwidocznione w pokwitowaniu, odpowiada wypożyczający. Przy oddawaniu książki należy żądać zwrotu pokwitowania.

9. W razie przeniesienia lub rozwiązania stosunku służbowego, urzędnik jest obowiązany bez specjalnego wezwania zwrócić wszystkie książki wypożyczone z bibljoteki.

10. W razie przetrzymania książki ponad termin uwidoczniony w pokwitowaniu, bibljoteka wysyła upomnienie, w którem podaje wartość książki. W razie niezwrócenia książki po dwóch pisemnych upomnieniach, bibljoteka sporządza protokół o zagubieniu książki, a wartość książki, według ceny nabycia egzemplarza zastępczego, zostanie potrącona z uposażenia urzędnika.

99.

Okólnik Nr. 219 z dnia 12 grudnia 1927 r. Nr. OB. 4053 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. Warszawę oraz P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie godzin urzędowych.

Na liczne zapytania Pp. Wojewodów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia że okólnik Nr. 183 z roku bieżącego (Nr. OB. 3622 z dnia 26.X r. b.) zmienia tylko ustęp pierwszy okólnika Nr. 61 z roku 1924 (Nr. AO—1601 z dnia 7 czerwca 1924) w sprawie godzin urzędowania, wszystkie zatem inne postanowienia powołanego okólnika Nr. 61 z roku 1924 pozostały nadal w mocy. W szczególności pozostał w mocy przepis pozostawiający uznaniu Pp. Wojewodów określenie godzin urzędowania tak w Urzędzie Wojewódzkim jak również i w Starostwach zależnie od potrzeb i warunków lokalnych.

Przy ustalaniu godzin urzędowych należy baczyć na to, by była utrzymana wyznaczona ilość godzin pracy w urzędach państwowych oraz godzin przyjęć dla interesantów.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

100.

Okólnik Nr. 220 z dn. 13 grudnia 1927 r. Nr. 4111 do wszystkich Pp. Wojewodów,

P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie ryczałtu na pokrycie kosztów przesiedlenia.

Wskutek zapytania jednej z Władz, czy ryczałt na pokrycie kosztów przesiedlenia, unormowany § 19 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826) można przyznać także tym funkcjonarjuszom, którzy zgłosili się na nowem miejscu służbowem przed wejściem w życie wyżej wymienionego rozporządzenia, a ze względu na trudne warunki mieszkaniowe nie byli dotychczas w możności dokonać przewozu urządzenia domowego na nowe miejsce służbowe, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 6.XII b. r. L. 3031/D. III/1 wyjaśniło, co następuje:

O należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia decydują przepisy, które obowiązywały *w czasie odbywania* podróży służbowej, delegacji (odkomenderowania) względnie przeniesienia (a nie przepisy, obowiązujące *w czasie wydania* odnośnych zarządzeń administracyjnych).

W tym stanie rzeczy niema przeszkód do wypłaty tego ryczałtu wyżej wymienionym funkcjonarjuszom.

Powyższe udziela Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

101.

Okólnik Nr. 221 z dnia 19 grudnia 1927 r. Nr. OP. 1483/27 do Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do Spraw mniejsz. w Katowicach oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie używania przez urzędników nieprzysługujących im tytułów urzędowych.

Doszło do mojej wiadomości, że niektórzy urzędnicy państwowi polscy używają tytułów, które otrzymali, będąc na służbie państw zaborczych, a które w hierarchji urzędowej polskiej albo wcale nie są znane, albo nie są przywiązane do zajmowanych przez nich obecnie stanowisk.

Wspomniani urzędnicy częstokroć dają wyraźnie do zrozumienia, że chcą aby w stosunkach służbowych i poza służbowych w ten sposów ich tytułowano, wyrażając w przeciwnym razie swe niezadowolenie.

Uważając ten stan rzeczy za wysoce niewłaściwy, rozszerzam zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 lipca 1925 r. w sprawie używania właściwej tytulatury (okólnik Nr. 80/AP. 7802) na całokształt stosunków służbowych, a więc nie tylko wyrażających się w pismach urzędowych, lecz i w obcowaniu osobistem.

Zakazuję w szczególności podwładnym używania względem przełożonych tytułów im nie przysługujących, a na przełożonych nakładam obowiązek zwracania podwładnym uwagi na popełnioną niewłaściwość, o ile zakaz ten przekroczą.

Niniejsze należy podać do wiadomości wszystkim urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

102.

Okólnik Nr. 222 z dnia 16 grudnia 1927 r. Nr. OB. 4160 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do Spraw Mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie sposobu uiszczania opłaty stemplowej od świadectw.

Pismem z dnia 5 grudnia b. r. L. D.V. 9216/6 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, co następuje:

Zdarza się, iż osoby, wnoszące podanie o wydanie świadectwa urzędowego, naklejają na tem podaniu nietylko znaczki stemplowe, należne tytułem opłaty od podania, lecz także dalsze znaczki stemplowe, tytułem opłaty od świadectwa.

W przypadkach takich, Urząd, wydający świadectwo nie ma żądać ponownego dostarczenia znaczków stemplowych celem ich naklejenia i skasowania na wydać się mającem świadectwie, ma natomiast na świadectwie umieścić klauzulę następującą; „Opłatę stemplową w kwocie .... zł. uiszczono znaczkami stemplowemi, skasowanemi na podaniu Nr....................".

Powyższe udziela Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania, załatwiając równocześnie sprawozdanie p. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 13-go lipca b. r. Nr. Pr. 5618.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

103.

Okólnik Nr. 223 z dn. 20 grudnia 1927 r. Nr. OP. 1493/27 do Pp. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Naczelnika Urzędu do Spraw Mniejszości w Katowicach i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie funkcjonarjuszow państwowych, ubiegających się o mandaty do ciał ustawodawczych.

Na podstawie art. 5 i 6 ordynacji wyborczej do Sejmu oraz art. 1 i 3 ordynacji wyborczej do Senatu (Dziennik Ustaw Nr. 66 ex 1922 poz. 590 i 591) państwowi urzędnicy administracyjni mogą być wybierani do Sejmu i Senatu, o ile posiada-

ją przepisane warunki wybieralności, z tem jednak zastrzeżeniem, że nie mogą być wybierani w tych okręgach wyborczych, w których pełnią swą służbę. Zastrzeżenie to nie dotyczy jedynie urzędników, pełniących służbę przy władzach centralnych.

Celem uniknięcia nieporozumień pod tym względem wyjaśnia się, że sprawowanie czynności urzędowych na części okręgu wyborczego, czy to do Sejmu, czy do Senatu — wyklucza możność kandydowania urzędnika w całym określonym odnośną ordynacją okręgu wyborczym.

Ograniczenie to dotyczy również i tych osób, które ustąpiły ze służby lub przeniesione zostały do innych okręgów w okresie wyborczym, ale które w danym okręgu pełniły służbę w dniu ogłoszenia wyborów w Dzienniku Ustaw, t. j. w dniu 5 grudnia 1927 r., a to stosownie do orzeczenia Sądu Najwyższego z 17 maja—12 czerwca 1919 r. (Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego jako Trybunału Wyborczego, poz. 17).

O zamiarze kandydowania do Sejmu czy Senatu urzędnik winien zawiadomić bezzwłocznie bezpośrednią swoją władzę przełożoną.

Rada Ministrów na posiedzeniu dnia 6 grudnia 1927 r. uchyliła uchwałę Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1922 r. w sprawie urlopów dla funkcjonarjuszów państwowych, ubiegających się o mandaty do ciał ustawodawczych, wobec czego urzędnicy, kandydujący do Sejmu lub Senatu, nie mają z tego tytułu prawa do urlopu w okresie wyborczym.

Po dokonanych wyborach kandydujący urzędnik winien zawiadomić swoją bezpośrednią władzę przełożoną o swoim wyborze resp. o upadku swej kandydatury.

Urzędnik wybrany otrzyma w odpowiedzi na zgłoszenie zawiadomienia o wyborze urlop bezpłatny, na zasadzie art. 57 ustawy o służbie cywilnej oraz art. 7 ordynacji wyborczej do Sejmu, względnie art. 1 ordynacji wyborczej do Senatu.

Wreszcie zaznacza się, że art. 21 Ustawy Konstytucyjnej zawierający postanowienie, iż posłowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za swoją działalność w Sejmie lub poza Sejmem, wchodzącą w zakres wykonania mandatu poselskiego — nie dotyczy oczywiście działalności kandydata w czasie ubiegania się o mandat poselski.

Urzędnik w okresie kandydowania do Sejmu czy Senatu podlega narówni z innymi wszystkim przepisom Ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Powyższe zechcą Panowie podać niezwłocznie do wiadomości podległym sobie władzom i urzędom.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski.*

104.

Okólnik Nr. 224 z dnia 21 grudnia 1927 roku Nr. OB. 4236 do wszystkich Pp. Wojewodów, (z wyj. Śląskiego), P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie specjalnego funduszu państwowego na bezprocentowe zaliczki na uposażenia.

Okólnikiem z dnia 7 grudnia b. r. L. D. VII 1886/2 Ministerstwo Skarbu, zmieniając okólnik swój z dnia 12 lutego 1924 r. L.G.U.K. 289/WAK. (pismo okólne M. S. Wewn. z dnia 28.II 1924 r. Nr. OBR. 1045), uzupełniony okólnikiem z dnia 31 października 1924 r. L. 3646/DB/1 (pismo ok. M. S. Wewn. z dn. 19.XI 1924 r. Nr. AB. 7391), zarządziło w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli, co następuje:

1. Bezprocentowe zaliczki na uposażenie, przyznawane funkcjonarjuszom państwowym na zasadzie art. 15 ustawy z dn. 9 października 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) oraz § 1 art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 134, poz. 1107) jako też w myśl postanowień okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 21-go stycznia 1924 r. Nr. 544 (pismo ok. M. S. Wewn. z dnia 25.I 1924 r. Nr. OBR. 553), zmienionego częściowo okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 31 października 1924 r. L. 3646/DB/1 (pismo ok. M. S. Wewn. z dnia 19.XI 1924 r. Nr. AB. 7391), będą wypłacane ze specjalnego funduszu pod nazwą „Fundusz zaliczek na uposażenie“, opartego na zasadach obrotowości (punkt 6 nin. okólnika).

2. Fundusz zaliczek na uposażenie będzie tworzony stopniowo w ciągu 12 miesięcy do dyspozycji poszczególnych władz centralnych w Centralnej Kasie Państwowej z kredytu, wprowadzonego do budżetu zwyczajnego Ministerstwa Skarbu na r. 1927/8 dz. 5 § 38 uchwałą Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1927 r.

3. Rozdział sum między poszczególne władze centralne oraz przelew odnośnych sum z kredytu na fundusz zaliczek na uposażenie, tworzony *na rachunku sum funduszów specjalnych* w Centralnej Kasie Państwowej do dyspozycji poszczególnych władz centralnych *zarządza Ministerstwo Skarbu.*

Dalszy podział funduszu między poszczególne władze niższych instancyj i przelew odnośnych sum z Centralnej Kasy Państwowej do właściwych terytorjalnie kas skarbowych do dyspozycji tychże władz zarządzą władze centralne zapomocą asygnacyj „na przelew“.

4. Wypłatę poszczególnym funkcjonarjuszom zaliczek na uposażenie zarządzać będzie odnośna władza asygnująca z funduszu zapomocą asygnacyj, wystawionych zgodnie z postanowieniami Przepisów rachunkowo-kasowych (Monitor Polski Nr. 285 z r. 1921), analogicznie, *jak wypłaty sum budżetowych.*

5. Ewidencję funduszu zaliczek na uposażenie powinny władze prowadzić w księdze funduszów specjalnych, przewidzianej w § 72 Przep. rach. kas. według wzoru Nr. 34 do §§ 172 i 173 Instr. dla kas skarb. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 poz. 565 i Nr. 46 z 1921 r.) na osobnem koncie p. t. „Fundusz zaliczkowy na uposażenie“.

Z konta tego oprócz zaliczek na uposażenie, *nie mogą być asygnowane żadne inne wydatki.*

6. Zwroty zaliczek na uposażenie, wypłaconych z funduszu zaliczek na uposażenie, utworzonego na zasadzie niniejszego okólnika, mają być wpłacane względnie przelewane do właściwych kas skarbowych (Centralnej Kasy Państwowej) *na wzno-*

wienie tego funduszu do dyspozycji tej władzy, która zaliczkę asygnowała.

W tym celu deklaracje na zwroty (potrącenia) zaliczek powinny wskazywać nazwę władzy, która zaliczkę asygnowała, oraz nazwę kasy skarbowej, w której fundusz ma być wznowiony.

Okresy budżetowe nie odgrywają przy tem wznowieniu żadnej roli.

7. Zwroty zaliczek na uposażenie, wypłaconych z rachunków bieżących względnie bezpośrednio z sum obrotowych na zasadzie okólnika z dnia 12.II 1924 r. L. GUK. 289/WAK, mają być wpłacane względnie przelewane na zasadach dotychczasowych na wyrównanie sum obrotowych aż do zupełnego wyrównania tych sum.

8. Dla odróżnienia zwrotów (potrąceń) zaliczek, wypłaconych z funduszu, utworzonego na zasadzie okólnika Min. Skarbu z dnia 12.II 1924 r. L. GUK. 289/WAK (pismo Min. Spraw Wewnętrznych Nr. OBR. 1045), od zwrotów (potrąceń) zaliczek, wypłaconych z funduszu, utworzonego na zasadzie niniejszego okólnika, należy zarządzić, aby zwroty zaliczek, udzielonych z nowoutworzonego funduszu, były wykazywane *w osobnej kolumnie list płatniczych i wpłacane* (przelewane) *przy osobnych deklaracjach.*

Obowiązek takiego podziału zaliczek ustanie automatycznie z chwilą zupełnego potrącenia względnie spłaty zaliczek wypłaconych z funduszu zaliczkowego, utworzonego na zasadach wspomnianego okólnika Min. Skarbu z dnia 12.II 1924 r. L. GUK. 289/WAK.

9. Fundusz zaliczek na uposażenie (p. 1), po całkowitem utworzeniu go w myśl p. 2 niniejszego okólnika, nie będzie zwiększany przez Ministerstwo Skarbu, lecz będzie stanowił fundusz stały, a dysponowanie tym funduszem przez poszczególne władze będzie ograniczone wysokością sum, jakie będą znajdowały się w danym czasie na rachunku tego funduszu bez względu na okresy budżetowe. Zatem w interesie władz leży, aby zarówno ewidencja tego funduszu, jako też potrącenia zwrotów, przeznaczone na wznowienia funduszu, były prowadzone systematycznie i jaknajdokładniej.

W razie umorzenia zaliczek, z powodu ich nieściągalności, powinna władza właściwa przelać odnośne sumy z kredytów na uposażenie własnego budżetu na wznowienie funduszu zaliczek na uposażenie z zachowaniem warunków, przewidzianych w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 21 listopada 1923 r. L. 1220/DB/8 (okólnik Min. Spr. Wewn. z dnia 2.XII 1923 r. Nr. OBR. 8249).

10. Obroty sum funduszu zaliczek na uposażenie, powinny wszystkie władze, dysponujące tym funduszem, wyodrębniać w sprawozdaniach i zamknięciach rachunkowych, przewidzianych w §§ 78 i 79 Przep. rach. kas. w brzmieniu rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 25 kwietnia 1927 r. L. D.K. 1182/WAK. (Monitor Polski Nr. 115, poz. 294).

11. Całkowita pozostałość na rachunkach bieżących na kontach p. t. „fundusz zaliczkowy“, wprowadzonych wspomnianym wyżej okólnikiem Min. Skarbu z dnia 12 lutego 1924 r. L. GUK. 289/WAK, powinna być przelana niezwłocznie w trybie, wskazanym w tymże okólniku, na wyrównanie sum obrotowych. Konta te należy zamknąć.

Kasy Skarbowe (Centralna Kasa Państwowa) otrzymują równocześnie przypomnienie, aby nie dokonywały *żadnych wypłat z wspomnianych kont.*

12. Ogólne pozostałości niespłaconych zaliczek na uposażenie, udzielonych z funduszu zaliczek na uposażenie, utworzonego na zasadzie niniejszego okólnika, wraz z pozostałością gotówkową na rachunku tego funduszu z końcem okresu budżetowego, powinny być zgodne z ogólną sumą, jaką przeleje Ministerstwo w myśl p. 3 niniejszego okólnika.

13. W razie przejścia funkcjonarjusza z okręgu jednej władzy asygnującej zaliczki do okręgu innej władzy asygnującej, ta ostatnia władza, po otrzymaniu wykazu zadłużenia odnośnego funkcjonarjusza, jest obowiązana przelać zapomocą asygnacji „na przelew“ ze swego funduszu zaliczek na uposażenie pozostałość niespłaconej zaliczki na wznowienie funduszu zaliczek na uposażenie tej władzy, która asygnowała zaliczkę, uznając równocześnie przelaną sumę jako nowoudzieloną zaliczkę interesowanemu funkcjonarjuszowi.

14. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie od grudnia 1927 r.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania, nadmieniając, że równocześnie zarządza przelanie przypadającej z podziału sumy do dyspozycji p. Wojewody (p. Komisarza, p. Naczelnika) na rachunek pod nazwą „Fundusz zaliczek na uposażenie“ we właściwej Kasie Skarbowej.

W końcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważa, że przelana kwota, jako pochodząca z osobnego kredytu, wprowadzonego na ten cel *na m. grudzień 1927 r.* do budżetu zwyczajnego Ministerstwa Skarbu na rok 1927/28, nie będzie mogła być pod żadnym warunkiem zwiększoną, zaleca się przeto bardzo oględne administrowanie tym kredytem.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

105.

Okólnik Nr. 225 z dnia 23 grudnia 1927 roku Nr. SF. 6669/27 Panu Wojewodzie (wszystkim — z wyjątkiem Śląskiego i Białostockiego), Magistratowi m. st. Warszawy w sprawie obowiązku płacenia podatku od lokali przez towarzystwa sportowe.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udziela do wiadomości.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SF. 6669/27. Odpis.
W. d. 24.XI 27 r. L. SM. 6622/27.

Do
Pana Wojewody
w Białymstoku.

Na wymienione w nagłówku sprawozdanie Pana Wojewody Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Wedle pktu 3 art. 3 ustawy z dn. 2.VIII 1926 r. (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 550) podatkowi od lokali nie podlegaja m. i. instytucje naukowe i oświatowe. W myśl przepisów ustępu drugiego pktu 3 § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 29.XII 1926 r. (Dz. Ust. z r. 1927 Nr. 12, poz. 95) za lokale zajmowane na cele oświatowe i naukowe uważa się pomieszczenia szkół, ochronek, bibljotek, laboratorji szkolnych i t. p.

O ile zatem towarzystwo sportowe pomiędzy swemi zadaniami ma również na celu krzewienie oświaty wśród swoich członków i realizuje to zadanie przez utrzymywanie w swoim lokalu bibljoteki i wypożyczalni książek oraz przez kursy, wykłady i odczyty, jak to czyni np. Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół“ lub „Związek Strzelecki“, to należy je traktować jako instytucję oświatową i — w myśl postanowień pktu 3 art. 3 ustawy z dn. 2 sierpnia 1926 r. (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 550) — zwolnić od podatku od lokali.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

106.

Okólnik Nr. 226 z dnia 21 grudnia 1927 roku Nr. OP. 1517/27 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Komendanta Głównego Pol. Państw., P. Naczelnika Urzędu do Spraw Mniejsz. w Katowicach oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie ubezpieczeń pensyjnych funkcjonarjuszów.

Wobec podniesionych wątpliwości, jakie się wyłoniły przy stosowaniu obowiązujących przepisów o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i wojska, oraz obowiązującej na obszarze b. zaboru austrjackiego ustawy z dn. 16.XII 1906 r. o ubezpieczeniu pensyjnem funkcjonarjuszów w służbie prywatnej i niektórych funkcjonarjuszów w służbie publicznej (austr. Dz. Ust. Nr. 1 z roku 1907), w brzmieniu rozporządzenia cesarskiego z dnia 25.VI 1914 r. (austr. dz. Ust. Nr. 138 z roku 1914) i ustawy polskiej z dnia 10.VI 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 59, poz. 370), uzupełnionej ustawą z dnia 22.IX 1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 89, poz. 803), Ministerstwo Skarbu pismem okólnem z dn. 14.XII 1927 r. Nr. D. I. 19119-5/27 podało do wiadomości władz naczelnych następujące wyjaśnienie:

Postanowienia wyżej wymienionej ustawy o ubezpieczeniu pensyjnem nie naruszają w niczem obowiązujących przepisów emerytalnych dla pracowników państwowych, a w szczególności postanowień ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1924) i uzupełnień tej ustawy oraz wydanych do niej przepisów wykonawczych.

Tak więc ściąganie opłat emerytalnych od funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, jak zaliczanie im czasu wysługi emerytalnej tudzież przyznawanie i wymiar zaopatrzeń— mogą być dokonywane tylko przy ścisłem stosowaniu przepisów wymienionej ustawy emerytalnej — zupełnie niezależnie od tego, czy dany funkcjonarjusz lub zawodowy wojskowy był kiedykolwiek ubezpieczony w myśl powołanej w ustępie pierwszym ustawy o ubezpieczeniu pensyjnem i jakie uprawnienie nabył z tego tytułu.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wobec ogłoszenia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) — uznało za zbędne wydawanie przepisów wykonawczych do wspomnianej wyżej ustawy o ubezpieczeniu pensyjnem funkcjonarjuszów prywatnych i niektórych funkcjonarjuszów publicznych na obszarze b. zaboru austro-węgierskiego; w myśl pisma tego Ministerstwo z dnia 25 października 1927 r. L. 6782/U. II. ustawę tę w odniesieniu do ubezpieczonych w swoim czasie lub podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na jej zasadzie funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych należy stosować, jak następuje:

Ustawa o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R P. Nr. 6, p. 46) dotyczy jedynie funkcjonarjuszów mianowanych na stałe, ci więc tylko funkcjonarjusze są w myśl § 2 p. 5 ustawy pensyjnej od ubezpieczenia zwolnieni. Przepis art. 37 ustawy emerytalnej o zaliczeniu do emerytury czasu służby prowizorycznej nie może być uważany za równoznaczny z zapewnieniem zaopatrzenia funkcjonarjuszom prowizorycznym, zaliczenie to bowiem uzależnione jest od zyskania mianowania na stałe, w przeciwnym zaś razie funkcjonarjusze prowizoryczni pozostaliby bez zaopatrzenia, gdyby obowiązkowi ubezpieczenia pensyjnego nie podlegali.

Obowiązek więc przekazania rezerw w myśl art. 44 ustawy z dn. 10 czerwca 1921 r. (§ 68 ustawy pensyjnej) powstaje w chwili mianowania danego funkcjonarjusza państwowego na stałe na obszarze działania ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r.

Do zgłoszenia roszczenia o przekazanie rezerw uprawniona jest władza, powołana na zasadzie art. 27 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 poz. 46). Przy zgłaszaniu roszczenia władza winna się na ten przepis powołać.

W myśl art. 44 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. (§ 68 ustawy pensyjnej) ma być przekazana całkowita rezerwa premjowa. Przekazanie nie jest uzależnione od udowodnienia uzyskania równych ekspektatyw w nowym podmiocie ubezpieczającym. Częściowe przekazywanie rezerwy premjowej nie jest przewidziane.

Oprócz rezerwy zebranej w czasie państwowej służby kontraktowej i prowizorycznej—przej-

muje Skarb Państwa również i rezerwy zebrane w czasie ewentualnej poprzedniej służby prywatnej.

Ponieważ ustalanie i obliczenie uprawnień funkcjonarjusza, nabytych za czas poprzedzający mianowanie go na stałe może być uskutecznione dopiero łącznie z decyzją o przyznaniu i wymiarze emerytury (art. 27 ustawy emerytalnej) wówczas dopiero można obliczyć, w jakim stopniu uprawnienia te odpowiadają przekazanej rezerwie premjowej i ustalić wysokość ewentualnej nadwyżki, przyczem brać pod uwagę należy jedynie wartość kapitałową nabytych uprawnień—nie zaś ilość lat do wysługi emerytalnej zaliczonych, a poprzedzających datę mianowania na stałe. Nadwyżkę w ten sposób obliczoną należy z chwilą rozpoczęcia wypłaty świadczeń emerytalnych zwrócić uprawnionym do poboru tych świadczeń wraz z odsetkami w wysokości 4%, liczonemi od dnia otrzymania rezerwy, a to zgodnie z przepisami § 68 ust. 5 ustawy pensyjnej.

W wypadkach, gdy w myśl § 37 ustawy emerytalnej zaliczenie czasu służby kontraktowej uzależnione jest od uiszczenia określonej tam opłaty—na żądanie funkcjonarjusza winna być odpowiednia suma z przekazanej rezerwy na ten cel obrócona.

Jeżeli funkcjonarjusz państwowy, za którego w swoim czasie przekazano do Skarbu Państwa rezerwę premjową, zwolniony zostanie ze służby państwowej nie uzyskawszy prawa do zaopatrzenia emerytalnego — wówczas Skarb Państwa zwróci mu przekazaną kwotę rezerwy premjowej wraz z 4% odsetkami, biegnącemi od dnia otrzymania rezerwy.

Powyższe należy bezzwłocznie podać do wiadomości interesowanych tudzież wydać stosowne zarządzenia, aby do Lwowskiego Zakładu Pensyjnego dla funkcjonarjuszów, względnie do właściwych zakładów zastępczych, wysłane zostały zgłoszenia roszczenia o przekazanie rezerw premjowych za tych funkcjonarjuszów, którzy byli w swoim czasie ubezpieczeni w tych zakładach i na obszarze b. zaboru austro-węgierskiego uzyskali nominację na stałe w służbie państwowej cywilnej lub wojskowej.

Zgłoszenia winny być dokonywane odrębnie dla każdego poszczególnego funkcjonarjusza odpowiedniemi pismami z żądaniem wpłacenia odnośnej kwoty z 4% odsetkami do najbliższej kasy skarbowej oraz podaniem wszystkich okoliczności, dotyczących dotychczasowego ubezpieczenia i przekazywanej sumy z odsetkami.

Zgłoszenia te należałoby wygotować i wysłać bez zwłoki, gdyż w myśl art. 168 i 169 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) w miarę stopniowego wprowadzania go w życie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy o ubezpieczeniu pensyjnem funkcjonarjuszów prywatnych i niektórych funkcjonarjuszów w służbie publicznej—a zatem także obowiązująca dotychczas na obszarze byłego zaboru austro-węgierskiego ustawa o ubezpieczeniu pensyjnem.

Otrzymane już ewentualnie kwoty z tytułu rezerw, o których mowa, uprasza się przelać do kas skarbowych, a Wydziałowi Emerytalnemu Ministerstwa Skarbu nadesłać wykazy wszystkich zgłoszeń i wpłaconych przez Zakład Pensyjny kwot.

Naczelnik Wydziału:
(—) *St. Dobrowolski.*

107.

Okólnik Nr. 227 z dnia 22 grudnia 1927 roku Nr. AC. 9811/27—Obyw/R. Panu Wojewodzie (wszystkim), Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę w sprawie obywatelstwa obcego żon obywateli polskich.

Przesyła się do wiadomości.

Naczelnik Wydziału:
(—) *Longchamps.*

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH
Departament Konsularny
Nr. K. III. a 6921/27.

W sprawie obcego obywatelstwa żon obywateli polskich.

Odpis.

Okólnik z dn. 28 listopada 1927 r.

Prawodawstwa niektórych państw przewidują możność zachowania obywatelstwa przez kobiety, wychodzące zamąż za obywateli obcych. Wobec wątpliwości, czy w takich wypadkach kobiety, wychodzące zamąż za obywateli polskich, dzielą obywatelstwo męża, Ministerstwo Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że wobec wyraźnego brzmienia art. 4 p. 3 i art. 7 ustawy o obywatelstwie z dn. 20.I 1920 r., iż cudzoziemka nabywa obywatelstwo polskie przez sam fakt zamążpójścia za obywatela polskiego, ewentualne zachowanie obywatelstwa obcego nie może być brane w rachubę przez władze polskie. Kobietom takim nie należy zatem wizować posiadanych paszportów obcych, a wydawać polskie.

Natomiast w wypadkach odzyskania przez kobietę zamężną posiadanego poprzednio obywatelstwa drogą specjalnego oświadczenia złożonego dopiero po ślubie, następuje utrata obywatelstwa polskiego w myśl art. 11 ustawy z dnia 20.I.20 r. przez nabycie obcego obywatelstwa, tak samo jak w wypadkach, w których mężatka obywatelka polska nabywa samodzielnie wogóle obce obywatelstwo (nieposiadane przed ślubem).

108.

Okólnik Nr. 228 z dnia 29 grudnia 1927 roku Nr. Apr. 649/27 do Pana Wojewody (wszystkich) w sprawie sprawozdania o cenach chleba i innych artykułów pierwszej potrzeby oraz o produkcji mięsa.

Dążąc do uproszczenia techniki składania sprawozdań o cenach chleba i innych artykułów pierwszej potrzeby oraz i produkcji mięsa, oraz mając przytem na względzie doniosłe znaczenie posiadania ścisłych i jednolitych informacyj w powyższych sprawach przez Ministerstwo Spraw

Wewnętrznych, zarządzam, aby od dnia 1 stycznia 1928 r. sporządzane były w terminach 1 i 15 każdego miesiąca sprawozdania ściśle według wzorów i wskazówek podanych w załączniku 2, 3 i 4 do niniejszego pisma. Wszystkie wymienione sprawozdania powinny dotyczyć miast na terenie powierzonego Panu Wojewodzie Województwa, wymienionych w załączniku Nr. 1.

Telegraficzne sprawozdania o cenach chleba zechce Pan Wojewoda nadsyłać począwszy od dnia 1 stycznia 1928 r. według wzorów i wskazówek, zawartych w załączniku Nr. 2.

Sprawozdania o cenach innych artykułów pierwszej potrzeby i o uboju powinny być składane bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez magistraty miast, wymienionych w załączniku Nr. 1, ściśle według wzorów i wskazówek, podanych w załączniku Nr. 3 i 4.

Pierwsze sprawozdania o cenach (załącznik 2 i 3) powinny zawierać ceny z dnia 31.XII 1927 r., pierwsze sprawozdania uboju powinny zawierać dane za czas od dnia 1 do 15 stycznia 1928 r.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda wydać odnośne zarządzenia magistratom miast na terenie powierzonego Panu Wojewodzie Województwa.

Z dniem 1 stycznia 1928 r. tracą moc dotychczasowe zarządzenia Min. Spraw Wewn. w powyższych sprawach: z dnia 31.VIII 1927 r. Nr. III. SG. 3790 oraz z dnia 18.X 1927 r. Nr. Apr. 93.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Zał. 4. (—) *Sławoj Składkowski.*

Załącznik Nr. 1 do pisma Nr. Apr. 649/27
z dnia 29.XII 1927 r.

WYKAZ MIAST

których dotyczyć będą sprawozdania o cenach chleba i innych artykułów pierwszej potrzeby oraz dane o uboju.

1.	Warszewa,		
2.	Żyrardów	Woj.	Warszawskie,
3.	Łódź	„	Łódzkie,
4.	Pabjanice	„	„
5.	Piotrków	„	„
6.	Kielce	„	Kieleckie,
7.	Częstochowa	„	„
8.	Radom	„	„
9.	Sosnowiec	„	„
10.	Lublin	„	Lubelskie,
11.	Białystok	„	Białostockie,
12.	Wilno	„	Wileńskie,
13.	Nowogródek	„	Nowogródzkie,
14.	Brześć n/B	„	Poleskie,
15.	Łuck	„	Wołyńskie,
16.	Poznań	„	Poznańskie,
17.	Bydgoszcz	„	„
18.	Toruń	„	Pomorskie,
19.	Grudziądz	„	„
20.	Gdynia	„	„
21.	Katowice	„	Śląskie,
22.	Mysłowice	„	„
23.	Kraków	„	Krakowskie,
24.	Chrzanów	„	„
25.	Lwów	„	Lwowskie,
26.	Borysław	„	„
27.	Stanisławów	Woj.	Stanisławowskie,
28.	Kałusz	„	„
29.	Tarnopol	„	Tarnopolskie.

Załącznik Nr. 2 do pisma Nr. Apr. 649/27
z dn. 29.XII 1927 r.

Wzory sprawozdań telegraficznych Panów Wojewodów o cenach chleba.

	ZNACZENIE DEPESZY
Wzór 1. Minwew Warszawa Chleb Łódź hurt 585238 detal 605440 Pabjanice hurt 585200 detal 605400 Kalisz hurt 580038 detal 600040 Województwo (Nazwisko nadającego).	Ceny chleba żytniego za 1 kgr. w groszach Łódź hurt chleb 65% 58: 70% — 52, razowy 38; detal chleb 65% — 60, 70% — 54; razowy 40. Pabjanice hurt chleb 65% 58; 70% — 52; chleba razowego w sprzedaży w hurcie niema; detal chleb 65% — 60; 70% — 54; chleba razowego w sprzedaży w detalu niema. Kalisz hurt chleb 65% — 58; chleba 70% w sprzedaży w hurcie niema; razowy — 38; detal chleb 60% — 60; chleba 70% w sprzedaży w detalu niema; razowy 40 gr.
Wzór 2. Minwew Warszawa Ghleb Katowice hurt detal 625440 Województwo (Nazwisko nadającego)	Ceny chleba żytniego w detalu w Katowicach za 1 kg. w groszach: chleba 65% — 62; 70% — 54; razowy 40. Sprzedaż hurtowa nie odbywa się, względnie ceny hurtowe są identyczne z cenami detalicznemi.

OBJAŚNIENIA

1. Należy wykazywać rzeczywiste przeciętne ceny płacone na rynku w dniu 30 (31) wzgl. 15 danego miesiąca.

2. Sprawozdania telegraficzne powinny być wysyłane z Urzędów Wojewódzkich najpóźniej w następnym dniu do godz. 12-ej, a więc z dnia 30 (31)-go w dniu 1-ym następnego miesiąca; z dnia 15-go w dniu 16-ym. O ile w dniu, z którego mają być podane ceny, przypada święto, należy podać ceny z dnia poprzedniego.

3. Wzór depeszy powinien stale ściśle odpowiadać jednemu z dwu wzorów, podanych wyżej. Ceny podawane będą w liczbach sześcio cyfrowych, z których pierwsze dwie cyfry oznaczają przeciętną cenę w groszach za kgr. chleba z mąki żytniej 65%, następne dwie cyfry — ceny chleba z mąki żytniej 70%, ostatnie dwie cyfry mają oznaczać ceny chleba z mąki żytniej razowej. W razie braku w sprzedaży któregokolwiek gatunku chleba należy w miejsce jego ceny podać dwa zera.

4. Części groszy w cenach od 0.1 do 0.4 należy odrzucać od 0.5 do 0.9 zaokrąglać do jednego grosza.

5. Depesze według wzoru 2 mogą być nadsyłane tylko z tych miejscowości, gdzie ceny hurtowe są identyczne z cenami detalicznemi.

Magistrat miasta..

Załącznik Nr. 3 do pisma Nr. Apr. 649/27
z dn. 29.XII 1927 r.

SPRAWOZDANIA TARGOWE

za czas od dn.. do dnia.. 192...... r.

A. Mięso.

RODZAJ MIĘSA	Mięso z uboju dokonanego w mieście w rzeźniach publicznych			Mięso z uboju dokonanego poza miastem	
	Ceny za 1 kilgr. towaru 1-go gat. w dn..........................				Ogólna ilość mięsa przywiezionego w okresie sprawozdawczym w kgr.
	żywca	mięsa w hurcie	mięsa w detalu	mięsa przywiezionego w hurcie	
Wołowina					
Cielęcina					
Wieprzowina					

Słonina świeża cena za 1 kgr. w detalu ....

" solona " " " " . . ..

B. Nabiał.

Mleko niezbierane cena za 1 litr w detalu ....

" zbierane " " " " " " ....

Masło deserowe cena za 1 kg. w detalu ....

" solone " " " " " ....

C. Jaja.

Świeże cena za 1 szt. w detalu . . . .

D. Mąka.

Żytnia 65% cena za 1 kg. w hurcie . ...

Pszenna 50% " " " " w detalu . ...

D. Węgiel.

Kostka I cena za 1 tonnę w detalu . . ..

Gruby " " " " " " . . ..

F. Uwagi:

OBJAŚNIENIA

1. Sprawozdanie za okres od 1 do 15 każdego miesiąca powinno być wysłane do Min. Spr. Wewn. najpóźniej 18 tegoż miesiąca, sprawozdanie za czas od 16 do 30 (31) winno być wysłane najpóźniej 3-go dnia następnego miesiąca.

2. Wszystkie rubryki sprawozdania powinny być zawsze wypełnione, o ile któraś z rubryk nie może być wypełniona, należy podać przyczyny pod punktem F.

3. Należy podawać ceny przeciętne pierwszego (najlepszego) gatunku mięsa względnie żywca, faktycznie płacone w dniu 15 wzgl. 30 (31) każdego miesiąca. Magistraty, które nie notują cen codziennie, mogą podać ceny z ostatniego dnia targowego, zaznaczając pod punktem F. z jakiego dnia ceny zostały podane.

4. Przy podawaniu cen mięsa nie należy uwzględniać polędwicy oraz mięsa koszernego.

5. Każda cena winna być określona jedną liczbą (przeciętną ceną). Nie należy podawać cen „od.................. do.................“ względnie określać cen hurtowych w procentach cen detalicznych.

6. O ile w mieście niema w sprzedaży wymienionych w sprawozdaniu gatunków artykułów należy podać ceny tych gatunków, jakie są na rynku miejscowym w sprzedaży w największej ilości, zaznaczając to pod punktem F.

Magistrat miasta ....

Załącznik Nr. 4 do pisma Nr. Apr. 649/27
z dnia 29.XII 1927 r.

SPRAWOZDANIE Z RZEŹNI PUBLICZNEJ

....

(podać dokładną nazwę rzeźni)

Dn. .... 192.... r.

za czas od dnia..do dnia..włącznie 192...... r.

1	2		3	4	5
NAZWA INWENTARZA	ilość inwentarza		Przeciętna waga jednej sztuki żywca w kg.	Ogólna waga mięsa z uboju przeznaczonego do sprzedaży	Uwagi
	Dostarczono na rzeź sztuk	Zabito w rzeźni sztuk			
Bydło rogate					
Cielęta					
Świnie					

Uwagi ....

Wskazówki.

1. Sprawozdanie powinno obejmować okres czasu od dnia 1-go do 15-go każdego miesiąca względnie od 16 do 30 (31) włącznie.
2. Sprawozdanie powinno być wysyłane przez Magistrat do Min. Spraw Wewnętrznych najpóźniej w ciągu trzech dni po okresie sprawozdawczym, t. j. dnia 18-go wzgl. 3-go dnia każdego miesiąca.
3. Wszystkie rubryki sprawozdania powinny być zawsze wypełnione, o ile któraś z rubryk nie może być wypełniona należy podać przyczynę w rubryce „Uwagi".
4. O ile w mieście jest więcej niż jedna rzeźnia publiczna, to z każdej rzeźni należy podać oddzielne sprawozdanie.

109.

Okólnik Nr. 229 z dn 31 grudnia 1927 roku Nr. O. P. 1378/27 do Pp. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie postępowania dyscyplinarnego. Wskazówki proceduralne Rzecznika Dyscyplinarnego przy Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej (§ 8 ust. 2. rozp. Prezydenta Rzeczyposp. z dn. 15 XIII. 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 990).

W ślad okólnika Nr. 140/OP. 644/27 z dnia 19 lipca 1927 r., Ministerstwo Spraw Wewnętrznycg przesyła 5 odpisów okólnika Rzecznika Dyscyplinarnego przy Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej z dn. 16.XI 1927 r. Nr. 2/R. D. do własnej Panów wiadomości, oraz podległych Panom Rzeczników Dyscyplinarnych, w celu przestrzegania zawartych w tymże okólniku wskazówek. Jeden odpis należy podać do wiadomości Przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej ustanowionej przy Urzędzie Wojewódzkim (Komisarjacie Rządu, Tymczasowym Wydziale Samorządowym).

Za Dyrektora Departamentu:

Zał. (—) *St. Dobrowolski.*
Naczelnik Wydziału

RZECZNIK
NAJWYŻSZEJ KOMISJI DYSCYPLINARNEJ
przy
PREZESIE RADY MINISTRÓW.

Odpis.

Warszawa, dn. 16.XI 1927 r.
Okólnik Nr. 2/R.D.

Do

wszystkich Panów Rzeczników

Dyscyplinarnych.

Opierając się na postanowieniach ustępu II § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 990), mam zaszczyt prosić o przestrzeganie następujących zasad postępowania przy sprawowaniu funkcyj rzecznika dyscyplinarnego.

Na wstępie muszę zamieścić tę samą uwagę, która znajduje się w mym okólniku z 25 maja 1927 r., że niektóre ze wskazówek zamieszczonych poniżej dotyczą raczej postępowania komisyj dyscyplinarnych względnie ich niezależnych przewodniczących, jednak Pan Rzecznik ma możność wpływania, by odnośne przepisy ustawowe nie były naruszane, względnie odwoływania się od uchwał, powziętych niezgodnie z duchem ustawy.

1. Do Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej wpływają w drodze odwoławczej sprawy dyscyplinarne, w których orzeczenia są zredagowane zupełnie wadliwie, nie zawierają sprecyzowanej winy i nie są umotywowane. Redakcja ich jest np. następująca:

„Komisja Dyscyplinarna przy i t. d. orzekła w myśl art. 77 ustawy o państwowej służbie cywilnej p. 5 ukarać XX wydaleniem ze służby".

Rozstrzyganie odwołań od takich orzeczeń, w których brak ustalenia winy w słowach „Komisja uznała winnym i t. d." natrafia nieraz na znaczne trudności, a brak umotywowania orzeczenia zwala cały ciężar dowodzenia winy na rzecznika dyscyplinarnego komisji odwoławczej. Albowiem odwołujący się zaczepia w tych wypadkach orzeczenie pod względem formalnym i materjalnym, twierdząc, że nie wiadomo mu, jakich czynów uznano go winnym.

Tego rodzaju pobieżne redagowanie orzeczeń dyscyplinarnych jest niedopuszczalne i uchybia powadze sądów dyscyplinarnych.

2. W niektórych orzeczeniach dyscyplinarnych spotyka się nazwy kar, nieznanych w ustawie o służbie państwowej, które każą się jedynie domyśleć, jaką karę komisja dyscyplinarna zamierzała orzec. Taką karę dość często spotykaną jest „zwolnienie ze służby", nieznane w ustawie dyscyplinarnej, która przewiduje tylko karę „wydalenia ze służby".

Ponieważ wniosek co do rodzaju kary i jej stopnia pochodzi od Pana Rzecznika, przeto Pan Rzecznik ma możność wpływania, by ta niewłaściwa terminologja kar dyscyplinarnych już raz ustała.

3. W niektórych komisjach dyscyplinarnych zdarzyły się wypadki kardynalnego pogwałcenia podstawowych zasad postępowania karnego przez wydanie przez tę samą komisję i w tej samej sprawie dwóch sprzecznych ze sobą orzeczeń.

Jakie z tego wynikają komplikacje prawne, zbytecznem byłoby dowodzić.

Przytoczę dwa wypadki dla przykładu i orjentacji Pp. Rzeczników wraz z wskazówkami, jakie udzieliłem odnośnemu rzecznikowi na telefoniczne zapytanie z jego strony.

Wypadek pierwszy.

Komisja dyscyplinarna orzeka i formalnie ogłasza w obecności rzecznika i obwinionego orzeczenie opiewające na karę wydalenia ze służby.

Po upływie dwóch dni rzecznik zostaje ponownie wezwany na salę rozpraw, na której zastaje już tego samego obwinionego i jest świadkiem ogłoszenia nowego orzeczenia w tej samej sprawie, którego kara opiewa na X-procentową emyryturę. Odpis tego gotowego już orzeczenia przewodniczący doręcza natychmiast rzecznikowi.

Rzecznik znajduje się w sytuacji nadzwyczaj trudnej, gdyż nie wie, od którego orzeczenia ma się odwołać. Otrzymał bowiem do rąk tylko drugie, które uważa za niebyłe i nieważne, gdyż pierwsze zostało formalnie ogłoszone. Od pierwszego nie może się odwołać, bo go nie otrzymał, a nieodwołać się nie może, bo straciłby termin i orzeczenie stałoby się prawomocne. Przytem nie wie, jak się ustosunkuje komisja odwoławcza i które orzeczenie uzna za istniejące: pierwsze czy drugie.

Musi więc odwołać się od tego drugiego orzeczenia, którego odpis otrzymał, jednak w formie alternatywnej. A mianowicie powinien przytoczyć w niem wszelkie argumenty, które — zdaniem jego — powodują nieważność drugiego orzeczenia, a stwierdzają prawne istnienie orzeczenia pierwszego.

Na wypadek, gdyby instancja apelacyjna nie przychyliła się do tego poglądu, stawia drugi wniosek ewentualny, poparty odpowiednią argumentacją o podwyższenie wymierzonej kary na karę wydalenia ze służby.

Wypadek drugi.

Obwiniony wnosi prośbę o wznowienie postępowania dyscyplinarnego i przed jej rozstrzygnięciem przez komisję dyscyplinarną umiera. Wdowa po zmarłym urzędniku popiera tę prośbę.

Komisja dyscyplinarna wydaje uchwałę, by postępowanie dyscyplinarne wznowić. W uzasadnieniu krytykuje w sposób niedopuszczalny orzeczenie komisji apelacyjnej, nie przytaczając ani jednego takiego faktu lub środka dowodowego, nieznanego w poprzednim postępowaniu, któryby sam przez się lub w związku z faktami poprzednio ustalonemi lub z dowodami poprzednio zebranemi mógł spowodować zwolnienie od zarzutu lub nałożenie kary porządkowej, albo zamiast wydalenia łagodniejszą karę dyscyplinarną.

Przeciwko tej uchwale, nieodpowiadającej wymogom art. 50 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, wniósł rzecznik dyscyplinarny w terminie ustawowym odwołanie.

Tego odwołania nie przesłano całkiem do instancji odwoławczej lecz zwołano ponownie senat dyscyplinarny, który powziął inną uchwałę, odmawiającą wnioskowi o wznowienie postępowania.

Jakie zamieszanie proceduralne powodują tego rodzaju odchylenia — zbyteczne wykazywać.

4. Wskutek postanowień ustępu 1 okólnika P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 1926 r. Nr. 5549 (Nr. okólnika 49), nakładającego na Pp. Rzeczników obowiązek odwoływania się z powodu zbyt niskiego wymiaru kary w wypadkach, gdy orzeczenie mówi o występkach hańbiących, pochodzących z chęci zysku, — ilość odwołań Pp. Rzeczników Dyscyplinarnych istotnie wzrosła. Jednak niektóre z nich są zbyt ogólnikowe i nie zawierają żadnych argumentów, któreby dostarczały rzecznikowi instancji odwoławczej materjału do przekonania senatu orzekającego, — o konieczności podwyższania kary wymierzonej przez instancję pierwszą lub rozszerzenia orzeczenia na te przewinienia, od których obwiniony został uwolniony, chociaż były zawarte w uchwale przekazującej.

W tych wypadkach gołosłowne stwierdzenie w odwołaniu, że ta część orzeczenia jest niesłuszna, nie wystarcza. Samo powtórzenie zarzutów, zawartych w uchwale przekazującej, a nie zamieszczonych w zaczepionem orzeczeniu dyscyplinarnem, jest wystarczające. Obowiązkiem rzecznika odwołującego się jest wskazanie rzecznikowi instancji odwoławczej tych faktów i środków dowodowych, które znajdują się w aktach sprawy, a nad któremi komisja orzekająca przeszła do porządku — bądź to przeoczywszy je, bądź to nie dawszy im

wiary. W wypadku pierwszym należy je wskazać, podając numer aktu i datę odnośnego protokółu,— w drugim przytoczyć argumenty, dlaczego zdaniem P. Rzecznika — odnośne zeznania zasługują na wiarę i t. p. Takie np. motywowanie odwołania rzecznika dyscyplirnego, jak „Komisja Dyscyplinarna mylnie nie dopatrzyła się winy XX odnośnie do reszty zarzutów, zawartych w uchwale przekazującej z dnia.........................względnie nie uwzględniła ich jako okoliczności obciążającej przy wymiarze kary dyscyplinarnej" — i nic ponadto nie może być uznane za umotywowanie odwołania.

Albowiem co innego jest polemizować z wymiarem kary, a co innego żądać rozszerzenia orzeczenia dyscyplinarnego na te zarzuty uchwały przekazującej, od których obwiniony został orzeczeniem I-ej instancji uwolniony. Jeżeli rzecznik dyscyplinarnu zarzuca komisji dyscyplinarnej „mylną ocenę winy", to musi swe twierdzenie odnośnie do każdego punktu orzeczenia umotywować względnie przytoczyć argumenty, które podważają argumentację orzeczenia.

Jednem słowem odwołanie musi wskazywać wyraźnie materjał dowodowy nowy lub nieuwzględniony w zaczepionem orzeczeniu i to z podaniem numerów aktów i nazwisk świadków oraz dat protokółów przy materjale dowodowym nieuwzględnionym, — natomiast nazwisk i adresów świadków, których należy jeszcze przesłuchać, z podaniem okoliczności, na które mają być przesłuchani, przy nowym materjale dowodowym.

Wnoszenie odwołań nienależycie umotywowanych spycha cały ciężar dowodzenia winy na rzecznika instancji odwoławczej, któremu szczegóły sprawy nie mogą być znane tak dokładnie, jak rzecznikowi I-ej instancji, który gromadził materjał dowodowy i stykał się bezpośrednio ze świadkami i rzeczoznawcami.

Chcąc być dobrze zrozumianym, podkreślam raz jeszcze, że nie chodzi w tym wypadku o długie wywody, lecz o dokładne wskazywanie faktów i nazwisk z ułatwieniem ich odszukania w ogromnym nieraz materjale dowodowym. Krótkie a ścisłe sformułowanie odwołania ułatwia bardzo pracę instancji odwoławczej.

5. Z prośbą zawartą w punkcie czwartym okólnika łączy się ściśle sposób porządkowania aktów spraw dyscyplinarnych, które powinny być zawsze zszyte i ponumerowane, a nadto zawierać dokładny ich spis i numeraturę.

Niestety, nie wszystkie komisje dyscyplinarne stosują się do tego zarządzenia prezesa Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej i jeszcze ciągle wpływają sprawy, których stan aktów nie odpowiada tym wymogom i jest całkiem chaotyczny. Ostatniemi czasy zdarzył się wypadek, że z aktami sprawy całkiem innej nadesłano odwołanie rzecznika odnoszące się do innej sprawy, akty te były oczywiście nieponumerowane i niezszyte.

Stan ten nie może być już nadal tolerowany, gdyż utrudnia niezmiernie prace referentom sprawy i rzecznikom instancyj odwoławczych; — nadto umożliwią nadużycia wskutek ewentualnego usunięcia z aktów ważnych protokółów przy przeglądaniu ich przez strony interesowane, do czego mają prawo; a wreszcie umożliwia zgubienie poszczególnych aktów lub dokumentów przy częstem ich przesyłaniu z jednego urzędu do drugiego.

Nadto, nawiązując do punktu 4 okólnika, utrudnia bardzo rzecznikowi odwołującemu się wskazanie w odwołaniu dowodów, na które się powołuje,—a rzecznikowi instancji apelacyjnej odszukanie ich na rozprawie przed instancją odwoławczą.

Z tych wszystkich względów będzie P. Rzecznik Dyscyplinarny w prawie, chociaż wydanie odnośnego zarządzenia nie leży bezpośrednio w jego kompetencji, o ile to się dotychczas nie stało, zwrócić się z prośbą do swej władzy przełożonej, by spowodowała w odnośnej komisji dyscyplinarnej wydanie zarządzenia odnośnie uporządkowania, ponumerowania i pozszywania wszystkich aktów dyscyplinarnych spraw jeszcze niezakończonych.

6. Przy tej sposobności, ponieważ zdarzają się pewne odchylenia od kategorycznego przepisu art. 25 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, pozwalam sobie przypomnieć Pp. Rzecznikom jego brzmienie. Stanowi on, że prowadzący śledztwo nie może zasiadać w komplecie orzekającym lub być powołany do innej czynności w postępowaniu dyscyplinarnem.

Jakkolwiek, biorąc ściśle podniesienie odnośnego zarzutu, należy do obwinionego, gdyż jego prawa zostają naruszone, jednak nawet i w tych wypadkach, gdyby obwiniony ze swego prawa nie skorzystał, zechce Pan Rzecznik wnosić protest przeciwko takiemu pogwałceniu ustawy, które może spowodować nieważność wydanego orzeczenia i narazić komisję dyscyplinarną na niepotrzebną pracę wskutek konieczności wydania powtórnego orzeczenia. Jakkolwiek ingerencja Pana Rzecznika będzie w takich wypadkach popierać stanowisko obrony, jednak będzie równocześnie zgodna z interesem służby i ekonomją pracy.

7. Jeden z Pp. Rzeczników Dyscyplinarnych zwrócił się do mnie z zapytaniem, jakie stanowisko ma zająć wobec obwinionego, który przybrał sobie aż czterech obrońców.

W tej sprawie udzieliłem następującej odpowiedzi, której treść mam zaszczyt podać Panom do wiadomości:

„Rozstrzygnięcie Komisji Dyscyplinarnej w sprawie dyscyplinarnej przeciw XX, odnośnie ilości przybranych sobie obrońców, zasadniczo nie sprzeciwia się postanowieniom art. 12 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, jakkolwiek ten mówi o przybraniu sobie obrońcy w liczbie pojedyńczej.

Również w Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej istnieje zwyczaj dopuszczania kilku obrońców, jednak nie zdarzył się nigdy wypadek, by było ich więcej, niż dwóch dla jednego obwinionego.

Jednak argument, wysunięty w piśmie Pana Rzecznika w omawianej sprawie, a mianowicie, że zastosowanie całkowitej analogji z ustawą o postępowaniu karnem jest niesłuszne, gdyż koszty obrony w postępowaniu karnem obciążają zasadniczo oskarżonego, natomiast w postępowaniu dyscyplinarnem pokrywa je skarb państwa, — jest argumentem bardzo ważnym.

Nadto dołącza się do niego jeszcze wzgląd na dobro służby, gdyż odnośny urząd zostaje bez

koniecznej potrzeby pozbawiony pracy kilku swych funkcjonarjuszy. Dlatego to ciężar odnośnej decyzji powinien być przerzucony z Komisji dyscyplinarnej na właściwą władzę przełożoną urzędnika, wybranego na obrońcę, któremu ona może nie zezwolić na objęcie obrony względnie na wydalenie się z biura w godzinach urzędowych. Władza przełożona może bowiem uznać, że jeden lub dwóch obrońców zupełnie wystarczają do obrony, i wezwać obwinionego, by z wskazanych czterech wybrał jednego lub dwóch, których uzna dla siebie za najodpowiedniejszych. Natomiast pozostałym nie zezwolić na wydalenie się z biura w godzinach, w których odbywa się rozprawa dyscyplinarna, względnie w razie potrzeby wyjazdu do siedziby odnośnej komisji dyscyplinarnej odmówić im urlopu. Gdyby zaś nie usłuchali i mimo braku zezwolenia wydalili się z biura, pociągnąc ich do odpowiedzialności i uznać ich nieobecność w służbie za nieusprawiedliwioną.

Rola Pana Rzecznika, stojącego w tych wypadkach na straży prawidłowego toku postępowania dyscyplinarnego. które powinno zdążać do możliwie najszybszego wydania orzeczenia dyscyplinarnego, uprawnia Go do wykazania władzy przełożonej urzędnika, wyznaczonego przez obwinionego na zbędnego — zdaniem Pana Rzecznika — obrońcę, ustnie lub pisemnie, że dobro służby wymaga negatywnego ustosunkowania się do prośby obwinionego. Taka interwencja, ponieważ idzie po linji interesów urzędu i dobra służby, powinna spotykać się li tylko z uznaniem, zwłaszcza jeżeli Pan Rzecznik w odnośnem piśmie wykaże, że obwiniony dąży jedynie do zagmatwania i przewlekania sprawy, zresztą całkiem jasnej.

Jednak nawet i w tym wypadku gdyby odnośne urzędy ustosunkowały się odmownie do interwencji Pana Rzecznika i Komisja dyscyplinarna dopuściła do obrony aż czterech obrońców, wówczas wchodzi w grę władza dyskrecjonalna przewodniczącego odnośnej komisji, do którego praw i obowiązków należy czuwanie nad formalnym i rzeczowym biegiem postępowania (art. 37 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem). Otóż przewodniczący komisji dyscyplinarnej, o ile dojdzie do wniosku, że nadmierna ilość obrońców uniemożliwia mu prawidłowe prowadzenie rozprawy, może niektórych obrońców całkiem do głosu nie dopuszczać, a po końcowej obronie jednego z nich uznać sprawę za dostatecznie wyjaśnioną i pozostałym trzem nie udzielać zupełnie głosu celem wypowiedzenia obrony; albo wezwać obronę do wzajemnego poprzedniego porozumienia się, który z obrońców zabiera głos w imieniu wszystkich czterech".

8. Pewne zastrzeżenia i wahania, jakkolwiek odosobnione, wywołał punkt 8, poprzedniego mojego okólnika z dnia 25 maja 1927 r., dotyczący niezgodnego z postanowieniami i duchem ustawy umarzania spraw dyscyplinarnych urzędników zwolnionych ze służby na podstawie art. 116 ustawy o służbie państwowej.

W uzupełnieniu argumentów tam przytoczonych mam zaszczyt podać Panom do wiadomości motywy uchwały zasadniczej Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej, które znajdują w tym wypadku analogiczne zastosowanie, jakkolwiek zaczepiona odwołaniem rzecznika dyscyplinarnego uchwała I-ej instancji opiewała na zawieszenie postępowania dyscyplinarnego aż do czasu ewentualnego ponownego zaistnienia warunków uzasadniających traktowanie dyscyplinarne, a odnośny urzędnik został zwolniony ze służby państwowej na własną prośbę, a nie na podstawie art. 116.

Motywy tej uchwały są następujące:

Po rozpatrzeniu motywów zaskarżonej uchwały i zażalenia oraz po wysłuchaniu wniosku rzecznika dyscyplinarnego Najwyższa Komisja Dyscyplinarna zważyła:

1. Naruszenia obowiązków służbowych funkcjonarjuszów państwowych podlegają represji w drodze przepisów ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem. Postępowanie dyscyplinarne rozpoczyna doniesienie dyscyplinarno władzy służbowej lub przełożonej do właściwej komisji dyscyplinarnej (art. 17), kończy zaś orzeczenie komisji dyscyplinarnej drugiej instancji lub moment upłynięcia terminu przepisanego na zaskarżenie orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji (art. 48). O ile rozpoczęte postępowanie dyscyplinarne nie zostanie umorzone w wypadkach przewidzianych w art. 30 i 47 lub zawieszone w wypadku przewidzianym w art. 21, *winno ono zmierzać bez przerwy do ukończenia.*

2. Postępowanie dyscyplinarne ma na celu nie tylko wymiar sprawiedliwości, *lecz również ustalenie stopnia uzdolnienia lub niezdolności obwinionego do dalszej służby państwowej.* Urzędnikowi zwolnionemu ze służby na własną prośbę mogą być w razie ponownego wstąpienia do służby przywrócone za zgodą właściwej władzy naczelnej prawa nabyte poprzednią służbą. Zawieszenie postępowania dyscyplinarnego na czas nieokreślonej długości w wielu wypadkach spowodowaćby musiało *zdefektowanie materjału dowodowego*, a przez to uniemożliwienie władzy decyzji nie tylko o możności zastosowania drugiego ustępu art. 64 ustawy o państwowej służbie cywilnej, lecz nawet o ponownem ustąpieniu danego funkcjonarjusza do służby państwowej.

Zawieszenie postępowania dyscyplinarnego na czas nieograniczony stawiałoby obwinionego w położeniu dwuznacznem i bez wyjścia: postawiony pod zarzutem występku służbowego byłby pozbawiony możności dowiedzenia swej ewentualnej niewinności. *Szczególniej jaskrawo uwydatniałaby się dwuznaczność położenia obwinionego w wypadku zawieszenia postępowania dyscyplinarnego przed rostrzygnięciem odwołania obwinionego od orzeczenia skazującego.*

Teza o kompetencji komisyj dyscyplinarnych do kontynuowania postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonarjuszom państwowym i po ich zwolnieniu ze służby państwowej znajduje *dodatkowe potwierdzenie w przepisach art. 50. i nast. ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem, uprawniających komisję dyscyplinarną do wznowienia i rozstrzygania spraw na prośbę wydalonego ze służby państwowej lub jego ustawowych spadkobierców.*

Z powyższych względów Najwyższa Komisja Dyscyplinarna postanawia: uchwałę Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie .... uchylić.

Powyższa uchwała Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej potwierdza słuszność i zasadność mojego zapatrywania wyrażonego w poprzednim okólniku i pozwala mieć nadzieję, że ta wadliwa praktyka umarzania zostanie już ostatecznie zaniechana i że wszystkie sprawy dyscyplinarne, z wyjątkami przewidzianemi w ustawie, będą kończone orzeczeniami dyscyplinarnemi.

W końcu proszę PP. Rzeczników o poprawienie na okólniku z dnia 25.V 1927 r. № 13161/26 numeru okólnika 33 na Nr. 1, gdyż obecny okólnik otrzymuje Nr. 2, a poprzednia cyfra oznaczała ogólną liczbę okólników P. Prezesa Rady Ministrów, wydaną po dzień 25 maja 1927 r.

Rzecznik Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Prezesie Rady Ministrów.

Podpis

110.

Okólnik Nr. 230 z dnia 30 grudnia 1927 roku Nr. OB. 4315 do wszystkich Pp. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie opłaty stemplowej od podań.

Zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 21 grudnia b. r. L. D. V. 11653/6 — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, powołując się na okólnik swój z dn. 12 stycznia b. r. Nr. 7/OB. 102, oznajmia, że w przypadku załatwienia podania (osoby zamieszkałej w Polsce), mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty stemplowej (art. 152, punkty „a“ i „b“, ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570), *koszta doręczenia*, do których uiszczenia należy wezwać petenta w myśl ustępu trzeciego powołanego art. 152 w razie doręczenia za pośrednictwem poczty wezwania według wzoru 13 (§ 170 rozporządzenia wykonawczego z dn. 20 listopada 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 123, poz. 713), wynoszą obecnie (po wejściu w życie taryfy pocztowej, ogłoszonej w Nr. 104 Dz. U. R. P. z 1927 r. pod poz. 905)— *95 gr.*, t. j. za kartkę 15 gr., za polecenie 40 gr. i za recepis zwrotny 40 gr.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

IV.

Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

111.

Pismo okólne z dnia 6 lipca 1927 r. Departament V Służby Zdrowia Nr. Z. H. 3065/27 do wszystkich Pp. Wojewodów na obszarze b. zaboru rosyjskiego oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i b. zaboru austrjackiego. — Dotyczy pisma okólnego z dn. 6.VI.27 r. Nr. Z. H. 2220/27 w sprawie przepisów dla piekarń.

Komitet Wykonawczy Zjazdów Mistrzów Piekarzy Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą o wydanie zarządzenia, by w komisjach sanitarnych przy rewizjach piekarń mógł być obecny przedstawiciel miejscowego Cechu Mistrzów Piekarzy.

Wobec powyższego i w ślad za pismem okólnem z dn. 6.VI.27 r. Nr. Z. H. 2220/27 w sprawie przepisów dla piekarń, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza, by, zależnie od warunków i uznania władz lokalnych — życzenie powyższe było uwzględnione, o ile miejscowy cech piekarzy poczyni odpowiednie starania.

(—) *W. Piestrzyński*,
Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia.

112.

Pismo okólne z dnia 7 lipca 1927 roku Nr. S.F. 3161/27, Panu Wojewodzie w .... w sprawie egzekwowania należności podatkowych związków komunalnych z płac pracowników kolejowych.

Do wiadomości.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, d. 7.VII 1927 r.
Nr. SF. 3161/27.

Odpis.

**Do
Pana Wojewody
w Wilnie.**

Ministerstwo Komunikacji zawiadomiło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, iż zarządy związków komunalnych, szczególnie zaś Magistrat m. Wilna zwracają się bardzo często do Wileńskiej Dyrekcji Kolejowej z wnioskami *o wyegzekwowanie z płac pracowników kolejowych* należytości podatkowych odnośnych związków w drodze potrącenia z list płacy.

Jakkolwiek przymusowe ściąganie należności związków komunalnych w drodze egzekucji, skierowanej do uposażeń pracowników kolejowych ma swoje oparcie w obowiązujących w tej mierze przepisach ustawowych, to jednakże jest to tylko jeden ze sposobów ściągania zaległych należności i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie uważa za wskazane, aby właśnie ten sposób był wyłącznie stosowany. Pominąwszy bowiem nawet okoliczność, iż ten rodzaj egzekucji jest najdotkliwszy dla płatnika, gdyż dotyka bieżącego zarobku pracownika, z którego tenże pracownik pokrywa swoje najkonieczniejsze wydatki, należy zauważyć, że egzekucja taka połączona jest z uciążliwą manipulacją przy potrącaniu należytości z list płacy a przy masowem stosowaniu nie może dać po-

żądanych wyników ze względu na to, że w myśl obowiązujących ustaw tylko część wynagrodzenia pracownika — w zależności od wysokości poborów i stanu rodzinnego — podlega zajęciu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa zatem za bardziej właściwe, ażeby przy ściąganiu należności od pracowników stosowano ten sam sposób egzekucji, jaki się stosuje do innych płatników, aby więc związki komunalne w poszukiwaniu zaległości podatkowych kierowały kroki egzekucyjne przedewszystkiem do ruchomych objektów majątkowych, ewentualnie dochodów z nieruchomości podatników, bez względu na to, czy podatnicy ci mają stałe dochody w postaci płacy miesięcznej, czy też utrzymują się z innych dochodów, a dopiero po bezskutecznem wyczerpaniu tej akcji kierowały egzekucję na płace.

O powyższem należy zawiadomić zarządy interesowanych związków komunalnych.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

113.

Pismo okólne z dnia 8 lipca 1927 roku Nr. SF. 4037/27 Panu Wojewodzie w.. w sprawie opłat drogowych.

Przesyła się do wiadomości i dalszego zakomunikowania związkom komunalnym.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SF. 4037/27,
W. d. 11 czerwca 1927 r.
L. 5450/27/III.

Odpis.

Do
Pana Wojewody
w Poznaniu.

W związku ze sprawozdaniem Pana Wojewody w sprawie pomienionej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, że okólnikiem z dnia 19 lutego 1927 r. Nr. 42 — ustęp przedostatni, zmieniony został częściowo statut wzorowy o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych, dołączony do okólnika z dn. 22 kwietnia 1925 r. Nr. 41, w tym m. im. kierunku, że powołany na wstępie statutu art. 31 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), jako podstawa prawna poboru t. zw. dopłat drogowych, został skreślony, zaś powołanie w uwadze do ust. I § 2 statutu wzorowego art. 31 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) i § 19 rozporządzenia z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, p. 317) należy traktować jako ewent. możliwość korzystania przez związki komunalne z wymienionych przepisów przy wymiarze i poborze t. zw. dopłat drogowych, co jednak nie wyklucza ustalenia w uchwalanym przez reprezentację związku komunalnego statucie innego sposobu wymiaru i poboru tych dopłat.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

114.

Pismo okólne z dnia 13 lipca 1927 r. Nr. Wojsk. 2349 do Pana Wojewody w.............................. w sprawie urlopów rolnych szeregowych.

Ministerstwo Spraw Wojskowych zakomunikowało, że do władz wojskowych licznie napływają prośby rodzin szeregowych o udzielanie im urlopów rolnych. Ponieważ z uwagi na postanowienia ust. z dn. 18 VII. 1924 r. o podstawow. obow. i prawach szeregowych W. P. (D. U. Nr. 72 p. 698) i rozporządzenia do niej z dnia 13. VI. 25 r. (D. U. Nr. 77 p. 539), w/g których urlopy rolne dla szeregowych nie są przewidziane (art. 23 ustawy i § 36 i następne rozporządzenia) prośby te podlegają z zasady odmowie zwiększają tylko pracę kancelaryjną przeto zechce Pan Wojewoda zarządzić poinformowanie ludności, sposobem, który uzna Pan Wojewoda za stosowny o bezcelowości składania próśb o które chodzi, jako pozbawionych podstawy prawnej.

Naczelnik Samodz. Wydz. Wojsk.
(—) *Pieracki,*
Pułkownik Sztabu Generalnego.

Rozdzielnik:
Wszystkim Panom Wojewodom.

115.

Pismo okólne z dn. 19 lipca 1927 r. Nr. S. G. 3183 do Pana Wojewody w sprawie opinij wydawanych przez Pp. Starostów dla uzyskiwania długoterminowych pożyczek z Państw. Banku Rolnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła drugostronne celem wydania właściwych zarządzeń w myśl życzeń Ministerstwa Reform Rolnych, wyrażonych w ostatnim ustępie drugostronnego pisma.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

MINISTERSTWO
REFORM ROLNYCH
Departament Urz. Rolnych
Warszawa, dn. 15 lipca 1927 r.
Nasza L. Dz. 2089/F.

Odpis.

Do
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
w miejscu.

Stosownie do § 1 przepisów w przedmiocie udzielania ulg w spłacie należności z długoterminowych pożyczek hipotecznych w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego, uchwalonych przez Radę Nadzorczą Banku na posiedzeniu w dniu 22 kwietnia 1927 roku, Państwowy Bank Rolny może udzielać dłużnikom ulg w spłacie przypadających od niego należności w razie nawiedzenia obciążonej pożyczką Banku nieruchomości klęskami żywiołowemi jak pożar, powódź, gradobicie, pomór bydła, zniszczenie zasiewów przez szkodniki, nieurodzaj i t. p., przyczem (§ 2 przepisów) w celu sprawdzenia klęski lub innych nieszczęśliwych okoliczności oraz wysokość strat — Bank zwraca

się do starosty o zaopinjowanie podania petenta, stwierdzenie rodzaju i rozmiaru klęski tudzież poniesionych przez petenta strat. Jak wynika z powyższego, rzeczowe załatwienie podania dłużnika może być uskutecznione jedynie w wypadku otrzymania wyczerpujących informacyj ze strony starosty i jego opinji własnej oraz dokładnego zbadania sprawy za pośrednictwem tegoż. W przeciwnym bowiem razie brak odpowiedniego materjału informacyjnego spowodowałby bądź zbyt nieoględne udzielenie dłużnikowi ulg lub prolongaty w spłacie należności z długoterminowej pożyczki, co byłoby elementem wysoce demoralizującym i w skutkach wywołaćby mogło opieszałość dłużników w wywiązywaniu się ze swych zobowiązań wobec Państwowego Banku Rolnego, bądź też stałby się przyczyną nieuwzględnienia podania petenta, który rzeczywiście zasługuje na udzielenie mu ulgi, co niewątpliwie byłoby krzywdą dla niego, a z punktu widzenia gospodarczego rzeczą zupełnie niepożądaną.

Państwowy Bank Rolny komunikuje Ministerstwu Reform Rolnych, że w wypadkach zwracania się z powyższemi sprawami do starostów, odpowiedzi przez nich udzielane nie uwzględniają istotnych motywów i okoliczności i traktowane są pobieżnie, ograniczając się przeważnie nadsyłaniem do Banku ogólnych i częstokroć nieścisłych informacyj wójtów gmin bez własnych opinij i komentarzy, co jak wyżej udowodnionem zostało utrudnia niezmiernie prawidłową pracę Banku w tym zakresie.

Z tych też powodów Ministerstwo Reform Rolnych prosi o wydanie zarządzenia któreby polecało Pp. Starostom ze specjalnym naciskiem konieczność udzielania Państwowemu Bankowi Rolnemu wyczerpujących informacyj i skrupulatnych opinij we wszystkich sprawach związanynh z długoterminowym kredytem w wypadkach odwoływania się do ich opinij i informacyj przez Państwowy Bank Rolny.

Za Ministra
podpis
Podsekretarz Stanu.

116.

Pismo okólne z dnia 21 lipca 1927 roku Nr. OP. 838/27 do Pana Wojewody w........................ w sprawie przemianowania urzędników prowizorycznych i pracowników kontraktowych na urzędników stałych.

Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 5.VII 1927 r. Nr. 47/11210 oznajmił co następuje:

W niektórych działach administracji państwowej władze posługują się w nadmiernej ilości urzędnikami prowizorycznymi i pracownikami kontraktowymi, zatrudniając często w tym charakterze osoby, które pozostają już od dłuższego czasu w służbie państwowej i posiadają wszystkie kwalifikacje, wymagane od urzędników, mianowanych na stałe.

Mając na uwadze, że urzędnicy prowizoryczni i pracownicy kontraktowi powinni być używani w służbie państwowej w takich granicach, w jakich przy najdalej posuniętej reorganizacji administracji i uproszczeniu trybu urzędowania, mógłby nastąpić redukcja etatów, ponadto zaś do spełniania czynności przejściowych należy praktykę taką uznać za nieuzasadnioną interesom Państwa, a krzywdzącą tych, którzy, posiadając wszystkie kwalifikacje, pragną poświęcić się służbie państwowej na stałe.

Ponieważ wykazy stanowisk, ustalane w myśl § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 631), mają przedstawiać właśnie ten stan etatów, jaki po przeprowadzeniu reorganizacji administracji będzie nieodzownie potrzebny do należytego funkcjonowania aparatu państwowego, uważałbym za wskazane, aby w granicach wykazów stanowisk zamianować urzędnikami stałymi (z zastrzeżeniem art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej) tych urzędników prowizorycznych i pracowników kontraktowych, którzy pozostają od kilku lat w służbie państwowej polskiej i posiadając wszystkie kwalifikacje, uczynią zadość wymaganiom, jakie obowiązujące przepisy stawiają kandydatom na urzędników stałych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje powyższe do wiadomości i stosowania z nadmienieniem, że w wykonaniu niniejszego zarządzenia należy przestrzegać ściśle obowiązujących w tej mierze przepisów, a w szczególności postanowień art. 12 ustawy o państwowej służbie cywilnej oraz odnośnych rozporządzeń Rady Ministrów o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska administracyjne odnośnej kategorji służby państwowej.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) *Twardo,*
Główny Inspektor Min. Spraw Wewn.

117.

Pismo okólne z dnia 21 lipca 1927 r. Nr. Z. H. 3439/27 do wszystkich Panów Wojewodów i do Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zabezpieczenia przeznaczonych do sprzedaży środków żywności od zanieczyszczeń.

Wobec nastałych upałów i rozpoczynającego się okresu owoców, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia), przypominając § 7 i 12 okólnika Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dnia 11.IV 1921 r. Nr. VI 11100/200/21 o zabezpieczeniu pieczywa od dostępu owadów i pyłu, oraz okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 5.VII 1926 r. L. Z. H. 6983/26, o sprzedaży pieczywa ze straganów, uprasza o wzmocnienie nadzoru nad sprzedażą środków żywności wogóle, które należy traktować analogicznie nad ich wytwórniami i sposobem przechowywania, zaznaczając, że wystawione na sprzedaż artykuły żywności najlepiej można zabezpieczyć od zanieczyszczenia przez używanie oszklenia, celem zaś wstrzymania dostępu much i innych owadów do miejsc wytwarzania i przechowywania środków żywności (kuchnie, spiżarnie i t. p.), należy okna zaopatrzyć w odpowiednie gęste siatki druciane.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:
(—) *Piestrzyński.*

118.

Pismo okólne z dnia 25 lipca 1927 r. Nr. OP. 882/27 do Pana Wojewody w.............................. w sprawie pozostawienia w aktach osobowych uwierzytelnionych odpisów dokumentów.

Przeprowadzone przez Okręgową Izbę Kontroli w Warszawie badania wymiarów zaopatrzeń emerytalnych w urzędach II instancji ujawniły w wielu wypadkach w aktach osobowych emerytowanych urzędników brak dokumentów, uzasadniających zaliczone im do wysługi emerytalnej lata służby w b. państwach zaborczych, pracy zawodowej i studjów wyższych.

Dokumenty te bywają zazwyczaj zwracane przez urzędy emerytom jednocześnie z doręczeniem dekretu pensyjnego, bez pozostawienia w aktach, wbrew ustępowi 3 art. 16. ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17. II 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 21 poz. 164) odpisów tychże dokumentów.

Ponieważ brak rzeczonych dokumentów względnie odpisów uniemożliwia stwierdzenie przez kontrolę państwową prawidłowości wymiarów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza niniejszem by władze wymiarowe ściśle przestrzegały postanowień przewidzianych art. 16. zacytowanej wyżej ustawy.

Powyższe podaje się do wiadomości i stosowania na podstawie pisma Najwyższej Izby Kontroli Państwa z dnia 15.VII. 1927r. Nr. 7281/2293. D. I.

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *Br. Ostrowski.*
Radca Ministerjalny.

119.

Pismo okólne z dnia 25 lipca 1927 roku Nr. OB. 2303 do Pana Wojewody w.............................. w sprawie sprawozdania i przechowywania blankietów asygnacyj.

Ministerstwo Skarbu w okólniku swym z dn. 10 czerwca 1927 r. za Nr. DK. 2041/WAK zawiadomiło, że w ostatnich czasach otrzymano liczne reklamacje z powodu wykrytych przez niektóre władze braków blankietów asygnacyj. Braki te ujawniane są nieraz w zeszytach, wysłanych władzom z Biura Druków Min. Skarbu w początku 1923 r. (blankiety dawnego nakładu).

W celu uchronienia Skarbu Państwa od narażania na ewentualne straty wskutek niedbałego lub niedostatecznie zabezpieczonego przechowania blankietów asygnacyj, Min. Spraw Wewnętrznych na podstawie wymienionego wyżej okólnika Min. Skarbu zarządza, aby blankiety te, zaraz po otrzymaniu z Biura Druków Min. Skarbu zeszytów z blankietami asygnacyj, były dokładnie sprawdzane i aby fakt sprawdzenia był stwierdzony na okładce zeszytu datą oraz podpisem urzędnika sprawdzającego. Sprawdzanie to powinno się odbywać niezależnie od sprawdzania i przechowywania, zarządzonego reskryptem Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1922 r. Nr. Pr. B. 7196.

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *St. Czerwiński.*
Radca Ministerjalny.

120.

Pismo okólne z dnia 9 sierpnia 1927 r. Nr. OL. 1828/27 do Pana Wojewody w.............................. — Związek Inwalidów Wojennych w sprawie potwierdzenia odbioru podań.

Wydział Wykonawczy Zarządu Głównego Związku Inwalidów Wojennych Rzplitej Polskiej w Warszawie zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z tem, że władze i urzędy państw. tylko bardzo rzadko kwitują względnie stwierdzają odbiór podania, a prawie nigdy nie wyszczególniają otrzymanych załączników, wskutek czego w razie zagubienia podania względnie jakiegoś załącznika interesowany inwalida nie posiada żadnego dowodu gdzie i kiedy go złożył, co nietylko powoduje dla niego nieraz znaczne szkody, ale też częstokroć wprost uniemożliwia odnalezienie zagubionego aktu.

Wobec tego Wydział Wykonawczy prosi o wydanie zarządzeń, by właściwe władze i urzędy otrzymując jakieś podanie natychmiast potwierdzały jego odbiór i w potwierdzeniu tem wyszczególniały wszystkie otrzymane załączniki.

Ponieważ wydawanie tego rodzaju szczegółowych potwierdzeń, nie stanowiące zresztą obowiązku władzy mogłoby zbytnio obciążyć nieproduktywną zbędną pracą personel kancelaryjny, przeto Wydział Wykonawczy Zarządu Gł. Zw. Inwalidów zobowiązał się do tego, że inwalidzi chcący otrzymać wspomniane poprzednio potwierdzenia, będą razem z podaniami przedkładać wypisane przez siebie na osobnej kartce szczegóły co do ilości arkuszy oraz ilości i ewent. jakości załączników podania, a urzędnik odbierający podanie będzie tylko stwierdzał ten fakt po sprawdzeniu danych swym podpisem.

Przy przesyłaniu pocztą podania będzie zachowana ta sama procedura z tą tylko różnicą, że dane, które ma urzędnik stwierdzić, powinny być wypisane w osobnym liście lub na pocztówce, ofrankowanym i zaadresowanym na nazwisko petenta. Temu samemu celowi może służyć odpis podania z wyszczególnieniem załącznikow. Wówczas władza na odpisie pokwituje, że podanie takie z wskazanemi w nim załącznikami otrzymała i zwróci go petentowi.

Oczywiście, że wspomniane potwierdzenia powinny jeszcze w myśl obowiązujących przepisów stemplowych (art. 149 ustawy z dnia 1.VII 1926 r.), jako pokwitowania być opłacone przez petenta stemplem w kwocie 20 gr.

W myśl powyższych zasad zechce Pan wydać odpowiednie zarządzenia. O tem zawiadamia się równocześnie Wydział Wykonawczy Zarz. Gł. Zw. Inwalid. Woj. w Warszanie.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Jaroszyński,*
Podsekretarz Stanu.

121

Pismo okólne z dnia 10 sierpnia 1927 r. Nr. AC. 8132/27 Pośw./R. do P Wojewody w ————— w sprawie wydawania poświadczeń obyw. przez władze admin. I inst.

Według informacji, otrzymanych z Min. Spr. Zagr., zdarzają się często wypadki, że osoby za-

mieszkałe poza granicami Państwa i starające się o uzyskanie paszportu, na prośbę swą skierowaną do władz krajowych o wystawienie potrzebnego w tym celu poświadczenia obywatelstwa polskiego, otrzymują jedynie wyciągi z ksiąg stałej ludności, wzgl. certyfikaty przynależności gminnej, które to dowody albo nie są wcale potwierdzone przez władze admin., albo też zawierają jedynie klauzulę legalizacyjną, t. j. potwierdzenie autentyczności podpisu i pieczęci.

Tego rodzaju praktyka jest niewłaściwą, gdyż placówkom zagr. R. P. nasuwają się - słusznie zresztą - wątpliwości, czy osoba wymieniona w wyciągu (certyfikacie) jest obywatelem polskim, czy zatem wydać jej można paszport, tembardziej, że, jak to ma n. p. miejsce w st. m. Warszawie, wyciągi (certyfikaty) te wystawiają naogół czynniki nie powołane do stwierdzenia obywatelstwa, zaś klauzula legalizacyjna władzy admin. bynajmniej nie daje pewności, że poprzednio stwierdzono przynależność państwową danej osoby.

Ponadto zauważyć należy, że tak księgi stałej ludności dawnego Król. Kongresowego, jak też ewidencje przynależnych do gmin położonych na terytorjum Małopolski i Śląska Cieszyńskiego nie mogą narazie służyć jako pewny dowód, że osoba tam zapisana jest istotnie obywatelem polskim, ponieważ księgi (ewidencje) te nie zostały jeszcze dotychczas uzgodnione ze stanem prawnym, stworzonym przez Traktaty z St. Germain en Laye i Ryskim.

Z uwagi na powyższe zechce Pan W o j e w o d a wydać zarządzenie, ażeby na żądanie osób, zamieszkałych poza granicami Państwa, wystawiano bądź formalne poświadczenia obyw. zgodnie z art. 11 rozp. z dn. 7. VI. 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 320), bądź też umieszczono na wyciągu z ksiąg stałej ludności wzgl. na certyfikacie przynależności wyraźną wzmiankę, potwierdzającą obywatelstwo polskie danej osoby, oczywiście jeżeli wyciąg (certyfikat) ten służyć ma jako podstawa do uzyskania paszportu.

Ponieważ nie jest wykluczone, że interesowani mogą bezpośrednio zwracać się o wydanie dokumentu obywatelstwa do urzędów gminnych lub policyjnych, należy również te urzędy pouczyć o wskazanym powyżej trybie i przestrzec przed wysyłaniem wyciągów z ksiąg ludności (certyfikatów przynależności) nie zaopatrzonych w klauzulę władzy admin. I instancji co do obywatelstwa danej osoby.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Kirst.*

122.

Pismo okólne z dnia 17 sierpnia 1927 r. Nr. AP. 9390/27/R. Przest. do Pana Wojewody w.................................w sprawie ścigania przestępstw karno-skarbowych.

W uzupełnieniu ustępu III pisma okólnego z dnia 12.2 1927 r. Nr. IV. AP. 1882/27, w sprawie ścigania przestępstw karno-skarbowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż w myśl § 2 p. I i § 4 rozporządzenia z dn. 15.XI 1926 r. (Dz. Ust. Nr. 120, poz. 693) władzami pierwszej instancji, powołanemi na zasadzie art. 144 ustęp 4 ustawy karnej skarbowej do przeprowadzania śledztwa i rozstrzygnięcia sprawy *w wypadkach przestępstw celnych*, podlegających ukaraniu z art. 45-56 u. k. s., *są urzędy celne* i do tych urzędów winny być kierowane wymienione sprawy. Terytorjalna właściwość urzędów celnych określona jest w rozporządzeniu z dn. 6.XII 1926 r. (Dz. U. Nr. 122, poz. 708).

Za Dyrektora Departamentu:
(—) *Longchamps,*
Naczelnik Wydziału.

123.

Pismo okólne z dnia 18 sierpnia 1927 r. Nr. Z. H. 3813/27. Departament V Służby Zdrowia do Panów Wojewodów i do Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie sprzedaży środków żywności i napojów przy pociągach kolejowych

Sprzedaż środków żywności i napojów na peronach kolejowych przy zatrzymujących się, względnie odjeżdżających pociągach odbywa się poza bufetami przeważnie w warunkach wysoce niehigjenicznych, zagrażających zdrowiu publicznemu.

Przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zrowia) zaznacza, że przy rzeczonej sprzedaży należy stosować środki ochronne przeciw zanieczyszczeniu pieczywa, przekąsek, owoców, napojów w szklankach i t. p. kurzem, muchami, śliną wywołujących sprzedawców, dotykiem kupujących i przeciw innym podobnym czynnikom, analogicznie jak to zarządzono okólnikiem z dnia 5 stycznia 1627 r. L. Z. H. 6. 983/26 i z dnia 21-go lipca 1927 r. L. Z. H. 3439/27 odnośnie sprzedaży pieczywa ze straganów względnie zabezpieczenia przeznaczonych do sprzedaży środków żywności od zanieczyszczenia.

Do tego celu służą najlepiej dla stałych miejsc sprzedaży, lub z wózków gablotki oszklone, a przy roznoszeniu przekąsek, owoców, napojów i t. p. na tacach lub koszach klosze lub inne nakrycia szklane.

Uprasza się o bezzwłoczne wydanie dotyczących zarządzeń, przez wzgląd na okres owoców i upałów i o przypilnowanie wykonania okólnika.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:
(—) *Piestrzyński.*

124.

Pismo okólne z dnia 20 sierpnia 1927 r. Nr. ZZ. 4571/27. Departament V Służby Zdrowia do Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie uzupełnienia okólnika Nr 35 Nr. ZZ. 120/27 z dnia 30 marca 1927 r.

Do okólnika Nr. 35 Nr. ZZ. 120/27 z dnia 30-go marca 1927 r. w sprawie rejestracji zakładów leczniczo wychowawczych dla dzieci jagliczych, organizacji leczenia w tych zakładach oraz rejestracji przychodni przeciwjaglicznych ekspedycja omyłkowo nie dołączyła załącznika Nr. 3 i Nr. 4, na które okólnik dotyczący powołuje się i wskutek tego okólnik ten został zdekompletowany.

Ministerstwo Spraw wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) obecnie dodatkowo rozsyła wzmiankowane załączniki, celem dołączenia do okólnika Nr. 35 i skompletowania go.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) jednocześnie przypomina, że w myśl wzmiankowego okólnika w dniu 30 czerwca b. r. upłynął trzymiesięczny okres, w czasie którego miała być przeprowadzona rejestracja zakładów leczniczo-wychowawczych jagliczych oraz przychodni przeciwjagliczych, funkcjonujących na terenach poszczególnych województw. Do chwili obecnej odnośne wykazy ani regulaminy zakładów nie wpłynęły do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departamentu V Służby Zdrowia). Dlatego też Departament V Służby Zdrowia uprasza Pana Wojewodę o ponaglenie tej sprawy.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:

Zał. 2. (—) *Piestrzyński.*

Odpis.

INSTRUKCJA

w sprawie prowadzenia kart choroby w przychodniach przeciwjagliczych.

1. Dla każdego chorego, przyjętego w przychodni przeciwjagliczej, wypełnia lekarz przychodni przepisaną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) kartę choroby.

2. Karta choroby ma być wypełniona przy pierwszem badaniu chorego.

3. Rubryki, odnoszące się do dat osobistych chorego, wypełnia pielęgniarka przed przedstawieniem chorego lekarzowi. Lekarz zaś wypełnia rubryki, odnoszące się do początku choroby i jej przebiegu, stanu obecnego i rozpoznania.

4. W rubryce „rozpoznanie" lekarz podkreśla odpowiednie wyrazy rozpoznania, podane w schemacie, lub ewentualnie wpisuje pełne rozpoznanie, jeśli takowe nie jest objęte schematem, oraz wpisuje datę, przyczem lekarz już przy pierwszem badaniu powinien starać się ustalić rozpoznanie.

5. Przy ustalaniu rozpoznania lekarz powinien mieć na względzie następujące wskazówki: Do jaglicy początkowej należy zaliczać te przypadki, w których zmiany jaglicze (ziarna) znajdują się tylko na ograniczonej przestrzeni, przeważnie w załamku górnym; do jaglicy rozwiniętej zaś te, w których ziarna i nacieki jaglicze zajmują znaczną część lub nawet całą spojówkę powiekową; do jaglicy powikłanej te przypadki, w których zajęta jest nietylko spojówka powiekowa, ala także gałkowa i rogówka (łuszczki), oraz głębsze tkanki (tarczka). Wreszcie zdarzyć się mogą formy jaglicy, które nie dadzą się podciągnąć pod żadną z wymienionych grup; najczęściej to dotyczy przypadków jaglicy zastarzałej, recydywującej z rozległemi często zmianami bliznowatemi, dla których pozostawiona jest wolna rubryka w formularzu dla wstawienia określenia według swobodnego uznania lekarza. Wskazane jest posiłkowanie się w tym wypadku prostemi określeniami, jak: a) jaglica recydywująca, jeśli obok objawów przebytej jaglicy (blizn) są świeże ziarna i b) jaglica zaleczona, jeśli brak jest objawów czynnej jaglicy (ziarn), a natomiast dają się stwierdzić zmiany, świadczące o przebyciu jaglicy, którym towarzyszą objawy nieżytu.

Obok tej zasadniczej kwalifikacji jaglicy, która pozwala lekarzowi każdy przypadek, zależnie od stopnia rozwoju choroby, zaliczyć do odpowiedniej grupy, lekarz ma do dyspozycji w formularzu jeszcze dwa dodatkowe określenia: „sącząca" i „sucha", z których jedno zawsze powinno być dodane do określenia głównego, zależnie od tego, czy procesowi chorobowemu towarzyszy lub nie objaw sączenia, t. j. wydzieliny chorobowej ze spojówki.

Przykład rozpoznania — jaglica rozwinięta sącząca lub jaglica początkowa sucha.

Przypadki, co do których lekarz przy pierwszem badaniu nie może ustalić rozpoznania jaglicy, ale stwierdza pewne objawy, przemawiająca za jaglicą, należy zaliczać do grupy „Obserwacja".

Przypadki, które nie wykazują żadnych zmian przedmiotowych lub wykazują tylko zmiany innego rodzaju, ale które przebywają razem i mieszkają razem z chorymi na jaglicę, należy zaliczyć do kategorji „styczność z jaglicą".

Jeśli lekarz stwierdza inne zmiany chorobowe, jak np. zez, bielmo i t. p., to wpisuje rozpoznanie to w rubryce 3-ciej.

6. W rubryce „pierwsze badanie" lekarz winien podać w krótkich słowach najważniejsze zmiany, stwierdzone przy pierwszem badaniu chorego. Na załączonych rysunkach należy oznaczyć miejsca, zajęte zmianami jagliczemi lub innemi.

7. Wywiad społeczny wypełnia pielęgniarka tylko dla chorych jagliczych.

8. Na odwrocie karty choroby pozostawione jest miejsce na notowanie stosowanego leczenia oraz zmian, zaszłych w przebiegu choroby. Każdy zabieg i każda wizyta winny być odnotowane na końcu. Datę zabiegów operacyjnych należy uwidocznić czerwonem pismem. W krótkich słowach należy zaznaczyć wystąpienie nowych objawów lub zaostrzenie się procesu.

Z reguły zaś raz na miesiąc lekarz winien uzupełnić kartę krótkim opisem stanu choroby, np. w ten sposób:

Data.	**Leczenie i przebieg choroby:**
23.V.26	Ziarn brak, mierny przerost brod. i wydzielina.
25.VI.26	Wydzieliny brak, przerost słaby.

Przy wypisywaniu chorego z opieki przychodni powinien lekarz w rubryce końcowej na karcie krótko stwierdzić, że chory zostaje wypisany w stanie:

a) wyleczenia, b) zaleczenia i c) niewyleczonym.

Określenie „wyleczony" można zastosować do osobników jagliczych wtedy, jeśli po przebyciu kuracji właściwej pozostawali jeszcze po ustąpieniu ziarn przez 3 miesiące w obserwacji i nie wykazali w tym czasie żadnych objawów chorobowych. Określenie zaś „zaleczony" w tym wypadku, gdy brak jest zupełnie objawów jaglicy czynnej, ale nie została przeprowadzona przepisana trzymiesięczna obserwacja.

Wreszcie jako „niewyleczenie“ należy określić wszystkie pozostałe wypadki.

Podobną terminologją należy się także posiłkować w stosunku do innych chorób, przyczem, oczywiście, przepis o trzymiesięcznej obserwacji nie ma zastosowania.

9. Karty choroby osobników, pozostających w leczeniu, winny znajdować się w podręcznych kartotekach do użytku lekarza w czasie wizyt lekarskich; karty zaś choroby chorych, którzy już zostali wypisani, będą przechowywane w kartotece archiwalnej.

10. Na rąbku górnym kart choroby jest wydrukowany grubemi czcionkami alfabet. Przez wycięcie lub zamazanie wszystkich liter, a pozostawienie jedynie litery początkowej nazwiska chorego, łatwo wyszukać żądaną kartę choroby oraz ułożyć je w porządku alfabetycznym.

11. Wszelkie sprawozdania oraz opracowania wyników leczenia lekarz uskutecznia na podstawie kart choroby.

12. Za należyte prowadzenie kart choroby ponosi odpowiedzialność lekarz zakładowy.

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | Ł | M | N | O | P | R | S | T | U | W | Z

PRZYCHODNIA OCZNA PRZECIWJAGLICZA.

Data zapisania ______
Data wypisania ______

Karta choroby Nr. ______

Nazwisko ______ Imię ______ Płeć M. K. D. Wyznanie ______
Zatrudnienie ______ Adres ______ Wiek (rok urodzenia) ______

Wywiad lekarski

Chory skarży się ______
Przebieg dotychczasowy choroby i leczenia ______
Źródło zakażenia: dom, szkoła, zakład ______

Wywiad pielęgniarki (tylko dla chorych na jaglicę i podejrzanych)

Ile osób mieszka razem z chorym ______
Ile osób w domu choruje na oczy ______ na jaglicę ______
Nr. Nr. kart choroby tych chorych ______
Ile pokoi zajmuje rodzina ______
Warunki higjeny domowej i społecznej chorego ______
(mycie, spanie, bielizna i t. p.)

Rozpoznanie

Jaglica: prosta, powikłana, nawrotowa — początkowa, rozwinięta — sącząca, sucha

Obserwacja (podejrzenie jaglicy): Nieżyt grudkowy, Nieżyt przerostowy

Inne schorzenia oczne ______

Stan oczu

P. o. ______
L. o. ______

Drogi łzowe ______
Badania bakterjologiczne ______
Podpis lekarza: ______

Data	Leczenie i przebieg choroby: ambulatoryjne	domowe

Data	Zabiegi ambulatoryjne	Zalecenia domowe i inne uwagi	Data	Zabiegi ambulatoryjne	Zalecenia domowe i inne uwagi	Data	Zabiegi ambulatoryjne	Zalecenia domowe i inne uwagi	Odwiedziny pielęgniarki: Data	Uwagi

Odpis.

INSTRUKCJA

w sprawie prowadzenia kart choroby w zakładach izolacyjnych dla dzieci jagliczych.

1. Dla każdego dziecka, przyjętego do zakładu izolacyjnego wypełnia lekarz zakładowy przepisaną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych kartę choroby.

2. Karta choroby ma być wypełniona najpóźniej w ciągu tygodnia od daty przyjęcia dziecka do Zakładu.

3. Wszystkie rubryki, odnoszące się do dat osobistych dziecka, pochodzenia, warunków higjenicznych, początku i przebiegu choroby wypełnia lekarz na podstawie bądź dokumentów, bądź zeznań dziecka i jego opiekunów, starając się wszystkie dane jaknajdokładniej ustalić i zapisać.

4. W rubryce „rozpoznanie" lekarz podkreśla wszystkie odpowiednie wyrazy rozpoznania, podane w schemacie, lub ewentualnie wpisuje pełne rozpoznanie, jeśli takowe nie jest objęte schematem, oraz wpisuje datę, przyczem lekarz już przy pierwszem badaniu powinien starać się ustalić rozpoznanie.

5. Przy ustalaniu rozpoznania lekarz powinien mieć na względzie następujące wskazówki: Do jaglicy początkowej należy zaliczać te przypadki, w których zmiany jaglicze (ziarna) znajdują się tylko na ograniczonej przestrzeni, przeważnie w załamku górnym; do jaglicy rozwiniętej zaś te, w których ziarna i nacieki jaglicze zajmują znaczną część lub nawet całą spojówkę powiekową; do jaglicy powikłanej te przypadki, w której zajęta jest nietylko spojówka powiekowa, ale także gałkowa i rogówka (łuszczki) oraz głębsze tkanki (tarczka). Wreszcie zdarzyć się mogą formy jaglicy, które nie dadzą się podciągnąć pod żadną z wymienionych grup; najczęściej to dotyczy przypadków jaglicy zastarzałej, recydywującej z rozległemi często zmianami bliznowatemi, dla których pozostawiona jest wolna rubryka w formularzu dla wstawienia określenia według swobodnego uznania lekarza. Wskazane jest posiłkowanie się w tym wypadku określeniami: a) jaglica recydywująca, jeśli obok objawów przebytej jaglicy (blizn) są świeże ziarna, i b) jaglica zaleczona, jeśli brak jest objawów czynnej jaglicy (ziarn), natomiast dadzą się stwierdzić zmiany, świadczące o przebyciu jaglicy, którym towarzyszą objawy nieżytu.

Obok tej zasadniczej klasyfikacji jaglicy, która pozwala lekarzowi każdy przypadek, zależnie od stopnia rozwoju choroby, zaliczyć do odpowiedniej grupy, lekarz ma do dyspozycji w formularzu jeszcze dwa dodatkowe określenia: „sącząca" i „sucha", z których jedno zawsze winno być dodane do określenia głównego, zależnie od tego, czy procesowi chorobowemu towarzyszy lub nie objaw sączenia, t. j. wydzieliny chorobowej ze spojówki.

Przykład rozpoznania: jaglica rozwinięta sącząca lub jaglica początkowa sucha.

Przypadki, co do których lekarz przy pierwszem badaniu nie może ustalić rozpoznania jaglicy, ale stwierdza pewne objawy, przemawiające za jaglicą, należy zaliczać do grupy: „obserwacja". Jeśli zaś obok rozpoznania „jaglica" lub „obserwacja" lekarz stwierdza jeszcze inne zmiany chorobowe, np. zez, bielmo i t. p., to wpisuje rozpoznanie to w rubryce 3-ciej.

6. W rubryce „Pierwsze badanie" lekarz winien podać w krótkich słowach najważniejsze zmiany, stwierdzone w chwili przyjęcia dziecka do zakładu. Na załączonych rysunkach należy oznaczyć miejsca, zajęte zmianami jagliczemi.

7. Na odwrocie karty choroby pozostawione jest miejsce na notowanie stosowanego leczenia oraz zmian, zaszłych w przebiegu choroby. Ponieważ zazwyczaj stosuje się przez pewien czas to samo leczenie, więc wystarczy zanotować datę rozpoczęcia danego leczenia oraz datę zmiany leczenia, przez co się rozumie, że przez cały czasokres było stosowane to samo leczenie. Datę zabiegów operacyjnych należy uwidocznić czerwonem pismem. W krótkich słowach należy zaznaczyć wystąpienie nowych objawów lub zaostrzenia się procesu.

Z reguły zaś raz na miesiąc lekarz winien krótko opisać stan choroby, np. w ten sposób:

Data	**Leczenie i przebieg choroby.**
23.V.26.	Ziarn brak, mierny przerost brod. i wydziel.
25.VI.26.	Wydzieliny brak, przerost słaby.

8. Przy wypisywaniu dziecka z Zakładu powinien lekarz w rubryce końcowej na karcie krótko stwierdzić, że dziecko zostaje wypisane w stanie:

a) wyleczenia, b) zaleczenia i c) niewyleczonym.

Określenie „wyleczony" można jedynie zastosować do osobników, którzy po przebyciu kuracji pozostawali przez 3 miesiące w obserwacji i nie wykazywali w tym czasie żadnych objawów chorobowych. Określenie zaś „zaleczony" w tym wypadku, gdy brak jest zupełnie objawów jaglicy czynnej, ale nie została przeprowadzona przepisana trzymiesięczna obserwacja.

Wreszcie jako „niewyleczenie" należy określić wszystkie pozostałe wypadki.

9. Karty choroby osobników, pozostających w leczeniu w Zakładzie, winny się znajdować w podręcznych kartotekach do użytku lekarza w czasie wizyt lekarskich; karty zaś choroby dzieci, które już zakład opuściły, będą przechowywane w kartotece archiwalnej.

10. Na rąbku górnym kart choroby jest wydrukowany grubemi czcionkami alfabet. Przez wycięcie lub zmazanie wszystkich liter z pozostawieniem jedynie litery początkowej nazwiska chorego, łatwo wyszukać żądaną kartę choroby oraz ułożyć je w porządku alfabetycznym.

11. Wszelkie sprawozdania oraz opracowania wyników leczenia lekarz zakładowy uskutecznia na podstawie kart choroby.

12. Za należyte prowadzenie kart choroby ponosi odpowiedzialność lekarz zakładowy.

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | Ł | M | N | O | P | R | S | T | U | W | Ż

ZAKŁAD IZOLACYJNY DLA DZIECI JAGLICZYCH.

Data zapisania ____________

Karta choroby Nr. ________

Data wypisania ____________

Nazwisko ____________ Imię ____________ Płeć M. Ż. ________ Rok urodzenia ________

Zakład macierzysty dziecka ____________ nazwa ____________ miejscowość ____________ województwo ____________

Przynależność gminna dziecka ____________

Nazwisko lekarza, który rozpoznał u dziecka chorobę oczu (jaglicę) ____________

Jak dawno choruje ____________ Dotychczasowy przebieg choroby ____________

Czy było leczone w zakładzie specjalnym? ____________ nazwa zakładu ____________ czas leczenia ____________

Obecnie skarży się ____________

Czy w zakładzie dziecko miało oddzielne łóżeczko i pościel ________ Czy myło się w oddzielnej miednicy ________

pod kranem ________ Jak często się myło ____________

Czy używało oddzielnego ręcznika ____________ chustki do nosa ____________

Czy w zakładzie było więcej dzieci chorych na jaglicę? ________ Przypuszczalne źródło choroby ____________

Rozpoznanie Data ________	1. Jaglica	początkowa rozwinięta powikłana ________ inne formy	sącząca sucha	2. Obserwacja (podejrzenie o jaglicę) 3. Inne rozpoznanie ____________

I-sze badanie

P. O.

L. O.

Drogi łzowe

Data	Leczenie i przebieg choroby	Data	Leczenie i przebieg choroby	Data	Leczenie i przebieg choroby	Data	Leczenie i przebieg choroby

Podpis lekarza ____________

125.

Pismo okólne z dnia 25 sierpnia 1927 r. Nr. OB. 2955/27 do Pana Wojewody w sprawie zapomóg dla urzędników władz. I i II instancji.

W związku z częstemi wypadkami nadsyłania do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez poszczególne urzędy wojewódzkie podań podwładnych urzędników z przychylnemi wnioskami o udzielenie im zapomóg z funduszów Ministerstwa - oznajmia się, że otwierane w Dz. II miesięczne kredyty na zapomogi i nagrody pieniężne w pełnej wysokości Ministerstwo rozdziela pomiędzy województwa w stosunku do wysokości kredytów na uposażenie, *nie pozostawiając do swej dyspozycji żadnej sumy*.

Przyjście zatem z pomocą poszczególnym podwładnym urzędnikom władz I i II instancji w formie zapomóg wzgl. nagród pieniężnych może nastąpić li tylko we własnym Pana Wojewody zakresie działania w ramach otrzymywanych na ten cel kredytów.

Oznajmiając o tem, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o niezgłaszanie na przyszłość wniosków w powyższych sprawach.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

126.

Pismo okólne z dnia 26 sierpnia 1927 r. Nr. Z. H. 3899 27 Departament V Służby Zdrowia do wszystkich Pp. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie stanu sanitarnego więzień.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) uprasza o wydanie zarządzenia, ażeby organy Państwowej Służby Zdrowia zbadały stan sanitarny więzień (art. 2 pkt. 11 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19.VII. 1919 r. Dz. Pr. P. Nr. 63 poz. 37) i złożyły szczegółowe sprawozdania o wyniku najpóźniej do 30 września r. b.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:
(—) *Piestrzyński.*

127.

Pismo okólne z dnia 27 sierpnia 1927 r. Nr. OL. 2561/27 Pp. Dyrektorom Departamentów I—V, P. Naczelnikowi Wydziału Wojskowego, Pp. Naczelnikom Wydziałów w Min. Spraw Wewn. w sprawie jednolitego mianownictwa dla władz adm. ogólnej.

Przesyłam odpis drugostronnego pisma do wiadomości

Naczelnik Wydziału:
(-) *Hausner.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dn. 12.VIII 1927 r.
Nr. OL. 2561/27.

Odpis.

Do
Pana Prezesa Rady Ministrów.

Na określenie władz administracji ogólnej II i I instancji używa się dotąd różnych nazw jak „Wojewoda“, „Starosta“, „władza administracyjna“, władza sanitarna, przemysłowa II lub I instancji i t.p.

Nie przestrzeganie jednolitej w tym względzie nomenklatury, zwłaszcza w obowiązujących ustawach i rozporządzeniach bywa częstokroć powodem nieporozumień i sporów kompetencyjnych między władzami państwowemi, zaś u ogółu obywateli wywołuje dezorjentację co do właściwości władz.

Konstytucja nie podaje jawnej dyrektywy odnośnie do nazwy tych władz: w art. 15 mówi o „państwowych urzędnikach administracyjnych“, w art. 76 o „organach administracji państwowej“, w art. 67 o „przedstawicielach państwowych władz administracyjnych“, w art. 72 o „władzach administracyjnych“, podobnie w art. 97. Niektóre z powyższych artykułów mają na myśli administrację w znaczeniu obszerniejszem, inne w znaczeniu ściślejszem.

Ustawa z 2.8 1919 Dz. Pr. Nr. 65 poz. 395 nazywa Wojewodów władzami administracyjnemi II instancji.

W b. Austrji używano określenia „administracja polityczna“, w ustawodawstwie pruskiem „administracja ogólna“.

Uważam, iż ta ostatnia nazwa jest najtrafniejsza, ponieważ uwydatnia zakres czynności tych władz, polegający na zespoleniu i obejmujący wszystkie te czynności, jakie nie są wyraźnie zastrzeżone innym władzom administracji państwowej. Zgodnie z art. 65 Konstytucji należałoby związać nazwę tych władz z podziałem administracyjnym Państw na Województwa i powiaty i przyjąć jednolitą nazwę „Wojewódzkie (względnie powiatowe) władze administracji ogólnej“. Jest ona przyjęta również w projekcie rozporządzenia Prezydenta R. P. „o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej“.

Do czasu wydania tego rozporządzenia, wobec wzmożonej działalności ustawodawczej Rządu byłoby wskazane już obecnie przestrzegać tych nazw we wszystkich ukazujących się nowych przepisach.

Mając powyższe na względzie mam zaszczyt prosić Pana Prezesa Rady Ministrów o wydanie zarządzenia do Wszystkich Ministerstw, oraz zwrócenie uwagi Biuru Prawnemu, aby we wszystkich wypadkach, w których jest mowa o władzach administracyjnych II i I instancji, na oznaczenie tych władz używano nazwy „Wojewódzkie (powiatowe) władze administracji ogólnej“.

Podsekretarz Stanu:
(—) *Jaroszyński.*

128.

Pismo okólne z dnia 30 sierpnia 1927 roku Nr. Z. H. 3923/27 Departament V Służby Zdrowia do wszystkich Panów Wojewodów w sprawie wzmożenia nadzoru nad żywnością na powiatach.

Z wykazów perjodycznych przedkładanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Departamentowi Służby Zdrowia) ze strony Państwowych Zakładów Badania Żywności i Przedmiotów Użytku wynika, że liczba wpływających z powiatów pobranych próbek środków żywności, które uległy zakwestjonowaniu, jest naogół niezmiernie mała.

Okoliczność ta pozwala wnioskować, że zainteresowanie organów sanitarnych nadzorem nad żywnością, jest niedostateczne.

Wobec znaczenia higjeny żywnościowej w powstawaniu chorób Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) uprasza Pana Wojewodę o wydanie zarządzeń, ażeby lekarze powiatowi poświęcali należną uwagę nadzorowi nad żywnością oraz ażeby właściwe organy kontrolne (dozorcy sanitarni) rozwinęły wzmożoną w tym kierunku działalność.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:
(—) *Piestrzyński.*

129.

Pismo okólne z dn. 31 sierpnia 1927 r. Nr. Wojsk. 3279/27 do Pana Wojewody w.......................... w sprawie przekazania władzom administracyjnym I-ej instancji list imiennych wzoru B (list poborowych).

Rozkazem z dnia 23 sierpnia 1927 r. L. dz. 16560/27 Pob. Ew. Ministerstwo Spraw Wojskowych poleciło D. O. K. wydać zarządzenie, ażeby:

1. Powiatowi Komendanci Uzupełnień przystąpili niezwłocznie do przekazania władzom administracyjnym I-ej instancji list imiennych wz. B. (list poborowych) wraz ze skorowidzami tych roczników, które nie są już potrzebne dla porządkowania Głównych ksiąg ewidencyjnych.

2. Dalsze przekazywanie tych list pozostałych roczników, uskuteczniano częściowo, w miarę zakończenia prac nad definitywnem uporządkowaniem Głównych ksiąg ewidencyjnych i ewidencji w P. K. U, z takim jednak wyrachowaniem, aby listy imienne wz. B. (listy poborowe) roczn. 1906—1890 włącznie mogły być przekazane definitywnie do dnia 1 stycznia 1928 r., a roczn. 1889 — 1883 włącznie do dnia 30 VI 1928 roku.

Przekazanie list imiennych wz B. (list poborowych) wraz ze skorowidzami uskuteczniano protokólarnie w porozumieniu z zainteresowanemi władzami administracyjnemi I-ej instancji.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda wydać władzom administracyjnym I-ej instancji odpowiednie zarządzenia, zmierzające do przejęcia od P. K. U. list imiennych w sposób określony rozkazem Min. Spraw Wojskowych.

O ukończeniu akcji przejęcia list powyższych na terenie Panu Wojewodzie podległym donieść należy Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Naczelnik Samodzielnego
Wydziału Wojskowego
Pieracki,
Pułkownik Sztabu Generalnego.

130.

Pismo okólne z dnia 13 września 1927 roku Nr. OL. 2399/27 do Pana Wojewody w.......................... w sprawie doręczania wezwań sądowych przez policję państwową.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu do wiadomości odpis korespondencji w sprawie odciążenia „policji" państwowej od doręczania wezwań sądowych, z tem, że niezależnie od korespondencji Min. Spr. Wewn. w tej sprawie z Min. Sprawiedliwości byłoby wskazane, ażeby Pan Wojewoda porozumiał się bezpośrednio z odnośnym P. Prezesem Sądu Okręgowego, celem wydania analogicznych zarządzeń.

Naczelnik Wydziału:
Zał. (—) *Hausner.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dn. 13.IX 1927 r. Odpis.
Nr. OL. 2399/27.

Do
Ministerstwa Sprawiedliwości.

Uwzględniając potrzebę możliwego odciążenia policji państwowej od doręczania wezwań sądowych, Pan Prezes Sądu Okręgowego w Kielcach na wniosek Wojewody Kieleckiego wystosował pismo okólne do Wydziałów tego sądu oraz do Sądów Pokoju i Sędziów Śledczych, którego odpis załącza się.

Pismo to wywarło bardzo dodatni wpływ w kierunku odciążenia policji.

Mając na względzie, że spowodowanie P, P. Prezesów innych Sądów Okręgowych do podobnej akcji mogłoby w znacznej mierze ułatwić zadanie policji również na innych obszarach Państwa, zanim nowa ustawa o policji ureguluje tę sprawę w sposób zasadniczy, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Ministerstwo Sprawiedliwości o odpowiednie zarządzenia z uwagi, że okólnik Ministerstwa Sprawiedliwości z dn. 9 marca 1925 r. 1015/II.A /25 (Dz. Urz. Nr. 6/25), jak to wykazuje praktyka, poszedł już w znacznej mierze w zapomnienie.

Podsekretarz Stanu:
2 zał. (—) *Jaroszyński.*

PREZES
SĄDU OKRĘGOWEGO
w KIELCACH. Odpis z odpisu.
Warszawa, dn. 7.III 1927 r.
Nr. 1451/27. Pismo okólne.

Do
Wydziału Karnego i Cywilnego Sądu Okręgowego w Kielcach, Sądów Pokoju i Sędziów Śledczych okręgu tego Sądu Okręgowego.

Pan Wojewoda Kielecki pismem z dnia 8 lutego r. b. Nr. 3662/20/II powiadomił Prezesa Sądu, że Komisarjat Policji Państwowej w Kielcach jest nadzwyczaj obciążony doręczaniem wezwań sądowych nietylko w sprawach karnych, lecz i cywilnych, (od 6.III do 1.XI 1926 doręczył 6696 wezwań nadesłanych przez miejscowy Sąd Okręgowy i przez Sądy pozamiejscowe, ponadto dwa razy tyle albo i więcej wezwań, nadesłanych przez 2 miejscowe Sądy Pokoju, nie licząc nakazów i wyroków zaocznych), co szczególnie w związku z redukcją stanu osobowego w Policji niezmiernie ujemnie wpływa na sprawność w wykonywaniu służby w zakresie bezpieczeństwa publicznego i wobec

tego prosi o stosowanie się do okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 9 marca 1925 roku 1015/II.A/25/Dz. Urz. Nr. 6/25.

Ustawy postępowania karnego i cywilnego w związku z przepisami przechodniemi do nich, przepisami tymczasowemi o urządzeniu sądów dają dostateczne podstawy do rozwiązania wyżej postawionej kwestji. Pg. art. 56 U. P. K. w sprawach karnych Sądów Pokoju wezwania wzywanym doręcza woźny Sądu, doręczenia zaś wezwań przez policję, albo przez wójta, lub sołtysa dopuszcza się, jak to widać z samego układu art. 56 U. P. K. jedynie w drugim rzędzie, w charakterze alternatywy posiłkowej, która zatem może mieć zastosowanie w tych tylko wypadkach, kiedy zasadnicza droga doręczenia wezwań przez woźnych z jakichkolwiek powodów okaże się nieodpowiedną lub niemożliwą. Narówni z Sądami Pokoju przepisy te obowiązują na zasadzie art. 156 U. P. K. również i Sąd okręgowy w sprawach karnych, ulegających jego właściwości na mocy p. 2 art. 3 przep. przech. do U. P. K.

Co do doręczania wezwań i pism sądowych Sądu Okręgowego w sprawach ulegających jego właściwości na mocy p. I art. 3 przep. przech. do U. P. K. jak również wezwań sędziów śledczych, to U. P. K. nie zawiera wprawdzie tak dobitnego nakazu, jak powołany art. 56 U. P. K. w stosunku do Sądów Pokoju, a nawet (z wyjątkiem art. 394 u. p. k.) całkiem pomija kwestję, przez kogo doręczanie tych wezwań i pism winno być dokonywane, ale z samego milczenia o tem, w związku z wyjątkowym przepisem art. 394 u. p. k. z ustanowieniem przy Sądach Okręgowych urzędu pomocniczego woźnych sądowych i służby niższej (art. 10 przepisów tymczasowych o urządzeniu Sąd. Dział IV) i z przyznaniem Sędziom Śledczym specjalnego dodatku na kancelarję i woźnych (okólnik Prezesa Sądu z dnia 3.9 1926 Nr. 4921, oraz reskrypt Ministerstwa Sprawiedliwości 7.V 1926 r. Nr. II.A 2223/26 wynika, że doręczanie wezwań i innych pism sądowych Sądu Okręgowego jako I instancji, oraz Sędziów Sledczych również należy do obowiązków nie policji, lecz odnośnych woźnych i gońców sądowych, z wyjątkiem oczywiście wypadków przewidzianych w U. P. K. spowodowanych jakiemikolwiek okolicznościami szczególnemi.

W sprawach cywilnych Sądów Pokoju, jak również ulegających właściwości Sądów Okręgowych na zasadzie pkt. 2 art. 3 przepisów przech. do U. P. C., posiłkowanie się policją przy doręczaniu wezwań i pism sądowych jest wprawdzie przez art. 62 U. P. C. dozwolone, ale pozostaje w sprzeczności z ustawą z dnia 24.VII 1919 r. o policji państwowej (Dz. Pr. Nr. 61/19, poz. 363), która nie przewiduje udziału policji w wymiarze sprawiedliwości w sprawach cywilnych, a przytem niepotrzebnem, ponieważ w tych wypadkach, kiedy wezwania lub pisma sądowe nie mogą być doręczane przez woźnego, — mogą one i powinny być doręczane za pośrednictwem władzy miejscowej gminnej lub miejskiej (art. 62 U. P. C.) to znaczy odnośnego Magistratu, lub Urzędu gminnego, a więc może dotrzeć wszędzie bez obarczenia temi czynnościami Policji Państwowej. W sprawach zaś cywilnych, należących do właściwości Sądów Okręgowych na zasadzie pkt: 1 art. 3 przepisów przechodnich do U. P. C., doręczanie wezwań i pism sądowych przez policję wcale przewidzianem nie jest (art. 282 U. P. C.) i stosowanem być nie może.

Grzywny, kary pieniężne i odszkodowania, wymierzane w sprawach karnych przez Sądy Pokoju i przez Sąd Okręgowy, jako instancję odwoławczą, mogą być ściągane nietylko przez policję, lecz na zasadzie art. 189 U. P. K. również i przez władze gminne miejskie, t. j. Magistraty i Urzędy gminne — wobec czego niema potrzeby ściągania tych należności polecać koniecznie Policji Państwowej ze szkodą dla jej bezpośrednich obowiązków.

Te same uwagi należy na zasadzie art. 158 U. P. C. zastosować i *do wykonywania wyroków decyzji* Sądów Pokoju i Sądu Okręgowego, jako Odwoławczego, w sprawach cywilnych, szczególnie, że powołana wyżej Ustawa z dn. 24.VII 1919 r. wykonywania wyroków w sprawach cywilnych do kompetencji policji nie włącza.

Ministerstwo Sprawiedliwości niejednokrotnie zwracało uwagę na niezbędność uwolnienia w możliwie najszerszym zakresie Policji Państwowej od wykonywania wyroków sądowych i doręczania wezwań i pism sądowych, albowiem najistotniejszem i najważniejszem zadaniem policji jest utrzymywanie porządku i walka z przestępczością i dlatego. o ile chodzi o korzystanie z jej pomocy, należy to czynić tylko wtedy, gdy tego wymagają szczególnie ważne względy.

Przeto celem uzgodnienia praktyki w powyższych wypadkach i na zasadzie art. 25—26 przep. tymczas. o urządz. sąd. (Dz. Urz. Nr. 1/27 oraz w myśl okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości z dn. 9.III 1925 Nr. 1015 zarządzam co następuje:

I. W sprawach karnych:

1) w miejscowościach, które są siedzibami Sądu Okręgowego, Sądów Pokoju i Sędziów Śledczych, wszelkie wezwania i inne pisma sądowe winne być doręczane przez ich woźnych, lub gońców, względnie przekazywane dla doręczenia tą samą drogą właściwym Sądom Okręgowym, Sędziom Pokoju.

2) te sama wezwania i pisma sądowe, mające być doręczonemi w miejscowościach, które nie są siedzibami Sądów Pokoju, lub Sędziów Śledczych, lecz należą do obwodów gmin wiejskich, winny być skierowywane dla doręczenia przez wójtów, lub sołtysów do właściwych urzędów gminnych i tylko dla doręczania w pozostałych miejscowościach — do Policji Państwowej;

3) w każdej miejscowości doręczanie wezwań i pism sądowych może być zlecone Policji Państwowej tylko w wypadkach, jeżeli zlecenie to jest połączone z poleceniem sprowadzenia wzywanego pod przymusem (art. 61-269 i 394 u. p. k.), lub jeżeli zlecenie doręczenia policji jest spowodowane jakiemikolwiek wyjątkowemi okolicznościami;

4) ściąganie wymierzonych grzywien, kar pieniężnych i odszkodowań w miejscowościach, które są siedzibami komorników sądowych, bezwzględnie winno być polecone komornikom, w pozosta-

łych zaś miejscowościach w zależności od okoliczności — albo właściwym komornikom, albo właściwym urzędom gminnym, ale nie policji państwowej, do której należeć powinno jedynie wykonanie kary zastępczego aresztu (art. 123 u. p. k.) o ile ta zastępcza kara nie może być wykonaną bezpośrednio przez tenże urząd gminny, któremu było polecone ściągnięcie grzywny i

5) przepis art. 175 u. p. k. winien być przez sądy pokoju ściśle przestrzegany

i II w sprawach cywilnych:

1) wszelkie wezwania i inne pisma sądowe Sądu Okręgowego i Sądów Pokoju winne być doręczane w ich siedzibach — przez ich woźnych i gońców, a dla doręczenia w siedzibach innych sądów winne być przekazywane tym ostatnim sądom z prośbą o zarządzenie tą samą drogą.

2) te same wezwania i pisma sądowe dla doręczenia w miejscowościach, które nie są siedzibami sądów, winne być skierowane dla doręczenia do właściwych urzędów gminnych, ale nigdy do Policji Państwowej i

3) wykonanie wyroków w żadnym wypadku policji poleconem być nie może i należy do właściwości komorników sądowych, przyczem Sędziowie Pokoju mogą w tych wypadkach, kiedy uznają to za wskazane, zamiast komornikom polecać wykonanie wyroków wójtom lub Magistratom (np. o ile chodzi o egzekucję drobnych sum).

Celem sprawnego wykonania tego okólnika Sekretarze Sądów i Sędziowie Śledczy zechcą należycie pouczać woźnych, gońców, wójtów oraz sołtysów.

P. o. Prezesa Sądu:

(—) podpis nieczytelny.

St. Sekretarz:

(—) podpis nieczytelny.

Za zgodność:

Kielce, dnia 15 maja 1927

(—) podpis nieczytelny

Sekretarz.

Za zgodność odpisu z odpisu

(—) *Karol Stadler*, komisarz P. P.

131.

Pismo okólne z dnia 18 września 1927 r. Nr. Z.H. 4229/27 do Pp. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Państwowa Szkoła Higjeny w porozumieniu z Polskiem Towarzystwem walki z alkoholizmem „Trzeźwość" organizuje w listopadzie r. b. II cykl wykładów, ujmujących z punktu widzenia lekarsko-społecznego współczesną wiedzę o alkoholiźmie i jego zwalczaniu. Wykłady te są przeznaczone dla działaczy społecznych, dla duchowieństwa, nauczycieli, a w pierwszym rzędzie dla członków komisyj powiatowych do spraw walki z alkoholizmem.

W wykładach będą szczegółowo rozważane: rola i znaczenie napojów alkoholowych w gospodarstwie narodowem, fizjologiczne działanie alkoholu na organizm ludzki, patologja społeczna alkoholizmu, to jest wpływ alkoholu na stosunki socjalne, na zdrowotność publiczną oraz systemy walki z alkoholizmem i jego zwalczanie na ziemiach polskich i zagranicą.

Jednocześnie z kursem w gmachu Państwowej Szkoły Higjeny zostanie otwarta specjalna wystawa przeciwalkoholowa, oraz odbędą się obrady VII Polskiego Kongresu Przeciwalkoholowego.

Kurs trwać będzie od dnia 8.XI r. b. do dnia 14.XI r. b. włącznie. Wykłady odbywać się będą codziennie od 9 — 13 i od 17 — 19 wieczorem w gmachu Państwowej Szkoły Higjeny.

Wpisowe za kurs wynosi 3 złp.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia), pragnąc ułatwić pewnej liczbie słuchaczy przyjęcie na kurs, wyznaczyło dla uczestników pewną liczbę stypendjów po 50 zł. Pierwszeństwo w otrzymaniu stypendjum będą mieli delegowani przez urzędy wojewódzkie i starościńskie oraz kuratorja szkolne działacze społeczni, członkowie powiatowych komisyj do spraw walki z alkoholizmem.

Dla pewnej liczby uczestników kursu zostaje oddana do dyspozycji bursa Państwowej Szkoły Higjeny z utrzymaniem za opłatą 6 zł. dziennie od osoby. Ubiegający się o stypendjum winni zaznaczyć, czy pragną korzystać z bursy.

Zechcą przeto Panowie Wojewodowie wydać podległym organom polecenie, by umożliwiły i ułatwiły zainteresowanym osobom wzięcie udziału w wymienionym kursie.

Podania o stypendjum składać należy pisemnie pocztą lub osobiście w Państwowej Szkole Higjeny najpóźniej do dnia 25 października r. b. Przy podaniach należy dołączyć.

1) krótkie curriculum vitae z podaniem dotychczasowej działalności.

2) zaświadczenie od instytucji, delegującej kandydata.

O przyznaniu stypendjum kandydaci zostaną zawiadomieni przed 5-tym listopada r. b. przez Państwową Szkołę Higjeny.

Wszelkich wyjaśnień udziela i przyjmuje zapisy codziennie Sekretarjat Państwowej Szkoły Higjeny (Chocimska 24) od 1—3 pp.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:

(—) *Piestrzyński.*

132.

Pismo okólne z dn. 20 września 1927 roku Nr. Z. H. 3352/27 do Panów Wojewodów (z wyjątkiem Łódzkiego i Śląskiego), Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, i Pana Prezydenta m. st. Warszawy w sprawie wyjaśnienia art. 43 ust. III ustawy z dnia 19.V 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. 44/20 poz. 272).

Niniejszem podaje się do wiadomości, że zgodnie z orzeczeniem Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 28 marca 1927 roku L. 1314/25, za związek komunalny, obowiązany na mocy art. 43-go ust. III ustawy z dnia 19 maja

1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. R. P. Nr. 44, poz. 272), do zwrotu *różnicy* kosztów leczenia za choroby członków Kasy Chorych, leczonych w szpitalach położonych *poza okręgiem działalności* danej Kasy, uważać należy obecnie *gminę stałego miejsca pracy* ubezpieczonego.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:
(—) *Piestrzyński.*

133.

Pismo okólne z dnia 23 września 1927 roku Nr. OB. 3298/27 do P. Wojewody w.................... w sprawie oszczędności w używaniu papieru do korespondencji.

Z nadsyłanych do Min. Spr. Wewnętrznych sprawozdań perjodycznych okazuje się, że najzupełniej zbędnie zużywa się całe arkusze papieru na luźne załączniki, odpisy i wykazy.

Szczególnie rzuca się w oczy ta rozrzutność w szafowaniu papierem kancelaryjnem przy nadsyłaniu zapotrzebowań na miesięczne kredyty i materjałów do preliminarza budżetowego.

Całość tych materjałów bywa nadsyłana na 3 lub 4 oddzielnych arkuszach, gdy cała zawartość łączna samej korespondencji, wykazów i odpisów przy wyzyskaniu obu stron arkusza najzupełniej swobodnie da się umieścić na jednym.

Nadto w bardzo częstych wypadkach używa się czterostronicowych arkuszy (podwójnych) jako okładek do przesyłanych materjałów z umieszczeniem na pierwszej stronie tytułu zawartych załączników.

Z uwagi na wielokrotne dawniejsze zarządzenia, wzywające do oszczędnej gospodarki w urzędach państwowych, jak również na szczupłość kredytów preliminowanych na materjały pisarskie, należy możliwie najoszczędniej wyzyskać papier kancelaryjny. Przy olbrzymim obrocie korespondencji urzędowej przyniesie to wydatne oszczędności dla Skarbu Państwa.

W powyższej sprawie zechce Pan Wojewoda wydać analogiczne zarządzenia podwładnym urzędom.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

134.

B. Pilne.

Pismo okólne z dn. 27 września 1927 r. Nr. OL. 2882/27 do Pana Wojewody w............................ w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich i starostw.

Począwszy od rozporządzenia Rady Ministrów z 11 lutego 1924 r. Dz. Ustaw Nr. 21, poz. 225, które w miejsce poprzedniej jednolitej organizacji wszystkich urzędów wojewódzkich, wysunęło zasadę swobodnego przystosowania tej organizacji do faktycznych potrzeb poszczególnych województw, Min. Spr. Wewn. stale ograniczało się do podawania Pp. Wojewodom jedynie ogólnych zasad, któremi przy organizacji urzędów wojewódzkich kierować się należy, pozostawiając poza tem inicjatywie własnej Pp. Wojewodów ustalenie szczegółów organizacji, stosownie do specjalnych potrzeb każdego województwa.

Na tem stanowisku stało Min. Spr. Wewn. w swoich zarządzeniach z dnia 7 maja 1925 roku Nr. AO. 1129 z 29 września 1925 r. Nr. AO. 2046 i z dnia 10 stycznia 1927 r. Nr. OL. 54/27.

Powyższe pisma zawierają zasadnicze wskazówki dotyczące organizacji urzędów wojewódzkich. Nadmieniam, iż zasady te weszły również do opracowanego przez Min. Spr. Wewn. projektu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej. W szczególności według tego projektu, wewnętrzna organizacja urzędów wojewódzkich opiera się na następujących zasadach:

1) urzędy wojewódzkie dzielą się na niezbędną ilość wydziałów;

2) wydziały dzielą się w razie koniecznej potrzeby na oddziały;

3) w poszczególnych wydziałach i oddziałach łączy się w miarę możności sprawy jednorodne pod względem prawnym i faktycznym;

4) w jednym wydziale pod kierownictwem wicewojewody łączy się wszystkie sprawy, dotyczące organizacji administracji wojewódzkiej w szczególności wszystkie sprawy osobowe, budżetowe, gospodarcze, inspekcyjne i nadzoru nad tokiem urzędowania, jako też sprawy wynikające ze stanowiska wojewody, jako przedstawiciela Rządu;

5) zakres czynności poszczególnych wydziałów i oddziałów oraz zakres odpowiedzialności urzędników poszczególnych kategoryj i stanowisk, zarówno kierowniczych jak podwładnych, winien być szczegółowo ustalony, ze szczególnem uwzględnieniem tak zw. urzędników fachowych (§ 11 rozp. Rady Ministrów z 11 lutego 1924).

Powyższy projekt rozporządzenia przewiduje ustalenie dla każdego urzędu wojewódzkiego statutu organizacyjnego i szczegółowego podziału czynności, które będą opublikowane w dzienniku wojewódzkim.

Już w piśmie z dnia 15 października 1926 r. Nr. OL. 5031, zażądałem od Pp. Wojewodów przedłożenia materjałów faktycznych, dotyczących sposobu uregulowania sprawy aprobaty i odpowiedzialności poszczególnych urzędników, zaś pismem z dnia 10 stycznia 1927 r. Nr. OL. 54, zachęciłem Pp. Wojewodów do opracowania statutów organizacyjnych urzędów wojewódzkich i szczegółowych podziałów czynności.

Materjały przedłożone przez Pp. Wojewodów przekonały mnie, iż nie wszystkie urzędy wojewódzkie rozwinęły należytą inicjatywę w szerokim zakresie, pozostawionym im przez Min. Spr. Wewn. Zaledwie cztery województwa przedłożyły statuty organizacyjne, szczegółowe podziały czynności i projekty zarządzeń wewnętrznych dotyczących ustalenia zakresu aprobaty i odpowiedzialności.

Ponieważ bez szczegółowych i jasnych podziałów czynności oraz bez wyraźnego ustalenia zakresu aprobaty i odpowiedzialności nie da się pomyśleć należyte funkcjonowanie urzędu wojewódzkiego, ponieważ zarazem opracowanie odnośnych norm daje najdogodniejszą sposobność do poddania perjodycznej rewizji organizacji urzędów

usunięcia jej braków, przeto w związku z uwagami podanemi w poprzednich pismach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zarządzam co następuje:

1. Należy przystąpić bezzwłocznie do opracowania statutu organizacyjnego urzędu wojewódzkiego, oraz szczegółowego podziału czynności. na wzór takich statutów i podziałów czynności obowiązujących we wszystkich ministerstwach. Projekt statutu i podziału czynności należy przedłożyć Ministerstwu *do dnia 1 listopada r. b.* Po uwzględnieniu ewentualnych uwag Ministerstwa *statut i szczegółowy podział czynności wejdą w życie z dniem 1 stycznia 1928 r.*

Ze względu na okólnikowy charakter niniejszego zarządzenia, statuty i podziały czynności nie mogą naruszać obowiązujących w obecnej chwili ustaw i rozporządzeń o organizacji i kompetencji władz administracyjnych II instancji.

2. Statut urzędu wojewódzkiego winien zawierać

a) Podział urzędu wojewódzkiego na wydziały, a wydziałów na oddziały oraz ogólne określenie ich zakresu czynności. W tym względzie zwracam uwagę na polecenie zawarte w zarządzeniu Min. Spr. Wewn. z dnia 10.I 1927 r. co do skasowania osobnego wydziału budżetowego. W sprawie wydziałów t. zw. fachowych, należy wystąpić bezzwłocznie z wnioskami do właściwych Ministerstw, o ile Pan Wojewoda jest zdania, że niektóre z tych wydziałów mogą być skasowane.

Odnośnie do podziału wydziałów na oddziały, zwracam ponownie uwagę, iż ilość oddziałów jako samoistnych jednostek organizacyjnych, których kierownicy obok referowania spraw spełniaja częściowo rewizję względnie aprobatę, musi być ograniczona do niezbędnej potrzeby. Tworzenie osobnych oddziałów może być uzasadnione tylko:

koniecznością częściowego odciążania naczelników wydziałów od rewizji referatów,

zupełnie prawną wzgl. faktyczną odrębnością danej kategorji spraw, która uzasadnia wyodrębnienie ich w osobną jednostkę organizacyjną.

W niektórych urzędach wojewódzkich zdołano istotnie zredukować ilość oddziałów do granic niezbędnych.

b) Szczegółowy podział czynności wszystkich oddziałów względnie tych wydziałów, które są podzielone na oddziały.

Szczegółowy podział czynności ma zawierać ustalenie i wyliczenie tych rodzajów spraw, które wynikają z odrębnych podstaw prawnych lub faktycznych. Wyszczególnienie tych „referatów“, które przy teczkowym systemie kancelaryjnym winno odpowiadać kategorjom akt w kancelarji, niema oczywiście nic wspólnego z ustaleniem referatów jako zakresu czynności poszczególnych urzędników referujących, z których każdy z reguły załatwiać będzie stosownie do decyzji naczelnika wydziału wzgl. kierownika oddziału kilka lub więcej kategoryj spraw.

Oczywiście w poszczególnych wydziałach i oddziałach należy zgrupować sprawy jednorodne, niezależnie od tego zaś poddać rewizji przydziały poszczególnych referentów („referaty“) w tym kierunku, ażeby jedne i te same sprawy nie były bez potrzeby dzielone między różnych referentów.

c) Ustalenie ilości oddziałów kancelaryjnych;

d) Ustalenie zakresu odpowiedzialności i aprobaty. W tej sprawie należy wzorem rozporządzenia Rady Ministrów z 25 sierpnia 1926 r. „w sprawie zasad i organizacji urzędowania Ministerstw“ (Monitor Polski Nr. 203, poz. 578) sprecyzować odpowiednio funkcje wojewody, wicewojewody, naczelników wydziałów, kierowników oddziałów oraz urzędników referujących, wreszcie sprawę podpisywania korespondencji.

W szczególnie jasny sposób należy określić przytem zakres samodzielnych decyzyj i odpowiedzialności t. zw. urzędników (względnie wydziałów lub oddziałów) fachowych, sposób aprobowania ich załatwień oraz sposób załatwienia spraw administracyjno-prawnych z ich zakresu działania.

3. Punktem wyjścia dla należytego ustalenia statutu i podziału czynności powinno być szczegółowe zorjentowanie się w stanie dotychczasowym, jego brakach i możliwych sposobach naprawy. Uważam, iż w niektórych województwach zainteresowani naczelnicy wydziałów i oddziałów nie mieli dostatecznej możności wypowiedzenia się o dostrzeżonych przez nich brakach i postulatach organizacyjnych, a wydziały prezydjalne, podejmując inicjatywę w zakresie organizacji, nie zawsze poinformowane były dość szczegółowo o dodatnich i ujemnych stronach organizacji poszczególnych wydziałów i oddziałów, zwłaszcza t. zw. fachowych.

Uznając z tego powodu za konieczny bliższy kontakt Pana Wojewody wzgl. wicewojewody i wszystkich urzędników, zajmujących stanowiska kierownicze w urzędzie wojewódzkim, powołuję niniejszem do życia w każdym urzędzie wojewódzkim komisję organizacyjno-oszczędnościową pod przewodnictwem Pana Wojewody wzgl. Wicewojewody przy udziale wszystkich naczelników wydziałów samoistnych oddziałów i inspektora Starostw, oraz przy udziale innych urzędników powołanych przez Pana Wojewodę.

Komisje te należy zwoływać w miarę potrzeby.

Zadaniem Komisji wzgl. poszczególnych jej członków będzie współdziałanie w charakterze opinjodawczym w pracach nad organizacją urzędu wojewódzkiego i starostw w myśl wskazówek zawartych w niniejszym okólniku, referowanie (ustne) o spostrzeżeniach poczynionych odnośnie do swego wydziału wzgl. innych wydziałów, zwłaszcza w zakresie podziału czynności i organizacji pracy oraz współdziałania wzajemnego wszystkich wydziałów i oddziałów.

Komisje te dostarczą również pożądanej sposobności do bezpośredniej wymiany myśli między uczestnikami komisji a inspektorem starostw, celem wzajemnego komunikowania sobie spostrzeżeń i dezyderatów, dotyczących urzędowania starostw.

Najbliższem zadaniem, przy którem winna współdziałać ta Komisja, będzie opracowanie statutu urzędu wojewódzkiego, szczegółowego podziału czynności oraz zasad urzędowania.

4. Co się tyczy organizacji starostw materjały nadesłane przez pp. Wojewodów nie wskazują również, ażeby w tym zakresie rozwinięto

wszędzie należytą inicjatywę. W szczególności uważam w tym względzie za rzecz niezbędną:

a) ustalenie szczegółowego podziału czynności;

b) określenie głównych zasad urzędowania, w szczególności aprobaty i odpowiedzialności starosty ewentualnie jego zastępcy, oraz poszczególnych urzędników.

Materjały nadesłane w swoim czasie przez pp. Wojewodów wskutek zarządzenia Min. Spr. Wewn., wskazują, iż powyższe sprawy nie są uregulowane w sposób należyty, wskutek tego w bardzo wielu starostwach brak dobrej organizacji pracy, podział czynności między referentów nie uwzględnia ani ich kwalifikacyj, ani ważności poszczególnych „referatów", ani zasady łączenia spraw jednorodnych wzgl. pokrewnych pod względem prawnym i faktycznym. Brak również w starostwach należytego ustalenia zakresu odpowiedzialności, wskutek czego gdzieniegdzie starostowie są przeciążeni aprobatą, pozostawiając referentom jedynie sprawy drobne, przedstanowcze, w innych starostwach zaś referenci wyposażeni są w niestosunkowo wielką samodzielność decyzji.

O ile chodzi o ustalenie szczegółowego podziału czynności, t. j. ustalenie, jakie kategorje spraw są załatwiane w starostwie i jakie ich wzajemne pokrewieństwo, to ustalenie to da się z łatwością uskutecznić. Projekt takiego podziału czynności winien zestawić każdy starosta i przedłożyć Panu Wojewodzie wraz z projektem podziału tych referatów między poszczególnych urzędników starostwa.

Co się tyczy zakresu aprobaty i odpowiedzialności, to sprawa ta nie może być załatwiona w sposób szablonowy, a wymaga indywidualnego traktowania w obrębie każdego województwa i starostwa. Z tego powodu pozostawiam decyzję w tej sprawie Panom Wojewodom. Decyzja ta może się wyrazić z jednej strony w formie ogólnego zarządzenia, ustalającego zasady podziału odpowiedzialności (przy zastosowaniu do pewnego stopnia analogji z urzędu wojewódzkiego), z drugiej strony w formie indywidualnych decyzyj Pana Wojewody, dotyczących zgody na mniej lub więcej daleko idące przekazanie poszczególnym urzędnikom starostwa prawa samodzielnego decydowania spraw.

Sądzę, iż sprawa podziału czynności w starostwach mogłaby być z pożytkiem przedyskutowana przez Wojewódzką Komisję Organizacyjno-Oszczędnościową, ponieważ zasiadający w niej naczelnicy wydziałów względnie kierownicy oddziałów mają stały i bezpośredni wgląd w czynności starostw i na tej podstawie mogą i powinni być dokładnie zorjentowani co do braków w sposobie załatwienia poszczególnych spraw i co do zakresu odpowiedzialności, jaką poszczególnym referentom starostwa możnaby poruczyć.

Komunikując Panu wojewodzie niniejsze zarządzenia, proszę o jaknajrychlejsze wykonanie. Sądzę, iż ustalenie statutów urzędów wojewódzkich i perjodyczna ich rewizja, jako też ustalenie szczegółowego podziału czynności w urzędach wojewódzkich i starostwach, przyczynią się znacznie do racjonalniejszej organizacji pracy w szczególności usuną zbędne czynności, zapewnią w obrębie urzędu wojewódzkiego stałe i celowe współdziałanie w każdej sprawie zainteresowanych wydziałów; zapobiegną sporom kompetecyjnym i zbędnej korespondencji, zarówno między wydziałami, jak i różnych wydziałów w tych samych lub pokrewnych sprawach ze starostwami.

W starostwach ustalenie szczegółowego podziału czynności winno przyczynić się do połączenia w ręku poszczególnych referentów, stosownie do ich osobistych kwalifikacji, spraw jednorodnych pod względem prawnym i faktycznym.

Szczególnie ważną, ale wymagającą dużej ostrożności, jest sprawa ustalenia zakresu odpowiedzialności i samodzielnej decyzji poszczególnych urzędników. Rząd w rozporządzeniu o zasadach organizacji Ministerstw poszedł w porównaniu ze stanem poprzednim bardzo daleko w kierunku dekoncentracji decyzji, wychodząc z założenia, iż z jednej strony w ciągu szeregu lat wykształcił się duży zastęp urzędników, którym w mniejszym lub większym zakresie prawo decyzji może być powierzone, co znakomicie przyczynia się do odciążenia urzędników na stanowiskach kierujących, oraz przyśpiesza obrót spraw, z drugiej zaś strony usamodzielnianie urzędników, którzy na to zasługują, i wprowadzenie momentu zaufania jako ważnego czynnika organizacyjnego, oddziaływa korzystnie na urzędników i pobudza ich do wysiłku.

Rzeczą Panów Wojewodów będzie jednak czuwać nad zachowaniem właściwej miary w tym względzie, zarówno w urzędzie wojewódzkim, jak w starostwach. Kontrola w tym kierunku będzie, o ile chodzi o starostwa, obowiązkiem zarówno inspektora starostw, jak i naczelników wydziałów w urzędzie wojewódzkim, którzy w spostrzeżeniach swoich, dotyczących urzędowania starostw, powinni natychmiast komunikować Panu Wojewodzie względnie Jego zastępcy.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski.*

135.

Pismo okólne z dn. 28 września 1927 roku Nr. OB. 3320/27 do Pana Wojewody w........................ w sprawie zakupu materjałów piśmiennych pochodzenia zagranicznego.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zwróciło uwagę, iż bardzo ważną i wielką pozycję towarów importowanych z zagranicy stanowią materjały piśmienne, (jako to atrament, tusz, stalówki, kalka do maszyn i ołówkowa i t. p.), które w dużej mierze zużywane są przez instytucje państwowe.

Ponieważ analogiczne wyroby krajowe są jakościowo przeważnie bez zarzutu, a pokrywanie niemi zapotrzebowania instytucyj państwowych wpłynąć może znacznie na wzmożenie produkcji krajowej — zechce Pan Wojewoda wydać zarządzenie by urzędy podwładne zakupywały materjały piśmienne krajowego wyrobu, a tylko w zupełnie wyjątkowych wypadkach uzasadnionych koniecznością techniczną — zagranicznego pochodzenia.

Powyższe zarządza się na skutek okólnika P. Prezesa Rady Ministrów z dn. 19.IX b. r. Nr. 61.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

136.

Pismo okólne z dn. 29 września 1927 r. Nr. O.P. 111/27 do Pana Wojewody w sprawie stabilizacji urzędników.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów wyjaśnia, iż podana Panu Wojewodzie reskryptem Ministerstwa z dnia 27.XI 1926 r. L. dz. I. O. P. 9931/26 do wiadomości, uchwała Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1926 r., uzależniając stabilizację między innemi od posiadania conajmniej pięciu lat służby państwowej polskiej, miała na celu dopuszczenie do stabilizacji tylko tych urzędników, co do których władza miała możność dzięki dłuższej ich służbie przekonać się dostatecznie, że nadają się oni w zupełności do służby administracyjnej i mogą być w tej służbie pozostawieni na stałe.

Mając na uwadze tę intencję uchwały Rady Ministrów, należy przyjąć, że do czasu pięciu lat służby państwowej polskiej można zaliczyć zasadniczo tylko służbę administracyjną, inną zaś służbę jedynie wówczas jeżeli ma ona ścisły związek fachowy ze służbą, w której urzędnik ma być ustalony, np. służbę sędziowską — urzędnikowi Ministerstwa Sprawiedliwości, służbę nauczycielską — urzędnikowi administracji szkolnej, służbę kolejową — urzędnikowi Ministerstwa Komunikacji i t. p.

Co do służby kontraktowej, to może być służba ta wliczona do pięcioletniego okresu, o ile na zasadzie ustępu ostatniego art. 14 ustawy o państwowej służbie cywilnej została ona zaliczona do służby stałej.

Za Dyrektora Departamentu:
S. Twardo,
Główny Inspektor Min. Spr. Wewn.

137.

Pismo okólne z dn. 13 października 1927 roku Nr. Min. 442/27 do Panów Wojewodów (wszystkich) Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wyników I-ej inspekcji sanitarno-porządkowej.

W wyniku przeprowadzonej w dniach od 2 do 10 października b. r. sanitarno-porządkowej inspekcji — podaję do wiadomości Panów Wojewodów następujące moje uwagi i zarządzenia:

1. Uderzającem jest małe zainteresowanie się władz samorządowych w kierunku podniesienia poziomu życia powierzonych im miejscowości. Z małemi wyjątkami dotychczasową walkę o podniesienie estetycznego i zdrowotnego stanu kraju prowadzą jedynie władze administracyjne i policja państwowa; władze samorządowe z nielicznemi wyjątkami — dla popularności dnia dzisiejszego nie mają odwagi i chęci zmuszenia powierzonych ich opiece obywateli do walki z ospałością i brudem. Odnosi się to jakkolwiek w różnym stopniu — do władz samorządowych na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Zechcą Panowie Wojewodowie położyć specjalny nacisk na przypomnienie pod tym względem władzom samorządowym ich obowiązku.

2. Znamiennem jest, że miejscowości znajdujące się w podobnych warunkach finansowych różnią się zasadniczo co do swego wyglądu. Różnica ta uwarunkowana jest jedynie różnym stopniem napięcia dobrej woli i energji.

3. Inspekcja wykazała istnienie na terenie Rzeczypospolitej nawet większych wsi nie posiadających zupełnie studzien i czerpiących wodę z sadzawek, które w lecie wysychają do rozmiarów kałuży.

Proszę Panów Wojewodów o nadesłanie mi w terminie do dnia 1 grudnia b. r. wykazów wsi, nieposiadających ani jednej studni ze wskazaniem przedsięwziętych zarządzeń. Meldunki negatywne obowiązują.

4. Podtrzymując moje zarządzenia o nakazie stawiania wychodków we wsiach — ze względu na koszta w wyjątkowych wypadkach, stwierdzonych każdorazowo przez wójta, zezwolić należy na użycie przy budowie wychodka oprócz drzewa (z którego bezwzględnie być musi przynajmniej szkielet wychodka) grubej warstwy chróstu.

5. Polecam wykorzystanie okresu jesiennego, w celu obsadzenia drzewkami placów i ulic w miastach i po wsiach. Panowie Wojewodowie złożą mi do dnia 15 grudnia b. r. krótkie liczbowe sprawozdania o ilości posadzonych drzewek w obecnym sezonie jesiennym.

6. Z wyników I-szej inspekcji wyciągnę konsekwencję co do urzędników względnie funkcjonarjuszów administracyjnych, samorządowych i policyjnych.

7. Szczegółowe uwagi co do inspekcji otrzymają Panowie Wojewodowie przez Departament V Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

8. W miesiącu listopadzie i następnych zarządzać będę dalsze inspekcje sanitarno-porządkowe. W każdym razie obejmować one będą co miesiąc miasta Wojewódzkie, a często powtórnie i inne miejscowości, które wymagać będą szczególnego nadzoru.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

138.

Pismo okólne z dnia 13 października 1927 roku Nr. Min. 443/27 do Panów Wojewodów (wszystkich), P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie umiejętności kierowania samochodem urzędników administr.

Polecam wszystkim urzednikom administracyjnym i funkcjonarjuszom policji państwowej, mającym przydzielone do swojej dyspozycji samochody rządowe lub samorządowe, nabycie umiejętności kierowania samochodem i otrzymanie prawa jazdy w terminie do dnia 1 lutego 1928 r.

Wynikiem nabycia tej umiejętności będzie:

1) uporządkowanie znaków dla samochodów i drogowskazów na szosach i drogach samorządowych;

2) dokładne poznanie sieci dróg powiatu i usunięcie na szosach i drogach samorządowych braków jak np. wystające mostki, łatwych do naprawy, a mogących spowodować katastrofy;

3) uregulowanie ruchu kołowego samochodowego i konnego na szosach;

4) wzmożenie pragnienia posiadania możliwie dużej ilości dróg bitych w powiecie.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski.*

139.

Pismo okólne z dnia 20 października 1927 roku Nr. Z. H. 4651/27 Departament V Służby Zdrowia w sprawie statystyki rewizyj piekarń.

W związku z pismem okólnem z dn. 6.VI 27 r. Nr. Z. H. 2220 o przepisach dla piekarń, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca się o bezzwłoczne i dokładne nadesłanie danych statystycznych, dotyczących piekarń za okres ostatnich dwóch lat (r. 1926 i 1927), mianowicie:

a) liczba piekarń zrewidowanych,

b) liczba piekarń zdyskwalifikowanych,

c) liczba spraw skierowanych do Sądów o zamknięcie piekarń,

d) liczba wyroków sądowych, znoszących zarządzenia Władz administracyjnych o unieruchomienie piekarń.

Dane te winny obejmować przedewszystkiem i wyczerpująco statystykę miast wojewódzkich zaś statystykę miast powiatowych w miarę posiadanych zestawień.

140.

Pismo okólne z dn. 22 października 1927 roku Nr. O.P. 1264/27 r. do Pp. Wojewodów (oprócz Śląskiego) i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zaliczenia urzędników do kategoryj służbowych.

Celem zakończenia akcji zaliczania urzędników administracji ogólnej do kategoryj służbowych, przewidzianych w art. 11 ustawy o państwowej służbie cywilnej, zarządzam co następuje:

1. W każdem poszczególnem Województwie można zaliczyć do I względnie II kategorji służbowej taką tylko ilość urzędników administracji ogólnej (dział Ministerstwa Spraw Wewnętrznych— bez Służby Zdrowia), jaką wykazuje dla danego województwa załączona tabela.

Liczby podane w tabeli obejmują także pracowników kontraktowych I i II kategoryj, nie obejmują jednak praktykantów tych kategoryj.

Urzędnicy, pracownicy kontraktowi i praktykanci nie zaliczeni do I, względnie II kategorji, zaliczają się do III kategorji służbowej.

2. Za zaliczonych do odnośnych kategoryj służbowych uważać należy wszystkich tych urzędników (praktykantów), którym pismem nominacyjnem nadano stanowisko, zaliczone do danej kategorji w tabeli stanowisk, ustanowionej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26.VI 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 64, poz. 631), lub których innym aktem, wyrażonym na piśmie, zaliczyła do danej kategorji władza powołana do mianowania.

3. Z pośród urzędników administracji ogólnej, nie zaliczonych dotychczas w sposób oznaczony w punkcie 2 do żadnej kategorji, należy zaliczyć:

a) do I kategorji — wszystkich urzędników (pracowników kontraktowych), posiadających wykształcenie wyższe, o ile pełnią funkcje przywiązane do stanowisk I kategorji;

b) do II kategorji—urzędników (pracowników kontraktowych) posiadających wykształcenie średnie, jeżeli nie pełnią funkcyj kancelaryjnych lub manipulacyjnych i o ile nie zostaną zaliczeni do kategorji I w myśl punktu 4.

4. Jeżeli liczba urzędników administracji ogólnej, zaliczonych do I kategorji według punktów 2 i 3-a, okaże się w Województwie mniejszą od mormy, określonej w punkcie 1, można *brakującą ilość* uzupełnić przez zaliczenie do kategorji I najlepiej kwalifikowanych urzędników (pracowników kontraktowych) Województwa z pośród posiadających wykształcenie średnie, o ile pełnią funkcje, przywiązane do stanowisk I kategorji.

5. Podobnież można uzupełnić aż do granic normy, określonej w punkcie 1, brakującą liczbę urzędników II kategorji— z pośród najlepiej kwalifikowanych urzędników (pracowników kontraktowych), posiadających wykształcenie mniej niż średnie, nie niższe jednak od ukończonej Szkoły Powszechnej lub 3 klas Szkoły Średniej, o ile urzędnicy ci pełnią faktycznie funkcje, przywiązane do stanowisk II kategorji.

6. Decyzję co do zaliczenia do kategoryj służbowych poszczególnych urzędników powyżej *VIII stopnia służbowego*, nie posiadających wykształcenia, przepisanego dla danej kategorji artykułem II ustawy o państwowej służbie cywilnej— zastrzegam sobie i proszę Panów Wojewodów oraz Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę o niezwłoczne przedstawienie mi stosownych wniosków imiennych.

Zaliczenia reszty urzędników dokonają sami Pp. Wojewodowie i P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę, każdy we właściwym mu zakresie działania; w tym celu wyrażam zgodę na zwolnienie od posiadania przepisanego poziomu wykształcenia urzędników poniżej VII stopnia wykształcenia, których Panowie uznają za kwalifikujących się do zaliczenia do I względnie II kategorji w trybie wskazanym w punktach 4 i 5 niniejszego zarządzenia.

7. Zaliczenie urzędników do kategoryj służbowych winno być dokonane do dnia 1 grudnia 1927 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Zał. (—) *Sławoj Składkowski.*

Załącznik do pisma okólnego Nr. O.P. 1264/27.

Normy ilościowe na rok budżetowy 1927/28 stanowisk urzędniczych I i II kategorji (bez praktykantów) w wojewódzkich i powiatowych władzach administracji ogólnej z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (bez Służby Zdrowia).

WOJEWÓDZTWO	Ilość stanowisk we władzach wojewódzkich i powiatowych łącznie (bez praktykantów)	
	I kategorji	II kategorji (administracyjnych i rachunkowych łącznie)
Białostockie	53	50
Kieleckie	70	58
Lubelskie	72	60
Łódzkie	75	49
Warszawskie	88	62
Krakowskie	106*)	66**)
Lwowskie	136*)	78**)
Stanisławowskie	75*)	45**)
Tarnopolskie	75*)	53**)
Nowogródzkie	36	36
Poleskie	39	46
Wileńskie	54	48
Wołyńskie	53	50
Pomorskie	48	42
Poznańskie	88	162***)
Kom. Rządu w Warszawie	37	41
Razem	1105	946

Uwagi: *) W Województwach południowych: krakowskiem, lwowskiem, stanisławowskiem i tarnopolskiem dopuszcza się przy zaliczeniu urzędników do I kategorji przejściowe przekroczenie norm wskazanych, o ile zaliczeni do tej kategorji urzędnicy mają wykształcenie wyższe i pełnią funkcje, przywiązane do stanowisk I kategorji.

**) Jeżeli po uskutecznionem zaszeregowaniu ilość urzędników I kategorji w Województwach południowych okaże się *wyższą* od przewidzianej normy, wówczas należy do II kategorji zaliczyć *odpowiednio zmniejszoną* ilość urzędników. Naprzykład: w Województwie tarnopolskiem norma dla I kat. wynosi 75, a dla II kat. 53, razem 128. Jeżeli do I kat. będzie zaliczonych 78 urzędników, t. j. o trzech więcej, należy do II kat. zaliczyć o trzech mniej, t. j. 50, (zamiast przewidzianej normy 53). W sumie obie kategorje dadzą tę samą liczbę 128/78+50).

***) W liczbie 162 znajdują się również stanowiska Komisarzy obwodowych.

141.

Pismo okólne z dnia 12 listopada 1927 roku Nr. AP. 10790/27/Karty, Panu Wojewodzie w .... w sprawie opłaty od kart rowerowych.

Do wiadomości.

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *Orzechowski,*
Radca Ministerjalny.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dn. 12.XII 1927 r.
Nr. AP. 10790/27/Karty
W. d. 5034/B. G.

Odpis.

Do
Pana Wojewody Wołyńskiego
w Łucku.

W związku z wyjaśnieniem Ministerstwa Skarbu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych podaje do wiadomości, iż karty rowerowe, wydawane przez urzędy państwowe, podlegają opłacie stemplowej, przewidzianej w art. 154 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz Ust. Nr. 98 poz. 570) w wysokości 3 złotych. Zgodnie z ust 3 tego artykułu, obok wymienionej opłaty nie należy pobierać jednozłotowej opłaty, ustanowionej w § 3 rozporządzenia Min. Robót Publicznych i Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 20.V 1925 roku (Dz. Ust. Nr. 55, poz. 397).

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *Orzechowski,*
Radca Ministerjalny.

142.

Pismo okólne z dnia 15 listopada 1927 r. Nr. OB. 3787/27 do P. Wojewody w.................................. w sprawie mieszkań służbowych.

Przesyła się do wiadomości.

Naczelnik wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dnia 15.XI 1927 r.
Nr. OB. 3787/27.

Odpis.

Do
Pana Wojewody
w Brześciu n/Bugiem.

Na Nr. I-Int. 16426 z dn. 25 VIII. 1927 r.

W sprawie opłat za mieszkania służbowe, zajmowane przez funkcjonarjuszów kontraktowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało zarządzenie okólnikiem Nr. 186 z dnia 31. października b. r. Nr. OB. 2935/27.

Co do poruszonej przez Pana Wojewodę kwestji, czy mieszkania Starostów i funkcjonarju-

szów, którym zasadniczo należy się przydział mieszkań służbowych, można uznać za służbowe bez względu na to w jakim domu są zajmowane, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia co następuje:

Przydzielanie mieszkań służbowych w rozumieniu art. 8 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924 uzupełnienie Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 93 poz. 540) i rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 1. października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 849) przedstawia się *nie* jako prawo funkcjonarjusza do mieszkania służbowego względnie do równoważnika w razie jego braku lecz *jako obowiązek* funkcjonarjusza do zamieszkania w mieszkaniu służbowem, jeżeli mu je przydzieli władza przełożona.

W tym stanie rzeczy, brak w danym gmachu urzędowym mieszkania służbowego nie daje funkcjonarjuszowi podstawy prawnej do żądania jakiegokolwiek odszkodowania i nie ma tu znaczenia okoliczność, że sytuacja materjalna funkcjonarjusza korzystającego z mieszkania służbowego jest lepsza od sytuacji funkcjonarjusza nieposiadającego takiego mieszkania.

Naczelnik wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

143.

Pismo okólne z dnia 17 listopada 1927 roku Nr. Wojsk. 4480/27 P. Wojewodzie w...................... w sprawie wykonania § 659 rozp. wyk. do ust. o powsz. ob. służby wojskowej.

Przesyła się do wiadomości z tem, że rozkaz powyższy uzgodniony został z Min. Spr. Wewn.

Naczelnik Samodzielnego
Wydziału Wojskowego:
(—) *Pieracki,*
Pułkownik Sztabu Gen.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dn. 17/XI 1927 r. Odpis.
Nr. Wojsk. 4480/27.

„Proszę Pana Generała o wydanie polecenia podległym Powiatowym Komendantom Uzupełnień, by do czasu przekazania list imiennych wzoru „B" starszych roczników władzom administracyjnym i inst., ewidencję osób, podpadających pod § 659 rozp. wyk. do ustawy o powsz. obow. sł. wojsk., a przekazywaną im na podstawie kart rejestracyjnych, nie przesyłały starostwom, a tylko poprzestali na uzupełnieniu swej ewidencji, dokonując odpowiednie wpisy względnie uzupełnienia w listach imiennych wzoru „B" oraz w głównych księgach ewidencyjnych.

Wpisy osób, niefigurujących w ewidencji P. K. U., przeprowadzać należy w listach imiennych wz. „B" i gł. ks. ewid. tych powiatów, na których obszarze leżą podane w rubryce 9-ej karty rejestracyjnej miejscu zamieszkania w kraju.

Z chwilą przekazania list im. wzoru „B" władzom administracyjnym w myśl rozkazu Dep. Piech. L. 16560/Pob. Ew. z dn. 22.VIII.27 r. obowiązek wciągania ewidencji osób (§ 659) do list im. wz. „B" przejdzie całkowicie na tę władzę.

Władze administracyjne obowiązane będą wówczas do zawiadomienia P. K. U. o każdym dokonanym wpisie do list imiennych oraz o ewentualnem określeniu przydatności do służby wojskowej, celem uzupełnienia gł. ks. ewid.

Szef Departamentu Piechoty:
(—) *Błeszyński,*
Pułk. Szt. Gen.

144.

Pismo okólne z dn. 19 listopada 1927 roku Nr. Apr. 258/27 do Pp. Wojewodów oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie braku cenników.

Podczas moich podróży inspekcyjnych zauważyłem, że w wielu miejscowościach niema cenników zarówno w sklepach, jak i w restauracjach, mimo wyraźnego brzmienia okólnika Nr. 61 z dn. 7.VI 1923 r., regulującego sprawę sporządzania cenników i ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku.

Wobec powyższego polecam P. P. Wojewodom, by zechcieli przypomnieć podwładnym Sobie organom administracyjnym, że powinny one wykonywać ściśle zarządzenia, zawarte w powyższym okólniku.

Jednocześnie nadmieniam, że w czasie moich inspekcyj będę zwracać uwagę czy polecenie niniejsze zostało wykonane.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

145.

Pismo okólne z dn. 21 listopada 1927 roku Nr. OI.—215/27 do Pana Wojewody w .... w sprawie ożywienia tradycji dawnej polskiej administracji.

Administracja polska, tworzona doraźnie w chwili przywrócenia bytu Państwa, po stuletnej przerwie w ciągłości polskiej myśli administracyjnej, znalazła się wobec braku rodzimej tradycji urzędowej, mającej we wszystkich państwach tak doniosłe znaczenie zarówno dla kształcenia się ducha urzędów jak i dla wychowania młodej generacji urzędniczej.

Doniosłym krokiem na drodze ku wychowaniu polskiego urzędnika, byłoby nawiązanie zerwanej nici, któraby łączyła kształtującą się młodą administrację polską, z administracją dawnej Rzeczypospolitej i z administracją samodzielnych prowincji polskich z pierwszej połowy ubiegłego stulecia. Nawiązanie takie możnaby osiągnąć przedewszystkiem przez ożywienie postaci polskich działaczy państwowych i wybitnych polskich urzędników, a również przez pomnożenie ubogiej dotychczas literatury z zakresu historji polskiej administracji. Dla administracji Spraw Wewnętrznych, specjalne znaczenie miałoby odtworzenie sylwetek działaczy na polu zarządu krajem, na

polu samorządu, oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W związku z powyższem i o ile teren Województwa nadaje się do zajęcia się takim zagadnieniem zechce Pan Wojewoda wyznaczyć z pośród podległych Mu urzędników jednego, który rozumiejąc doniosłość zagadnienia poruszonego w niniejszem piśmie, zająłby się, niezależnie od spełnianych funkcji urzędowych zebraniem materjałów, jakie by odnośnie do dawnej administracji polskiej, do miejscowych jej przedstawicieli mogły się znaleźć na obszarze województwa. Do zadań tego urzędnika należałoby również utrzymywanie kontaktu w sprawie zbierania materjałów z Ministerswem Spraw Wewnętrznych, oraz z instytucjami naukowemi i osobami, które podjęłyby pracę historyczną w tej dziedzinie.

Nazwisko wyznaczonego przez Pana Wojewodę urzędnika, zechce Pan Wojewoda zakomunikować Ministerstwu.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

146.

Pismo okólne z dnia 30 listopada 1927 r. Nr. Z.H. 5147/27 do Panów Wojewodów (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie dotyczącego okólnika z dnia 6. VI. 27. Nr. Z. H. 2220/27.

W związku z akcją kontroli piekarń, przeprowadzonej w wykonaniu okólnika z dnia 6.VI 1927 Nr. Z. H. 2220/27 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, by zdyskwalifikowane piekarnie traktowane były naogół indywidualnie, t. zn. wstrzymanie wypieku i kierowanie sprawy na drogę sądową, zarówno jak likwidacje piekarń (p. d. powołanego okólnika) decydowane były każdorazowo przez Pana Wojewodę. W szczególności dla piekarń, czyniących zadość wszystkim wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 26. II. 1927 (Dz. Ust. Nr. 26 poz. 151), z wyjątkiem zadośćuczynienia przepisom co do zagłębienia, należy, w miarę uznania Pana Wojewody, czynić ustępstwa od postanowień p. d. wymienionego okólnika.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

147.

Pismo okólne z dnia 1 grudnia 1927 r. Nr. Z. Z. 5735/27 do Pp. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie rocznych sprawozdań o chorych na jaglicę, wykrytych przez Komisje Poborowe.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) pragnie wyzyskać doroczny przegląd poborowych i dodatkowe przeglądy, przeprowadzane przez poszczególne Komisje Poborowe w związku z powszechnym obowiązkiem służby wojskowej, dla oceny stanu zdrowotnego społeczeństwa. W danym wypadku chodzi o zebranie możliwie ścisłych danych statystycznych odnośnie do rozpowszechnienia się jaglicy w naszym kraju, jakie mogą dostarczyć poszczególne P. K. U.

W tym celu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych prosi Pana Wojewodę o wydanie podwładnym organom następujących zarządzeń:

1) lekarze, biorący udział w Komisjach Poborowych, przy wykonywaniu swoich czynności odnośnie do badania oczu w kierunku jaglicy, winni stosować się do instrukcji, wydanej *w tej sprawie* przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) Nr. ZZ. 9156/26, a *dołączonej do niniejszego okólnika* (*załącznik 1*).

2) P. K. U. będą zestawiać corocznie wyniki przeglądów odnośnie jaglicy za czas od 1 stycznia do 31 grudnia na załączonych formularzach i przesyłać je (*załącznik Nr. 2*) najpóźniej do dnia 1 kwietnia właściwemu województwu.

3) na podstawie sprawozdań poszczególnych P. K. U. województwo zestawi liczbowy wykaz chorych na jaglicę, wykrytych przez Komisję Przeglądową na terenie województwa (*załącznik 3*) i przedłoży go corocznie najpóźniej do dnia 1 czerwca Ministerswu Spraw Wewnętrznych (Departamentowi Służby Zdrowia).

Powyższe zarządzenie zaczyna obowiązywać od dnia 1 stycznia 1928 roku, jednocześnie zaś znosi się przesyłanie sprawozdań według wzorów okólnika ZZ. 2408/25.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:
3 załączniki. (—) *Adamski,*
Zastępca Dyrektora
Departamentu Służby Zdrowia.

Załącznik Nr. 1.

MINISTERSTWO SPRAW
WEWNĘTRZNYCH
Depertament V Służby
Zdrowia
Warszawa, dn. 26.IX 1926 r.
Nr. ZZ. 9156/26.

PRZEPISY DLA LEKARZY

w sprawie sposobu dokonywania przeglądów i badań w kierunku jaglicy.

W celu uzgodnienia i ujednostajnienia postępowania lekarzy, biorących udział w komisjach PKU przy przeprowadzaniu przeglądów i badań poborowych, rezerwistów, wojskowych itp. odnośnie do jaglicy Departament Służby Zdrowia zarządza co następuje:

1. Orzeczenie pozytywne lub negatywne w sprawie jaglicy lekarz może wydać jedynie na podstawie dokładnego badania oczu u każdego osobnika poszczególnie. Przy przeglądach zbiorowych poborowych itp. lekarz obowiązany jest badać oczy wszystkim osobnikom, a nie tylko tym, którzy już zewnętrznemi zmianami lub też skargami na pewne dolegliwości zwracają jego uwagę.

2. Badania w kierunku jaglicy należy przeprowadzać bardzo dokładnie i uważnie na obu oczach. Ze względu na to, że początkowe zmia-

ny jaglicze kryją się zwykle w fałdach spojówki załamka górnego, podczas gdy reszta spojówki nie wykazuje często jeszcze żadnych objawów choroby, przeto należy zawsze dokładnie wynicować załamki górne oraz przebadać szczegółowo całą spojówkę. Ręczne wynicowanie załamków górnych jest przeważnie niedostateczne. Dlatego też lekarz powinien zawsze przy badaniu dla dokładnego wynicowania załamku górnego posiłkować się zawsze przyrządem do podwójnego odwracania powiek. Najlepiej posiłkować się odwracadłem d-ra Zacherta, którego opis i sposób jego użycia znajduje sią w broszurce prof. Majewskiego „Jaglica", wydanej przy współudziale Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia, rozesłanej swego czasu wszystkim lekarzom powiatowym. Przyrząd ten jest do nabycia w firmie A. Mann, plac Małachowskiego 2.

3. Przy rozpoznawaniu jaglicy lekarze powinni trzymać się następujących kryterjów:

Na pełny obraz jaglicznego schorzenia oczu składają się:

1) ziarna jaglicze, 2) łuszczki jaglicze i 3) blizny pojaglicze. Jeżeli wszystkie te objawy występują współcześnie, albo przynajmniej dwa z nich, to rozpoznanie jaglicy jest łatwe i nie nastręcza prawie żadnych trudności. Łuszczka jaglicza i blizny pojaglicze są jednak późnemi objawami choroby, które niekiedy występują dopiero po wielu miesiącach lub nawet latach. W początkowych zaś stadjach jaglicy występuje tylko jeden znamienny jej objaw — ziarna. Ze względu na to, że jaglica jest chorobą zakaźną, przeto niezmiernie ważne jest rozpoznanie jej już na samym początku, aby przez przedsięwzięcie odpowiednich środków zapobiegawczych uchronić otoczenie przed zakażeniem się oraz przez odpowiednie leczenie przeszkodzić rozwinięciu się choroby. Dlatego też, aby jaglicę rozpoznać we wczesnem stadjum, lekarz musi biegle odróżniać *ziarna jaglicze*, znamienne dla jaglicy, od grudek dobrotliwych — *follikułów*, które występują często przy schorzeniach spojówkowych lub nawet zdarzają się na spojówkach zdrowych. Przy rozstrzygnięciu tego zagadnienia należy kierować się następującemi kryterjami:

A. Follikuły są naogół drobne, kształtu jajowatego (1—2 mm. średnicy), długą osią ułożone wzdłuż załamka spojówkowego. Wygląd mają szklisty, barwę blado-różową, wystają znaczną częścią swej powierzchni ponad poziom spojówki.	Ziarna jaglicze są naogół nieco większe (1,5 do 3 mm. średnicy), mają wygląd mniej szklisty, barwę ciemno-różową, zazwyczaj są głębiej osadzone w spojówce.
B. Follikuły zajmują przeważnie same tylko załamki, przeważnie dolne, i układają się w nich różańcowato w dosyć regularne szeregi.	Ziarna rozsypują się gęsto i mniej regularnie po całej spojówce, zajmując nietylko załamki, ale także spojówkę tarczkową, niekiedy po sam brzeg powieki. W obrębie spojówki tarczkowej tworzą one zwykle bardzo płaskie, ledwo nieco nad poziom wystające, blado-różowe lub białawe krążki. Ta zmieniona postać ich w tej okolicy tłumaczy się tem, że tutaj spojówka posiada mało tkanki adenoidalnej i ściśle przylega do tarczki, a pozatem wzajemny ucisk powieki i gałki ocznej przeszkadza ziarnom przybrać kształt bardziej do kulistego zbliżony. Spotykamy też czasem ziarna na przejściu między spojówką załamków a spojówką gałki, a nawet na załamku półksiężycowatym (plica semilunaris), gdzie follikuły nie sadowią się nigdy.
C. Follikuły występują z zasady liczniej w załamku dolnym niż górnym.	Ziarna jaglicze (jak i wogóle wszelkie zmiany trachomatyczne) rozwijają się liczniej i silniej w załamku górnym, niż dolnym.
D. Follikuły znajdują się na spojówce, zresztą prawidłowej, gładkiej, a conajwyżej lekko przekrwionej.	Ziarnom jagliczym już bardzo wcześnie towarzyszy drobne zziarnienie powierzchni spojówkowej, zależnie od przerostu brodawkowego i nadające spojówce wygląd strzyżonego aksamitu (hypertrophia papillaris).
E. Follikuły są jędrne i twarde i o mocnych ściankach, które nie pękają lub tylko pod wielkim naporem; treść ich jest płynna, wodnista.	Ziarna jaglicze są kruche, łatwo pękają przy ucisku paznokciem i wydobywa się z nich treść galaretowato-kaszasta. Ten objaw jest pewnem kryterjum przemawiającem za jaglicą.

Bliższe szczegóły, odnoszące się do djagnostyki różniczkowej jaglicy, znajdują się w powyżej zaleconej broszurce prof. Majewskiego.

4. Odnośnie zaś do klasyfikowania badanych osobników lekarze winni posiłkować się następującą nomenklaturą:

a) W przypadku stwierdzenia jaglicy następującemi zasadniczemi określeniani: *jaglica początkowa, jaglica rozwinięta i jaglica powikłana.*

Do jaglicy początkowej należy zaliczać te przypadki, w których zmiany jaglicze (ziarna) znajdują się tylko na ograniczonej przestrzeni, przeważnie w załamku górnym; do jaglicy rozwiniętej zaś te, w których ziarna i nacieki jaglicze zajmują znaczną część lub nawet całą spojówkę powiekową; do jaglicy powikłanej te przypadki w których zajęta jest nietylko spojówka powiekowa, ale także gałkowa i rogówka (łuszczki), oraz głębsze tkanki (tarczka).

Wreszcie zdarzyć się mogą formy jaglicy, które nie dadzą się podciągnąć pod żadną z wymienionych grup; najczęściej dotyczy przypadków jaglicy zastarzałej, recydującej, z rozległemi czysto zmianami bliznowatemi. Wskazane jest posiłkowanie się w tym wypadku prostemi określeniami, jak: a) jaglica nawrotowa, jeśli obok objawów przebytej jaglicy (blizn) są świeże ziarna, i b) nieżyt jagliczy, jeśli brak jest objawów czynnej jaglicy (ziarn, nacieków), a natomiast dadzą się stwierdzić zmiany, świadczące o przebyciu jaglicy (blizny, przerost), którym towarzyszą objawy nieżytu.

b) Przypadki, co do których lekarz przy badaniu nie może ustalić rozpoznania jaglicy, ale stwierdza pewne objawy, przemawiające za jaglicą, obok przemawiających jednocześnie za innem tłem choroby, lekarz określa mianem tej drugiej choroby i dodaje do tego wyrazy; „podejrzenie o jaglicę" np.

Nieżyt grudkowy, podejrzany o jaglicę, albo
Nieżyt chroniczny „ „ „

Załącznik 2. **Wzór I.**

Wykaz liczbowy chorych na jaglicę za rok 192.......

sporządzony na podstawie materjałów, zebranych przez P. K. U.....................

A. Przy dorocznym głównym przeglądzie poborowym			B. Przy dodatkowych przeglądach poborowych, rezerwistów, wojskowych i t. p.			C. Ogólne zestawienie			Uwagi
Liczba osób, jaka stanęła do przeglądu	Liczba osób, u których stwierdzono jaglicę	Liczba osób, zwolnionych lub urlopowanych z powodu jaglicy	Liczba osób, jaka zgłosiła się do przeglądów dodatkowych	Liczba osób, u których stwierdzono jaglicę	Liczba osób, zwolnionych lub urlopowanych z powodu jaglicy	Ogólna liczba osób, która w ciągu roku sprawozdawczego stanęły przed Komisjami PKU.	Ogólna liczba osób, u których PKU. stwierdziła jaglicę	Ogólna liczba osób zwolnionych lub urlopowanych przez PKU. z powodu jaglicy	W uwadze należy podać liczbę chorych na jaglicę, pochodzących z terenów innych PKU. wzgl. powiatów

Załącznik 3.

Wzór 2.

Zestawienie liczbowe chorych na jaglicę za rok 192.......

w Woj...

sporządzone na podstawie wykazów, nadesłanych przez P. K. U.

Nazwa P. K. U.	A. Przy dorocznym poborze rekruta			B. Przy dodatkowych przeglądach pobor., rezerwistów, wojsk. i t. p.			C. Ogólne zestawienie			Uwagi
	Liczba osób, jaka stanęła do przeglądu	Liczba osób, u których stwierdzono jaglicę	Liczba osób, zwolnionych lub urlopowanych z powodu jaglicy	Liczba osób, jaka stanęła do przeglądu	Liczba osób, u których stwierdzono jaglicę	Liczba osób, zwolnionych lub urlopowanych z powodu jaglicy	Ogólna liczba osób badanych	Ogólna liczba, u których stwierdzono jaglicę	Ogólna liczba zwolnionych lub urlopowanych z powodu jaglicy	

148.

Pismo okólne z dnia 2 grudnia 1927 roku Nr. Wojsk. 3718/27, Panu Wojewodzie w .... w sprawie wykazów niestawiennictwa rekrutów.

Przesyła się powyższy rozkaz do wiadomości i celem wydania stosownych zarządzeń, aby podległe władze administracji ogólnej natychmiast po otrzymaniu z P. K. U. wykazów nieprzybyłych rekrutów wszczynały jaknajenergiczniejsze poszukiwania uchylających się od wcielenia.

O zarządzeniach tych zechce Pan Wojewoda donieść Min. Spraw Wewnętrznych.

Naczelnik Samodziel. Wydziału Wojsk.
(—) *Pieracki.*
Pułkownik Sztabu Generalnego.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Biuro Ogólno-Organizacyjne
Tel. M. Wojsk. 74.
Warszawa, dn. IX 1927 r.
Nr. 8768/Org.
Wykazy niestawiennictwa rekrutów—zmiana terminów

Odpis z odpisu.

Wobec zamierzonej zmiany § 425 rozp. wykonawczego do ustawy, w kierunku zmniejszenia okresu czasu, w jakim mają być przesyłane wykazy nieprzybyłych rekrutów, — polecam już przy wcieleniu R. 06, zastosować następujący tryb postępowania:

1) formacje mają wysyłać do P. K. U. wykazy nieprzybyłych rekrutów w czwartym dniu po ostatnim dniu ustalonego okresu wcielenia, a nie dopiero po upływie 20 dni, jak to przewiduje § 425 rozp. wyk., a więc w stosunku do R. 06/I, w dniu 23 października.

2) powiatowi komendanci uzupełnień przesyłają bezzwłocznie te wykazy do władz administracyjnych, celem natychmiastowego wszczęcia poszukiwań uchylających się od wcielenia.

W związku z powyższem należy uskutecznić odpowiednie poprawki w terminarzu prac, załączonym do wskazówek do rozdziału i wcielenia rocznika pob. 1906 (rozkaz Biura Og. Org. L. 730/org. tjn. 27).

W imieniu Ministra Spraw
Wojskowych, II Wiceminister
(—) *Fabrycy.*
Generał brygady.

OTRZYMUJĄ:

D-ca OK. Nr. I. do wykonania
" " " II. "
" " " III. "
" " " IV. "
" " " V. "
" " " VI. "
" " " VII. "
" " " VIII. "
" " " IX. "
" " " X. "
Szef Dep. Piech. do wiadomości
Szef O. I. Szt. Gen. "
Minister Spr. Wewn. "

149.

Pismo okólne z dnia 10 grudnia 1927 r. Nr. Min. 532/27 do Pana Wojewody w .... w sprawie zadrzewienia miast.

W związku z okólnikiem z dnia 2.XI 27 r. Nr. Min. 453/27 przesyłam w załączeniu wniosek Komitetu Plantacyj Miejskich w Warszawie w sprawie zadrzewienia miast oraz wskazówki, dotyczące obsadzania ulic miejskich drzewami. Materjał ten daje cenne informacje, które mogą być wykorzystane przy prowadzeniu akcji zadrzewienia ulic miejskich.

Z polecenia
Ministra Spraw Wewnętrznych:
Zał. (—) *Zabierzowski.*
Szef Sekretarjatu.

KOMITET
PLANTACYJ MIEJSKICH
przy
T-wie OgrodniczemWarszaw.
Bagatela 3.
Nr. 34.

odpis.

Na przedstawienie Komitetu Plantacyj Miejskich w Warszawie, złożony na Zjeździe Delegatów Związku Miast Polskich 22—24 października 1927 roku w Poznaniu.

Wniosek w sprawie zadrzewienia miast.

IX Ogólne Zebranie Związku Miast Polskich wzywa Zarządy miast:

1) do nakładania i rozszerzania zadrzewień w miastach Rzeczypospolitej, dążąc do norm wskazanych przez wymagania współczesnej urbanistyki i przyjętych w miastach zachodu (1/3 całego terenu miasta lub 30 metr. kwadr. na jednego mieszkańca),

2) do powoływania przez Zarządy miast specjalnych Komitetów plantacyjnych z udziałem obywateli, (o ile możności fachowców), które działałyby, jako organy opinjodawcze i doradcze, w celu rozciągnięcia nad zadrzewieniami miejskiemi stałej opieki,

3) do zwracania się o wszelkie informacje i wskazówki, tyczące się zadrzewień miejskich do Komitetu Plantacyj Miejskich przy Towarzystwie Ogrodniczem Warszawskiem, Warszawa, Bagatela 3.

Uzasadnienie.

Stan zadrzewień w miastach polskich, których znaczenie higjeniczne i estetyczne nie wymaga bliższego usasadnienia, jest wysoce niedostateczny. Zaledwie mała ilość miast większych posiada ogrody, zieleńce i zadrzewienia uliczne, pokrywające w części potrzeby ludności, większość zaś, bądź to nie posiada ich zupełnie, bądź też w stopniu tak niedostatecznym, że prawie nie można ich brać pod uwagę, nigdzie jednak nie dochodzą do norm, wskazanych we wniosku. Praktyka tych miast, które utworzyły przy swoich Zarządach specjalne organy opinjodawcze i doradcze, pod nazwą komitetów, komisji, delegacji, wreszcie deputacji plantacyjnych lub ogrodniczych,

dowodzi, że organy te przyczyniły się bardzo wydatnie do poprawienia stanu zadrzewień, przez stałą nad niemi pieczę tudzież przez poważną inicjatywę członków, w kierunku wyszukiwania nowych terenów i zapoczątkowania nowych projektów.

Najstarszym organem tego typu w Polsce jest założony przed 40 laty Komitet Plantacyjny w Warszawie, który działał dawniej przy Magistracie (obecnie zastępuje go Komisja Ogrodowa), następnie zaś przekształcony został w Komitet Plantacji Miejskich przy Towarzystwie Ogrodniczem Warszawskiem (Warszawa, Bagatela 3) i rozszerzył swą działalność na całą Rzeczpospolitą. Komitet ten ma za zadanie:

a) badanie stanu i warunków zadrzewień w miastach Rzeczypospolitej,

b) udzielanie informacji w sprawie organizacji komitetów w miastach, oraz wszelkich wskazówek i porad, tyczących się zakładania zadrzewień,

c) urządzanie konkursów na plany ogrodów i zieleńców,

d) wysyłanie Komisji lub inspektorów i instruktorów fachowych, w celu udzielania porad na miejscu.

Na zasadzie powyższego wniosek niniejszy zostaje zgłoszony.

(—) *Mieczysław Jankowski.*
Radny m. st. Warszawy.

Warszawa, dn. 20.X. 1927 r.

Wskazówki, dotyczące obsadzania ulic miejskich i wykaz gatunków drzew najodpowiedniejszych dla b. Kongresówki.

Opracowane przez Komitet Plantacyjny miast przy Tow. Ogr. Warsz., ul. Bagatela Nr. 3 w Warszawie.

Drzewa na ulicach miasta, o ile mają spełniać swe doniosłe znaczenie pod względem estetycznym i praktycznym, muszą być sadzone w gatunkach odpornych na klimat, w odpowiednich warunkach i odległościach, zapewniających im długotrwałość oraz dobry i równy rozwój pnia i korony.

1. Do obsadzania ulic z dwóch stron drzewami będzie najodpowiedniejszy kierunek z północy na południe. lub małe odchylenie tego kierunku w stronę wschodnią lub zachodnią.

Normalnie na jezdnię przeznacza się połowę ogólnej szerokości ulicy, drugą zaś połowę na dwa chodniki przy domach, po obu stronach jezdni. *Przykład* — Szerokość ulicy 26 mtr., jezdnia 13 mtr, 2 chodniki po 6,50 mtr. 13 mtr., razem 26 mtr.

Na arterjach b. ruchliwych można jezdnie powiększyć do 3/5, pozostawiając 2/5 na chodniki.

Uwaga: „Szerokość ulic“ należy rozumieć odległość między domami dwóch przeciwnych stron ulicy.

2. Ulice, biegnące w kierunku ze wschodu na zachód, jako nierównomiernie oświetlone słońcem, są mniej korzystne do obsadzania chodników drzewami, chyba, że przyległe do ulicy budowle są jednopiętrowe lub luźno, willowo zabudowane. W przeciwnym razie, gdy domy są wielopiętrowe, zwarto zabudowane, to nadają się do obsadzenia (z dwóch stron) tylko ulice powyżej 20 metrów szerokie; na ulicach węższych można zastosować obsadzenie jednym rzędem drzew po stronie wystawy południowej, rozszerzając odpowiednio chodnik. *Przykład* — Szerokość ulicy 18 mtr.: jezdnia 9 mtr., chodnik obsadzony drzewami z wystawą południową 6 mtr., chodnik bez drzew 3 mtr., razem 18 mtr.

Również z dobrym skutkiem można zastosować jedną linję pośrodku ulicy, sadząc drzewa na wysepce 3—5 mtr. szerokiej, w ten sposób wytworzą się 2 jezdnie, każda w inną stronę. *Przykład* — Szerokość ulicy 25 mtr.: 2 jezdnie po 6,50 mtr., 2 chodniki po 3 mtr. bez drzew, 1 wysepka 3 mtr. szerokość do posadzenia drzew — razem 22 mtr.

3. W celu zapewnienia drzewom swobodnego rozwoju koron, a jednocześnie niedopuszczenia do zbytniego zaciemnienia mieszkań, lub całkowitego zasłonięcia fasady domów, nie należy sadzić drzew na chodnikach, mających mniej niż 4 mtr. szerokości.

4. Odległość drzew od krawężnika jezdni winna wynosić 1 mtr., na ulicach węższych przy drzewach 3-ej wielkości odległość ta może być zmniejszona do 75 cm.

5. Sadzenie drzew na chodnikach naprzeciwko siebie lub na zmianę zależy głównie od równomiernego z obu stron rozpoczęcia ulicy, jej szerokości, od wjazdów do bram, monumentalnych budowli, wymagających pewnej symetrji.

W każdym razie przy drzewach 1-ej i 2-ej wielkości zaleca się sadzenie wprost siebie.

6. Drzewa do sadzenia winny być szkółkowane, o pniach silnych (na wysokości 1 mtr. 15 do 20 ctm. w obwodzie grube); pnie równej wysokości 2,25 mtr. do 2,50 mtr. pod koronę; system korzeniowy prawidłowo rozwinięty, korona przynajmniej dwuletniej formacji.

7. Dół przygotować należy o średnicy 1,50 mtr. na 1 mtr. głęboki, w razie potrzeby b. starannie zaprawić dobrą ziemią uprawną.

8. Pal winien być gruby przynajmniej 8 cm. średnicy w cienkim końcu, okorowany i osmołowany lub opalony do wysokości 1,50 mtr. w odziemku, długości 3,35 mtr. do 3,60 mtr., aby dosięgał do korony drzewa.

9. W pierwszym roku po posadzeniu koron nie przycinać, w ciągu lata starannie podlewać.

10. Drzewa, oznaczone x, lepiej sadzić w porze wiosennej, a podkreślone gatunki uważa się za najlepsze do sadzenia.

Uwaga: Ulice powyżej 30 mtr. szerokości, jako nadające się do obsadzania kilkoma rzędami drzew, lub zastosowania pasów zieleni oraz aleje szerokie miejskie lub podmiejskie, wymagające przystosowania do ruchu tramwajowego lub sportowego, winny być projektowane przez specjalistów ogrodników planistów, po zbadaniu terenu na miejscu lub zasięgnięciu opinji Komitetu plantacyjnego miast ul. Bagatela Nr. 3 w Warszawie.

A. Drzewa alejowe I-ej wielkości.

Na ulice powyżej 26 metrów szerokości należy sadzić co 10 mtr. w linji.

Acer Negando Californicum. Hort. (Klon jesionolistny kalifornijski) odpowiedni na grunt suchy i piasczysty.

Acer Dasycarfum, Ehrs. (Klon srebrzysty) lubi położenie więcej wilgotne, ziemię lżejszą.

Acer Platanoides. L. (Klon pospolity) udaje się prawie w każdym gruncie niezamokrym.

Acer Pseudo-Platanus, L. (Klon jaworowy) lubi położenie wilgotne, na grunt niewybredny, korona kolista.

Acer Pseudo-Platanus Atropurpureis (Klon jaworowy o liściu purpurowym od spodu), jak powyższy *Acer Pseudo-Platanus*, co do gruntu i położenia.

Aesculus Hippocastanum. L. (Kasztanowiec v. kasztan pospolity) odpowiedni w położeniu niezbyt mokrem i w glebie niezaścisłej) w suche lata traci liście wczeście).

Aesculus Hippocastanum Fl. Pl. Hort. (Kasztanowiec v. Kasztan pełnokwiatowy), jak wyżej, trzyma liść dłużej, owocu nie wydaje.

Fraxinus Excelsior. L. (Jesion pospolity) na położenie wilgotne i grunt lżejszy.

Populus Simoni. Caar. (Topola chińska) udaje się i na gorszych gruntach.

Quercus Rubra. L. (Dąb czerwony) rośnie dobrze i na mniej dobrym gruncie.

Ulmus Effusa Willd (Wiąz limak) lubi położenie wilgotne, udaje się prawie w każdej glebie.

Ulmus Montana. With. (Wiąz górski) położenie jak wyżej, rośnie silnie.

Ulmus Vegeta Lond., jak wyżej.

B. Drzewa II-ej wielkości.

Na ulice szerokie od 22—26 metrów należy sadzić co 9 metrów w linji.

Acer Negundo. L. (Klon jesionolistny) na grunt suchy, piasczysty.

Acer Campestre. L. (Klon polny) odpowiedni na każdą glebę, niezbyt mokrą.

Aesculus Rubicunda. Lodd. (Kasztanowiec czerwony) położenie niezbyt mokre, gleba niezaścisła.

Quercus coccinea. Wang. (Dąb szkarłatny) gleba niezalekka, rośnie wolno.

Robinia Pseudo-Acacia (akacja biała v. Grochownik) lubi położenie suche, ziemię piasczystą lub wapienną, znosi dobrze cięcie.

Tilia Euchlora. C. Koch. (Lipa krymska) lubi ziemię gliniastą i żyzną.

Tilia Tomentosa Much. v. *Tilia Argentea D. C.* (Lipa srebrzysta), jak wyżej, co do gruntu i położenia, korona kulista.

C. Drzewa III-ej wielkości.

Na ulice od 18 do 22 metrów szerokości należy sadzić co 8 metrów w linji.

Acer Rubrum. L. (Klon czerwony) odpowiedni na położenie wilgotne, niezbyt mokre.

Crataegus Oxyacantha Fl. Pl. L. (Głóg zajęczy o kwiatach pełnych) lubi ziemię piasczystą-gliniastą, żyzną, udaje się jednak i na gorszej.

Cratageus Monogyna. Jacq. (Głóg jednosłupkowy), jak wyżej.

Fraxinus Axcelsior Globosa. Deegen (Jesion pospolity kulisty), na położenie wilgotne, grunt żyzny.

Robinia Bessoniana. Hort. (Akacja Bessona) na ziemie piasczyste, suche, *czuła na mróz.*

Robinia Inermis. Hort. (Akacja kulista), jak wyżej.

Sorbus Ania. Cratz. (Jarzębina mączna) rośnie na każdym gruncie, niezbyt wilgotnym, lubi ziemię wapienną.

Sorbus Aucuparia. L. (Jarzębina pospolita), jak wyżej, narażona na uszkodzenie ze względu na owoce.

150.

Pismo okólne z dn. 14 grudnia 1927 roku Nr. AP. 7915/27/Pa/R do P. Wojewody w.................... w sprawie nowego typu paszportów włoskich.

Ministerstwo przesyła w załączeniu 1 egzemplarz wzoru nowego typu paszportów zagr. włoskich z prośbą o pouczenie podległych Panu Wojewodzie urzędów administracyjnych, że strony w tych paszportach (nieporozcinane — rodzaj paszportów amerykańskich) winny być nietknięte pod grozą unieważnienia paszportów. Pouczenie to jest konieczne z uwagi na to, że niekiedy może się zdarzyć, że organa graniczne nie wiedząc o tem, iż nieporozcinane kartki paszportu tworzą jedną całość dla większej wygody przy kontrolowaniu paszportów będą chciały je porozcinać.

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *Orzechowski.*
Radca Ministerjalny.

151.

Pismo okólne z dn. 20 grudnia 1927 r. Nr. ZH. 3687/27 do wszystkich Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Pana Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku w sprawie lecznicy dla alkoholików w Gościejewie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że w Gościejewie pod Rogoźnem (pow. Obornicki) w Województwie Poznańskiem otwarta została lecznica dla alkoholików, obliczona na 30 łóżek. Lecznica ta stanowi własność Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i pozostaje pod zarządem Starostwa Krajowego w Poznaniu.

W sprawie tej lecznicy został rozesłany dnia 13.VI 1927 okólnik starosty krajowego w Poznaniu za Nr. 3425/27; na okólnik ten Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę Pana Wojewody (Pana Komisarza), prosząc o powiadomienie o otwarciu lecznicy podległych Mu urzędów sanitarnych.

Koszty utrzymania w lecznicy wynoszą obecnie jak następuje:

1) dla klasy I . . . . 8 zł. dziennie,
„ „ II . . . . 4 zł. „

2) Koszty powyższe obejmują:

a) w klasie I wyżywienie, mieszkanie, opranie oraz obsługę,

b) w klasie II—wyżywienie, mieszkanie, opranie i opiekę lekarską.

3) Pacjenci:

a) w klasie I winni dodatkowo płacić za normalną opiekę lekarską 30 zł. miesięcznie, a za spotrzebowane medykamenty własne koszty schroniska,

b) w klasie II winni płacić dodatkowo za spotrzebowane medykamenty i to koszty własne schroniska,

c) winni w zasadzie pokrywać koszty fryzjera,

d) pokrywają koszty przyjazdu i dojazdu do schroniska, jak również i koszty ewentualnego pogrzebu.

W razie użycia powózki zakładowej w celu powyższym płaci pacjent pewne koszty, których wysokość ustala starosta krajowy.

e) pokrywają wszelkie dodatkowe świadczenia ze strony schroniska.

4) Koszty utrzymania płatne są miesięcznie naprzód i to do 3-go każdego miesiąca.

Po upływie tego terminu nastąpi, w razie niezapłacenia, przymusowe zwolnienie pacjenta na ryzyko ponoszącego koszty utrzymania.

5) Zastrzega się dochodzenie pretensyj schroniska od pacjentów w razie potrzeby na drodze prawnej.

Adres lecznicy: Gościejewo, powiat Obornicki, Województo Poznańskie.

Zgłoszenia przyjmuje Starostwo Krajowe w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia:

(—) *Piestrzyński*.

152.

Pismo okólne z dnia 21 grudnia 1927 r. Nr. Min. 453/S/27 do P. Wojewody w .... w sprawie Stowarzyszenia „Związku Przyjaciół Drzewek".

W ślad za zarządzeniem z dnia 2 listopada b. r. Nr. Min. 453/27 w sprawie zadrzewienia miast, miasteczek i wsi — podaję do wiadomości, że w Krakowie przy ul. Długiej Nr. 11. mieści się Stowarzyszenie p.n. „Związek Przyjaciół Drzewek", którego głównym celem jest pobudzanie i utrwalanie w młodzieży szkolnej zamiłowania do sadzenia i pielęgnowania drzewek, krzewów i rośiin pożytecznych,

Ponieważ w akcji zadrzewienia osiedli miejskich i wiejskich wybitną rolę winna zająć młodzież szkolna, pożądanemby było nawiązanie kontaktu z wymienionym Stowarzyszeniem i utworzenie podobnych związków w każdym powiecie przy szkołach w porozumieniu z Inspektorami Szkolnymi.

Z polecenia

Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Zabierzowski*.

Szef Sekretarjatu.

153.

Pismo okólne z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. AP. 10251/27/Kom/R. do P.p. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów Wojsk. i Apr. i wszystkich Naczelników Wydziałów Min. Spr. Wewn. w sprawie Komisji Międzyministerjalnej dla spraw bezpieczeństwa na kolejach.

Przesyła się do wiadomości.

Ewentualne sprawy i wnioski w sprawach należących do zakresu działania Komisji należy kierować do Wydziału AP.

Za Dyrektora Departamentu:

(—) *Śliwiński*,

Naczelnik Wydziału.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Warszawa, dn. 22.XII 1927 r.
Nr. AP. 10251/27/Kom/R.

Pilne.

Odpis.

Do

Pp. Wojewodów (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Z dniem 15 grudnia 1927 r. wznowione zostały czynności Komisji Międzyministerjalnej dla spraw bezpieczeństwa na kolejach Komisja będzie się zbierać w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych dn. 15-go każdego miesiąca.

Do zakresu działania Komisji należą sprawy następujące:

1) odbywanie perjodycznych konferencyj dla wzajemnego zaznajomienia się ze stanem bezpieczeństwa na kolejach;

2) wnioskowanie co do sposobów i środków intensywnej walki z przejawami przestępczości na kolejach;

3) przeprowadzanie ogólnej lustracji organizacji służby bezpieczeństwa na terenach kolejowych;

4) sprawy ustosunkowania służby bezpieczeństwa do władz urzędów i organów kolejowych oraz wzajemnej ich współpracy.

5) sprawy wzajemnego stosunku władz i organów kolejowych i służby bezpieczeństwa na stacjach granicznych;

6) sprawy agitacji antypaństwowej wśród pracowników kolejowych i opracowywanie sposobów jej przeciwdziałania;

7) sprawy porządku publicznego na kolejach;

8) przeprowadzanie w razie potrzeby na zlecenie władz zwierzchnich badań ogólnych w sprawach przez delegujące władze określonych;

9) opracowywanie projektów przepisów instrukcji i t. p. w zakresie kompetencji Komisji;

10) wszelkie inne sprawy z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego na kolejach nie objęte poprzedniemi punktami.

Pp. Wojewodowie (p. Komisarz Rządu) zechcą zawiadamiać Min. Spr. Wewn. o sprawach kwalifikujących się do rozpatrzenia przez Komisję oraz przedstawiać mu odpowiednie wnioski. Odnośne sprawy, zapytania, wnioski e. t. c. należy przesyłać przed dn. 8 każdego miesiąca.

Za Dyrektora Departamentu:

(—) *Śliwiński*.

Naczelnik Wydziału.

V.

Dział Personalny.

154.

RUCH SŁUŻBOWY w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 lipca 1927 r.

I. P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 29. 7. 1927 r. przeniósł Wojewodę Lwowskiego D-ra Pawła Garapicha w stan nieczynny, oraz postanowieniem z tej samej daty mianował Piotra Dunin Borkowskiego Wojewodą Lwowskim w IV st. sł.

II. P. Minister Spraw Wewnętrznych zarządził następujące zmiany personalne:

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Przeniesieni w stan spoczynku:

Na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej:

Pozostający w stanie nieczynnym Naczelnik Wydziału w V st. sł. Łyszkowski Władysław dnia 21. 7. 1927 r.

Pozostający w stanie nieczynnym Naczelnik Wydziału w V st. sł. Rutkowski Leopold dnia 27. 7. 1927 r.

Przeniesiony:

Referendarz VII st. sł. Olszewski Stanisław — do Starostwa w Podhajcach z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 30. 7. 1927 roku.

B. W Zakładach Państwowej Służby Zdrowia:

Mianowani:

Ordynarjusz VII st. sł. w Państwowym Zakładzie dla umysłowo chorych w Kulparkowie Dr. Mańkowski Ludwik — urzędnikiem I kategorji VI st. sł. w tymże Zakładzie z dniem 1. 7. 1927 r.

Ordynarjusz VII st. sł. w Państwowym Zakładzie dla umysłowo chorych w Kulparkowie Dr. Neufeldówna Bronisława — urzędnikiem I kategorji VI st. sł. w tymże Zakładzie z dniem 1. 7. 1927 roku.

Secundarjusz VIII st. sł. w Państwowym Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie Dr. Latyński Hipolit — urzędnikiem I kategorji VII st. sł. w tymże zakładzie z dniem 1. 7. 1927 r.

Urzędnik II kategorji IX st. sł. w Państwowym Zakładzie w Krynicy Pieracki Tadeusz — urzędnikiem VIII st. sł. w tymże zakładzie z dniem 1. 7. 1927 r.

Zak Eugenjusz — urzędnikiem III kategorji VIII st. sł. w Zakładzie Zdrojowym w Ciechocinku z dniem 1 lipca 1927 r.

Urzędnik IX st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Krynicy — Barański Aleksander — urzędnikiem III kategorji VIII st. sł. w tymże zakładzie z dniem 1. 7. 1927 r.

C. We władzach II instancji:

Mianowani:

w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie:

Referendarz VIII st. sł. Stańkowski Feliks — Radcą Wojewódzkim w VI st. sł. dn. 1. 7. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. w Grybowie Dziekoński Antoni — Radcą Wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 13. 7. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie:

prow. inspektor farmaceutyczny w VII st. sł. Nartowski Jan — prow. inspektorem farmaceutycznym w VI st. sł. z dniem 1. 7. 1927 roku:

w Urzędzie Wojewódzkim Poleskim w Brześciu n/B.

Radca wojewódzki w VI st. sł. Dr. Laniewski Ludwik — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dn. 1. 7. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w Toruniu:

urzędnik VIII st. sł. Stojanowski Stanisław — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 1. 7. 1927 roku.

urzędnik VII st. sł. Jaraczewski Edmund — inspektorem fermaceutycznym w VI st. sł. z dnia 1. 7. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie:

Referendarz VII st. sł. Kochański Leon — Radcą Wojewódzkim w VI st. sł. dn. 1. 7. 1927 r.

Naczelnik Wydziału w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie Neuman Alfred — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dn. 1. 7. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim w Katowicach:

urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. Dr. Dworzański Marjan — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 8. 7. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu:

Starosta w VI st. sł. w Czortkowie Strusiński Juljusz — Radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 4. 7. 1927 r.

Naczelnik Wydziału Zdrowia w VI st. sł. Dr. Salak Bolesław — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. z dniem 1. 7. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie:

Starosta w VI st. sł. w Warszawie Okulicz Stanisław — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 1. 7. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim w Łucku:

urzędnik VI st. sł. w urzędzie wojewódzkim w Wilnie Dziewałtowski — Gintowt Kazimierz — Naczelnikiem wydziału w V st. sł. z poruczeniem funkcyj Wicewojewody wołyńskieno dnia 1. 7. 1927 roku.

praktykant X st. sł. w Starostwie w Święcianach Dr. Mroczkiewicz Jerzy — prow. urzędnikiem VIII st. sł.

Przeniesieni:

Radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi Winiarski Adam — do

ekspozytury Starostwa brzezińskiego w Tomaszowie Maz. w charakterze kierownika tej ekspozytury dnia 1. 7. 1927 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Mydlarz Stefan — z Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie do Starostwa w Święcianach w charakterze kierownika tego Starostwa dnia 5. 7. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim Skarzyński Witold — do Starostwa w Łomży z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 16. 7. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Drożański Józef — z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi do Starostwa w Sieradzu dnia 28. 7. 1927 r.

Zwolnieni ze służby:

prow. urzędnik V st. sł. w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim Baradziej Michał z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Skarbu dnia 4. 7. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. w Poleskim Urzędzie Wojewódzkim Jaworski Mieczysław z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dnia 15. 7. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym Radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach, Dunin-Borkowski Władysław — z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Reform Rolnych dnia 21. 7. 1927 r.

urzędnik VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu Morzycki Zoroaster z powodu przejścia do służby w dziale Ministerstwa Rolnictwa dnia 29. 7. 1927 r.

Naczelnik Wydziału w V st. sł. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim Dr. Korczyński Lesław — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 26. 7. 1927 r.

Inspektor farmaceutyczny w VI st. sł. w Poleskim Urzędzie Wojewódzkim Bałbaszewski Jan — na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 31. 7. 1927 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

Naczelnik Wydziału w V st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Dr. Schwarz Hugon dnia 1. 7. 1927 r.

Radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Padlewski Aleksander dnia 1. 7. 1927 r.

D. We władzach I instancji.

Mianowani.

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Borszczowie Fedorowicz-Jackowski Adam — Starostą w Czortkowie w dotychczasowym VII st. sł. dnia 4. 7. 1927 r.

Komisarz Śląskiej Policji Wojewódzkiej w Katowicach Kloske Ludwik — nadkomisarzem dnia 6. 7. 1927 r.

Komisarz Śląskiej Policji Wojewódzkiej w Świętochłowicach Mierzwa Paweł — Nadkomisarzem dnia 6. 7. 1927 r.

Podkomisarz Śląskiej Policji Wojewódzkiej w Katowicach Reichenbach Aloizy — Komisarzem dnia 6. 7. 1927 r.

Nadkomisarz Śląskiej Policji Wojewódzkiej w Katowicach Jeziorski Józef — Podinspektorem dnia 8. 7. 1927 r.

urzędnik VIII st. sł. w Dyrekcji Policji w Krakowie Steinauer Ernest — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 15. 7. 1927 r.

prow. lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Sępolnie Dr. Sturm Herbert — prow. lekarzem powiatowym w VII st. sł. z dniem 1. 7. 1927 r.

lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Starostwie w Zamościu Dr. Branicki Stanisław — lekarzem powiatowym w VII st. sł. z dnia 1. 7. 1927 r.

Przeniesieni:

Starosta w VI st. sł. Malanowski Wacław — ze Starostwa w Augustowie do Starostwa w Łowiczu dnia 21. 7. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. Dr. Chmielnikowski Tomasz — ze Starostwa w Kostopolu do Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie dnia 21. 7. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Studziński Bolesław — ze Starostwa w Płońsku do Starostwa w Łowiczu dnia 20. 7. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Żurawski Edward — ze Starostwa w Sierpcu do Starostwa w Rypinie dnia 20. 7. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Kocół Alfred — ze Starostwa w Kołomyi do Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego dnia 19. 7. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. Wańko Piotr — ze Starostwa w Sochaczewie do Starostwa nieszawskiego w Aleksandrowie Kujawskim dnia 19. 7. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Gajewski Wacław — ze Starostwa w Skierniewicach do Starostwa w Warszawie dnia 1. 7. 1927 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. p. o. kierownika Starostwa w Święcianach Żórawski Witold — do Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie dnia 5. 7. 1927 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Zawadzki Alfred — ze Starostwa w Piotrkowie do Starostwa w Koninie dnia 6. 7. 1927 r.

Starosta w VII st. sł. Błocki Władysław — ze Starostwa w Krasnymstawie do Starostwa w Lubaczowie dnia 6. 7. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Dr. Bereta Józef — ze Starostwa w Witkowie do Starostwa w Bydgoszczy dnia 14. 7. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Gawlikowski Stanisław — ze Starostwa w Kamionce Strumiłowej do Starostwa w Radziechowie dnia 16. 7. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Szulc Eugenjusz — ze Starostwa w Radziechowie do urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu dnia 16. 7. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Bieniasz Józef — ze Starostwa w Makowie do Starostwa w Brzesku dnia 16. 7. 1927 r.

urzędnik VI st. sł. Misjon Józef — ze Starostwa w Rypinie do Starostwa w Sierpcu dnia 19. 7. 1927 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Narkiewicz Kazimierz — ze starostwa w Krasnymstawie do Starostwa w Garwolinie dnia 1. 7. 1927 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Polański Jan ze Starostwa w Kopyczyńcach do Starostwa w Trembowli dnia 14. 7. 1927 r.

Zwolniony ze służby:

p. o. Komisarz Rządu w Wilnie w V st. sł. Folejewski Józef — wobec wyboru na Prezydenta m. Wilna dnia 27. 7. 1927 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym Starosta w VI st. sł. w Nowym Sączu Kępiński Tadeusz dnia 15. 7. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. w Sandomierzu Węgleński Marjan dnia 18. 7. 1927 r.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 sierpnia 1927 r.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Przeniesieni w stan spoczynku na zasadzie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej:

pozostający w stanie nieczynnym referendarz VI st. sł. Krippendorf Kazimierz dnia 27. 8. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym radca min. VI st. sł. Rostkowski Leon dnia 26. 8. 1926 r.

pozostający w stanie nieczynnym adjunkt kanc. VIII st. sł. Czapliński Edmund dnia 26. 8. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym radca min. VI st. sł. Skibiński Józef dnia 30. 8. 1927 r.

Zwolnieni ze służby na zasadzie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej:

pozostający w stanie nieczynnym skarbnik VIII st. sł. Fleck Konrad dnia 25. 8. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym sekretarz IX st. sł. Górnicka Janina dnia 31. 8. 1927 r.

Przeniesiony:

prow. urzędnik adm. I kat. VIII st. sł. Dunin-Markiewicz Kazimierz do Starostwa w Sokółce dnia 25. 8. 1927 r.

B. W Zakładach Państwowej Służby Zdrowia:

Mianowany:

Dr. Niewola Jan—prowizorycznym asystentem w VIII st. sł. w Państwowej Szkole Położnych w Krakowie na przeciąg dwóch lat — dnia 25. 8. 1927 r.

Przeniesiony:

Urzędnik VI st. sł. w Państwowym Szpitalu dla chorych psychicznie w Tworkach Dr. Bednarz Józef — do Państwowego Szpitala dla obłąkanych w Kulparkowie w dotychczasowym stopniu służbowym z poruczeniem kierownictwa szpitala dnia 25. 8. 1927 r.

C. We władzach bezpośrednio podległych Ministerstwu:

Mianowani:

w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku:

Radca woj. VI st. sł. w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim w Łucku Galasiewicz Celestyn — Naczelnikiem Wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dnia 4. 8. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie:

Starosta w VII st. sł. w Makowie Podgórskim Zaremba Władysław — Referendarzem w VII st. sł. dnia 6. 8. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie:

Stefan Morawski — prow. urzędnikiem adm. I kategorji VI st. sł. dnia 31. 8. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim w Łucku:

Naczelnik Wydziału w VI st. sł. Sleszyński Józef — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 13. 8. 1927 r.

w Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie:

Inż. Mikuła Jan — urzędnikiem technicznym I kategorji VII st. sł. dnia 25. 8. 1927 r.

Przeniesieni:

Naczelnik Wydziału Tyszko Wicenty—z Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku do Urzędu Wojewódzkiego Poleskiego w Brześciu n/B z poruczeniem funkcyj Wicewojewody poleskiego dnia 5. 8. 1927 r.

Naczelnik Wydziału Dr. Zymirski Juljusz — z urzędu Wojewódzkiego w Brześciu n/B. do Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dotychczasowym V st. sł. dnia 5. 8. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Iszora Józef — z Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie do starostwa dziśnieńskiego dnia 29. 8. 1927 r.

Zwolnieni ze służby:

urzędnik VI st. sł. w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim Muszyński Eugenjusz wobec przejścia do służby w dziale Ministerstwa Rolnictwa dnia 2. 8. 1927 r.

Naczelnik wydziału w V st. sł. w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim Kański Jan — wobec przejścia do służby w Ministerstwie Sprawiedliwości dnia 2. 8. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. w Pomorskim urzędzie Wojewódzkim Liebich Wilhelm — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 25. 8. 1927 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

Radca woj. VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Nowak Stefan — dnia 20. 8. 1927 r.

Zmarł.

Wojewoda Kielecki Manteuffel Ignacy dnia 17. 8. 1927 r.

D. **We władzach powiatowych:**

Mianowani:

Wyglenda Jan — prow. Starostą w VI st. sł. w Lublińcu dnia 13. 8. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym kapitan W. P. Rozmanowski Władysław do odwołania Starostą w Sandomierzu w VII st. sł. dnia 31. 8. 1927 r.

pracownik kontraktowy VII grupy upos. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Wojciechowski Antoni — do odwołania Starostą w Płońsku w VII st. sł. dnia 31. 8. 27 r.

Przeniesieni:

urzędnik VII st. sł. Chylewski Jerzy, ze Starostwa w Gostyninie do Starostwa w Płońsku dnia 2. 8. 1927 r.

Radca woj. VI st. sł. Dr. Grabowski Albin — z Komisarjatu Rządu na m. Łódź do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dnia 4. 8. 1927 r.

Referendarz VII st. sł. Dr. Kaczkowski Jan— ze Starostwa w Kosowie Puckim do Starostwa w Zbarażu z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 9. 8. 1927 r.

Starosta w VII st. sł. Koczyński Wojciech — ze Starostwa w Zbarażu do Starostwa w Brzeżanach dnia 4. 8. 1927 r.

Referendarz VII st. sł. Grabowski Stanisław— ze Starostwa w Wadowicach do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie dnia 10. 8. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. w Płońsku Morawski Franciszek — do Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie w charakterze urzędnika adm. I kategorji VI st. sł. dnia 18. 8. 1927 r.

kierownik Starostwa w Sieradzu Małaczyński Mieczysław — do Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego w charakterze urzędnika adm. I kategorji VII st. sł. dnia 20. 8. 1927 r.

Referendarz VII st. sł. Kocół Alfred — ze Starostwa w Kołomyji do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dnia 20. 8. 1927 r. (przeniesienie do Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego zostało unieważnione).

Starosta w VI st. sł. Szaliński Tadeusz — ze Starostwa w Pszczynie do Starostwa w Swiętochłowicach dnia 25. 8. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Szczesnowicz Wojciech — ze Starostwa dziśnieńskiego do Starostwa w Mołodecznie dnia 29. 8. 1927 r.

Zwolnieni ze służby:

Starosta w V st. sł. w Swiętochłowicach Dr. Potyka Józef — na własną prośbę dnia 4. 8. 1927 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Trembowli Towarnicki Stanisław— na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 4. 8. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Sokółce Kruszelnicki Juljusz — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 26. 8. 1927 roku.

Starosta w VI st. sł. w Kole Wilski Feliks— na podstawie art 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 31. 8. 1927 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Pucku Dr. Zieleziński Ludwik na własna prośbę dnia 3. 8. 1927 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Królewskiej Hucie Dr. Dzieża Franciszek — na własną prośbę dnia 18. 8. 1927 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

na zasadzie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej, pozostający w stanie nieczynnym:

Starosta w VI st sł. w Tłumaczu Popiel Zygmunt dnia 6. 8. 27 r.

Starosta w VI st. sł. w Myślenicach Kudelski Bol. Jan 6. 8. 27 r.

Starosta w VI st. sł. w Koninie Augustowski Jan dn. 10. 8. 27 r.

Starosta w VI st. sł. w Wołożynie Wartman Witold dn. 13. 8. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Gorlicach Zachuta Feliks dn. 25. 8. 27 r.

Zmarł:

lekarz urzędowy w VII st. sł. przy Dyrekcji Policji we Lwowie Dr. Papee Jan — dnia 30 6. 1927 roku.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 30 września 1927 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 12. 9. 1927 r. mianował Wojewodę Stanisławowskiego Władysława Korsaka Wojewodą Kieleckim w dotychczasowym IV stopniu służbowym.

A. **W Zarządzie Centralnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:**

Zwolniony ze służby:

pozostający w stanie nieczynnym sekretarz IX st. sł. Jedyński Eugenjusz—na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnią 30. 9. 1927 r.

B. **We władzach podległych bezpośrednio Ministerstwu:**

Mianowani:

w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie:

Starosta w VI st. sł. w Przemyślu Frankowski Roman - Radcą Wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 26. 9. 1927 r.

Starosta w V st. sł. ad personam w Stryju Gronziewicz Zygmunt — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. z poruczeniem funkcyj Wicewojewody Lwowskiego dnia 26. 9. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku:

prow. urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. Jarecki Stanisław— Naczelnikiem Wydziału w VI st. sł. dnia 14. 9. 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim w Katowicach:

prow. urzędnik VII st. sł. Prus Konstanty — urzędnikiem adm. II kategorji VII st. sł. dnia 2. 9 1927 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie:

prow. urzędnik VII st. sł. Pawłowski Felicjan — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 5. 9. 1927 r.

Przeniesiony:

pomocnik inspektora farmaceutycznego w VII st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę Urpsza Józef — do Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie dnia 24. 9. 1927 r.

Zwolnieni ze służby:

urzędnik VII st. sł. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim Gans Jakób — na podstawie art. 119 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 2. 9. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym Radca Woj. w VI st. sł. w urzędzie Wojewódzkim w Warszawie Zwan Marcin — na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 27. 9. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym Radca Woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi Stefański Zdzisław — na Podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 28. 9 1927 r.

inspektor farmaceutyczny w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie Kuczyński Edward — z dniem 30. 9. 1927 r. na podstawie art. 60 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Przeniesieni w stan spoczynku:

Naczelnik wydziału w V st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Dr. Krzysik Franciszek — dnia 2. 9. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym Wojewoda w IV st. sł. w Tarnopolu Dr. Zawistowski Lucjan — na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 13. 9. 1927 r.

urzędnik VI st. sł. w Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie inż. Kleja Stanisław — dnia 29. 9. 1927 r.

Zmarł:

urzędnik adm. VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu — Sukale Oskar dnia 11. 9. 1927 r.

C. we władzach powiatowych:

Mianowani:

Koch Ryszard — do odwołania Starostą w Krasnymstawie w VII st. sł. dnia 13. 9. 1927 r.

Naczelnik Wydziału i Wicewojewoda we Lwowie Eckhardt Czesław — Starostą we Lwowie w dotychczasowym V st. sł. dnia 26. 9. 1927 r.

Starosta w VII st. sł. w Turce Cwierzewicz Roman — Referendarzem VII st. sł. w Starostwie w Śniatynie dnia 26. 9. 1927 r.

Starosta w VII st. sł. w Skolem Kostrzewski Józef — Referendarzem w VII st. sł. w starostwie w Kosowie Pokuckim dnia 26. 9. 1927 r.

Radca Woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Rappe Mieczysław — Starostą w Dolinie w dotychczasowym VI st. sł. dnia 27. 9. 1927 r.

Przeniesieni:

Starosta w VI st. sł. Gajzler Czesław — ze Starostwa w Rypinie do Starostwa w Łowiczu dnia 2. 9. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Malanowski Wacław — ze Starostwa w Łowiczu do Starostwa w Rypinie dnia 2. 9. 1927 r.

Referendarz VII st. sł. Pawik Konstanty — ze Starostwa w Nowym Targu do Starostwa w Myślenicach dnia 2. 9. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Słomiński Michał — ze Starostwa w Łukowie do Starostwa w Kole dnia 5. 9. 1927 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Dr. Olszewski Stanisław ze Starostwa w Rybniku do Starostwa w Lublińcu dnia 5. 9. 1927 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Biolik Franciszek—ze Starostwa w Lublińcu do Starostwa w Rybniku dnia 5. 9. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. Sienkiewicz Michał — ze Starostwa w Skierniewicach do Starostwa w Kołomyji dnia 10. 9. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. Maciejewski Witold — ze Starostwa w Krzemieńcu do Starostwa w Dubnie dnia 26. 9. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. Niemyski Stefan — ze Starostwa w Dubnie do Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego dnia 23. 9. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Kański Adam — ze Starostwa w Kowlu do Starostwa w Krzemieńcu dnia 26. 9. 1927 r.

Starosta w VII st. sł. Mahr Karol—ze Starostwa w Dolinie do Starostwa w Skolem dnia 26. 9. 1927 r.

urzędnik VII st. sł. Cisło Stanisław — ze Starostwa w Stanisławowie do Starostwa w Turce z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 26. 9. 1927 r.

referendarz VII st. sł. Przybyszewski Wiktor— ze Starostwa w Końskich do Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach dnia 27. 9. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Wojewódzki Wacław — ze Starostwa w Baranowiczach do Starostwa w Słonimie dnia 27. 9. 1927 r.

Starosta z VI st. sł. Zieliński Mieczysław — ze Starostwa we Lwowie do Starostwa w Gródku Jagiellońskim dnia 26. 9. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Wrześniowski Tadeusz— ze Starostwa w Gródku Jagiellońskim do Starostwa w Przemyślu dnia 26. 9. 1927 r.

prow. lekarz powiatowy w VIII st. sł. Dr. Pindelski Stanisław— ze Starostwa w Podhajcach do Starostwa w Zydaczowie dnia 24. 9. 1927 r.

Zwolnieni ze służby:

prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie morskiem w Pucku Swirski Czesław — na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 27. 9. 1927 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Będzinie Dr. Ryder Karol — na własną prośbę z dniem 30. 9. 1927 r.

lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Starostwie w Zydaczowie Dr. Sethaler Karol—na własną prośbę dnia 28. 9. 1927 r.

RUCH SŁUŻBOWY
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 października 1927 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 28. 10. 1927 r. mianował Naczelnika Wydziału w V st. sł. i Wicewojewodę w Krakowie D-ra Aleksandra Morawskiego — Wojewodą Stanisławowskim w IV st. sł.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

Mianowani:

Radca min. Szwalbe Stanisław—Naczelnikiem Wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dnia 5. 10. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Dr. Grundgand Henryk — urzędnikiem I kategorji VII st. sł. dnia 6. 10. 1927 r.

prow. urzędnik admin. I kategorji VI st. sł. Siwik Kazimierz—do odwołania Starostą w Augustowie w dotychczasowym VI st. sł. dnia 11. 10. 1927 r.

B. W Zakładach Państwowej Służby Zdrowia:

Mianowani:

Dr. Bednarz Józef, kierownik Państw. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie w VI st. sł. Dyrektorem tegoż Zakładu w V st. sł. z dniem 1. 10. 1927 r.

Dr. Tempka Tadeusz, prow. prymarjuszem w VII st. sł. w szpitalu państw. św. Łazarza w Krakowie dekretem z 5. 10. 1927 r.

Dr. Garbień Albin, b. asystent kliniki położniczej w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, prow. asystentem w VIII st. sł. w Państw. Szkole Położnych we Lwowie na przeciąg 2 lat dekretem z dnia 5. 10. 1927 r.

Lewandowski Józef, kontr. pracownik Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku, prowizorycznym urzędnikiem XI st. sł. w tymże Zakładzie dekretem z dnia 26. 10. 1927 r.

C. We władzach podległych bezpośrednio Ministerstwu:

Mianowani:

w Urzędzie Wojewódzkim Poleskim w Brześciu n/B.:

prow. urzędnik VI st. sł. Walicki Tadeusz — do odwołania Naczelnikiem Wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dnia 15. 10. 27 r.

w Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie:

Inż. Gawliński Oktawjan – prow. urzędnikiem technicznym I kat. VII st. sł. dnia 6. 10. 1927 r.

Przeniesieni:

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Zawistowski Tadeusz—z Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie do Starostwa w Stanisławowie dnia 5. 10. 1927 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. Janowski Władysław z Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu dnia 18. 10. 1927 r.

Naczelnik Wydziału w V st. sł. Godlewski Franciszek – z Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie do Urzędu Wojewódzkiego w Nowogródku z poruczeniem funkcyj Wicewojewody nowogrodzkiego dnia 24. 10. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Dr. Pietraszewski Stanisław — z Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach do Starostwa w Będzinie w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym na stanowisko lekarza powiatowego z dniem 1. 10. 1927 r.

Zwolnieni ze służby:

Naczelnik Wydziału w V st. sł. i Wicewojewoda w Nowogródku Parfjanowicz Marjan—z powodu przejścia do służby w sądownictwie dnia 18. 10. 1927 r.

Radca woj. w VI st. sł. i kierownik ekspozytury Starostwa brzezińskiego w Tomaszowie Maz. Winiarski Adam — z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Reform Rolnych z dniem 31. 10. 1927 r.

Przeniesieni w stan spoczynku na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej pozostający w stanie nieczynnym:

Radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi Kolarzowski Leon dnia 5. 10. 1927 r.

Radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Dr. Fedorowicz Kazimierz dnia 15. 10. 1927 r.

Radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Dr. Spiss Tadeusz dnia 18. 10. 1927 r.

Radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Reinold Emil dnia 19. 10. 1927 r.

Zmarł:

Naczelnik Wydziału w V st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie Ostrowski Zdzisław dnia 1. 10. 27 r.

D. We władzach powiatowych:

prow. urzędnikowi adm. I kat. VII st. sł. w Starostwie w Nowogródku Hryniewskiemu Jerzemu poruczono kierownictwo Starostwa nowogródzkiego w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dnia 15. 10. 1927 r.

Mianowani:

prow. urzędnik VII st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. Wilno Dworzecki-Bohdanowicz Antoni—urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 21. 10. 1927 r.

urzędnik adm. I kat. VII st. sł. i kierownik Starostwa w Ostrołęce Dr. Nowak Józef — Starostą w Bohorodczanach w dotychczasowym VII st. sł. dnia 22. 10. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Pińsku Seib Mieczysław — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 26. 10. 1927 r.

pozostający w stanie nieczynnym Referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Czipczar Jarosław — Referendarzem VIII st. sł. w Starostwie w Częstochowie dnia 31. 10. 1927 r.

Dr. Godlewski Feliks, prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Włodawie, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 14. 10. 1927 r.

Dr. Zaranek Stanisław, prow. urzędnik w VII st. sł. w Starostwie w Nowym Sączu, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 18. 10. 1927 r.

Dr. Peters Adam, prow. urzędnik w VII st. sł. w Starostwie w Brzesku, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 18. 10. 1927 r.

Dr. Lic Roman, prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Ropczycach, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 18. 10. 1927 r.

Dr. Błahuszewski Ludwik, prow. lekarz powiat. w VII st. sł. w Starostwie w Sokółce, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 14. 10. 1927 r.

Dr. Waręda Maciej, prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Tarnopolu, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 18. 10. 1927 r.

Dr. Hancewicz Antoni, prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Wołkowysku, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 14. 10. 1927 r.

Dr. Jakimowicz Jan prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Grodnie, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 18. 10. 1927 r.

Dr. Snitowski Wacław, prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Pułtusku, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 14. 10. 1927 r.

Dr. Weselski Wacław, prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Kowlu, lekarzem powiatowym w VII st. sł. dekretem z 12. 10. 1927 r.

Przeniesieni:

Starosta w VI st. sł. Jellinek Józef — ze Starostwa w Nowogródku do Starostwa w Sieradzu dnia 7. 10. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Rawski Stanisław — ze Starostwa w Łucku do Komisarjatu Rządu na m. Warszawę dn. 22. 10. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Kowalski Leon — ze Starostwa w Kościerzynie do Starostwa w Świeciu dnia 22. 10. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Bieńkiewicz Henryk — ze Starostwa w Grodnie do Starostwa w Ostrołęce dnia 22. 10. 1927 r.

Starosta w VII st. sł. Dr. Unger Ludwik — ze Starostwa w Bohorodczanach do Starostwa w Kosowie Pokuckim dnia 22. 10. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Pajączkowski Antoni — ze Starostwa w Kosowie Pokuckim do Starostwa w Stryju dnia 22. 10. 1927 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Weiss Seweryn z Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu do Starostwa w Chojnicach z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 22. 10. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. Dr. Bartrz Jan ze Starostwa w Świeciu do Starostwa w Kościerzynie dnia 22. 10. 1927 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Łukomski Jan — ze Starostwa w Lublinie do Starostwa w Lubartowie dnia 28. 10. 1927 r.

Zwolnieni ze służby:

Starosta w VI st. sł. w Zamościu Kośląacz Edmund na własną prośbę z dniem 31. 10. 1927 r.

prow. urzędnik VII st sł. i kierownik Starostwa w Koźminie Niemojewski Jan — na własną prośbę z dniem 31. 10. 1927 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. i kierownik Starostwa w Horochowie Targoński Stanisław — na własną prośbę z dniem 31. 10. 1927 r.

Starosta w VI st. sł w Chojnicach Popiel Jan — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 19. 10. 1927 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Ciechanowie Huczyński Tadeusz — z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Przemysłu i Handlu — dnia 31. 10. 1927 r.

Przeniesieni w stan spoczynku na podstawie art. 56 ustawy o państw. służb. cywilnej pozostający w stanie nieczynnym:

Referendarz VII st. sł. w Starostwie w Jarosławiu Głogowski Stanisław dnia 22. 10. 1927 r.

Starosta w VI st. sł. w Jaworowie Romanowski Eustachy dnia 22. 10. 1927 r.

RUCH SŁUŻBOWY
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
w czasie od 1 do 30 listopada 1927 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 24. 11. 1927 r. przeniósł Wojewodę białostockiego Marjana Rembowskiego i Wojewodę warszawskiego Władysława Sołtana w stan nieczynny i postanowieniem z tegoż dnia mianował Dyrektora Departamentu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Karola Kirsta Wojewodą białostockim w IV st. sł.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Mianowany:

pracownik kontraktowy VI grupy uposażenia Strowski Jerzy — prowiz. urzędnikiem I kategorji VI st. sł. dnia 8. 11. 27 r.

B. W Zakładach Służby Zdrowia:

Mianowania:

inż. Górski Stanisław, pracownik kontraktowy w Państwowym Zakładzie badania żywności w Poznaniu, prowizorycznym urzędnikiem I kategorji w VI st. sł. z równoczesnem poruczeniem kierownictwa tegoż Zakładu dnia 21. 11. 27 r.

Kolski Wincenty, pracownik kontraktowy w Państwowym Zakładzie badania żywności w Poznaniu, urzędnikiem I kategorji w VII st. sł. w tymże Zakładzie dnia 21. 11. 27 r.

C. We władzach podległych bszpośrednio Ministerstwu:

Mianowani.

w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie:

Starosta w VI st. sł. w Białej Podl. Rudnicki Józef — urzędnikiem administracyjnym I kategorji VI st. sł. dnia 30. 11. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie:

Starosta w VI st. sł. w Żółkwi Krzyszkowski Włodzimierz — Radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 12. 11. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Jaworowie Lipiński Ludwik—referendarzem w VII st. sł. dn. 12. 11. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku:

Starosta w VI st. sł. w Prużanie Boguszewski Stefan — Inspektorem wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 12. 11. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w Toruniu:

Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki Społecznej w V st. sł. Zapała Walerjan — Naczelnikiem Wydziału w dotychczasowym V st. sł. w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 26. 11. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie:

Starosta w V st. sł. ad pers. w Kołomyi Dr. Pawlikowski Czesław Radcą woj. w dotychczasowym V st. sł. ad pers. dnia 26. 11. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu:

Starosta w VI st. sł. w Radziechowie Słoński Marjan — Radcą woj. w dotychczasowym VI st. sł. dnia 17. 11. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie:

prow. urzędnik VI st. sł. Pawlikowski Michał— urzędnikiem administracyjnym I kategorji VI st. sł. dnia 2. 11. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Suwałkach Iszora Wacław — urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. dnia 2. 11. 27 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Żyłko Aleksander— urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. dnia 12. 11. 27 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Piotrowski Dominik — urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. dnia 10. 11. 27 r.

Przeniesieni:

prow. urzędnik VII st. sł. Holzhauser Alfred— z Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach do Starostwa w Kielcach dnia 30. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Brzośkiewicz Franciszek — z Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach do Starostwa w Lublinie dnia 14. 11. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Wasilewski Witold — z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi do Komisarjatu Rządu na m. Łódź — dnia 27. 11. 27 r.

Zwolnieni ze służby:

prow. urzędnik VII st. sł. w Poleskim Urzędzie Wojewódzkim Dr. Kalisch Alfred — na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 9. 11. 27 r.

urzędnik VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie Samolewicz Wincenty Otmar — z powodu przejścia do służby w dziale Ministerstwa Przemysłu i Handlu dn. 23. 11. 27 r.

urzędnik VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi Dzierżawski Aleksander — na własną prośbę dnia 25. 11. 27 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie Morawski Franciszek dnia 19. 11. 27 r.

pozostający w stanie nieczynnym Radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Zubrzycki Edmund — na podstawie art. 56 ustawy o państw. służbie cywilnej z dniem 30. 11. 27 r.

pozostający w stanie nieczynnym Naczelnik Rachuby w VI st. sł. ad pers. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Zagórski Kleofas — na podstawie art. 56 ustawy o państw. służb. cywilnej z dniem 30. 11. 27 r.

Radca woj. w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Potuczko Michał — dnia 30. 11. 1927 r.

D. We władzach powiatowych:

Mianowani:

kontraktowy pracownik z uposażeniem VIII grupy w Starostwie w Krasnymstawie Makowski Wincenty — prow. urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Łukowie z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 2. XI. 27 r.

Naczelnik Wydziału i Wicewojewoda wileński Malinowski Olgierd - odwołany na własną prośbę ze stanowiska wicewojewody wileńskiego i mianowany Starostą w Suwałkach w dotychczasowym V st. sł. dnia 3. 11. 27 r.

prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie dziśnieńskiem Iszora Józef — urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. dnia 10. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Przemyślu Chrzanowski Leonard Starostą w Rawie Ruskiej w dotychczasowym VII st. sł. dnia 12. 11. 27 r.

prowiz. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Święcianach Suchorski Jerzy — urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. dnia 21. 11. 27 r.

prow. urzędnik I kategorji VII st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. Wilno Aleksandrowicz Bohdan — urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. dnia 21. 11. 27 r.

pracownik kontraktowy z uposażeniem VIII grupy w Poleskim Urzędzie Wojewódzkim Markiewicz Edward — prow. urzędnikiem administracyjnym I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Drohiczynie z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 26. 11. 27 r.

pracownik kontraktowy z uposażeniem VIII grupy w Starostwie w Białymstoku Uziębło Jakób Przemysław prow. urzędnikiem adm. I kat. VII st. sł. w Starostwie w Sarnach z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 30. 11 27 r.

pomocnik lekarza powiatowego przy Dyrekcji Policji we Lwowie Dr. Czaczkowski Józef prow. urzędnikiem VII st. sł. do spraw nadzoru nad nierządem przy Dyrekcji Policji we Lwowie dnia 3. 11. 27 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie Wileńsko-Trockiem Dr. Sumorok Juljusz — lekarzem powiatowym w VII st. sł. w temże Starostwie dnia 8. 11. 27 r.

prow. urzędnik VI st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. Wilno Dr. Billewicz Juljan urzędnikiem I kategorji VI st. sł. w tymże Urzędzie dnia 8. 11. 27 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Trznadel Edward — ze Starostwa w Kielcach do Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach dnia 5. 11. 27 r.

urzędnik administracyjny II kategorji VII st. sł. Pietkowski Bronisław—ze Starostwa w Białymstoku do Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dnia 5. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Bieniasz Józef — ze Starostwa w Brzesku do Starostwa w Makowie Podgórskim z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 12. 11. 27 r.

urzędnik administracyjny I kategorji VII st. sł. Richter Roman — z Dyrekcji Policji w Katowicach do Starostwa w Katowicach dnia 16. 11. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Zieniewicz Władysław — ze Starostwa w Łowiczu do Starostwa błońskiego w Grodzisku dnia 16. 11. 27 r.

prow. urzędnik VII st. sł. i kierownik ekspozytury Starostwa bielskiego w Siemiatyczach Małuszyński Adolf — do Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w Łucku dnia 16. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Galotzy Zdzisław — ze Starostwa błońskiego w Grodzisku do Starostwa w Łowiczu dnia 16. 11. 27 r.

prow. urzędnik administracyjny I kategorji VII st. sł. Kański Adam — ze Starostwa w Krzemieńcu do Starostwa w Dubnie z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 17. 11. 27 r.

urzędnik VII st. sł. i kierownik Starostwa w Kostopolu Bobiński Zygmunt — do Starostwa w Horochowie w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dnia 17. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Strzeszewski Zygmunt— ze Starostwa w Radomiu do Starostwa w Zamościu dnia 18. 11. 27 r.

Starosta w VII st. sł. Olszewski Zdzisław — ze Starostwa w Przeworsku do Starostwa w Sokalu dnia 17. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Malinowski Tadeusz — ze Starostwa w Rawie Ruskiej do Starostwa w Jaworowie dnia 17. 11. 27 r.

Starosta w VII st. sł. Michalski Bronisław — ze Starostwa w Skałacie do Starostwa w Radziechowie dnia 17. 11. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Dr. Zaleski Józef — ze Starostwa w Katowicach do Starostwa w Pszczynie z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 17. 11. 27 r.

urzędnik VII st. sł. i kierownik Starostwa konstantynowskiego Bernatowicz Stefan — ze Starostwa w Żółkwi z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 18. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Czernik Franciszek — ze Starostwa w Drohiczynie do Starostwa w Tarnobrzegu dnia 17. 11. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Kulpiński Robert — ze Starostwa w Siedlcach do Starostwa w Skałacie z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 18. 11. 27 r.

Starosta w VII st. sł. Remiszewski Adam — ze Starostwa w Strzyżowie do Starostwa w Przeworsku dnia 17. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Russocki Bronisław — ze Starostwa w Sokalu do Starostwa w Strzyżowie dnia 17. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Koziorowski Tadeusz Tomasz — ze Starostwa w Przasnyszu do Starostwa w Sierpcu dnia 19. 11. 27 r.

referendarzowi VII st. sł. w Starostwie w Grybowie Magońskiemu Władysławowi poruczono kierownictwo Starostwa w Grybowie dnia 19. 11. 27 r.

prow. urzędnik administracyjny I kategorji VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie Morawski Stefan — do odwołania Starostą w Przasnyszu w dotychczasowym VI st. sł. dnia 19. 11. 27 r.

prow. urzędnik VIII st. sł. Walewski Roman — ze Starostwa w Stolinie do Starostwa w Prużanie w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 19. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Galeński Mieczysław — ze Starostwa w Gródku Jagielońskim do Dyrekcji Policji we Lwowie dnia 21. 11. 27 r.

urzędnik administracyjny I kategorji VIII st. sł. w Ostrołęce Hubrich Karol do Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 21. 11. 27 r.

urzędnik administracyjny I kategorji VII st. sł. Strzemiński Ignacy — z Komisarjatu Rządu na m. Wilno do Komisarjatu Rządu na m. Łódź z poruczeniem kierownictwa tego Komisarjatu dnia 23. 11. 27.

urzędnik administracyjny I kategorji VII st. sł. Tymiński Stefan — ze Starostwa w Hrubieszowie do Starostwa w Puławach dnia 21. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Bujniewicz Stefan — ze Starostwa w Jarosławiu do Starostwa w Nisku z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 23. 11. 27.

Starosta w VII st. sł. Trześniowski Władysław — ze Starostwa w Chrzanowie do Starostwa w Horodence dnia 23. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Agopsowicz Stanisław— ze Starostwa w Horodence do starostwa w Zydaczowie dnia 26. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Robakiewicz Zygmunt — ze Starostwa w Krzemieńcu do starostwa w Grodnie dnia 27. 11. 27.

Starosta w VI st. sł. Dr. Łęcki Mieczysław — ze Starostwa w Końskich do Starostwa w Chrzanowie dnia 26. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Lewandowski Ludomir — z Komisarjatu Rządu na m. Łódź do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dnia 27. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Zarębski Antoni — ze Starostwa w Brzezinach do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dnia 27. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Brzóśkiewicz Franciszek — ze Starostwa w Lublinie do Starostwa w Siedlcach dnia 27. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Bobek Ignacy — ze Starostwa w Biłgoraju do Starostwa w Białej Podlaskiej dnia 30. 11. 27 r.

prow. urzędnik administracyjny I kategorji VII st. sł. Cwikliński Paweł — ze Starostwa w Biłgoraju do Starostwa konstantynowskiego w Janowie Podlaskim z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 30. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Szmidt Adam — ze Starostwa w Sarnach do Starostwa w Biłgoraju dnia 30. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Dr. Donosz Jan — ze Starostwa w Słonimiu do Starostwa w Złoczowie dnia 30. 11. 27 r.

p. o. Starosty w VI st. sł. Henszel Władysław -- ze Starostwa w Stołpcach do starostwa w Słonimiu dnia 30. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. Reindl Tadeusz — ze Starostwa w Chrzanowie do Starostwa w Brzesku dnia 30. 11. 27 r.

Zwolnieni ze służby:

referent VII st. sł. w Starostwie w Kole Duda Józef — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 7. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. w Sierpcu Czaplicki Zygmunt — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 12. 11. 27 r.

prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Mołodecznie Szczęsnowicz Wojciech — z powodu przejścia do służby w sądownictwie dnia 21. 11. 27 r.

urzędnik administracyjny I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Puławach Zand Stefan — z powodu przejścia do służby w sądownictwie dnia 21. 11. 27 r.

referendarz VII st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę Krajewski Czesław — na mocy orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej dnia 23. 11. 27 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Kozienicach Dr. Rzążewski Henryk z dniem 30. 11. 27 r. na własną prośbę.

Przeniesieni w stan spoczynku:

Starosta w VI st. sł. w Starym Samborze Smalawski Ludwik dnia 18. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. w Złoczowie Jakubsche Edward dnia 18. 11. 27 r.

Starosta w VI st. sł. w Zydaczowie Słoński Roman dnia 18. 11. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Nisku Sługocki Kazimierz dnia 18. 11. 27 r.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 grudnia 1927 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 7. 12. 27. r. zwolnił na własną prośbę Starostę morskiego w Gdyni Gen. bryg. Marjusza Zaruskiego z cywilnej służby państwowej, postanowieniem z dnia 28. 12. 27 r. mianował p. o. Wojewody w Tarnopolu D-ra Mikołaja Kwaśniewskiego Wojewodą tarnopolskim w IV st. sł.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

Mianowani:

urzędnik adm. I kategorji IX st. sł. Białostocki Jan — urzędnikiem adm. I kategorji VIII st. sł. dnia 2. 12. 27 r.

urzędniczka III kategorji X st. sł. Kęszycka Anna — urzędniczką III kategorji IX st. sł. dnia 2. 12. 27 r.

asesor VIII st. sł. Stawicki Jerzy — asesorem w VII st. sł. dnia 14. 12. 27 r.

asesor VIII st. sł. Nożyński Stanisław — asesorem w VII st. sł. dnia 14. 12. 27 r.

urzędniczka III kategorji X st. sł. — Janicka Stefanja — urzędniczką III kategorji IX st. sł. dnia 14. 12. 27 r.

urzędnik III kategorji X st. sł. Trębiński Władysław — urzędnikiem III kategorji IX st. sł. dnia 14. 12. 27 r.

urzędnik III kategorji X st. sł. Skirzyński Jan — urzędnikiem III kategorji IX st. sł. dnia 14. 12. 27 r.

urzędniczka III kategorji X st. sł. Mirosówna Jadwiga — urzędniczką III kategórji IX st. sł. dnia 10. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Hujda Antoni — Radcą min. w VI st. sł. dnia 19. 12. 27 r.

pracownik kontraktowy Miller Felicjan — prowizorycznym urzędnikiem I kategorji VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

urzędniczka X st. sł. Alszerówna Zofja — urzędniczką III kategorji IX st. sł. dnia 28. 12. 27 r.

urzędniczka III kategorji XI st. sł. Blusowa Marja — urzędniczką III kategorji X st. sł. dnia 29. 12. 27 r.

Księgowy w VI st. sł. Breithaupt Kazimierz — Naczelnikiem Rachuby w dotychczasowym VI st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Rawicz — Szczerbo Halina — Radcą min. w VI st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

pracowniczka kontraktowa IX grupy uposażenia Burchacka Romualda — urzędniczką III kategorji IX st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

Zwolniony:

prowizoryczny urzędnik IX st. sł. Lipniacki Walery — z powodu przejścia do służby w Sądzie Pokoju w Warszawie z dniem 31. 12. 27 r.

B. W Głównym Urzędzie Statystycznym:

Mianowany:

urzędnik VIII st. sł. Łagoda Jan — urzędnikiem I kategorji VII st. sł. dnia 6. 12. 27 r.

C. We Władzach podległych bezpośrednio Ministerstwu:

W Zakładach Państwowej Służby Zdrowia:

Mianowani:

Dr. Korolko Bobrowska Wanda Zofja, pracownik kontr. w Państw. Szpitalu dla chorych psy-

chicznie w Tworkach, prowizorycznym urzędnikiem I kat. w VII sr. sł. w tymże Szpitalu dnia 10. 12. 27 r.

Dr. Deresz Stanisław, urzędnik VII st. sł. w Państwowym Szpitalu dla chorych psychicznie w Tworkach urzędnikiem VI st. sł. w tymże Szpitalu dnia 17. 12. 27 r.

Inż. Żmigród Stanisław, p. o. kierownika Państw. Zakładu badania żywności w Warszawie, Dyrektorem tegoż Zakładu w VI st. sł. dnia 20. 12. 27 r.

Taff Antoni, urzędnik XI st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Ciechocinku urzędnikiem III kategorji w X st. sł. dnia 30. 12. 27 r.

Liedtke Gustaw, pracownik kontrakt. w Państw. Szpitalu dla chorych psychicznie w Tworkach prow. urzędnikiem III kat. w XI st. sł. dnia 23. 12. 27 r.

W Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę:

prow. urzędnik VIII st. sł. Miklaszewski Tadeusz — prow. urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach:

referendarz VII st. sł. Biały Bronisław — Radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Kałuba Włodzimierz — Radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

prow. urzędnik VI st. sł. Ostromęcki Bohdan — prow. urzędnikiem I kategorji V st. sł. dnia 24. 12. 27 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie:

prow. Starosta w VI st. sł. w Nowym Sączu Dr. Duch Kazimierz — do odwołania Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. z poruczeniem funkcyj Wicewojewody krakowskiego dnia 2. 12. 27 r.

Starosta w VI st. sł. w Mielcu Zarzecki Mieczysław — Radcą woj. w dotychczasowym VI st. sł. dnia 6. 12 27 r.

referendarz VII st. sł. Puskarczyk Karol — Radcą Wojewódzkim w VI st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

referendarz w VIII st. sł. Dr. Bajbor Władysław referendarzem w VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie:

referendarz VII st. sł. Ziegler Leon — Radcą woj. w VI st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

urzędnik adm. II kategorji VIII st. sł. Danielski Marcin — urzędnikiem administracyjnym II kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie:

pozostający w stanie nieczynnym Starosta w VII st. sł. w Nisku Sługocki Kazimierz — referendarzem w VII st. sł. dnia 6. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi:

inspektor lekarski w VII st. sł. Dr. Lewy Stefan — inspektorem lekarskim w VI st. sł. dnia 2. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku:

prowizoryczny urzędnik VII st. sł. Strzałkowski Wacław — urzędnikiem adm. I kategorji w dotychczasowym VII st. sł. dnia 12. 12. 27 r.

prowizoryczny urzędnik VII st. sł. Dr. Gwiaździński Tadeusz — urzędnikiem I kategorji VI st. sł. w charakterze inspektora lekarskiego dnia 2. 12. 27 r.

w Urzędzie Woj. Poleskim w Brześciu n/B.

referendarz VII st. sł. w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy Jagiełło Kazimierz — radcą wojewódzkim w VI st. sł. w charakterze inspektora farmaceutycznego dnia 31. 12. 27 r.

pracownik kontraktowy Dr. Anzelm Oskar — prowizorycznym urzędnikiem I kategorji VI st. sł. w charakterze inspektora lekarskiego dn. 9. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu:

urzędnik adm. I kategorji VIII st. sł. Konopiński Jerzy — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie;

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Białej Ines Mieczysław — inspektorem wojewódzkim w VI st. sł. dnia 6. 12. 27 r.

Naczelnik Wydziału w VI st. sł. Dr. Koppens Juljusz — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dn. 31. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim w Katowicach:

prow. urzędnik VII st. sł. Sienkiewicz Maksymiljan — urzędnikiem rachunkowym II kategorji VII st. sł. dnia 6. 12. 27 r.

urzędnik administracyjny I kategorji VIII st. sł. Dr. Jaśkiewicz Stefan — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł dnia 18. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu:

referendarz VIII st. sł. Piechurski Marjan — referendarzem w VII st. sł dnia 17. 12. 27 r.

referendarz VIII st. sł. Andrusieczko Stefan — referendarzem VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Kunzek Tomasz — Radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 19. 12 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie:

referendarz VIII st. sł. Trzebski Bolesław — referendarzem w VII st. sł. dnia 16. 12. 27 r.

referendarz VIII st. sł. Pac Stefan — referendarzem w VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

urzędnik VIII st. sł. Gierlicki Ludwik — urzędnikiem adm II kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Urpsza Józef — inspektorem farmaceutycznym w VI st. sł. dnia 2. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie:

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Iszora Wacław — urzędnikiem adm. I kategorji VI st. sł. dnia 19. 12. 27 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Sokółce Dr. Błahuszewski Ludwik — inspektorem lekarskim w VI st. sł. dnia 19. 12. 27 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim w Łucku:

b. urzędnik VII st. sł. Bielski Jan Eugenjusz — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

prowizoryczny urzędnik VIII st. sł. Ostrzycki Bolesław — prowizorycznym urzędnikiem adm. II kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Krykiewicz Jan — z Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie do Starostwa w Przemyślu dnia 6. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Szer Stanisław — z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi do Komisarjatu Rządu na m. Łódź w charakterze urzędnika adm. I kategorji w dotychczasowym VII st. sł. dnia 13. 12. 27 r.

Zwolnieni ze służby:

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach Pociecha Stanisław — z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Reform Rolnych dnia 9. 12. 27 r.

urzędnik adm I kategorji VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku Przeciszewski Bronisław — z powodu przejścia do służby w sądownictwie dnia 17. 12. 27 r.

pozostający w stanie nieczynnym referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku Kotowicz Stanisław — na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 31. 12. 27 r.

urzędnik VI st. sł. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim Marciszewski Teofil — z powodu przejścia do służby w Dyrekcji Kolei Państwowych w Katowicach dnia 29. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim Ignatowski Wojciech na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 29. 12. 27 r.

Inspektor farmaceutyczny w VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Kurkiewicz Antoni — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 31. 12.27 r.

Przeniesieni w stan spoczynku.

pozostający w stanie nieczynnym Radca Wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie Zamościk Bolesław — dnia 5. 12. 27 r.

Radca Wojewódzki w VI st. sł. w urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Kasprzyk Jan dnia 17. 12. 27 r.

Radca Wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Murczyński Adam dnia 17. 12. 27 r.

D. We Władzach powiatowych:

Mianowani:

urzędnik I kategorji VII st. sł. i Kierownik Starostwa w Kartuzach Sędzimir Bronisław — Starostą w VI st. sł. dnia 7. 12. 27 r.

st. referent w VII st. sł. i kierownik Starostwa w Obornikach Witkowski Roman — Starostą w Obornikach w VII st. sł. dnia 6. 12. 27 r.

pracownik kontraktowy w VIII grupie uposażenia w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku Guliński Stanisław — do odwołania urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Radomiu z poruczeniem kierownictwa tego starostwa dnia 12. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. i Kierownik Komisarjatu Rrządu na Łódź Strzemiński Ignacy — Komisarzem Rządu na m. Łódź w VI st. sł. dnia 12. 12. 27 r.

prow. Starosta w VI st. sł. w Nieświeżu Czarnocki Jerzy — Starostą tamże w dotychczasowym VI st. sł. dnia 3. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VIII st. sł. w Starostwie we Włocławku Dr. Pustelnik Franciszek — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 16. 12. 27 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie w Borszczowie Połys Władysław — referendarzem w VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Żninie Szczerbiński Marjan — Starostą w VI st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

urzędnik administracyjny I kategorji VII st. i kierownik Starostwa w Pszczynie Dr. Zalewski Józef — Starostą w Pszczynie w VI st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie w Krakowie Karpiński Tadeusz — referendarzem w VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie w Zborowie Nowakowski Jerzy — Referendarzem w VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia w Dubnie Suchoczewski Leon — prowizorycznym urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. tamże dnia 16. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VIII st. sł. i kierownik Starostwa w Śmiglu Ciemniewski Tadeusz — w Śmiglu w VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Mławie Godlewski Mikołaj — Starostą w VI st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia w Starostwie w Kowlu Bonkowicz Sittauer Jerzy — prowizorycznym urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Lubomlu z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 17. 12. 27 r.

prowizoryczny urzędnik VIII st. sł. i kierownik Starostwa w Prużanie Walewski Roman — prowizorycznym urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. z pozostawieniem na stanowisku kierownika Starostwa prużańskiego dnia 15. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VIII st. sł. i kierownik Starostwa w Odolanowie Wąs Piotr Henryk — Starostą w Odolanowie w VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

prowizoryczny urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. i kierownik Starostwa w Nowogródku Hryniewski Jerzy — do odwołania Starostą w Nowogródku w VI st. sł. dnia 19. 12. 27 r,

Starosta w VII st. sł. w Czortkowie Fedorowicz — Jackowski Adam — Starostą w VI st. sł. dnia 19. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Makowie Vitek Marjan — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 17. 12. 27 r.

prowizoryczny inspektor farmaceutyczny w VI st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę Zahrt Gustaw — inspektorem farmaceutycznym w VI st. sł. dnia 23. 12. 27 r.

urzędnik adm, I kategorji VIII st. sł. w Starostwie w Postawach Niedziałkowski Jerzy — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 27. 12. 27 r.

Jankowski Marjan Władysław — do odwołania Starostą dziśnieńskim w VI st. sł. dnia 29. 12, 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Tarnopolu Malicki Tomasz — Starostą w VI st. sł. dnia 28. 12. 27 r.

prowizoryczny Starosta w VII st. sł. w Mołodecznie Piekutowski Jan — Starostą w dotychczasowym VII st. sł. dnia 29. 12. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Szubinie Kutzner Władysław — Starostą w VI st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

Starosta w VII st. sł. w Lesznie Zenkteler Edmund — Starostą w VI st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

prowizoryczny urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Nowogródku Salmonowicz Antoni — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VIII st. sł. w Starostwie w Oszmianie Pełczyński Witold — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

Dr. Typrowicz Wawrzyniec — prowizorycznym urzędnikiem adm. I kategorji VI st. sł. w Nowym Sączu z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 29. 12. 27 r.

prowizoryczny urzędnik II kategorji VIII st. sł. w Starostwie w Zdołbunowie Kulesza Jan — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VIII st. sł. w Starostwie w Lublinie Banaszkiewicz Henryk — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

referendarz w VIII st. sł. w Starostwie w Lublinie Urych Maciej — referendarzem w VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie w Sandomierzu Heynar Henryk — referendarzem w VII st. sł. dnia 31. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. w Dyrekcji Policji w Krakowie Rotschek Jerzy — Radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 29. 12. 27 r.

P r z e n i e s i e n i:

Referendarz VII st. sł. Puskarczyk Karol — z Dyrekcji Policji w Krakowie do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie dnia 5. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Maciejewski Witold — ze Starostwa w Dubnie do Starostwa w Krzemieńcu dnia 5. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Kuźniewicz Władysław — ze Starostwa we Lwowie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie dnia 6. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Waśniewski Eugenjusz — ze Starostwa w Łukowie do Starostwa w Mławie dnia 5. 12. 27 r.

prow. urzędnik VII st. sł. Bieniewski Justyn — ze Starostwa w Zdołbunowie do Starostwa we Włodzimierzu dnia 5. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Kościołek Jan — ze Starostwa we Włodzimierzu do Starostwa w Kowlu dnia 6. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. i kierownik Starostwa w Lubomlu Żurakowski Stanisław do Urzędu Wojewódzkiego w Łucku dnia 6. 12. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Chodakowski Bronisław — ze Starostwa w Dubnie do Starostwa w Kowlu dnia 6. 12. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Niepokulczycki Hipolit — ze Starostwa w Kowlu do Starostwa w Krzemieńcu dnia 6. 12. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Hanik Adolf — ze Starostwa w Oświęcimiu do Starostwa w Myślenicach dnia 6. 12. 27 r.

Starosta w VII st. sł. Dr. Skwarczyński Bolesław — ze Starostwa w Żywcu do Starostwa w Kołomyi dnia 6. 12. 27 r.

Starosta w VII st. sł. Hawrot Stanisław — ze Starostwa w Tarnobrzegu do Starostwa w Starym Samborze dnia 6. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Dr. Dynowski Konrad — ze Starostwa w Pułtusku do Starostwa w Ciechanowie dnia 5. 12. 27 r.

prowizoryczny lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Romecki Bronisław — ze Starostwa w Drohiczynie do Starostwa w Brześciu n/B. na stanowisko lekarza powiatowego w dotychczasowym stopniu służbowym dnia 10. 12. 27 r.

urzędnik VII st. sł. Staszewski Władysław — ze Starostwa w Mławie do Starostwa w Płocku dnia 10. 12. 27 r.

referendarz VII st. Galotzy Zdzisław — ze Starostwa w Łowiczu do Starostwa w Żywcu z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 12. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Lisiecki Jerzy — ze Starostwa w Równem do Starostwa w Kostopolu z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 6. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Piątkowski Leopold — ze Starostwa w Radzyminie do Starostwa w Końskich z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 3. 12. 27 r.

urzędnik VI st. sł. Janiszewski Kazimierz — z Komisarjatu Rządu na m. Łódź do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dnia 13. 12. 27 r.

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Tokarski Karol — ze Starostwa w Płocku do Starostwa w Łukowie dnia 5. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Reaubourg Henryk — ze Starostwa w Kopyczyńcach do Starostwa w Borszczowie dnia 16. 12. 27 r.

prowizoryczny urzędnik adm. II kategorji VII st. sł. Klamborowski Bronisław ze Starostwa w Ciechanowie do Starostwa błońskiego w Grodzisku dnia 20. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Miszewski Ludwik — ze Starostwa w Radomsku do ekspozytury Starostwa brzezińskiego w Tomaszowie Maz. z poruczeniem kierownictwa tej ekspozytury dnia 31. 12. 27 r.

referendarz VII st. sł. Piwnicki Witold — ze Starostwa w Słupcy do Starostwa w Radomsku dnia 31. 12. 27 r.

Starosta w VI st. sł. Pawlica Jan — ze Starostwa w Myślenicach do Starostwa w Mielcu dnia 7. 12. 27 r.

Z w o l n i e n i z e s ł u ż b y:

prowizoryczny urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Lublinie Wyszyński Feliks — na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 23. 12. 27 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Brześciu n/B. Dr Morawski Konrad z dniem 31. 12. 27 r. na własną prośbę.

Przeniesieni w stan spoczynku:

na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej pozostający w stanie nieczynnym:

Starosta w VI st. sł. w Lipnie Chrząstowski Stanisław dnia 9. 12. 27 r.

Radca woj. w VI st. sł. w Starostwie w Częstochowie Wnęk Edward dnia 16. 12. 27 r.

Naczelnik Wydziału w V st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę Domański Aleksander— z dniem 30. 11. 27 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

Starosta dziśnieński Staniszewski Michał — uchwałą Rady Ministrów z dnia 21. 12. 27 r.

lekarz powiatowy w VI st. sł. w Starostwie w Suwałkach Dr. Nieciuński Mamert Władysław.

VI.

Obwieszczenia o rejestracji stowarzyszeń.

155.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 marca 1927 r. Nr. BP. 2421-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 104, stowarzyszenie p. n. Klub Pracy Zagranicznej.

156.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 22193-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 105, stowarzyszenie p. n. Związek Pracowników Poczt, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej.

157.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 1158-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 106 stowarzyszenie p. n. Rada dolskich Stowarzyszeń Pacyfistycznych.

158.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 27475-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 107 stowarzyszenie p. n. Chór „Surma".

159.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 3218-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 103 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo Ogródków Rodzinnych w Warszawie.

160.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 2076-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 109 stowarzyszenie p. n. Federacje Spełnienia Votum Narodowego (Budowy kościoła Opatrzności Bożej).

161.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1907 r. Nr. BP. 4598-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 110 stowarzyszenie p. n. Stowarzyszenie Właścicieli Niaruchomości m. st. Warszawy.

162.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 5516-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 111 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo Wiedzy Wojskowej.

163.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 1071-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 112 stowarzyszenie p. n. Związek Mazowiecki Polskich Stowarzyszeń Spiewaczych i Muzycznych.

164.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 25227-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 113 stowarzyszenie p. n. Związek Właścicieli Magli.

165.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 5234-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 115 stowarzyszenie p. n. Związek Filistrów Arkonji.

166.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 4595-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 114 stowarzyszenie p. n. Zrzeszenie Przedsiębiorstw Radjotechnicznych w Polsce.

167.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 357-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 116 stowarzyszenie p. n. Związek Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce, dawniej „Związek Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Miejskiej w Państwie Polskiem".

168.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 4975-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 117 stowarzyszenie p. n. „Koło Kuźniczanek".

169.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 8 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 25944-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 118 stowarzyszenie p. n. Warszawski Związek Kupców Komisjonerów Przemysłu Mięsnego.

170.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 4600-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 119 stowarzyszenie p. n. Polski Związek Wytwórców Filmowych.

171.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 23405-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod. Nr. 120 stowarzyszenie p. n. Polskie Towarzystwo Miłośników Fotografji.

172.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 1312-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 121 stowarzyszenie p. n. Związek Właścicieli Polskich Zakładów Mleczarskich.

173.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 24197-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 122 stowarzyszenie p. n. Związek b. Wychowanków I Męskiego Gimnazjum Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich w Warszawie.

174.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 22368-27 wciągnięto do rejestu stowarzyszeń i związków pod Nr. 123 stowarzyszenie p. n. Związek Właścicieli Dorożek m. st. Warszawy dawniej Związek Właścicieli Dorożek Chrześcjan.

175.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 25095-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 124 stowarzyszenie p. n. Robotniczy Klub Sportowy Błyskawica.

176.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 2221-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 125 stowarzyszenie p. n. Żydowski Związek Udzielania Pożyczek Bezprocentowych m. st. Warszawy p. n, „Gemilos Chasodyn Nr. 3" (Pożyczki Bezprocentowe).

177.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP.27687-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 126 stowarzyszenie p. n. Stowarzyszenie b. Wychowańców Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie.

178.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 20 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 4372-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 127 stowarzyszenie p. n. Związek Zawodowych Nauczycieli Tańca w Polsce.

179.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 25 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 6818-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 128 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo Przyjaciół Ochoty.

180.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 28 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 25508-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 129 stowarzyszenie p. n. Polskie Towarzystwo Metapsyhiczne.

181.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 3636-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 130 stowarzyszenie p. n. Stowarzyszenie Aplikantów Sądowych i Adwokackich.

182.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 1987-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 131 stowarzyszenie p. n. Polski Związek Lawn-Tenisowy.

183.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 5 maja 1927 r. Nr. BP. 5235-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 132 stowarzyszenie p. n. Rodzicielskie Koło Szkolne przy Gimnazjum Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu.

184.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 maja 1927 r. Nr. BP. 69 31-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 133 stowarzyszenie p. n. Rosyjskie Towarzystwo Dobroczynności w Polsce.

185.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 7 maja 1927 r. Nr. BP. 5569-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 134 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo Polskich Artystów Plastyków „Rewja".

186.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 maja 1927 r. Nr. BP. 4231-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 135 stowarzyszenie p. n. Związek Spółdzielni Polskich.

187.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 13 maja 1927 r. Nr. BP. 7853-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 136 stowarzyszenie p. n. Polskie Towarzystwo Metapsychiczne w Warszawie.

188.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 17 maja 1927 r. Nr. BP. 5635-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 137 stowarzyszenie p. n. Łowieckie Towarzystwo Skarbowców.

189.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warsawę z dnia 19 maja 1927 r. Nr. BP. 2952-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 138 stowarzyszenie p. n. Polskie Towarzystwo Teozoficzne.

190.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 17 maja 1927 r. Nr. BP. 6309-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 139 stowarzyszenie p. n. Stowarzyszenie Zagłębiaków b. Wychowańców b. Szkoły Handlowej w Będzinie

191.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 17 maja 1927 r. Nr. BP. 7353-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 140 stowarzyszenie p. n. Związek Filistrów Sarmatii.

192.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 20 maja 1927 r. Nr. BP. 24932-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 141 stowarzyszenie p. n. „Koło Absolwentek Szkoły Handlowej Żeńskiej Marji Danielskiej".

193.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st Warszawę z dnia 24 maja 1927 r. Nr. BP. 5986-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 142 stowarzyszenie pod nazwą „Polski Związek Producentów Warzyw".

194.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 maja 1927 r. Nr. BP. 5566-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 143 stowarzyszenie pod nazwą „Ognisko Uświadomienia Narodowego im. Mieczysława Geniusza".

195.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 2 czerwca 1927 r. Nr. BP. 7189-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 144 stowarzyszenie pod nazwą „Kolejowe Przysposobienie Wojskowe".

196.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 32-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 145 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Pracodawców i Pracowników Rolnych w Rzeczypospolitej Polskiej".

197.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 5570-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 147 stowarzyszenie pod nazwą „Zrzeszenie Polskich Przemysłowców Lotniczych".

198.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 26109-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 148 stowarzyszenie pod nazwą „Zrzeszenie Pracowników Banku Handlowego w Warszawie".

199.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 8927-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 146 stowarzyszenie pod nazwą „Czuwaj".

200.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 906-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 149 stowarzyszenie pod nazwą „Sportowy Klub Strzelecki".

201.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 1920-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 150 stowarzyszenie pod nazwą „Syndykat Fotografów Prasowych".

202.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 3296-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 151 stowarzyszenie pod nazwą „Rodzicielskie Koło Szkolne przy Gimnazjum Zofji z Wróblewskich Kurmanowej".

203.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 3561-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 152 stowarzyszenie pod nazwą „Klub Radjoamatorów Polskich".

204.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 6793-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 153 stowarzyszenie pod nazwą „Kolonja Gruzińska w Polsce" dawniej „Komitet Gruziński w Polsce".

205.

Na zazadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 5911-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 154 stowarzyszenie pod nazwą „Pomoc dla Inteligencji".

206.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 2 czerwca 1927 r. Nr. BP. 5987-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 155 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Polskich Hut Żelaznych".

207.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 6215-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 156 stowarzyszenie pod nazwą „Federacja Oświatowa Organizacyj Społecznych".

208.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 6302-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 157 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Studjów Literacko-Filozoficznych im. A. Mickiewicza".

209.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 6307-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 158 stowarzyszenie pod nazwą „Warszawski Klub Wioślarek".

210.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 7183-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 159 stowarzyszenie pod nazwą Automobilklub Polski.

211.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 7850-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 160 stowarzyszenie pod nazwą „Klub Wioślarski Wisła w Warszawie" dawniej „Koło Wioślarzy Warszawskich".

212.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 7969-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 161 stowarzyszenie p. n. „Centralny Związek Kółek Rolniczych".

213.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 31 maja 1927 r. Nr. BP. 8010-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 162 stowarzyszenie pod nazwą „Polskie Towarzystwo Ochrony Prawa Autorskiego".

214.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 14 czerwca 1927 r. Nr. BP. 4466-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 163 stowarzyszenie p. n. Związek Producentów Rolnych i Warzywnych.

215.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 14 czerwca 1927 r. Nr. BP. 9684-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 164 stowarzyszenie pod nazwą Zjednoczenie przedmieść Warszawy.

216.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 czerwca 1927 r. Nr. BP. 10108-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 165 stowarzyszenie Absolwentów Szkoły Nauk Politycznych.

217.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 23 lipca 1927 r. Nr. BP. 10008 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 166 stowarzyszenie p. n. Stowarzyszenie Budowy Domu Państwowego Instytutu Dentystycznego.

218.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 23 lipca 1927 r. Nr. BP. 9018-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 167 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo Przyjaciół Ogrodu Zoologicznego m. st. Warszawy.

219.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 23 lipca 1927 r. Nr. BP. 7024-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 168 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo Studjów Kinematograficznych.

220.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 23 lipca 1927 r. Nr. BP. 10551-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 169 stowarzyszenie pod nazwą Klub Bankowców i Handlowców.

221.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 11132-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 170 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Klubów Kobiet Pracujących.

222.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 6791-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 171 stowarzyszenie pod nazwą Koło b. Wychowanków Gimnazjum im. Jana Zamoyskiego w Warszawie.

223.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 10400 27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 172 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Polsko-Szweckie w Warszawie.

224.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 6308-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 173 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Praktycznych Studjów Handlowych.

225.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 2424 27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 174 stowarzyszenie pod nazwą Polski Związek Producentów Filmowych.

226.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 5319-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 175 stowarzyszenie pod nazwą Pomoc Powołaniom Kapłańskim pod wezwaniem Św. Tomasza z Akwincu.

227.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 6640-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 176 stowarzyszenie pod nazwą Koło Rodzicielskie przy Gimnazjum Leonji Rudzkiej w Warszawie.

228.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 9014-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 177 stowarzyszenie pod nazwą Zdobnictwo Polskie.

229.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 5713-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 178 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Sztuki.

230.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 10623-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 179 stowarzyszenie pod nazwą Komitet Funduszu Naukowego im. Władysława Smoleńskiego.

231.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 23925-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 180 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Polskiej Młodzieży Ewangelickiej w Warszawie.

232.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 9697 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 181 stowarzyszenie pod nazwą Instytut Gospodarstwa Społecznego.

233.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 4594-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 182 stowarzyszenie pod nazwą Związek b. Członków i Patronów Organizacji Młodzieży Akademickiej Kresowej „Polonja“.

234.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 4 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 5710-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 183 stowarzyszenie pod nazwą Kobiecy Klub Strzelecki.

235.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 8 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 4593-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 184 stowarzyszenie pod nazwą Ogólno Krajowy Związek Emerytów Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej.

236.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 16 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 10869-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 185 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Polsko-Węgierskie im. Stefana Batorego.

237.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 19 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 10939-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 186 stowarzyszenie pod nazwą Polska Liga Przyjaciół Zwierząt.

238.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 16 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 10483-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 187 stowarzyszenie po nazwą Towarzystwo Budowy i Eksploatacji I Polskiego Okrętu Propagandowego.

239.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 9696-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 188 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie b. Wychowanek i Wychowanków Gimnazjów przy Kościele Św. Katarzyny w Petersburgu.

240.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 5420-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 189 stowarzyszenie pod nazwą Związek Kobiet Żydowskich.

241.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 5313-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 190 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Dziennikarzy, Pisarzy i Działaczy Katolickich.

242.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 6847-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 191 stowarzyszenie pod nazwą Reprezentacja Towarzystw Przemysłu Ludowego przy Warszawskim Towarzystwie Popierania Przemysłu Ludowego.

243.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 26110-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 192 stowarzyszenie pod nazwą Zrzeszenie właścicieli Gruntów i Placów na Obszarze m. st. Warszawy.

244.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 sierpnia 1927 r. Nr. BP. 7259-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 193 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo im. Stefana Drzewieckiego dla popierania w Polsce badań naukowych z dziedziny lotnictwa.

245.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 8 września 1927 r. Nr. BP. 7187-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 194 stowarzyszenie pod nazwą Związek Obywateli ziemskich, których ziemie przejęto na cele osadnictwa wojskowego.

246.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 września 1927 r. Nr. BP. 4888-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 195 stowarzyszenie pod nazwą Polski Związek Łyżwiarski.

247.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 września 1927 r. Nr. BP. 11642-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 196 stowarzyszenie pod nazwą Związek Polskich Towarzystw Turystycznych.

248.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 września 1927 r. Nr. BP. 14582-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 197 stowarzyszenie pod nazwą Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej (A. R. P.).

249.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 września 1927 r. Nr. BP. 13248-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 198 stowarzyszenie pod nazwą Klub Kolarzy w Warszawie.

250.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 13789-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 199 stowarzyszenie pod nazwą Związek Elektrowni Polskich.

251.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 14437-20 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 200 stowarzyszenie pod nazwą Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej — dawniej „Związek Zawodowy Wielkiego Przemysłu Chemicznego Państwa Polskiego".

252.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 22183-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 201 stowarzyszenie pod nazwą Zrzeszenie Urzędników Ministerstwa Rolnictwa.

253.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 5636-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 202 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Lokatorów Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej pod nazwą Szklane Domy.

254.

Na zasadzie postanowienia Komisarze Rządu na m. st. Warszawę dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 4295-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 203 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Miasta-Lasu Zalesie.

255.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 14706-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 204 stowarzyszenie pod nazwą Naukowy Instytut Emigracyjny.

256.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 11134-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 205 stowarzyszenie pod nazwą Związek Kupców Chrześcijan Przemysłu Mięsnego w Warszawie.

257.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 26520-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 206 stowarzyszenie pod nazwą Powszechny Związek Właścicieli i Kierowników Wypożyczalń Książek Rzeczypospolitej Polskiej.

258.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 września 1927 r. Nr. BP. 23407-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 207 stowarzyszenie pod nazwą Zrzeszenie Instruktorek Trykotarstwa Maszynowego Rzeczypospolitej Polskiej.

259.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 13 września 1927 r. Nr. BP. 3073-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 208 stowarzyszenie pod nazwą „Nasza Szkoła".

260.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 24 września 1927 r. Nr. BP. 14882-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 209 stowarzyszenie pod nazwą Dom Dozorców i Służby Domowej w Warszawie.

261.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 26 września 1927 r. Nr. BP. 2497-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 210 stowarzyszenie pod nazwą Centralny Związek Rzemieślników Żydów w Polsce.

262.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rzadu na m. st. Warszawę z dnia 30 września 1927 r. Nr. BP. 13541-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 211 stowarzyszenie p. n. Komitet Budowy Pomnika dla uczczenia pamięci Członków Służby Zdrowia Poległych za Ojczyznę.

263.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 7 października 1927 r. Nr. BP. 16445-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 212 stowarzyszenie p. n. Gospodarczy Związek Zawodowy Rolników.

264.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 4723-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 213 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo badania stosunków Społeczno Gospodarczych ludności Żydowskiej w Polsce.

265.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 5910-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 214 stowarzyszenie p. n. Związek Fabrykantów Dykt i Fornierów w Polsce

266.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 11275-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 215 stowarzyszenie p. n. Polski Związek Wytwórców Drzew i Krzewów, dawniej Polski Związek Właścicieli Szkółek Handlowych.

267.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 6849-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. .216 stowarzyszenie p. n. Polskie Stowarzyszenie Metapsychiczne im. D-ra Juljana Ochorowicza.

268.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 11643-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 217 stowarzyszenie pod nazwą Polski Związek Paneuropejski.

269.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 2220-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 218 stowarzyszenie pod nazwą Związek Polskich Inżynierów Lotniczych.

270.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 7186-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 219 stowarzyszenie pod nazwą Związek Filistrów Unji.

271.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 1159-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 220 stowarzyszenie p. n. Zjednoczenie Zrzeszeń Wojażerów i Kupców Podróżujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

272.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 26657-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 221 stowarzyszenie p. n. Żydowski klub Sportowy Głuchoniemych.

273.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 30-17 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 222 stowarzyszenie p. n. Polski Klub Radjo-nadawców.

274.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 11010-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 223 stowarzyszenie pod nazwą Zespół Polskich Artystów Filmowych.

275.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 15022-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 224 stowarzyszenie pod nazwą Zrzesze ie Producentów Mleka.

276.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. 11748-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 225 stowarzyszenie pod nazwą Polski Związek Zawodowy Przemysłu Wódczanego, dawniej „Polski Związek Zawodowy Destylatorów oraz Wytwórców Wódek i Likierów".

277.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 12510-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 226 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Bibljotek dla Dzieci.

278.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 9668-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 227 stowarzyszenie pod nazwą Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzeczypospolitej Polskiej.

279.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 13090-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 228 stowarzyszenie pod nazwą Kółko Łowieckie „Strzał".

280.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 6 października 1927 r. Nr. BP. 7968-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 229 stowarzyszenie p. n. Towarzystwo Filomatyczne im. szkoły Głównej Warszawskiej.

281.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 14 października 1927 r. Nr. BP. 15103-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 230 stowarzyszenie p. n. Koło Myśliwskie Oficerów Żandarmerji.

282.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 18 października 1927 r. Nr. BP. 17042-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 231 stowarzyszenie p. n. Stowarzyszenie Opieki nad Absolwentkami Państwowego Seminarjum Nauczycielek Rzemiosł im. Julji Rudzkiej.

283.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 27 października 1927 r. Nr. BP. 17619-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 232 stowarzyszenie pod nazwą Związek Obrony Mienia Polaków poszkodowanych na terytorjum b. cesarstwa rosyjskiego.

284.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 27 października 1927 r. Nr. BP. 12866-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 233 stowarzyszenie pod nazwą Polskie Towarzystwo Nikrobjologów i Epidemjologów.

285.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 października 1927 r. Nr. BP. 16210-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 234 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Popierania Wyższej Szkoły Dziennikarskiej.

286.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 27 października 1927 r. Nr. BP. 11274-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 235 stowarzyszenie pod nazwą Klub Zjednoczenia Społecznego.

287.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 października 1927 r. Nr. BP. 27472-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 236 stowarzyszenie pod nazwą Związek Młodych Pionierów Rzeczypospolitej Polskiej.

288.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 października 1927 r. Nr. BP. 14834-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związkow pod Nr. 237 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Woli.

289.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 2 listopada 1927 r. Nr. BP. 17948-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 238 stowarzyszenie pod nazwą Koło Rodzicielskie przy Gimnazjum Koła Szkolnego im. Św. Stanisława Kostki w Warszawie.

290.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 3 listopada 1923 r. Nr. BP. 16764-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 239 stowarzyszenie pod nazwą Związek Rewizyjny Spółdzielni Budowlanych i Mieszkaniowych Rzeczypospolitej Polskiej.

291.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 3 listopada 1927 r. Nr. BP. 17476-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 240 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie b. Wychowańców Gimnazjum Koła Szkolnego im. Św. Stanisława Kostki w Warszawie.

292.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 2 listopada 1927 r. Nr. BP. 11469-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 241 stowarzyszenie pod nazwą Klub Sprawozdawców Filmowych

293.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 8 listopada 1827 r. Nr. BP. 21853-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 242 stowarzyszenie pod nazwą Związek byłych Uczestników Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej.

294.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 listopada 1927r. Nr. BP. 1790-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 243 stowarzyszenie pod nazwą Zjednoczenie Młodzieży Rosyjskiej w Polsce.

295.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 listopada 1927r. Nr. BP. 2686-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 244 stowarzyszenie pod nazwą Polska Chrześcijańska Liga Pokoju.

296.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 listopada 1927 r. Nr. BP. 34-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 245 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Pracującej Palestyny.

297.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 listopada 1927 r. Nr. BP. 23172-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 246 stowarzyszenie pod nazwą Bibljoteka Żydowska im. Szolem Alejchema.

298.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 listopada 1927 r. Nr. BP. 1313-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 247 stowarzyszenie pod nazwą Bibljoteka im. Bronisława Grossera.

299.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 listopada 1927 r. Nr. BP. 5517-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 248 stowarzyszenie pod nazwą Oświata Pozaszkolna.

300.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 10 listopada 1927 r. Nr. BP. 10761-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 249 stowarzyszenie pod nazwą Zjednoczenie Polskich Towarzystw Oświatowych.

301.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 12 listopada 1927 r. Nr. BP. 17883-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 250 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Austrjaków w Warszawie.

302.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 16 listopada 1927 r. Nr. BP. 17480-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 251 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Inżynierów w Warszawie.

303.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 16 listopada 1927 r. Nr. BP. 17556-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 252 stowarzyszenie pod nazwą Zrzeszenie Pracowników Powszechnego Banku Związkowego w Polsce.

304.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 16 listopada 1927 r. Nr. BP. 14443-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 253 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Grochowa.

305.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 8929-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 254 stowarzyszenie pod nazwą Związek Radjospecjalistów Rzeczypospolitej Polskiej.

306.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 12685-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 255 stowarzyszenie pod nazwą Polsko-Amerykańska Izba Handlowa, dawniej Amerykańsko-Polska Izba Handlowo-Przemysłowa w Polsce.

307.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 26583-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 256 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Politechników Petersburskich w Warszawie.

308.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 22366-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 257 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Dobroczynne — Ostatnia Posługa Chejsed Szel Emes.

309.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 5637-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 258 stowarzyszenie pod nazwą Liga Katolicka Archidjecezji Warszawskiej.

310.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 8508-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 259 stowarzyszenie pod nazwą Warszawskie Towarzystwo Opieki nad Głuchoniemymi Żydami w Polsce.

311.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 1503-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 260 stowarzyszenie pod nazwą Koło Kierowników Średnich Szkół Żydowskich w Warszawie.

312.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 358-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 261 stowarzyszenie pod nazwą Związek Rodziców Żydowskich.

313.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 2 grudnia 1927 r. Nr. BP. 19944-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 262 stowarzyszenie pod nazwą Związek Polskiego Przemysłu Bekonowego.

314.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 9 grudnia 1927 r. Nr. BP. 20251-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 263 stowarzyszenie pod nazwą „Koło Przyjaciół Żoliborza".

315.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 listopada 1927 r. Nr. BP. 12684-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 264 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Polsko-Amerykańskie.

316.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawe z dnia 21 grudnia 1927 r. Nr. BP. 17239-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 265 stowarzyszenie pod nazwą Związek Polskich Zrzeszeń Teatrów Świetlnych.

317.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 21 grudnia 1927 r. Nr. BP. 15105-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 266 stowarzyszenie pod nazwą Zjednoczeni Psychotechnicy.

318.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 21 grudnia 1927 r. Nr. BP. 27762-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 267 stowarzyszenie pod nazwą Zawodowe Zrzeszenie Nauczycielstwa Szkół Powszechnych Rzplitej Polskiej.

319.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 7768-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 268 stowarzyszenie pod nazwą Zrzeszenie Kresowych Wierzycieli Banku Handlowego w Warszawie.

320.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 18255-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 269 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Architektów Polskich.

321.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 7257-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 270 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Hodowców Gołębi Pocztowych „Warszawa".

322.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 9422-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 271 stowarzyszenie pod nazwą Zrzeszenie Przemysłu i Handlu Muzycznego w Polsce.

323.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 23351-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 272 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów" dawniej „Towarzystwo Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolniczej wśród Żydów „Ort.".

324.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 12567-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 273 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Urzędników Referendarskich Prokuratorji Generalnej Rzplitej Polskiej.

325.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 10109-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 274 stowarzyszenie pod nazwą Izba Handlowa Polsko-Łacińsko-Amerykańska.

326.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 17423-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 275 stowarzyszenie pod nazwą Związek Rodu Odrowążów — Pieniążków z Iwanowic, Rydzewa oraz Kružlowy (Confederatio Familiae Conisti Odrowasiae dicto Pyenyazek de Iwanowice et Rydzewo et de Kružlowo.

327.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 18995-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 276 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Muzyki Liturgicznej pod wezwaniem Św. Grzegorza W.

328.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 24 grudnia 1927 r. Nr. BP. 20726-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 277 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Wymiany z Zagranicą Młodzieży Szkolnej podczas wakacyj letnich.

329.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 10482-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 278 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Wychowania Przedszkolnego.

330.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 17947-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 279 stowarzyszenie pod nazwą Koło b. Wychowanek Szkoły Anieli Hoene Przesmyckiej w Warszawie.

331.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 25018-26 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 280 stowarzyszenie pod nazwą Koło Miłośników Sztuki i Sportu „Znicz".

332.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 13477-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 281 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości.

333.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 19429-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 282 stowarzyszenie pod nazwą Ogólno Krajowy Związek Emerytów Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej.

334.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 22 grudnia 1927 r. Nr. BP. 14290-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 283 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Bukowiny nad rzeką Białką.

335.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 24 grudnia 1927 r. Nr. BP. 21145-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 284 stowarzyszenie pod nazwą Chemiczny Instytut Badawczy.

336.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 24 grudnia 1927 r. Nr. BP. 20107-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 285 stowarzyszenie pod nazwą Żydowska Liga Przeciwgruźlicza p. n. „Atil".

337.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 29 grudnia 1927 r. Nr. BP. 16945-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 286 stowarzyszenie pod nazwą Związek Nauczycielstwa Przedszkoli w Polsce.

338.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 27 grudnia 1927 r. Nr. BP. 20728-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 287 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Kolonji Letnich Pracowników Warszawskiej Dyrekcji Polskich Kolei Państwowych.

339.

Na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 30 grudnia 1927 r. Nr. BP. 9420-27 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 288 stowarzyszenie pod nazwą Klub Sportowy Haszachar (Jutrzenka).

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.